

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BRODY
TEKST UJEDNOLICONY (PROJEKT)**

Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Brody nr ..... z dnia .....r.

Łódź 2013r.

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM

Przyjętej uchwałą nr VII/59/2006 Rady Gminy Brody z dnia 27 września 2006r. :

Zespół:

mgr inż. Zbigniew Bronowicki

mgr Bartłomiej Olczak

mgr inż. Włodzimierz Rybarczyk

mgr inż. Wioletta Mogielnicka

Opracowanie wykonano w:

Brol Systemy Przestrzenne

04-867 Warszawa, ul. Śnieguliczki 21

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM

Przyjętej uchwałą nr ..... Rady Gminy Brody z dnia .....r. :

Główny projektant: dr inż. arch. Mirosław Wiśniewski, uprawnienia urbanistyczne nr 836/89, wpisany na listę Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie (nr WA-231)

Zespół:

mgr inż. Agnieszka Czyrznikowska

mgr inż. Monika Bachmańska

stud. Bartłomiej Idzikowski

stud. Karolina Jaruga

inż. Ewa Bolińska - zaopatrzenie terenów w energię elektryczną, gaz i ciepło

mgr inż. Danuta Lech - zaopatrzenie terenów w wodę i odprowadzanie ścieków

Opracowanie wykonano w:

Pracowni Projektowej „Mirosław Wiśniewski – Urbanistyka i Architektura” Sp. z o.o.

90-710 Łódź, ul. Żeromskiego 10¹

SPIS TREŚCI

Wstęp

- 1.1. Położenie gminy.
- 1.2. Podstawowe dane o gminie.
- 1.3. Historia gminy.
- 1.4. Układ przestrzenny gminy.

I. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I ŚRODOWISKOWE.²

- 1.1. Położenie geograficzne.
- 1.2. Powiązania przyrodnicze i ekologiczne.
- 1.3. Rzeźba terenu oraz występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.³
- 1.4. Budowa geologiczna.
- 1.5. Surowce mineralne,
  - 1.5.1. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin.⁴
  - 1.5.2. Występowanie obszarów i terenów górniczych.⁵
- 1.6. Warunki wodne.
  - 1.6.1. Wody powierzchniowe.
  - 1.6.2. Wody podziemne i zaopatrzenie w wodę.
  - 1.6.3. Wody geotermalne.⁶
  - 1.6.4. Zagrożenie powodziowe oraz wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.⁷
- 1.7. Ocena warunków geologiczno-inżynierskich.
- 1.8. Warunki glebowe.
- 1.9. Klimat.
- 1.10. Szata roślinna.
  - 1.10.1. Roślinność potencjalna.
  - 1.10.2. Roślinność rzeczywista.
- 8
- 1.11. Fauna.⁹
- 1.12. Gospodarka rolna – stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.¹⁰
- 1.13. Gospodarka leśna – stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.¹¹
- 1.14.¹² Struktura ekologiczna.
- 1.15.¹³ Walory przyrodniczo-krajobrazowe.
- 1.16.¹⁴ Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.¹⁵
  - 1.16.1. Prawne formy ochrony.¹⁶
  - 1.16.2.¹⁷ Waloryzacja przyrodnicza.¹⁸
- 1.17. Stan środowiska i jego zagrożenia.¹⁹
  - 1.17.1.²⁰ Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.
  - 1.17.2. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.²¹
  - 1.17.3.²² Zanieczyszczenia wód podziemnych.
  - 1.17.4.²³ Zanieczyszczenia wód powierzchniowych.
  - 1.17.5.²⁴ Zanieczyszczenie gleb i szaty roślinnej.

II UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-KULTUROWE.

25

1. Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów położonych na obszarze Gminy Brody.²⁶
  2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.²⁷
  - 3.²⁸ Użytkowanie terenu oraz stan prawny gruntów.²⁹
  - 4.³⁰ Środowisko kulturowe - stan dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.³¹
- 32
5. Warunki i jakość życia mieszkańców – demografia.³³
- 34
- 6.³⁵ Komunikacja.
  - 7.³⁶ Infrastruktura techniczna.
    - 7.1.³⁷ Zaopatrzenie w wodę.
    - 7.2.³⁸ Odprowadzanie ścieków.
    - 7.3. Melioracja.³⁹
    - 7.4.⁴⁰ Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.
    - 7.5.⁴¹ Cmentarnictwo.
    - 7.6.⁴² Elektroenergetyka.
    - 7.7.⁴³ Zaopatrzenie w gaz.
    - 7.8.⁴⁴ Zaopatrzenie w ciepło.
    - 7.9. Telekomunikacja.⁴⁵
  8. Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna.⁴⁶
  7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.⁴⁷
  8. Występowanie obiektów i terenów chronionych.⁴⁸

III UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE I STRATEGICZNE.

1. Narodowy Plan Rozwoju 2007 - 2013.⁴⁹
  2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030⁵⁰
  - 3.⁵¹ Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.
  4. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020.⁵²
- 53
5. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.⁵⁴
  6. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.⁵⁵
  - 7.⁵⁶ Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego.
- 57

IV KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

1. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad polityki przestrzennej gminy.⁵⁸
2. Cele rozwoju gminy.
3. Kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

4. Układ funkcjonalno-przestrzenny – kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.⁵⁹
5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego oraz uzdrowisk.⁶⁰
6. Polityka przestrzenna w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
7. Kierunki rozwoju infrastruktury.
  - 7.1. Zaopatrzenie w wodę.
  - 7.2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków.
  - 7.3. System odprowadzania wód deszczowych.
  - 7.4. System zasilania w gaz.
  - 7.5. Składowanie odpadów.
  - 7.6. Elektroenergetyka.
  - 7.8. Ciepłownictwo.⁶¹
  - 7.9. Telekomunikacja.⁶²
  - 7.10.⁶³ Kierunki rozwoju komunikacji.
  - 7.11.⁶⁴ Kierunki rozwoju systemów alarmowych.
8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego.⁶⁵
  - 8.1. Inwestycje o znaczeniu lokalnym.⁶⁶
  - 8.2. Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym.⁶⁷
9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.⁶⁸
10. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.⁶⁹
- 11.⁷⁰ Obszary przestrzeni publicznej.⁷¹
12. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².⁷²
13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.⁷³
14. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.⁷⁴
- 15.⁷⁵ Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
- 16.⁷⁶ Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.
- 17.⁷⁷ Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
18. Obszary pomników zagłady, ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.⁷⁸
- 19.⁷⁹ Obszary wymagające szczególnych sposobów zagospodarowania o ograniczonych możliwościach inwestycyjnych.
- 20.⁸⁰ Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub rehabilitacji.
- 21.⁸¹ Tereny zamknięte.
- 22.⁸² Główne zadania organizacyjne.
- 23.⁸³ Zadania inwestycyjne.
24. Inne obszary problemowe.⁸⁴

WSTĘP

Decyzja Rady Gminy Brody z dnia 18 lutego 2005r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związana była ze zmianą polityki przestrzennej gminy, dotyczącej przeznaczenia poszczególnych terenów. Złożone wnioski do opracowywanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Gminy Brody nie mogły być zrealizowane bez zmian w obowiązującym Studium. Zmiany [dotyczyły](#)⁸⁵ także części układu drogowego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest ofertą terenów mieszkaniowych, inwestycyjnych, rekreacyjnych oraz otwartych, która kierowana jest do mieszkańców, inwestorów i wszystkich, którzy korzystają z walorów gminy. Główną ideą tego dokumentu jest odpowiedź na pytanie, jak w sposób racjonalny i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju gospodarować przestrzenią gminy. Jakie dopuścić działania przestrzenne by tworzyć nowe miejsca pracy i nie dopuścić do odpływu ludzi i kapitału na tereny sąsiednie.

W roku 2011 Rada Gminy Brody podjęła uchwałę o przystąpieniu do kolejnej zmiany dokumentu planistycznego, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W blisko 7 – letnim okresie obowiązywania Studium pojawiły się liczne postulaty i wnioski (mieszkańców oraz inwestorów) o wprowadzenie zmian w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy. Analiza aktualności sformułowanych w 2005r. kierunków polityki przestrzennej, w tym także analiza projektowanych koncepcji i rozwiązań opracowywanych w trakcie sporządzania planu miejscowego, wskazała na konieczność zweryfikowania określonych w Studium potrzeb, a także i celów warunkujących dalszy rozwój Gminy Brody. Co więcej, spora część zagadnień zawartych w Studium, dotyczących podstawowych danych charakteryzujących gminę, w tym powiązań komunikacyjnych, osadnictwa, ludności czy zaopatrzenia obszaru w media uległa dezaktualizacji. Powyższe kwestie, jak również konieczność aktualizacji wynikająca, choćby ze zmian w nowelizowanym na bieżąco prawie, zdecydowały o rozpoczęciu prac planistycznych – do których przystąpiono na podstawie uchwały nr XV/71/2011 Rady Gminy w Brodach z dnia 25 listopada 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brody.⁸⁶

UJEDNOLICENIA STUDIUM DOKONANO NA DOKUMENCIE BĘDĄCYM ZŁOŻENIEM:

- „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brody” stanowiącej załącznik do uchwały nr VII/59/2006 Rady Gminy Brody z dnia 27 września 2006r. Zmiana Studium przyjęta uchwałą nr VII/59/2006 z dnia 27 września 2006r. opracowana została przez firmę Brol Systemy Przestrzenne z siedzibą w Warszawie.
- Projektu „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brody” sporządzonej na podstawie uchwały XV/71/2011 Rady Gminy Brody z dnia 25 listopada 2011r. Projekt zmiany studium opracowano w Pracowni Projektowej „Miroslaw Wiśniewski – Urbanistyka i Architektura” Sp. z o.o. w Łodzi.

TREŚĆ ZMIAN WPROWADZONYCH W 2012R. UWIDOCZNIONO W TEKŚCIE NIEBIESKĄ CZCIONKĄ. WSZELKIE ZMIANY TEKSTU ZAOPATRZONO PRZYPISAMI, W KTÓRYCH PRZYTOCZONO PIERWOTNE BRZMIENIE TEKSTU LUB USUNIĘTE FRAGMENTY TEKSTU.

NA CZĘŚĆ GRAFICZNĄ ZMIANY STUDIUM SKŁADAJĄ SIĘ RYSUNKI:

- UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (TYTUŁ ZGODNIE Z UCHWAŁĄ NR VII/59/2006 – ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA);
- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA - UWARUNKOWANIA;
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (TYTUŁ ZGODNIE Z UCHWAŁĄ NR VII/59/2006 – POLITYKA PRZESTRZENNA);

WYKONANE NA MAPACH TOPOGRAFICZNYCH W SKALI 1 : 10 000.

POZOSTAŁE ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE ZMIANY STUDIUM PRZYJĘTEJ UCHWAŁĄ NR VII/59/2006 Z DNIA 25 LISTOPADA 2006R.:

- OCENA WARUNKÓW EKOFIZJOGRAFICZNYCH – HIPSOMETRIA, WODY POWIERZCHNIOWE;
- OCENA WARUNKÓW EKOFIZJOGRAFICZNYCH – OCENA WARUNKÓW GEOLOGICZNO - INŻYNIERYJNYCH;
- WALORYZACJA PRZYRODNICZA ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA;
- KIERUNKI ROZWOJU GMINNEGO SYSTEMU INŻYNIERYJNEGO;
- KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI;
- KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO;

POTRAKTOWANE ZOSTAŁY JAKO MATERIAŁ INFORMACYJNY PRZY OPRACOWANIU ZMIANY STUDIUM.⁸⁷

1.1. Położenie gminy.

Gmina Brody - jedna z pięciu gmin powiatu starachowickiego - położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego. Graniczy ona - od strony zachodniej z miastem Starachowice, a od strony północno - zachodniej z gminami Wąchock i Mirzec. Północna, północno - wschodnia i wschodnia granica gminy (a zarazem granica powiatu i województwa), oddziela ją od gmin Województwa Mazowieckiego – gminy Iłża w powiecie radomskim oraz gmin Rzecznów i Siemno w powiecie lipskim. Od strony południowej gmina graniczy z gminą Pawłów, a od strony południowo-wschodniej z gminą Kunów.⁸⁸

Ze względu na relatywnie wysoką gęstość zaludnienia, duże rozdrobnienie rolnictwa oraz wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, gmina Brody zakwalifikowana została do północnego obszaru zurbanizowanego wchodzącego w skład kształtującej się Aglomeracji Staropolskiej. Obszar ten obejmuje m.in. miasta: Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko Kamienna, Ćmielów, Końskie, Kunów, Ożarów, Stąporków, Suchedniów i Wąchock (trzy pierwsze z nich, były do lat 30-tych XX w, ośrodkami Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, wchodzącego – do 1939r. - w skład Centralnego Okręgu Przemysłowego).⁸⁹

⁹⁰

Gmina Brody położona jest w północnej części Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej (342.3) należącej do Wyżyny Małopolskiej (34) - na granicy Przedgórze Łżeckiego (342.33 - część północna) i Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31 - niewielki fragment południowy). Granicę obu mezoregionów stanowi rzeka Kamienna. Obszar ten od zachodu sąsiaduje z Puszcza Świętokrzyską, od południa z pasmem Gór Świętokrzyskich, od północy i północnego wschodu z Puszcza Łżecką.

Kształt obszaru opracowania zbliżony jest do nieregularnego trapezu, rozciągniętego na linii wschód - zachód . Rozległość terytorialna gminy, waha się - licząc ze wschodu na zachód, w granicach około 17600m, a z północy na południe, nieco ponad 11400m. Główna oś krajobrazową (a także gospodarczą) obszaru jest rzeka Kamienna – to w jej dolinie położone są sołectwa objęte niniejszym opracowaniem.

Powierzchnia gminy liczy 161,25 km², co stanowi 30,82% powierzchni powiatu (523,27 km²) i 1,4% powierzchni województwa (11710,20 km²).⁹¹

1.2. Podstawowe dane o gminie.

Gmina Brody zajmuje powierzchnię 161 km², zamieszkiwało ją 10 921⁹² osób według danych z 2009r.⁹³

⁹⁴

Bardzo charakterystyczna dla gminy Brody jest struktura użytkowania gruntów, gdzie znaczny udział posiadają lasy zajmujące 11 630ha powierzchni gminy, co stanowi 72% ogółu, użytki rolne zajmują 3 704ha, co stanowi 23%, pozostałe grunty – wg danych z 2012r. – zajmują blisko 5%.⁹⁵

1.3. Historia gminy.

Od najdawniejszych czasów Dolina Kamiennej stanowiła dogodne miejsce do zakładania osad ludzkich. Na wielką skalę produkowano tu żelazo cenione w cesarstwie rzymskim. Pierwsza wzmianka historyczna dotycząca okolic dzisiejszych Brodów pochodzi już z roku 1094. Król Władysław Herman przekazał aktem darowizny tereny, m. in. obecnej gminy Brody, na własność biskupów krakowskich. Na początku XII w. król Bolesław Krzywousty uposażył Benedyktynów na Św. Krzyżu przekazując im okolice Dziurowa i Kuczowa. Okres średniowiecza w tym regionie zaznaczył się intensywnym rozwojem hutnictwa. Powstawały tu liczne kopalnie rudy i kuźnice (wieś Brody, Krynki, Stara Ruda, Kuczów), w których wytwarzane były różnorakie

wyroby żelazne. Do dziś w wielu zakątkach lasu, zachowały się ślady kopalń w postaci dołów otoczonych wałem.

Najdłuższą udokumentowaną historią może się poszczycić wieś Krynki. Najprawdopodobniej w 1353r. ufundowany został przez biskupa krakowskiego - Bodzantę, modrzewiowy kościół p.w. Św. Marcina. Pierwsze (zachowane do obecnych czasów) świadectwo pisane o istnieniu parafii w Krynkach pochodzi z 1384 r. W 1363 r. wydano prawo lokacji wsi dla Lubieni, oparte na prawie niemieckim. Osada rozwijała się bujnie skoro w 1440r. biskup Zbigniew Oleśnicki wystawił przywilej lokacji, na prawie magdeburskim - miasta Lubienia. Z nieznanych przyczyn lokacji nie zrealizowano. Warunki materialne predestynowały region do rozwoju górnictwa, hutnictwa i rzemiosła. Dla miejscowej ludności oznaczało to poszerzenie możliwości gospodarczych o udział w eksploatacji lasów (kurzenie węgla drzewnego), kopanie i transport rudy, prace przy dymarkach, fryszerkach i kuźnicach. Prace te wykonywali ludzie wolni. Właściciele terenu (duchowni) nie prowadzili sami działalności lecz wydzierżawiali te tereny tak zwanym kuźnikom, którzy organizowali przedsiębiorstwa hutnicze. Dochody kuźników musiały być znaczące, skoro dzierżawca kuźnicy Brodzkiej Mikołaj Zacharski z własnych środków ufundował w 1731 roku kościół w Krynkach, a inny dzierżawca Walenty Duracz, który dostarczał żelazo do budowy pierwszego mostu przez Wisłę w Warszawie oraz produkował uzbrojenie dla armii królewskiej (kule armatnie), został nobilitowany do stanu szlacheckiego przez króla Stefana Batorego.

Układ przestrzenny wsi ukształtował się już we wczesnym średniowieczu i zasadniczo nie ulegał zmianie w czasach nowożytnych. Nie zanikały wsie i nie tworzyły się nowe. Rozwój osadnictwa postępował przez rozwój przestrzenny istniejących miejscowości, poprzez powstawanie przysiółków, kolonii etc. Również rozwój demograficzny był powolny, wynikał tylko z przyrostu naturalnego miejscowej ludności.

Udokumentowana w pisanych źródłach historia przemysłu w tej miejscowości rozpoczyna się 19 stycznia 1624 roku. Wtedy to właśnie Mikołaj Szyszkowski, bratanek Marcina Szyszkowskiego, biskupa krakowskiego "odstał Mikołajowi Skarszewskiemu i jego żonie Annie z Biskupskich kuźnicę Bród w kluczu iłżeckim". Potwierdzenie dożywotniego użytkowania obiektu rodzina Skarszewskich uzyskała od administratora biskupstwa krakowskiego Jana Alberta Wazy w roku 1633, "za czynszem rocznym 24 złp, na rzecz biskupstwa i 5 złp na rzecz kapituły oraz 10 złp za spuszczenie stawu". Od roku 1721 klucz brodzki z nadania biskupa krakowskiego Konstantego Szaniawskiego stanowi wyposażenie seminarium duchownego księży Kamunistów w Kielcach. Z ich inicjatywy wybudowane tu dymarki istniały od roku 1784. Zakład nie przynosił jednak spodziewanych profitów. Jego modernizację przeprowadził w końcu XVIII wieku kolejny dzierżawca - Nowosielski, powstał wtedy półwieki piec i dwie fryszerki, zniszczone i doprowadzone niemal do bezczynności" przez dwie wielkie powodzie w latach 1812 i 1813. Nowosielski administrował zakładem do roku 1818. W tymże roku "dobra Brody \...\ zostały z pewnymi wyłączeniami oddane górnictwu jako posiadające wiele kuźnic i wielkich pieców". W roku 1819 fabryki Brodzkie ponownie puszczono w bieg.

Upaństwowienie dóbr kościelnych w ostatnich latach I Rzeczypospolitej skłoniło księdza Stanisława Staszica (1880 r.) do wielkiego eksperymentu gospodarczego, jakim był "ciągły zakład fabryk żelaza", usytuowany wzdłuż biegu Kamiennej. W ramach tego zespołu ciągnącego się od Skarżyska do Nietuliska będą funkcjonować Brody przez cały XIX wiek, jako ważne ogniwo Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

1.4. Układ przestrzenny gminy.

Gmina Brody, mimo silnej tradycji przemysłowej, jest obecnie w strukturze przestrzennej czysto wiejska. Na jej terenie nie ma żadnej miejscowości na prawach miasta. Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na

16 sołectw - Bór Kunowski, Budy Brodzkie, Przymiarki, Młynek, Lipie, Lubienia, Dziurów, Adamów, Brody, Ruda, Jabłonna, Styków, Kuczów, Krynki, Rudnik, Staw Kunowski.

Najważniejszymi elementami [krajobrazu](#)⁹⁶ występującymi na analizowanym terenie są: rzeka Kamienna (przepływająca przez środek terenu) oraz Zalew Brodzki.⁹⁷ Na linii wschód zachód przebiega - dzieląc gminę na dwie części - linia kolejowa [nr 25 relacji Łódź - Dębica](#)⁹⁸.

We wschodniej części teren przecina, na osi północ - południe, droga krajowa Radom - Ostrowiec Świętokrzyski. W korytarzu drogi krajowej, ponad rzeką Kamienną i linią kolejową istnieje nowo zrealizowany wiadukt.

Zagospodarowanie poszczególnych sołectw nie różni się zasadniczo pomiędzy sobą:

- Brody to główna miejscowość w gminie - położona centralnie na jej obszarze. Dzielą ją na dwie części linia kolejowa oraz rzeka Kamienna. W miejscowości tej przeważają tereny rolne - głównie pól i łąk, tworzące wyraźny kompleks wzdłuż linii kolejowej, po jej północno - wschodniej stronie. Na terenach położonych na północ i zachód od kolei istnieje zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa, tworzące układy ulicowe wzdłuż ważniejszych dróg gminnych.⁹⁹ Funkcje usługowe pojawiają się w Brodach głównie na południe od Zalewu Brodzkiego i rzeki Kamiennej, gdzie zlokalizowane jest centrum administracyjne (Urząd Gminy).¹⁰⁰
- Krynki w północnej części uzupełniają centrum Brodów. To tutaj znajdują się takie obiekty, jak szkoła i ośrodek zdrowia oraz apteka. Tuż obok, przy ulicy Kościelnej, znajduje się zabytkowy kościół oraz cmentarz parafialny (również zabytkowy). Przy granicy z Brodami zlokalizowane są tereny produkcyjno - składowe. Kilka obiektów usługowo - produkcyjnych, w tym stacja benzynowa, znajduje się wzdłuż drogi krajowej do Radomia. Pomiędzy linią kolejową a Kamienną widoczny jest wyraźny kompleks łąk i pól uprawnych. W całym sołectwie dominują pola uprawne, uzupełnione łąkami oraz lasami. Zabudowa, głównie mieszkaniowa oraz zagrodowa, tworzy układy ulicowe wzdłuż dróg gminnych oraz w południowej części przebiegu drogi krajowej (w kierunku Skarżyska). Wzdłuż drogi powiatowej, biegnącej po nabrzeżu zalewu Brodzkiego, istnieje zabudowa mieszkaniowa i letniskowa, położona na zboczu opadającym w stronę zbiornika wodnego.
- Adamów, to miejscowość, w której przeważają lasy i pola uprawne, w Adamowie I - wśród pól w pobliżu drogi istnieje system oczek wodnych. Wzdłuż dwóch dróg gminnych, znajdują się pasy zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Jej uzupełnieniem w części południowej Adamowa są ферmy drobiu, w części centralnej zaś szkoła i kościół. W północnej części Adamowa przebiega linia elektroenergetyczna, łącząca Starachowice z Zakładami Metalowymi Zębic.
- Dziurów, w części położonej na południe od kolei i rzeki Kamiennej, zajmują tereny pól uprawnych z towarzyszącymi im kilkoma zagrodami rolniczymi. Na północ od torów występuje zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa, uzupełniona przez kościół i szkołę położone w części centralnej.
- Ruda, to miejscowość z przewagą pól i łąk, przecięta przez linię kolejową. Wzdłuż dróg dominuje zabudowa zagrodowa, częściowo wymieszana z zabudową mieszkaniową. We wschodniej części Rudy znajduje się szkoła.¹⁰¹
- Bór Kunowski, to miejscowość położona w dużym kompleksie leśnym, przeważa zabudowa rolnicza wzdłuż drogi przez wieś.
- Budy Brodzkie, to mała miejscowość położona na wyniesieniu, zabudowania wzdłuż głównej drogi.
- Przymiarki, niewielkie sołectwo, położone we wschodniej części gminy, dominują funkcje rolnicze.
- Młynek - sołectwo obejmuje głównie zabudowę zagrodową,¹⁰² cmentarz oraz obiekty o funkcjach

usługowych (sklepy, motel).

- Lipie - miejscowość położona w na obszarze leśnym, zabudowa zagrodowa położona wzdłuż drogi przez wieś, [zlokalizowana jest tu także szkoła podstawowa](#).¹⁰³
- Lubienia - największe powierzchniowo sołectwo obejmujące przede wszystkim tereny lasów państwowych, sama miejscowość, położona wzdłuż drogi krzyżującej się z drogą krajową nr 9, to zabudowania o charakterze siedliskowym oraz szkoła i kościół. W części wsi Lubienia (wzdłuż drogi do Starachowice), zwanej Połąć, mieszczą się zabudowania i baza transportowa Nadleśnictwa Starachowice.
- Jabłonna to tereny zabudowy zagrodowej i użytki rolne. Usługi podstawowe stanowią sklepy spożywczo - przemysłowe zlokalizowane w centrum wsi.¹⁰⁴
- Styków - tereny zurbanizowane zlokalizowane są głównie wzdłuż trasy regionalnej Skarżysko - Ostrowiec. Dość wyraźnie wykształcony ośrodek podstawowy w rejonie skrzyżowania z drogą Adamów - Pawłów. Na południe od tego ośrodka zrealizowana jest zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności. W północnej części sołectwa [znajduje się niewielka enklawa zabudowy zagrodowej](#).¹⁰⁵
- Kuczów - Sołectwa Kuczów, w skład którego wchodzi: wieś Kuczów, wieś Świrta oraz przyczółki Kolonii Michałów, stanowiące najbardziej wysunięte na południowo - zachodnie obszary zabudowy zagrodowej. Głównymi elementami pasma zurbanizowanego są tereny zabudowy zagrodowej przemieszane z zabudową mieszkaniową oraz spora ilość obiektów usługowych i handlowych, realizowanych w ramach już istniejących siedlisk, bez wyraźnej tendencji do koncentracji.¹⁰⁶
- Rudnik - wieś rozciągnięta jest równolegle do drogi krajowej nr 9. Obecne zainwestowanie sołectwa stanowią tereny zabudowy zagrodowej, powiązanej z funkcją mieszkaniową i usługową, którą stanowią szkoła podstawowa, dwa sklepy spożywczo - przemysłowe, budynek O.S.P., [zakład](#)¹⁰⁷ mechaniki samochodowej.
- Staw Kunowski - położona w dolinie Kamiennej wieś jest jednym z mniejszych sołectw gminy. W obrębie sołectwa znajdują się na ogół grunty słabych klas. Przeważają tereny użytków zielonych, co stwarza dogodne warunki do wytwarzania artykułów bezpośredniego spożycia w oparciu o hodowlę bydła mlecznego i opasowego, trzody chlewnej i drobiarstwa.¹⁰⁸

[Szczególne walory przyrodniczo - krajobrazowe oraz liczne obiekty dziedzictwa kulturowego rejonu pozwalają uznać znaczną część gminy za obszar o dużym potencjale turystycznym. Z kolei położenie gminy na obszarach prawnie chronionych powodować może pewne ograniczenia lokalizacyjne \(stanowiąc barierę dla procesu urbanizacji\) i powinno decydować o proekologicznych kierunkach zagospodarowania.](#)¹⁰⁹

I. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I ŚRODOWISKOWE.¹¹⁰

111

1.1. Położenie geograficzne.

Gmina Brody - jedna z pięciu gmin powiatu starachowickiego - położona jest w północnej części Województwa Świętokrzyskiego. Wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski J. Kondrackiego gmina ta pozostaje w całości w obrębie podprovincji Wyżyny Małopolskiej (342) i jej - makroregionu Wyżyny Kieleckiej (342.3) oraz dwu mezoregionów Wyżyny Kieleckiej - Przedgórze Łżeckiego (342.33), w skład którego wchodzi przeważająca powierzchnia gminy - położona na północ od Kamiennej, oraz Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31), w którego granicach znajdują się pozostałe powierzchnie gminy, położone na południe od rzeki Kamiennej (koryto rzeki wyznacza granicę obu mezoregionów). Przedgórze Łżeckie graniczy od strony północnej z mezoregionem Równiny Radomskiej (318.86), wchodzącej w skład makroregionu Wzniesień Południowo Mazowieckich (318.8), od strony wschodniej z mezoregionem Małopolskiego Przełomu Wisły (343.11) w makroregionie Wyżyny Lubelskiej (343.1) i podprovincji Wyżyny Lubelsko-Lwowskiej (343). Natomiast od południowego zachodu sąsiaduje z mezoregionami Garbu Gielniowskiego (342.32) i Płaskowyżu Suchedniowskiego. Konsekwentnie – Płaskowyż Suchedniowski, sąsiaduje od strony południowej z mezoregionem Gór Świętokrzyskich i ich miniregionami (342.34-35) oraz z mezoregionem Wyżyny Sandomierskiej (342.36) – granica tej wyżyny i Płaskowyżu Suchedniowskiego, pokrywa się niemal z południową granicą gminy. Natomiast od strony północnej, Płaskowyż Suchedniowski graniczy z mezoregionem Garbu Gielniowskiego, a od zachodniej z mezoregionami Wzgórz Opoczyńskich (342.12) i Wzgórz Łopuszańskich, wchodzących w skład makroregionu Wyżyny Przedborskiej (342.1).¹¹²

1.2. Powiązania przyrodnicze i ekologiczne.

Gmina Brody położona jest poza zasięgiem Krajowej Sieci Ekologicznej „ECONET Polska”, stanowiącej część składową Europejskiej Sieci Ekologicznej „ECONET”. Tym niemniej, charakterystyczne dla Województwa Świętokrzyskiego walory krajobrazowe, a także bogactwo biosfery gminy i otaczających ją regionów, przesądziły o włączeniu jej terenów – w części lub w całości – w granice powołanych na terenie województwa prawnych form ochrony przyrody. Objęte opracowaniem tereny wchodzą częściowo w skład obszarów NATURA 2000 - funkcjonujących w Polsce Obszarów Ochrony Siedlisk – SOO. Są to: Uroczyska Lasów Starachowickich o kodzie PLH 260038 oraz Wzgórze Kunowskie o kodzie PLH 260039.¹¹³

Ponadto¹¹⁴ cały obszar Gminy Brody włączono do Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (OChKDK), będącego fragmentem Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych. Najważniejszą funkcją OChKDK jest zabezpieczenie trwałej ochrony zbiorników wód powierzchniowych, podziemnych oraz odtworzenie i zachowanie znaczącej roli regionalnego korytarza ekologicznego łączącego Świętokrzyski Park Narodowy i parki krajobrazowe Gór Świętokrzyskich z Lasami Łżeckimi oraz Doliną Wisły.

W granicach administracyjnych gminy występują także rezerваты oraz liczne pomniki przyrody. Wszystkie one opisane zostały szczegółowo w części poświęconej ochronie środowiska przyrodniczego.¹¹⁵

1.3. Rzeźba terenu oraz występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.¹¹⁶

Ukształtowanie pionowe Gminy Brody jest wynikiem szeregu procesów stratygraficznych, tektonicznych i geomorfologicznych. Kształtowały je zjawiska akumulacyjne, tektoniczne i denudacyjno - erozyjne przed

czwartorzędowe, oraz akumulacyjne i denudacyjno – erozyjne czwartorzędowe. W szczególności zaś, ukształtowanie powierzchni mezoregionów Płaskowyżu Suchedniowskiego i Przedgórza Łżeckiego jest uzależnione, w równym stopniu, od obecności na powierzchni, tak utworów geologicznych młodszych – kenozoicznych, jak i utworów starszego – głównie mezozoicznego podłoża.

Charakterystycznymi elementami rzeźby położonej na północ od doliny Kamiennej i wchodzącej w skład Przedgórza Łżeckiego przeważającej części obszaru gminy są monoklinalne pasma wzniesień ciągnące się z północnego - zachodu na południowy – wschód. Zbudowane są one z utworów jurajskich, wynurzających się spod zasypania piaskami czwartorzędowymi. Wschodnią - pozostającą poza obszarem gminy część Przedgórza, tworzą skały kredowe.

W obrębie Przedgórza Łżeckiego wyróżnia się dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne. Pierwszą jest **wysoczyzna połudowcowa** – powierzchnia zrównań, zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych, zalegających kilkunastometrową warstwą na skałach środkowej i górnej jury. Lokalnie na obszarach piaszczystych, występują pokrywy piasków eolicznych oraz niewielkie wydmy i płyty lessów. Odznacza się ona bardzo słabo wykształconą siecią rzeczną. Wysoczyzna ta cechuje się znacznymi wyniosłościami, schodzącymi stromymi krawędziami w doliny Kamiennej i jej dopływów. Na zachód od linii Brody – Małyszyn, wysoczyznę tworzy zwarty kompleks szarych i czerwonych piaskowców jurajskich, budujących jej wyniesienia, z zachowanymi pozostałościami zrównań plioceńskich, ograniczonych denudacyjnymi progami. Progi te urozmaiczone są malowniczymi formami skalnymi, najciekawsze z nich – występujące na powierzchni, objęte są przyrodniczą ochroną – Skały w Rudzie i Krynkach (piaskowce dolnotriasowe, na zboczu opadającym do Jeziora Brodzkiego) uznane za pomniki przyrody; Skały pod Adamowem i Skały w Krynkach (wychodnie piaskowców dolnotriasowych) uznane za rezerwat. Po wschodniej stronie linii Brody – Małyszyn, dominują płaskowyże i garby. O ich rzeźbie, decydują utwory starszego – przed czwartorzędowego podłoża, z resztkami osadów zlodowacenia środkowo polskiego. W starszych utworach węglanowych, występują formy krasowe (lejki i ponory). Reprodukowane w pokrywie czwartorzędowej – klasyczne formy krasu kopalnego, znajdują się w Lasach Łżeckich w rejonie miejscowości Klepacze. Często jest także występowanie, na tym obszarze, piasków wydmych.

Drugą jednostką geomorfologiczną jest **dolina Kamiennej** - rozległa, wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne) - równina denudacyjna. Jej wyniesienie rzadko przekracza 200 m.n.p.m, a wcina się ona w wysoczyzny Przedgórza Łżeckiego, średnio na głębokość 50 m. Dno doliny to w większości rozległa równina zalewowa z licznymi śladami porzuconych meandrów oraz jedną terasą zalewową. Urozmaicają ją liczne starorzecza, zastoiska oraz ujścia dopływów rzeki. W starorzeczach doliny, znajdują się liczne wywierzyska - źródła obfite w wodę, wyływające ze skał w wapiennych. W granicach gminy, między Stykowem a Brodami, szerokość dna doliny gwałtownie się zmniejsza – z 1250 m, do 260 – 400 m. Zwężenie doliny wykorzystane zostało do usytuowania zapory Jeziora Brodzkiego.

Położone na południe od Doliny Kamiennej tereny gminy, wchodzące w skład Płaskowyżu Suchedniowskiego kształtują charakterystyczne dla tego mezoregionu wydłużone i obłe garby denudacyjne – o łagodnych stokach i płaskich wierzchołkach zbudowane z odpornych skał dolnego triasu (pstręgo piaskowca). Dominują tu formy łagodne, kopulaste, o rzadko występujących tarasowatych stokach i odosobnionych wychodniach skał odporniejszych na erozję. Region ten bywa nazywany Płaskowzgórzami Suchedniowskimi. Charakterystyczną cechą jego rzeźby, jest występowanie – pośród jego wzniesień - rozległych, głębokich, zapiaszczonych, denudacyjnych kotlin, powstałych w rejonach skrzyżowania podłużnych i poprzecznych dyslokacji utworów triasowych.

Rzeźbę obszaru opracowania kształtują także formy antropogeniczne – nasypy lub wykopy drogowe i kolejowe, groble, zapory wodne, wały przeciwpowodziowe oraz tereny pogórnice – ukształtowane w wyniku kilkusetletniego okresu eksploatacji gminnych rud żelaza, w większości pokryte lub otoczone pokrywą leśną. Część z nich jest nadal ostro zarysowana w krajobrazie, inne choć mniej widoczne, naruszyły i przekształciły całkowicie naturalną rzeźbę obszaru. Wielkość, rodzaj i charakter tych form (hałdy, niecki osiadania, wyrobiska, zapadliska, kopce, nasypy itp.), jest konsekwencją zmieniających się metod eksploatacji.

Najwyższym punktem wysokości bezwzględnej w gminie Brody, jest wzniesienie 273,8 m. n.p.m. położone w rejonie zachodniej granicy gminy, na dziale wodnym Kamienna – Iłżanka. Punkt najniższy to miejsce, w którym koryto Kamiennej uchodzi poza południowo-wschodnią granicę gminy – 181,8 m. n.p.m. Różnica wynosi więc 92,0 m, na przestrzeni blisko 12,0 km, co jest klasycznym dowodem wyżynnego charakteru powierzchni.

Efektom urzeźbienia powierzchni gminy w powiązaniu z charakterem podłoża, jest występowanie obszarów podatnych na zjawiska osuwiskowe (pełznięcia, zsuwy, obrywy). Jest to przede wszystkim wynik występowania na powierzchni skał różnych pokryw zwietrzelinowych, jak i intensywnej erozji. Silnie nachylone stoki (przekraczające 5%) takich erozyjnych form powierzchni Gminy Brody jak doliny, parowy lub wcięcia, to miejsca sprzyjające uaktywnianiu się zjawisk osuwiskowych, szczególnie w przypadkach silnego nawodnienia lub podcięcia zboczy. W granicach gminy, obszary podatne na zjawiska osuwiskowe, grupują się przede wszystkim w rejonie wsi Brody – Tatry, gdzie dominują lessowe typy gleb, strome stoki i silnie wcięte wąwozy lessowe, a także w rejonie Adamowa i Rudy oraz w Krynkach w okolicach zwężenia Zalewu Brodzkiego.

Jak dotąd gminne tereny zagrożone występowaniem takich zjawisk, nie zostały zinwentaryzowane, a tym samym zarejestrowane w treści Krajowego Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej, tworzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny. Wykonana przez PIG, przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania masowych ruchów ziemi w Województwie Świętokrzyskim, zawiera wprawdzie rejonizację terenów osuwisk i terenów nimi zagrożonych, ale z oczywistych względów nie zawiera ich charakterystyki (szczegółowej lokalizacji, rodzaju, rozmiarów, oceny aktywności itp.). Wiadomym jest, iż tereny m.in. gminy Brody, zostaną zinwentaryzowane i zarejestrowane w ramach SOP, nie wcześniej niż w 2015r.¹¹⁷

Hipsometrię terenu przedstawia plansza będąca załącznikiem do Studium.

1.4. Budowa geologiczna.

Obszar Gminy Brody położony jest w granicach mezozoicznego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich - ściślej obrzeżenia permsko - mezozoicznego. Występujące tu osady mezozoiczne to utwory triasu (pstręgo piaskowca, wapienia muszlowego i kajpru) oraz jury. Utwory te tworzą zapadającą się ku północnemu - wschodowi monoklinę, strzaskaną na bloki wieloma uskokami oraz lokalnie pofałdowaną. Tektoniczna granica między utworami triasu i jury przebiega przez obszar gminy na kierunku WNW – ESE, przecinając dolinę Kamiennej w rejonie Krynek.

Występujące na obszarze gminy utwory triasu w postaci pstręgo piaskowca to głównie piaskowce wiśniowe, często wapniste lub silnie mikowe, cienkoławicowe, drobnoziarniste, a także iłowce i wiśniowe mułowce, lokalnie margliste. Ret górny wykształcony jest w postaci piaskowców mułowcowych, szarych z wkładkami

wiśniowych i plamistych iłów. Charakterystyczne utwory tego okresu to przede wszystkim osady marglisto - dolomityczne z piaskowcami i iłami oraz ilasto-piaskowcowe – jedno i drugie z wkładkami rud żelaza. Rudy te – limonity i limonity piaszczyste i syderyty ilaste, były przedmiotem intensywnej eksploatacji w kopalniach regionu: Skarżyska-Kamiennej, Starachowic i Brodów.

Wschodnie pstręgo piaskowca występują na powierzchni w południowych partiach gminy, tworzą także fragmenty podłoża sołectw Adamów, Dziurów, Jabłonna i Ruda. Utwory tego okresu rozcięte są przez potoki należące do dorzecza górnej i środkowej Kamiennej. Są one tu wykształcone w postaci gruboławicowych, wiśniowych lub czerwono-brązowych piaskowców, przelawionych zlepieńcami, iłami i mułowcami, które budują tutejsze wzgórza i ich stoki. Utwory te występują blisko powierzchni pod warstwą ilastej zwietrzliny o miąższości od 2 do 4 m.

Utwory wapienia muszlowego nie występują, z wyjątkiem niewielkiej enklawy w sąsiedztwie wsi Gębice, na powierzchni gminy. Wykonane wiercenia stwierdzają ich wykształcenie w postaci dolomitów, mułowców piaszczystych i iłów, a także wapieni szarych, żółtawych lokalnie marglistych lub dolomitycznych, wapieni muszlowcowych (organodetrytycznych) oraz margli.

Utwory kajpru wykształcone zostały jako ciemnoczerwone iłowce, przewarstwione mułowcami i piaskowcami kwarcytowymi. Występują one na powierzchni w rejonie Brodów i Krynek, a także na niewielkim obszarze w rejonie Adamowa i Rudy. W pozostałych rejonach gminy brak tych utworów - zostały w większości wyerodowane na przelomie noryku i retyku.

Występujące na obszarze gminy utwory dolnej jury (liasu) to spękane piaskowce drobno i średnioziarniste, przewarstwione lokalnie wkładkami mułowców i iłowców oraz zlepieńce i żwiry przewarstwione łupkami i iłami. W utworach tych występują cienkie – kilku i kilkunastocentymetrowe ilaste wkładki syderytowe (oraz poziomy ochrowe). Piaskowce te tworząc całość wysoczyzn i ciągów wzgórz, m.in. północnego otoczenia doliny Kamiennej, wywierają decydujący wpływ na charakter rzeźby terenu.

Utwory jury środkowej (doggeru) przylegające wąskim pasem od północnego wschodu do osadów liasu, to iły, piaskowce, piaski żelaziste oraz iłołupki z zawartością sferosyderytów. Tworzą one pas wzniesień charakterystycznych dla Przedgórze Łżeckiego. Natomiast charakterystyczne dla regionu osady jury górnej (malmu) to utwory węglanowe – wapienie płytowe, oolitowe i margliste oraz margle, w których to rozwinęły się zjawiska krasowe.

Młodsze od mezozoicznych utwory trzeciorzędowe, pochodzą zarówno z piętra miocenijskiego (piaski i iły, występujące na północnych obrzeżach gminy), jak i pliocenijskiego (nieliczne, lokalnie występujące osady zwietrzelinowe – żółtawe iły z okruskami wapieni lub zwietrzelinowe gliny o niewielkiej miąższości).

Bezpośrednio na utworach triasowych, dolnojurajskich, a sporadycznie na trzeciorzędowych, zalegają utwory czwartorzędowe: plejstoceńskie oraz holocenijskie - wypełniające doliny rzek i cieków.

Osady plejstoceńskie są reprezentowane przez:

- utwory zlodowacenia południowo – polskiego, w postaci niewielkich płatów glin zwałowych oraz iłów i mułków zastoiskowych;
- utwory zlodowacenia środkowo – polskiego, tj. gliny zwałowe, gliny ilaste zwietrzelinowe, piaski i mułki zastoiskowe oraz fluwioglacjalne piaski i żwiry, a także żwiry i glazy moren czołowych;
- utwory zlodowacenia północno – polskiego wykształcone, jako osady peryglacjalne – rzeczne, w postaci piasków i mułków z rumoszem skalnym, występujące głównie w dolinach, gdzie tworzą nadzalewowe tarasy, a także piaski eoliczne i deluwialne a także lessy.

Osady holocenijskie reprezentowane są przez piaski eoliczne, piaski rzeczne ze żwirami, mułki, namuły oraz

torfy i namuły torfiaste.

Utwory czwartorzędowe nie tworzą ciągłej pokrywy powierzchni terenu, lecz zalegają na niej płatami. Miąższość ich uzależniona jest od urzeźbienia powierzchni starszego podłoża, wahając się przeciętnie od 0 do kilkudziesięciu metrów.¹¹⁸

1.5. Surowce mineralne.

1.5.1. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin.¹¹⁹

Efektom struktur geologicznych regionu jest występowanie dogodnych do eksploatacji kopalin. Produkcja wyrobów żelaznych w rejonie Starachowic - prowadzona w oparciu o lokalne zasoby rud żelaza, rozpoczęła się już w okresie wpływów rzymskich – od II wieku p.n.e do III wieku naszej ery. Rudy te (zawierające około 35% Fe), wydobywane także od XIII w. w rejonie Skarżyska Kamiennej, były przedmiotem intensywnej eksploatacji w kopalniach między Starachowicami a Skarżyskiem, jeszcze w XIX w (Staropolski Okręg Przemysłowy). Z kolei na terenie gminy Brody, wydobywanie dolno jurajskich syderytów ilastych, uformowanych w cienkie ławice (zwanych lokalnie płaskurami), zalegające w piaskowcach i łupkach, rozpoczęło w XVI w. (kopalnie „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”). Eksploatację złóż piasków żelazistych, prowadzono w Zakładach Górniczo - Metalowych „Zębiec” jeszcze w 1970 r. Ze względu na niewielkie zasobność i zawartość żelaza – eksploatacja całości tych złóż została jednak zaniechana. Złoża te nie figurują obecnie w krajowej ewidencji zasobów.

Występujące w gminie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej w Adamowie, Dziurowie i Michałowie – eksploatowane od lat 70-tych XX w., także zostały zaniechane.

Natomiast powszechne na powierzchni gminy piaskowce, eksploatowane są samorzutnie przez ludność (w zabronionym zakresie) w niewielkich kamieniołomach w Brodach-Połądze, Dziurowie, Krynkach, Kuczowie, Lubieni i Rudzie.

Bieżącą charakterystykę złóż kopalin, znajdujących się w całości w granicach opracowania, a ujętych w treści aktualnego, krajowego bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych, przedstawiono poniżej:

Złoża glin ceramicznych:

Złoże Adamów – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat.C₂ + D, nieeksploatowane.

Zasoby geologiczno-bilansowe – 4749 tys. Mg.

Zasoby przemysłowe –

Wydobycie – 0.

Złoża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów):

- złożo Brody Iłżeckie - o zasobach rozpoznanych szczegółowo w kat. A+B+C₁, zaniechane (zasoby geologiczno-bilansowe – 1024 tys. Mg.);
- złożo Brody Iłżeckie I – złożo o zasobach rozpoznanych w kat. A+B+C₁, eksploatowane (zasoby geologiczno-bilansowe – 2512 tys. Mg., wydobycie, wg danych z 2010r., 186 tys. Mg/rok);
- złożo Michałów o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat C₂ + D, nie eksploatowane (zasoby geologiczno-bilansowe – 14309 tys. Mg.).

Złoża te zaliczają się jednak do konfliktowych, wobec problematyki ochrony środowiska i zachowania walorów krajobrazowych obszaru gminy.¹²⁰

1.5.2. Występowanie obszarów i terenów górniczych.¹²¹

Jedyna obecnie czynna na terenie Gminy Brody kopalnia, to obszar i teren górniczy „Brody Iłżeckie IA” - wyznaczony w koncesji Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 02.08.2012r., znak OWŚ.V.7422.23.2012 - z którego wydobywane są piaski i żwiry. W zasadzie złoża Brody Iłżeckie 1 to jedyne złoża w gminie, które może być eksploatowane na skalę przemysłową. Granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych (terenu górniczego) określone zostały w koncesji na prowadzenie działalności. Podobnie, jak w przypadku wielu innych (mniejszych) kopalni odkrywkowych granice terenu górniczego pokrywają się z granicami obszaru górniczego określonego w koncesji. Szczegółową lokalizację obszaru i jego granice przedstawiono na załącznikach graficznych Studium.¹²²

1.6. Warunki wodne.

1.6.1. Wody powierzchniowe.

Podstawowy układ wodny gminy Brody stanowi rzeka Kamienna, jej dopływ Ruśna, kilka dopływów bez nazwy oraz Zalew Brodzki.¹²³ Uzupełnieniem układu podstawowego jest szereg drobnych zbiorników oraz stawów rybnych występujących na terenie gminy.¹²⁴

Gmina Brody położona jest niemal w całości w granicach zlewni rzeki II rzędu – Kamiennej, jednego z lewobrzeżnych, małopolskich dopływów Wisły. Niewielkie – północne fragmenty powierzchni gminy, odwadnia kolejny lewy dopływ Wisły – Iłżanka.

Kamienna - oś hydrograficzna regionu - przecina południowe tereny gminy na kierunku W – E. W środkowej części swego gminnego odcinka, rzeka tworzy wielki, skierowany ku północy meander (średnicy blisko 4km). W jego zachodniej części, wybudowany został zbiornik zaporowy o pojemności ca 7,3 mln m³ – Zalew Brody Iłżeckie. Poniżej zbiornika, dolina rzeki zachowuje przebieg NW-SE, a jej koryto na tym odcinku silnie meandruje. Rzeka na całej swej długości płynie głęboko wciętą doliną, o płaskim dnie, której szerokość waha się w granicach 0,5 - 1,5 km.

Dorzecze Kamiennej jest asymetryczne – silnie rozwinięte na prawej, południowej stronie rzeki i słabo rozwinięte po jej północnej stronie. Na odcinku pomiędzy Starachowicami a Kunowem, tj. w rejonie obszaru opracowania, dorzecze Kamiennej tworzą następujące dopływy lewobrzeżne:

- Młynówka, rzeka III rzędu, o długości 4,6 km;
- Dopływ spod Trojaków, rzeka III rzędu, o długości około 2,5 km;
- Dopływ spod Adamowa, rzeka III rzędu, o długości 3,1 km (na części map mylnie nazywany Ruśnią);
- Ruśnia, znana także jako Struga Brody, Brodek, Świętojanka lub Lubianka, rzeka III rzędu, o długości 6,64 km;
- Dopływ spod Lubieni - Podlesia, rzeka IV rzędu, o długości 3,8 km;
- Dopływ z Połagwi, rzeka III rzędu, o długości 4.14 km;

oraz prawobrzeżne:

- Lubianka, rzeka III rzędu, o długości 14,95 km;
- Dopływ z Czarnego Lasu, rzeka IV rzędu, o długości 5,83 km;
- Szczebrza zwana także Bankówką, rzeka IV rzędu, o długości 9,02 km;
- Wilczy Łuk, rzeka V rzędu, o długości około 2,5 km;
- Dopływ spod Kuczowa, rzeka III rzędu, o długości 4,25 km;
- Dopływ spod Boru Kunowskiego, nazywany Strugą Staw Kunowski, rzeka III rzędu;

- Dopływ spod Smug, rzeka III rzędu;
- Świślina, rzeka III rzędu, o długości 30,8 km.

W zlewni Iłżanki wydzielono natomiast m.in. zlewnie III rzędu jej prawobrzeżnych dopływów: Brodka, Małyżyńca i Błazinki. Na terenie północnych obrzeży gminy Brody – w sołectwie Lipie, na wysokości 256 m. n.p.m., bierze początek bezimienny, prawobrzeżny dopływ Małyżyńca – jego górny bieg o długości około 1750 m znajduje się w granicach gminy. W tym samym rejonie – w obrębie zabudowań wsi Lipie, wypływa kolejny, niewielki, bezimienny ciek (zwany Kotyzką), będący dopływem cieków wymienionych powyżej. Z kolei północne – graniczne rejonu sołectwa Lubienia, ciągną do zlewni Błazinki. Wprowadzenie melioracji w północne tereny gminy, spowodowało zanik stałej sieci rzecznej. Występujące tu cieką płyną okresowo. Całość powyższego oznacza, że teren gminy Brody, jest niewielkim lewobrzeżnym fragmentem zlewni Wisły środkowej.¹²⁵

126

1.6.2. Wody podziemne i zaopatrzenie w wodę.

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski Gmina Brody położona jest w obrębie regionu XIX - Wokółświętokrzyskiego i jego podregionu – XIX2 Kielecko-Ostrowieckiego (mapa hydrogeologiczna Polski 1:200.000). Natomiast wg regionalizacji hydrogeologicznej Polski A. Kleczkowskiego – tereny te zaliczane są do prowincji górsko - wyżynnej, Masywu Świętokrzyskiego (MSt) i jego części mezozoicznej (M).

Skrajne, północno - wschodnie tereny gminy znajdują się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 420 Wierzbica – Ostrowiec, a przede wszystkim w granicach obszaru wysokiej ochrony (OWO) tego zbiornika. Zbiornik ten gromadzi wody podziemne szczelinowo - krasowe, zalegające w utworach górnej jury (J3) – wapieniach i marglach. Jego zasoby dyspozycyjne to 130 tys.m³. Powierzchnia zbiornika – 659 km², jest tożsama z powierzchnią obszaru jego najwyższej ochrony (ONO). Powierzchnia jego obszaru wysokiej ochrony (OWO), wynosi 175 km². Obszar ten przecina północne tereny gminy, pasem o szerokości od 1 do 2 km na kierunku NW-SE. Toteż te tereny gminy – w większości pokryte lasami – charakteryzują się największą zasobnością.

Gminne strefy zasobności wód podziemnych, występują pasmowo – na kierunku NW – SE, przy czym część centralna gminy to strefy małej i średniej zasobności, a w południowo - zachodnich partiach gminy występują strefy o niskiej zasobności (w niewielkim zasięgu bezwodne).

Użytkowe znaczenie posiadają wody podziemne występujące także w utworach triasu dolnego, jury środkowej i dolnej oraz czwartorzędowy poziom wodonośny, występujący głównie w aluwiach rzeki Kamiennej.

W efekcie podstawowymi użytkowymi poziomami wodonośnymi Gminy Brody są:

Poziom czwartorzędowy – nieciągły, o niewielkiej miąższości, zalegający w lokalnie występujących osadach piaszczystych, rzecznych lub wodnolodowcowych i żwirach, gromadzących wody typu porowego. Zasilany bezpośrednio przez opady atmosferyczne. Poprzez ten poziom – przez przesączenie lub przepływ - intensywniejszy w oknach hydrogeologicznych, następuje zasilanie starszych – mezozoicznych poziomów. Jego zasobność jest uzależniona od zróżnicowanej miąższości i rzeźby terenu. Poziom ten jest powszechnie ujmowany do eksploatacji studniami kopanymi (w części także wierconymi).

Poziom górno - jurajski – gromadzący wody typu szczelinowo – krasowego, występujące w marglach i wapieniach. Jego wydajność jest dosyć zróżnicowana i uzależniona od występowania m.in. stref

uskokowych i szczelin krasowych. Zasilany poprzez poziom czwartorzędowy. Wysoka wydajność i dobra jakość wód tego poziomu, sprawiają, iż opiera się na nim większość ujęć wodociągowych regionu.

Poziomy środkowo i dolno jurajskie – występujące w piaskowcach i mułowcach, gromadzące wody typu porowego i porowo - szczelinowego. Parametry ich są zmienne, a zasobność tych utworów (studnie) waha się w granicach 50 – 90 m³/h.

Poziom dolno - triasowy – występujący w piaskowcach, zlepieńcach oraz mułowcach przewarstwionych ilami i ilowcami. Zasobność, a zarazem wodonośność tego poziomu jest niewielka – wydajność studni osiąga maksymalnie 90 m³/h. Zasilanie odbywa się bezpośrednio na wychodniach, lub poprzez poziom czwartorzędowy.

Wszystkie poziomy wodonośne gminy i regionu, są na ogół słabo chronione przed zanieczyszczeniem. Liczne wychodnie skał zbiornikowych na powierzchnię terenu oraz małej miąższości nadkład osadów czwartorzędowych sprawiają, że czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu, wynosi najczęściej od niecałych 5 do 25 lat.¹²⁷

1.6.3. Wody geotermalne.¹²⁸

Wg Atlasu Geosynoptycznego Polski – Gmina Brody położona jest w strefie granicznej dwu okręgów geotermalnych Polski. Jednym z nich jest, rozciągający się od strony południowo - zachodniej, Okręg Sudecko - Świętokrzyski, w którym występowanie wód geotermalnych ogranicza się głównie do rejonu Sudetów i Opolszczyzny. Drugi, rozprzestrzeniający się na północ i zachód od gminy, to Okręg Przed-sudecko - PółnocnoŚwiętokrzyski o powierzchni 39 tys.km², w którym wody geotermalne występują w utworach permu (paleozoik). Tym niemniej – graniczne (międzyokręgowe) położenie, stwarza niewielkie możliwości występowania użytkowych wód geotermalnych na terenie Gminy Brody.¹²⁹

1.6.4. Zagrożenie powodziowe.¹³⁰

Przepływająca przez centralną część gminy rzeka Kamienna oraz zlokalizowany na niej zalew w Brodach stanowią największe zagrożenie powodziowe szczególnie dla siedlisk i obiektów użyteczności publicznej.¹³¹

Hydrologiczne cechy Kamiennej (rzeka o charakterze górskim) sprawiają, że tereny położone w jej dolinie są w całości zagrożone niebezpieczeństwem powodzi, będąc tym samym terenami zalewowymi. Cykliczne - w praktyce niemal coroczne - występowanie zjawisk powodziowych tylko w 2010r. spowodowało straty materialne w majątku Gminy Brody (uszkodzenia kanalizacji sanitarnej, urządzeń melioracyjnych, przepompowni i oczyszczalni ścieków) w wysokości 151.609 zł, przy czym kwota ta nie obejmuje strat poniesionych przez mieszkańców.

Natomiast zasięg i intensywność zjawisk powodziowych w dolinach gminnych dopływów Kamiennej, są łagodniejsze. Ukształtowanie terenu sprawia, iż nie wykraczają one na ogół poza odległość 50 m od koryt cieków.

Koryto rzeki Kamiennej, na terenie Gminy Brody, jest w większości uregulowane oraz w części obwałowane. Obwałowanie północnego - lewego brzegu rzeki rozpoczyna się od drogi Dziurów – Starachowice, w punkcie położonym o około 250 m poniżej zrzutu ścieków z oczyszczalni w Stykowie, kończy się na lewym brzegu cofki Zbiornika Brody. Długość wału przeciwpowodziowego sięga tu 3,2 km. Obwałowanie lewego brzegu rzeki, poniżej Zbiornika Brody, jest tożsame z nasypem linii PKP - rozpoczyna się 500 m poniżej północnego przyczółka zapory jeziora i towarzyszy korytu rzeki na długości około 500 m, po czym skręca na południowy wschód biegnąc równoległe do koryta rzeki w średniej odległości 300-400 m. Długość tego odcinka nasypu

kolejowego (a jednocześnie wału) wynosi około 2 km. Na wysokości miejscowości Zakanale, nasyp linii PKP, przechodzi w wał przeciwpowodziowy chroniący zabudowania i grunty miejscowości Staw Kunowski.

Obwałowanie brzegu południowego, powyżej Zbiornika Brody, składa się z dwu odcinków. Pierwszy o długości około 500 m rozpoczyna się w miejscu, w którym droga z Kuczowa skręca w kierunku południowo-wschodnim. Odcinek drugi, wybudowano dla ochrony zabudowań Stykowa, otacza on miejscowość od zachodu, północy i wschodu na długości około 1,8 km.

Tym niemniej, ponieważ obwałowania te nie obejmują w międzywałach całej szerokości doliny, nie zapewniają jej terenom skutecznej ochrony przeciwpowodziowej. W efekcie cały odcinek dna doliny Kamiennej w granicach Gminy Brody, to tereny zagrożone powodziowo.

W części graficznej Studium pokazano - jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie – tereny wskazane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie w treści „Studium dla obszarów nie obwałowanych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – Obszary Zagrożenia Powodziowego, rzeka Kamienna, Gmina Brody” opracowanego w 2004r. Są to tereny położone w dolinie lub w sąsiedztwie doliny Kamiennej, znajdujące się w zasięgu wielkiej wody o prawdopodobieństwie pojawiania się = 1%, a w szczególności:

- tereny położone na wschód od km 90+410 biegu rzeki ograniczone od północy linią PKP, a od południa osią drogi Kuczów-Michałów;
- tereny otaczające cofkę Zalewu Brodzkiego, ograniczone od południa łamaną linią przebiegającą około 80m na północ i równoległe do ulicy Ostrowieckiej w Kuczowie, dochodzącą do wału przeciwpowodziowego chroniącego tereny i zabudowania Stykowa, a następnie biegnącą wzdłuż południowej i wschodniej granicy Zalewu Brodzkiego. Od strony północnej, tereny te ograniczone są obwałowaniami zalewu.
- tereny położone poniżej zapory Zalewu Brodzkiego, ograniczone od północy i północnego wschodu najpierw linią PKP, a następnie wałem przeciwpowodziowym, chroniącym zabudowania i tereny miejscowości Staw Kunowski, a od południa najpierw nieregularną linią przebiegającą na północ od ulicy Ostrowieckiej, a następnie przedłużającą oś ulicy Radomskiej. Dalej tereny te ogranicza od południowego zachodu koryto Kamiennej do północnych zabudowań wsi Rudnik – granica terenów zagrodzonych wodami = 1%, omija te zabudowania od wschodu, by w centralnym punkcie tej wsi przejść w oś ulicy Ostrowieckiej, którą biegnie do południowo-wschodniego krańca gminy Brody.¹³²

1.7. Ocena warunków geologiczno – inżynierskich.

Ogólna ocena warunków geologiczno - inżynierskich zawarta została w powyższych rozdziałach oraz w opracowaniu ekofizjograficznym do niniejszego Studium. Uzupełnieniem informacji są załączniki graficzne, na których zaznaczono m.in.:

- tereny narażone na zjawisko osuwisk (spadki 5 -12%);
- złoża surowców udokumentowane i nieudokumentowane;
- kategorie ujęć wody.¹³³

1.8. Warunki glebowe.

Wg regionalizacji litologiczno-glebotwórczej Polski M. Strzemskiego Gmina Brody położona jest w regionie Gór Świętokrzyskich i w obrębie trzech podregionów: gielniowsko - skarżyskiego, suchedniowskiego i

ostrowieckiego, gromadzących gleby wykształcone głównie na piaskowcach retyku i liasu oraz utworach piaskowcowych dolnego triasu.

Dominującą grupę gleb stanowią mało żyzne gleby bielicowe i pseudobielicowe. Są one na ogół rozdzielone niewielkimi kompleksami gleb brunatnych. Średnio urodzajne gleby brunatne występują mniej powszechnie niż gleby bielicowe. Ich obecność związana jest głównie z terenami leśnymi, a także z występującymi w podłożu skałami zasobnymi w glinokrzemiany zasadowe i węglan wapnia. Mady powstałe z namulów rzecznych występują najliczniej w dolinach Kamiennej i jej dopływów. Gleby glejowe i murszowe należące do grupy gleb bagiennych, powstające w warunkach nadmiernego zawilgocenia, obecne są w podmokłych obniżeniach i także w dolinach.

Ponadto w granicach gminy – na jej terenach silnie przekształconych przez proces urbanizacji, przeważają gleby antropogeniczne, które w wyniku działalności człowieka, uległy nieodwracalnemu zniszczeniu.

W sumie w obszarze gminy Brody przeważają gleby o średniej przydatności dla produkcji rolnej (kompleksy gleb: pszennych wadliwych, żytnych dobrych i zbożowo-pastewnych mocnych) oraz gleby słabe i bardzo słabe (kompleksy: żytni i zbożowo-pastewny), wyjątkami są enklawy gleb wykształconych na lessach – w Brodach i Krynkach.

Ujemną cechą gleb gminy, jest także ich zakwaszenie. Gmina Brody znajduje się w grupie gmin Województwa Świętokrzyskiego, o najwyższym udziale gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w ogólnej powierzchni gleb gminy. Należy także do grupy gmin o najwyższym udziale fosforu w glebach i jednym z najniższych udziale zawartości potasu (20-40 %).

Najkorzystniejsze warunki dla gospodarki rolnej, występują na niezabudowanych i nie pokrytych lasami terenach wysoczyznowych, otaczających doliny Kamiennej i jej dopływów, a także na niezabudowanych i nie zalesionych powierzchniach doliny Kamiennej.

Przydatność rolnicza gleb obszaru gminy, wynikała i wynika z klasyfikacji bonitacyjnej tych gleb. Udział gleb poszczególnych klas w obszarze gminy przedstawia się następująco:

Klasa bonitacyjna   Powierzchnia (ha)

I	0
II	2
IIIa	58
IIIb	87
IVa	384
IVb	791
V	1480
VI	893
VIZ	100

W sumie - grunty orne znajdujące się na glebach klas V, VI i VIZ, stanowią około 60 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Natomiast użytki zielone położone na glebach tych klas, stanowią ponad 50% ogółu użytkowanych w taki sposób gruntów.

Reasumując – przewaga, w granicach obszaru gminy, powierzchni gleb nie podlegających ochronie, nie determinuje istotnych przesłanek dla ochrony tegoż obszaru, przed jego dalszym wykorzystywaniem dla kierunków rozwoju opartych o funkcje inne niż rolnictwo.¹³⁴

1.9. Klimat.

Obszar gminy znajduje się w granicach Małopolskiego Regionu Klimatycznego, a równocześnie w granicach klimatycznej Krainy Gór Świętokrzyskich, o cechach klimatu typowego dla obszarów wyżynnych. Wg Gumińskiego należy on do Częstochowsko - Kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Jest to strefa dużej zmienności warunków pogodowych, świadczącej o znacznym powiązaniu z warunkami pogodowymi terenów położonych na północny wschód od gminy.

Cyrkulacja zewnętrzna - decydujący wpływ na warunki klimatyczne wywiera napływ określonych mas powietrza. Na obszarze północnego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich najczęściej występują masy powietrza polarno – morskiego: 64,8% oraz polarno – kontynentalnego: 19,7 % dni w roku. Równie istotna jest częstotliwość występowania frontów atmosferycznych. Liczba dni z frontami wynosi 40,5% w roku, przy czym najwięcej dni z frontami występuje zimą (44%), a najmniej latem (37%).

Termika - na obszarze Gminy Brody temperatura średnia roczna waha się w granicach 5,6 – 6,9° C. Okres wegetacyjny jest tu krótki – liczy w sumie ok. 210 dni. Natomiast średnia liczba dni mroźnych wynosi 49,2 /rok, zaś dni gorących 35,8/rok. Średnie występowanie odwilży glebowych – pierwszych, wahają się w granicach 25 – 31 grudnia, a ostatnich w granicach 10 – 15 marca.

Dynamika powietrza - na obszarze gminy, dominują wiatry zachodnie (21,2 %), południowe (17,4 %) i południowo-zachodnie (18,1%). Siła i kierunki wiatrów modyfikowane są regionalnym ukształtowaniem powierzchni, a także wpływem znacznych gminnych powierzchni leśnych. Średnia prędkość wiatru wynosi nieco ponad 3,0 m/s, a maksymalna 5,4 m/s.

Opady atmosferyczne - średnie roczne sumy opadów oscylują w granicach 625 - 650 mm. Najwyższe notowane sumy opadów rocznych sięgają 924 mm, a najniższe – 451 mm. Liczba dni z opadem > 0,1 mm/rok wynosi 158,4 dni, z opadem > 1,0 mm/rok – 106,6 dni, a z opadem > 10 mm/rok waha się od 15,8 do 24,4 dni. Średnia liczba dni (średnia z maksimów rocznych) z pokrywą śnieżną, waha się w granicach 80-100 dni w roku. Pokrywa śnieżna o grubości > 10 cm zalega średnio 30 dni w roku, a o grubości > 20 cm występuje średnio w ciągu 20 dni w roku.

Zachmurzenie i usłonecznienie - najintensywniejsze zachmurzenie występuje w miesiącach zimowych z maksimum w grudniu, najmniejsze w okresie maj – lipiec.

Wilgotność - gromadzenie się w dnach dolin i kotlin zimnego powietrza oraz powstawanie inwersji, skutkują lokalnymi różnicami wilgotności, między dnem dolin a wysoczyznami osiagającymi kilka procent. Generalnie w dolinach jest chłodniej i wilgotniej nocą i nad ranem, zaś cieplej i sucho w dzień.

Wilgotność powietrza jest na obszarze gminy mniejsza niż w Górach Świętokrzyskich, toteż niedosyt ciśnienia pary wodnej jest średnio wyższy niż na obszarze tych gór.¹³⁵

1.10. Szata roślinna.

1.10.1. Roślinność potencjalna.

Wg regionalizacji geobotanicznej Polski Szafera i Pawłowskiego – Gmina Brody położona jest w Dziale Bałtyckim, Poddziale Pasa Wyżyn Środkowych, Krainie Świętokrzyskiej i Okręgu Koneckim, znajdującym się w północno-zachodnim przedłużeniu Centralnego Okręgu Łysogórskiego. Natomiast wg Matuszkiewicza region zaliczany jest do Obszaru Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych, Działu Bałtyckiego, Poddziału Wyżyn Środkowych i Krainy Świętokrzyskiej.¹³⁶

Znaczna naturalna lesistość oraz zmieniające się lokalnie warunki mikroklimatyczne stwarzają regionalnie i

lokalnie szczególnie korzystne warunki życia roślin pochodzenia górskiego oraz roślinności kserotermicznej, zwłaszcza na podłożu wapiennym. Naturalnym następstwem wielkiej rozpiętości warunków siedliskowych jest bogactwo florystyczne Krainy Świętokrzyskiej. W wielkich obszarach leśnych, rozwiniętych na wilgotnych glebach powstałych z piaskowca wieku triasowego, występują charakterystyczne lasy w postaci gdzie indziej nie spotykanej. Składnikami są tu liczne gatunki drzewiaste: jodła, buk, sosna, modrzew polski, jesion, wiaź, jawor, grab, świerk, niekiedy także cis. Ten niebywale bogaty w gatunki typ lasu mieszanego przedstawia mozaikę niewielkich płatów zespołów leśnych. Rozmaitości w składzie drzewostanów odpowiadają niezwykle bogate florystyczne skupienia roślinności runa z wyraźnie reliktowymi stanowiskami roślin takich, jak [omieg górski](#), [liczydło górskie](#) czy [arnika górska](#).¹³⁷

Podobnie bogate zróżnicowanie w związku z troficznością gleby i nawodnieniem wykazują zbiorowiska łąkowe i bagienne.

1.10.2. Roślinność rzeczywista.

W sąsiadujących z obszarem opracowania m.p.z.p. lasach Puszczy Łżeckiej przeważają siedliska boru świeżego mieszanego, lasu mieszanego i lasu mieszanego wyżynnego. Gatunkami budującymi drzewostany są głównie sosna, jodła, świerk, dąb, jesion, grab, olsza, buk. W odmianie wyżynnej lasu mieszanego w zdecydowanej przewadze występuje jodła. W bogatym runie leśnym można spotkać 46 gatunków objętych ścisłą ochroną oraz 11 gatunków chronionych częściowo. Strone stoki przełomu Kamiennej porośnięte są lasem na ubogich stanowiskach piaszczystych. Siedliska oligotroficzne zajmują bory mieszane i świeże bory sosnowe. Są to drzewostany pochodzenia antropogenicznego, jednak również tu występują cenne gatunki chronione, jak np. wawrzynek główkowany wisienka stepowa, zawilec wielkokwiatowy, len złocisty, aster gawędka. Na stokach południowo-wschodnich, porośniętych rozczłonkowanymi płatami leśnymi i pojedynczymi drzewami, występują niewielkie zbiorowiska roślinności gradowej. W rezerwacie „Skały pod Adamowem” zachował się, jako zespół charakterystyczny dla lasów Łżeckich, ponad stuletni bór sosnowo-dębowy z udziałem brzozy.

Na obrzeżach lasów i miedzach wykształciły się liczne zarośla z dominującą leszczyną i tarniną pełniące ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe).

Na wychodniach skał wapiennych spotkać można zbiorowiska kserotermiczne z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin. Wśród roślin porastających skały występuje paprotka zwyczajna, zanokcica skalna, rojnik pospolity. Mikroklimat powierzchni skał sprzyja także mchom i porostom.

Charakterystycznym elementem szaty roślinnej pól uprawnych są wielogatunkowe agrocenozy chwastów polnych z szeregiem rzadkich w skali kraju składników flory rodzimej pochodzących z Europy południowo-wschodniej i obszaru śródziemnomorskiego. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszy roślinność ozdobna, zabudowie gospodarczej roślinność ruderalna i wydepczynowa.

¹³⁸

1.11. Fauna.¹³⁹

[Gmina Brody - wg regionalizacji zoogeograficznej Jakubskiego, wchodzi w skład podpaństwa Palearktyka, prowincji Europejsko – Zachodniosyberyjskiej i krainy Południowo – Bałtyckiej.](#)

[Mimo kilkuset letniej, intensywnej presji antropogenicznej, której podlegał obszar gminy w jej granicach zachowało się bogactwo form biosfery, wyrażające się różnorodnością siedlisk wraz z towarzyszącymi im licznymi gatunkami fauny, znajdującymi tu dogodne warunki bytowania.](#)

Niezależnie zaś od tego - człowiek poprzez swą wieloletnią obecność, stworzył siedliska tych gatunków fauny, które dostosowały się do swoistego – wiejskiego (równocześnie podmiejskiego) układu biocenotycznego.

Charakterystyczne dla regionu - wolno żyjące ssaki – obecne w lasach, polach i wodach, to m.in.: sarna, zając, lis, bóbr, wydra, chomik europejski, orzesznica, wiewiórka, badylarka oraz nietoperze. Najbardziej typowymi ssakami zabudowy wiejskiej są: szczur wędrowny, mysz domowa i kuna domowa. Występują tu także łasica i tchórz, a na nie zabudowanych terenach obecne są: kret, jeż, mysz zaroślowa oraz ryjówki. Wśród ptaków ilość gatunków zaobserwowanych (z których tylko część gniazduje) w regionie przekracza 100. Prócz pospolitych – gawrona, jerzyka, kawki, sikory bogatki, sroki, wróbla domowego i szpaka, spotykane tu są gatunki charakterystyczne dla gminnych Obszarów Natura 2000 jak i Obszarów Natura 2000, pozostających w bliskim sąsiedztwie. Są to m.in.: błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, czajka, czapla siwa, derkacz, dzięcioł, dudek, jarząbek, łabędź krzykliwy, mewa pospolita, przepiórka polna, pustułka, remiz, słonka, słowik, sowa włochata, sójka i zimorodek. Dla gatunków tych - w większości pozostających pod ochroną – doliny Kamiennej i jej dopływów, Zalew Brodzki i mniejsze zbiorniki wodne, a wreszcie Lasy Starachowickie są wyjątkowo dogodnymi siedliskami.

W wodach Kamiennej i jej dopływów, a także w wodach Zalewu Brodzkiego i innych, mniejszych zbiorników obszaru żyje ponad 30 gatunków ryb. Charakterystyczne to: boleń, brzanka, ciernik, karaś, kleń, leszcz, minóg, okoń, płoć, sandacz czy sum i szczupak.

Gady obszaru, reprezentowane są przez jaszczurki – zwinkę i żyworodną, padalca, zaskrońca i żmiję zygzakowatą. Występujące tu płazy to: kumak nizinny, ropuchy, traszka zwyczajna i grzebieniasta oraz żaby.¹⁴⁰

1.12. Gospodarka rolna – stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.¹⁴¹

Rolnictwo w gminie Brody charakteryzuje się zróżnicowanymi, na ogół słabymi warunkami przyrodniczo-glebowymi, wysoce niekorzystną strukturą agrarną i nadmiernym zatrudnieniem, a także silną recesją produkcji rolniczej oraz nasileniem niekorzystnych zjawisk w rolnictwie i jego otoczeniu. Gminę Brody charakteryzuje także jeden z najniższych wskaźników ilustrujących wielkość gospodarstwa rolnego - średnio jego powierzchnia wynosi 1,1 - 3,0 ha. Dominuje sektor indywidualny, stanowiący 97% działalności rolniczej. Grunty użytkowane rolniczo na terenie gminy stanowią ok. 23% jej powierzchni, z czego – wg danych z 2012r. – grunty rolne zabudowane zajmują 193ha; grunty orne zajmują 2 538ha; sady zajmują 38ha; łąki i pastwiska zajmują 910ha; grunty pod stawami i rowami zajmują 25ha.¹⁴²

W strukturze zasiewów, na terenie gminy, dominują: pszenżyto, żyto, owies oraz ziemniaki. Niewielka ilość gleb o wysokiej przydatności rolniczej (najwyższych klas bonitacyjnych) powoduje, iż najmniej wysiewa się: pszenicy, jęczmienia, mieszanek zbożowych i roślin motylkowych. Na terenie gminy występuje duże zróżnicowanie plonów zbóż – na glebach o wyższej klasie bonitacyjnej średni plon wynosi 30dt/ha, natomiast na glebach o niskiej klasie bonitacyjnej maksymalny plon to 22 dt/ha. Uprawy ogrodnicze zajmują w sumie ok. 18ha, w tym uprawy sadownicze – 12,50ha, plantacje jagodowe - 4,50ha a uprawy pod osłonami - 1ha.¹⁴³

Powyżej wymienione czynniki oraz niedofinansowanie gospodarstw jest zapewne powodem słabszych wyników w zakresie uprawy zbóż oraz przeciętnych w uprawie ziemniaka i warzyw. Bardziej zadowolające wyniki gmina odnotowuje w hodowli bydła. Obsługa weterynaryjna, doradztwo rolnicze, usługi z zakresu

melioracji i urządzeń wodnych są pełnione przez rejonowe oddziały właściwych instytucji wojewódzkich.

1.13. Gospodarka leśna – stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.¹⁴⁴

Lasy zajmują w gminie powierzchnię 11 160 ha, z czego 216 ha to lasy prywatne. Oznacza to, że lesistość gminy sięga 72,2 %. Znajdują się tutaj kompleksy leśne o zróżnicowanym drzewostanie. Podlegają one w większości Nadleśnictwu Starachowice – leśnictwa: Klepacze, Kutery, Lipie, Lubienia i Myszki i obejmują dwa obręby urządzeniowe: Lubienia i Starachowice. Południowo - wschodnie leśne połacie gminy, podlegają natomiast Nadleśnictwu Ostrowiec Świętokrzyski – leśnictwa Krynki i Połagiew. Nieomal całość obrębu Starachowice to lasy ochronne. Ponadto znaczna część borów mieszanych wilgotnych i borów wilgotnych pełni funkcje wodochronne.

Znaczną część obszaru gminy – na północ od Kamiennej, pokrywają lasy Starachowickie (zwane także Iłżeckimi), będące pozostałością dawnej Puszczy Iłżeckiej, która z kolei jest północno-wschodnim przedłużeniem Puszczy Świętokrzyskiej. Jedynym większym kompleksem leśnym, położonym na południe od doliny Kamiennej, jest Las Krynki.

W lasach tych, wg kryterium żyzności - przeważają siedliska lasowe – 50,2%. Siedliska borowe zajmują 28,5%, lasowe wyżynne – 15,8%, a borowe wyżynne – 5,4%. Natomiast wg kryterium wilgotności - dominują siedliska świeże – 81,5% , a także wilgotne - 18,0% i bagienne - 0,5%.

W sumie - największą powierzchnię zajmują siedliska lasu mieszanego świeżego (LMśw) – ok. 40% powierzchni oraz boru mieszanego świeżego (BMśw) – około 14% powierzchni. Siedlisko lasu mieszanego wyżynnego świeżego (LMwyżśw) stanowi około 12% powierzchni, a boru świeżego (Bśw) 5-10%. Bór mieszany wilgotny (BMw) zajmuje 8%, a las świeży (Lśw) – 6% powierzchni. Pozostałe typy siedliskowe lasu nie przekraczają 5% powierzchni.

W obrębie Lubienia przeważają siedliska bogatsze – szczególnie lasów mieszanych nizinnych i wyżynnych – stanowiąc 77% powierzchni obrębu. W obrębie Starachowice zaznacza się większy udział siedlisk borowych, choć nadal siedliska lasowe (53%) zajmują nieznacznie większą powierzchnię niż borowe (47%). Gatunkiem panującym na siedliskach Bśw, Bw, BMśw jest sosna. Na siedliskach Bmb, BMw i LMśw, LMwyżśw, LMwyżw, Lwyżśw również największą powierzchnię zajmuje sosna, ale występuje tu ona z domieszką brzozy, dębu szypułkowego, modrzewia polskiego, świerku i jodły. Siedlisko LM zajęte jest głównie przez drzewostan sosnowo - jodłowy z domieszką brzozy, a w lasach mieszanych wilgotnych LMw świerka i olszy. Siedlisko Lśw reprezentowane jest głównie przez drzewostan jodłowy z domieszką dębu, sosny, buka i brzozy - o słabo wyrażonej piętrowości. Na siedliskach lasu wilgotnego i olsu Lw i Ol, jako na siedliskach będących pod dużym wpływem wody, występuje przede wszystkim olsza z domieszką sosny - na olsie jesionowym lub sosna i jodła - na lesie wilgotnym.

Sosna dominuje zdecydowanie na całości powierzchni leśnych gminy zajmując 84,7% ich obszaru. Dalej idą – jodła – 6,94%, dąb szypułkowy – 3,68%, brzoza – 2,05%, olsza – 1,35%, modrzew polski – 0,4%, grab, – 0,38%, buk – 0,23%, osika, – 0,18% i świerk – 0,06%. Przeciętny wiek drzewostanów to 63 lata.

W podszyciu lasów regionu i borów mieszanych nie brak gatunków roślin chronionych lub zagrożonych wyginieciem. Są to m.in. aster gawędka, bluszcz pospolity, czernica brusznica, jałowiec, jaskier wielki, jeżyna, konwalia majowa, kruszyna pospolita, kostrzewa leśna, malina, naparstnica wielkokwiatowa, przetacznik górski, przylaszczka czy choćby zawilec gajowy.

Lasy są wielkim bogactwem gminy Brody - stanowiąc o jej szczególnych walorach przyrodniczo – krajobrazowych, tworząc jednocześnie potencjał dla rozwoju turystyki na obszarze gminy i umożliwiają dalszy

rozwój regionu także w oparciu o tę gałąź gospodarki.¹⁴⁵

1.14.¹⁴⁶ Struktura ekologiczna.

Delimitacja terenów gminy przeprowadzona w celu określenia ich przydatności ekologicznej pozwoliła na wyodrębnienie następujących kategorii obszarów:

- przyrodnicze obszary węzłowe - najmniej przekształcone w wyniku antropopresji tereny o cennych walorach florystyczno-faunistycznych i dużej bioróżnorodności, obejmujące kompleks lasów Łżeckich;
- leśne węzły ekologiczne - wartościowe pod względem przyrodniczym tereny leśne; zaliczono do nich niewielki kompleks leśny "Czarny Smug" położony w południowej części gminy;
- obszary łącznikowe - korytarze ekologiczne łączące przyrodnicze obszary węzłowe i leśne węzły ekologiczne w spójny system. Obszarem łącznikowym jest dolina rzeki Kamiennej wraz z fragmentem doliny bezimiennego cieku w rejonie wsi Młyny i Lubienia;
- tereny zabudowy osiedlowej, na których zachowana jest aktywność biologiczna;
- tereny związane z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, wyrobiska i hałdy poeksploatacyjne oraz tereny komunikacyjne (drogi o nawierzchni utwardzonej oraz linia kolejowa), z których aktywność biologiczna została praktycznie wyeliminowana. Tereny te stanowią barierę ekologiczną.

Charakterystyczna dla tych struktur jest duża otwartość na antropopresję powodującą pogorszenie stanu sanitarnego gleb, wód i powietrza.

1.15.¹⁴⁷ Walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Gmina Brody odznacza się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, do których należy zaliczyć urozmaiconą rzeźbę terenu, występowanie oryginalnych utworów skalnych, bogatą florę i faunę, które zadecydowały o objęciu całego obszaru prawną ochroną przyrody w formie krajobrazu chronionego. Najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszary objęte zostały ochroną prawną w formie rezerwatów („Skały pod Adamowem” , „Skały w Krynkach” i „Rosochacz”¹⁴⁸).

Najcenniejsze przyrodniczo są zwarte kompleksy leśne w północnej części gminy, będące pozostałością dawnej Puszczy Łżeckiej. Można tu spotkać większość spośród rodzimych gatunków drzew i krzewów. Lasy te są również ostoją dla wielu gatunków zwierząt. Atrakcją krajobrazową - o rosnącej roli turystycznej i rekreacyjnej - jest rzeka Kamienna i wypełniający część doliny 260-ha Zalew Brodzki. Do atrakcji turystycznych zaliczyć należy także zabytki kultury materialnej, świadczące o bogatej spuściźnie historycznej tego regionu, zwłaszcza tradycji hutniczej, jak np. pozostałości dawnego zakładu przemysłowego, budynki osiedla fabrycznego i młyn wodny w Brodach, kościół z dwiema dzwonicami w Krynkach czy młyn wodny w Rudzie.

Potencjalnie cenne przyrodniczo są również obszary funkcjonalnie związane z rzeką Kamienną. Dolina Kamiennej na całej długości pełniła w przeszłości rolę regionalnego korytarza ekologicznego. Jednak jej degradacja - związana ze złym stanem jakości wód powierzchniowych, urbanizacją i uprzemysłowieniem (lokalizacja wielu zakładów uciążliwych dla środowiska) oraz występowaniem licznych barier ekologicznych - uniemożliwia pełnienie tej funkcji na całej długości rzeki.

1.16.¹⁴⁹ Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.¹⁵⁰

Na terenie gminy Brody występuje duże zróżnicowanie cech środowiska przyrodniczego, którego walory zostały uznane i potwierdzone wprowadzeniem szczególnych form ochrony o znaczeniu ponadlokalnym.

1.16.1. Prawne formy ochrony.¹⁵¹

Sieć Ekologiczna ECONET.

Gmina Brody położona jest poza zasięgiem Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska. Najbliższym elementem tej sieci jest, położony w odległości ok. 15 km na południowy - zachód, obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym: 31M – Świętokrzyski. Inny tego typu obszar węzłowy 23M – Doliny Środkowej Wisły, rozciąga się w odległości 40 km na wschód od terenu gminy. Natomiast najbliższym korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym jest położony w odległości około 28 km na zachód, korytarz 62K – Garbu Gielniowskiego. Przecinająca gminę Brody z zachodu na wschód dolina Kamiennej jest z kolei ważnym, choć lokalnym korytarzem ekologicznym, łączącym bezpośrednio obszar gminy z elementami Krajowej Sieci Ekologicznej.

Obszary NATURA 2000.

Tereny gminy wchodzi częściowo w skład obszarów NATURA – 2000, funkcjonujących w Polsce Obszarów Ochrony Siedlisk – SOO, mających znaczenie dla Wspólnoty. Są to:

Uroczyska Lasów Starachowickich o kodzie PLH 260038 i powierzchni 2349,2 ha. Obszar położony w 99% w Województwie Świętokrzyskim i w około 50% w Gminie Brody - w której rozciąga się między północnym i zachodnim sąsiedztwem sołectwa Lubienia, a północnym, wschodnim, południowym i w części zachodnim sąsiedztwem sołectwa Lipie. Północna granica gminy i Obszaru pokrywają się na odcinku od zakładów Zębiec na wschodzie, do północno-zachodniego jej krańca w sołectwie Lipie. Obszar jest, tym samym, częścią północnej połaci kompleksu Lasów Starachowickich, z dominującymi siedliskami borowymi. Jego dalsze, zachodnie powierzchnie obejmują obszar źródłowy Małszyńca w gminie Mirzec. Obszar nie obejmuje natomiast zagospodarowanych terenów Lipia i Lubieni (terenów zabudowy i upraw rolnych). W obszarze dominują siedliska - grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego - 20,04% powierzchni, wyżynnego jodłowego boru mieszanego - 17,65% (uznawanego za zbiorowisko endemiczne Polski) i łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych - 2,54%.

Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039 i powierzchni 1868,7 ha. Obszar położony w większości poza terenem Gminy Brody, na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórze Iłżeckiego. Jego zasadnicza część, rozciąga się wąskim, długim pasem o ogólnym kierunku zachód – wschód, od Szerzawy na zachodzie, poprzez Rzepin, Pawłów, Godów, Nietulisko, Kunów, po Chmielów na wschodzie, omijając obszar Gminy Brody od strony południowej. Charakterystycznymi elementami rzeźby tej części Obszaru są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny. Płaskodenne doliny rzeczne, to także charakterystyczne formy rzeźby Obszaru – w szczególności jego enklawy odgałęziającej się w Nietulisku ku północnemu zachodowi i wkraczającej w dno doliny Kamiennej. Na gruntach sołectwa Staw Kunowski, enklawa ta wchodzi w obszar Gminy Brody i (obejmując zagospodarowane i zabudowane tereny sołectwa), ciągnie się wąskimi pasami, towarzyszącymi rzece, najpierw wzdłuż jej prawego, a następnie wzdłuż lewego brzegu. Północno - zachodni kraniec Obszaru sięga Brodów Fabrycznych poniżej zapory Jeziora Brodzkiego. W obszarze dominują siedliska: grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego - 13,48% powierzchni, niżowych i górskich, świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie - 13,39% i muraw kserotermicznych (priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków) - 2,87%.

Innymi, najbliższymi wobec Gminy Brody położonymi, Obszarami Natura 2000 są: Obszar Specjalnej Ochrony

Siedlisk (SOO) – Ostoja Sieradowicka o kodzie PLH 260031 i powierzchni 7847,4 ha, oddalony o około 10km na zachód i południe – w jego granicach pozostają rozległe kompleksy leśne, wchodzące w skład Puszczy Świętokrzyskiej, porozdzielane dolinami dopływów Kamiennej z podmokłymi łąkami i torfowiskami oraz Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) – Dolina Kamiennej o kodzie PLH 260019 i powierzchni 2586,5 ha, rozciągający się na terenie powiatów ostrowieckiego i opatowskiego, oddalony od Gminy Brody o około 15 km na południowy wschód.¹⁵²

¹⁵³ **Obszar chronionego krajobrazu.**

Gmina Brody wchodzi w zasięg Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Obszar ten zajmuje powierzchnię 72593 ha, na którą składają się gminy: Bałtów, Bodzechów, Brody, Kunów, Mirzec oraz części obszarów gmin: Pawłów, Skarżysko-Kamienna, Skarżysko-Kościelne, Suchedniów, Waśniów i Wąchock.

Ustanowienie tego Obszaru miało służyć zarówno ochronie walorów naturalnych doliny rzeki Kamiennej i jej otoczenia, jak również ochronie cennych obiektów kultury materialnej. Obszar ten - obok funkcji korytarza ekologicznego pełni także rolę klimatotwórczą i aerosanitarną dla zurbanizowanych części rejonu, a charakteryzuje go bogactwo roślinności oraz różnorodność rzeźby terenu. Na terenach piaszczysto – ilastych, pokrytych osadami plejstoceniowymi, występują bory sosnowe i mieszane (Lasy Łżeckie). Spotkać tu można rzadkie, objęte prawną ochroną, rośliny - występuje tu m.in.: wawrzynek główkowy, zawilec wielkokwiatowy, len złocisty czy aster gawędka. Na glebach lessowych – na prawym brzegu rzeki Kamiennej – zachowały się grądowe lasy liściaste, w których spotkać można takie rośliny jak: tojad czy dzwoniecznik wonny.¹⁵⁴ Na tym obszarze wszelka działalność gospodarcza powinna zmierzać do poprawy czystości środowiska przyrodniczego, głównie w celu ochrony wód powierzchniowych i wglębnych.

¹⁵⁵ **Rezerwaty przyrody nieożywionej.**

W granicach gminy utworzono trzy rezerwaty:

„**Skąły pod Adamowem**” - nr rejestru RDOŚ - 59. Rezerwat przyrody nieożywionej został utworzony na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27.06.1995r., celem zachowania walorów krajobrazowych wychodni (skałek) piaskowców dolno jurajskich, zajmuje powierzchnię 8,98 ha i zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Lubienia. Chronione są tu piaskowce drobno i średnioziarniste o kremowym, jasno szarym i szarozółtym zabarwieniu. Ich wychodnie rozciągają się wzdłuż południowego zbocza doliny bezimiennego prawobrzeżnego dopływu Kamiennej, na długości około 1 km i osiągają wysokość do 6 m. Są one rozczłonkowane, a ich górne powierzchnie są płaskie lub minimalnie sfalowane, stanowiąc przedłużenie górnej krawędzi zbocza doliny. Ich florę tworzą porosty, mchy i paprocie, m. in. paprotka zwyczajna oraz rojnik pospolity i zanokcica skalna. Górną, południową krawędź doliny porasta ponad 100 letni, charakterystyczny dla Lasów Starachowickich, kontynentalny, mieszany bór sosnowy z domieszką dębu i brzozy.

„**Rosochacz**” – nr rejestru RDOŚ - 61. Rezerwat leśny został utworzony na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997r., celem zachowania naturalnych wielogatunkowych drzewostanów i zbiorowisk torfowisk, zajmuje powierzchnię 30,44 ha, i zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Lubienia. Drzewostany porastające bagienne źródła dwu bezimiennych prawobrzeżnych dopływów Ruśni powstały, jako efekt ekspansji gatunków lasotwórczych na bagniste, oparzeliskowe obszary źródłowe tych rzek. Przeważającymi gatunkami są: olsza (44,9% powierzchni drzewostanów) i sosna (40,1% powierzchni), uzupełniane przez brzozę, dąb, grab, jodłę, klon, osikę, świerk i

wiąz. Podszyty - miejscami liczne - tworzą: bez czarny i koralowy, kalina koralowa, kruszyna, leszczyna i trzmielina. Dowodem licznych, urozmaiconych siedlisk, są występujące w runie gatunki roślin. Obok roślin pospolitych jak borówka, czy borówka bagienna, bytują liczne gatunki chronione, min. bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, lilia złotogłów, rosiczka okrągłolistna, wawrzynek wilczełyko, oraz mchy z rodzaju Polytrichum i Sphagnum.

„Skały w Krynkach” - nr rejestru RDOŚ - 65. Rezerwat przyrody nieożywionej został utworzony na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997r., celem zachowania walorów krajobrazowych wychodni piaskowców dolnotriasowych, uformowanych w monumentalne bloki, otoczonych lasami (Lasy Kryneckie), zajmuje powierzchnię 25,10ha. Zlokalizowany jest na terenie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski, na wschodnim stoku doliny Kamiennej, na południe od miejscowości Krynk Małe (południową granicę rezerwatu tworzy odcinek ulicy Świętokrzyskiej). Chronione są tu piaskowce średnio i gruboziarniste, grubo a lokalnie cienkopłytkowe (największa zwarta grupa skał ma długość 30 – 40 m, szerokość około 20 m, wysokość do około 6 m). Wśród form skalnych wyróżnia się grzyb wysokości około 2,5 m, średnicy „kapelusza” około 5 m i „nogi” około 2m. W granicach rezerwatu występują także liczne pozostałości robót górniczych, związanych z wydobywaniem rud żelaza.¹⁵⁶

Dodatkowo postuluje się:

- objęcie ochroną - w formie rezerwatu przyrody - obszaru całego stoku pn. „Skały w Rudzie”, gdzie licznie występują większe i mniejsze niepowtarzalne formy skalne zgrupowane w oryginalnych układach przestrzennych uzupełnionych bujną roślinnością;
- rozszerzenie rezerwatu „Skały pod Adamowem” o teren ze skałkami położony na południowy wschód od obecnych granic rezerwatu;
- objęcie ochroną - w formie rezerwatu przyrody - obszaru "Zapadnie Doły" obejmującego teren lasów leśnictwa Lubienia, z zachowanym dębem "Maćkiem" o obwodzie 7m, oraz ciekawych form krasowych.

¹⁵⁷ Pomniki przyrody

Ostatnią formą prawnej ochrony przyrody w granicach obszaru opracowania, są pomniki przyrody. Większość z nich została powołana Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego – nr 23/87 z dnia 2.10.1987r., zmienionym Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego – nr 7/94 z dnia 4.08.1994r. (pomniki nr 136, 137, 138, 139, 140), pozostałe zostały powołane Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego nr 21/97 z dnia 26.11.1997r. (pomniki nr 379 i 380) oraz Rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 9/2006 z dnia 29.05.2006r. (pomnik 767). Są to:

„Skały i głazy” w Rudzie (pomniki nr 136; 137; 138 - zlokalizowane na działkach o nr ewid. 498; 602, 603; 146/5). Skały w Rudzie zbudowane z piaskowców dolnotriasowych, zbliżonych podobieństwem do piaskowców występujących w rezerwacie „Skały w Krynkach”, rozciągające się wzdłuż północno - zachodniego stoku doliny Kamiennej, około 300 m powyżej Jeziora Brodzkiego. Erozja wodna i eoliczna, wytworzyły w nich urozmaicone formy – ambony i urwiska o długości nawet 70m i wysokości 8m, o bogato urzeźbionych powierzchniach. Osobliwością jest monolityczna baszta o średnicy 15-20m i wysokości 7m. Podłoże porastają – prócz drzew – paprotka zwyczajna, konwalia majowa i kokoryczka wonna. Pomnik Głaz Narzutowy w Rudzie tworzą z kolei trzy bloki dolno triasowego piaskowca – największy o wymiarach 20x10x 5m, znajdujące się na północnym stoku doliny Kamiennej, około 1,5 km na południowy wschód od Stykowa.

„Odślonięcie geologiczne i źródło” w Krynkach (pomnik nr 139 – zlokalizowany na działce nr ewid. 383) - ochroną objęty jest nieczynny kamieniołom białych, drobnoziarnistych, dolno jurajskich piaskowców oraz

pobliskie źródło szczelinowe typu zboczowego, wypływające spod bloku skalnego (kamieniołom i źródło, położone w wąwozie, około 200m na północny zachód od zabudowań wsi i 600m od kościoła w Krynkach, na stoku doliny Kamiennej).

„**Profil geologiczny**” we Młynku (pomnik nr 140 – zlokalizowany na działce nr ewid. 909) - zwany także nieczynnym, stokowym kamieniołomem w Młynku. Położony jest na zalesionym, stromym wschodnim stoku doliny Ruśni, we wschodniej części miejscowości Młynek. Ściana kamieniołomu o długości około 50m i wysokości 15m, odsłania kontakt utworów dolno i środkowo jurajskich.

„**Cztery Buki Pospolite**” w Lubieni (pomnik nr 379 – zlokalizowany na działce nr ewid. 78/1200) - znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Starachowice. Wymiary drzew: obwód 3,93 m, wysokość 36 m; pozostałych analogicznie 3,82/34 m i 3,58/33 m.

„**Daglezja Zielona**” (pomnik nr 380 – zlokalizowany na działce nr ewid. 294/1200) - pozostałość parku dworskiego w Gębicach. Obwód pnia wynosi 3,0m, a wysokość około 27m.

„**Dąb Maciek**” w Lubieni (pomnik 767 – zlokalizowany na działce nr ewid. 91/1201) drzewo o obwodzie ponad 7m, znajduje się w leśnictwie Klepacze, w granicach obszaru, na którym postulowane jest utworzenie rezerwatu „Zapadnie Doły”.¹⁵⁸

W.w.¹⁵⁹ prawnie ustanowione formy ochrony nie wyczerpują wszystkich miejsc i obiektów godnych objęcia skuteczną ochroną.

1.16.2.¹⁶⁰ Waloryzacja przyrodnicza.

Przeprowadzona na potrzeby Studium waloryzacja przyrodnicza, pozwala wskazać – obok obiektów i obszarów objętych prawnymi formami ochrony – elementy składające się na bogactwo przyrodnicze gminy:¹⁶¹

- zwarte obszary leśne, na zróżnicowanych siedliskach, w różnym wieku i zróżnicowanym składzie gatunkowym, obszary o najwyższych walorach przyrodniczych, warunkujące utrzymanie równowagi ekologicznej, stanowiące podstawę kształtowania systemu przyrodniczego gminy i regionu;
- system dolin rzecznych i obniżeń oraz zagłębień bezodpływowych, stanowiący o bioróżnorodności obszaru gminy, o specyficznych warunkach klimatycznych kształtujących klimat lokalny otoczenia, stanowiący bazę drenażu i retencji wód, będący podstawą kształtowania systemu powiązań przyrodniczych (ciągów ekologicznych);
- układy półnaturalne pod stałą antropopresją aktywnie wspomagające system przyrodniczy gminy;
- obszary o przeciętnych walorach środowiska przyrodniczego – ekosystemy pól uprawnych wspomagające system przyrodniczy gminy szczególnie w okresie wegetacyjnym (kompleksy glebowe);
- tereny przekształcone antropogenicznie aktywnie wspomagające system przyrodniczy gminy;
- tereny silnie przekształcone antropogenicznie;
- tereny wymagające szczególnego zagospodarowania (ujęcia wody, strefy ochronne);
- obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską (rejestr i gminna ewidencja zabytków, stanowiska archeologiczne);¹⁶²
- korytarze powiązań przyrodniczych.

1.17. Stan środowiska i jego zagrożenia.¹⁶³

1.17.1.¹⁶⁴ Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Podobnie jak w całym kraju, tak i w Gminie Brody o stanie zanieczyszczenia powietrza decydują następujące rodzaje emisji:

- punktowa – powodowana przez zorganizowane źródła, jako wynik energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych; jej udział w gminnej emisji do powietrza jest jednak znikomy - wśród podmiotów gospodarczych, funkcjonujących w gminie, nie ma obiektów zaliczanych do zakładów znaczącej emisji technologicznej do powietrza, a tym samym szczególnie uciążliwych dla powietrza;
- liniowa – komunikacyjna, powodowana przez transport samochodowy; także i ten rodzaj emisji nie jest w gminie przeważający;
- powierzchniowa – przeważająca (z reguły niska), powodowana głównie przez zanieczyszczenia komunalne (energetyczne), pochodzące ze spalania paliw w lokalnych kotłowniach, piecach i paleniskach domowych.

Gmina Brody, nie jest obszarem o znacznym zanieczyszczeniu powietrza. Przeważająca wielkość emisji zanieczyszczeń, to emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw (ogrzewania budynków i pomieszczeń). W zasadzie kotłownie, paleniska domowe i piece budynków mieszkalnych, w których nośnikami energii jest węgiel i jego pochodne, są głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w regionie. Jako źródła niskiej emisji są one w lokalnej skali uciążliwe dla sąsiadującej z nimi zabudowy, a co najistotniejsze wpływają na pogorszenie warunków aerosanitarnych obszaru, powodując przekroczenia dopuszczalnych imisji zanieczyszczeń pyłu PM-10 i pyłu PM-2,5 jak i benzo(a)pirenu w pyłe PM-10.¹⁶⁵

1.17.2. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.¹⁶⁶

Obszar Gminy Brody – typowej gminy podmiejskiej, znajduje się w zasięgu oddziaływania dwu rodzajów ponadnormatywnego hałasu, przenikającego do środowiska – hałasu przemysłowego i hałasu komunikacyjnego. Pierwszy z nich, jest wytwarzany wyłącznie przez urządzenia i instalacje zakładów przemysłowych, drugi zaś powodują pojazdy samochodowe poruszające się po drogach publicznych oraz przebiegająca przez teren gminy kolej. Ten rodzaj hałasu, decyduje o klimacie akustycznym obszaru.

Przez teren opracowania przebiegają dwie drogi krajowe: nr 9 (Warszawa – Radom – Rzeszów) i nr 42 (Skarżysko Kamienna – Starachowice – Rudnik) oraz czternaście dróg powiatowych. Prowadzą one nie tylko istotny dla komunikacji wewnątrz gminnej ruch kołowy, lecz przede wszystkim - ruch tranzytowy (w tym ruch pojazdów ciężkich), stąd też są one podstawowymi źródłami ponadnormatywnego hałasu przenikającego do środowiska obszaru. Sytuację pogarsza nie przystosowanie dróg krajowych (odcinków ulic gminy), do przenoszenia obecnego natężenia ruchu, w efekcie czego hałas komunikacyjny przenikający do środowiska, jest hałasem uciążliwym dla terenów akustycznie chronionych - budownictwa mieszkaniowego.

Istotnym źródłem hałasu komunikacyjnego jest także przebiegająca przez gminę normalnotorowa, zelektryfikowana linia Łódź – Skarżysko Kamienna – Dęblin – Rzeszów, wzdłuż której, w granicach obszaru funkcjonują przystanki: Styków, Brody i Staw Kunowski.

Szczupłość merytoryczna krajowego systemu monitoringu środowiska, powoduje, że pomiary natężenia hałasu wzdłuż dróg krajowych i powiatowych nie były w ostatnich latach prowadzone. Klimat akustyczny kształtowany ruchem pociągów, na linii Łódź – Dęblin – Rzeszów - w zasięgu oddziaływania tej linii także nie był monitorowany. Tym niemniej, na podstawie ocen wykonywanych dla dróg o podobnym natężeniu ruchu

oraz dla linii kolejowych o zbliżonym obciążeniu ruchem pociągów, można założyć iż hałas komunikacyjny, emitowany wzdłuż tych dróg i gminnych odcinków linii kolejowych, jest hałasem ponadnormatywnym, a tym samym kwalifikującym klimat akustyczny terenów położonych w sąsiedztwie tych obiektów jako uciążliwy.

Hałas przemysłowy, nie wywiera istotnego wpływu na klimat akustyczny gminy. Większość zakładów produkcyjnych, zlokalizowana jest bowiem poza zabudową mieszkaniową. Natężenie tego hałasu – w stopniu mogącym powodować pogorszenie klimatu akustycznego otoczenia – w praktyce nie występuje. Funkcjonujące w gminie podmioty gospodarcze mogą być źródłami ponadnormatywnego hałasu przemysłowego, wyłącznie w skali lokalnej – łatwego do opanowania przy pomocy istniejących środków prawnych i technicznych.

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego w Gminie Brody, są napowietrzne – przesyłowe linie elektroenergetyczne 110 (Starachowice – Zębiec i Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski) i liczne lokalne linie 15 kV. Nie są natomiast źródłami szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego - wbrew obiegowym opiniom - funkcjonujące w gminie stacje bazowe telefonii komórkowej. Te instalacje mogłyby wykazywać niekorzystne oddziaływanie na środowisko, wyłącznie w przypadkach ich lokalizacji, niezgodnej z zasadami określonymi przez obowiązujące prawo.¹⁶⁷

1.17.3.¹⁶⁸ Zanieczyszczenia wód podziemnych.

Badania wykonywane w latach 2003 – 2009, w punktach pomiarowych wód górno i środkowo jurajskich regionu (Kunów, Pawłów, Kaplica, Bałtów), w ramach sieci monitoringu regionalnego WIOŚ w Kielcach, wykazują niezmiennie III – zadawalającą klasę czystości, przy czym decydującą przyczyną takiej klasyfikacji tych wód, jest podwyższona zawartość jonów Fe i Mg.

Nie oznacza to jednak, iż wody podziemne z którego korzystają Gmina Brody (ujęcia: Krynki i Trębowiec) oraz miasto Starachowice nie są zagrożone.

Zagrożenie i degradacja wód podziemnych, występuje zarówno na obszarze opracowania, jak i w szerszej skali. Główną przyczyną jest brak pełnych systemów kanalizacyjnych w regionie, zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz brak pełnych - skutecznych systemów unieszkodliwiania odpadów. Czynniki te stanowią, tak o źródłach zanieczyszczeń, przenikających do wód powierzchniowych lub ziemi i wód podziemnych, jak i o przyczynach tych niekorzystnych zjawisk.

Zagrożenia te potęgowane są brakiem naturalnych barier geologicznych, utrudniających infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz faktem położenia jej północnych obszarów w granicach Obszaru Wysokiej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 420.

Dodatkowe zagrożenia pośrednie związane są z rolniczym użytkowaniem terenów - stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Czynniki te nie były dotąd szerzej monitorowane. Nie zmienia to faktu, że jakość wody w płytkich - czwartorzędowych, gospodarskich studniach kopanych z reguły nie nadaje się do celów pitnych.¹⁶⁹

1.17.4.¹⁷⁰ Zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

Badania jakości wód Kamiennej, wykonywane w latach 2000/2011r. prowadzone w tzw. sieci monitoringu regionalnego wykazywały:

- w 2002r. ponadnormatywne zanieczyszczenie rzeki (wg tzw. starej klasyfikacji);
- w latach 2004 – 2007 wody Kamiennej na odcinku powyżej Jeziora Brodzkiego wykazywały III – zadawalającą klasę czystości, natomiast na odcinku poniżej jeziora, klasę IV – nie zadawalającą (wg

tw. nowej klasyfikacji).

- w 2009r. wody Kamiennej badane w punkcie pomiarowo - kontrolnym Michałów (na odcinku od Żarnówki do Jeziora Brodzkiego) w zakresie ich stanu chemiczno - fizycznego, wykazały, że ten odcinek rzeki, prowadzi wody poniżej stanu dobrego, a ocena wskaźników biologicznych, kwalifikuje je do III klasy.
- w 2010r. ocena stanu chemiczno - fizycznego rzeki nie uległa zmianie, a klasa elementów biologicznych zaliczona została do IV. Stan ekologiczny rzeki oceniono jako słaby. Równocześnie stwierdzona została eutrofizacja tego odcinka Kamiennej; badania osadów dennych wykazały także ich zanieczyszczenie.

Zanieczyszczenia prowadzone przez wody Kamiennej, decydują równocześnie o jakości wód Zalewu Brodzkiego. Wody te w 2006r. kwalifikowane były do V – złej klasy czystości. Natomiast jakość wód gminnych dopływów Kamiennej nie jest objęta monitoringiem. Niemniej należy stwierdzić, iż ciek ten, z wyjątkiem swych odcinków źródłowych, są zanieczyszczane w stopniu zbliżonym do swego odbiornika, a stan ich zanieczyszczenia wzrasta w miarę przepływania przez tereny zabudowane i przez tereny upraw rolnych.

Gmina Brody dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętym, sukcesywnie rozbudowywanym i modernizowanym, systemem sieci kanalizacji sanitarnej, z którego w 2010r. korzystało już 62% mieszkańców. Przepustowość i stan techniczny istniejących kolektorów i kanałów oraz oczyszczalni ścieków są wystarczające do przejęcia gminnych ścieków. Gmina nie dysponuje natomiast zorganizowanym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych (wód opadowych). Częściowe - ograniczone funkcje takiego systemu spełniają rowy melioracyjne.

W tej sytuacji bezpośrednimi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych rejonu gminy, są przede wszystkim nieszczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków i niekontrolowane odprowadzanie ścieków do wód i ziemi oraz „dzikie” składowiska odpadów. Natomiast na niekorzystny stan Kamiennej i jej dopływów, wpływały w znacznym stopniu, także zanieczyszczenia obszarowe, doprowadzane z powierzchni gminy oraz górnej, położonej powyżej gminy i miasta Starachowic – typowo rolniczej zlewni rzeki i jej dopływów. Chodzi tu o zanieczyszczenia zawarte w wodach infiltrujących do gruntu oraz w wodach spływających powierzchniowo do cieków, z terenów użytków rolnych, leśnych, nieużytków i innych terenów nieskanalizowanych, wskutek stosowania nawozów naturalnych i sztucznych oraz środków ochrony roślin.¹⁷¹

1.17.5.¹⁷² Zanieczyszczenie gleb i szaty roślinnej.

Postępująca urbanizacja oraz ekspansja funkcji charakterystycznych dla obszarów miejskich na tzw. tereny otwarte¹⁷³ przyczynia się do szybkiej dewastacji cennej roślinności występującej na terenach leśnych oraz w rezerwach. Obok opisanych, w powyższych rozdziałach czynników, wpływających negatywnie na stan środowiska przyrodniczego gminy i regionu, jako równie istotny wskazać należy problem związany z niewłaściwie funkcjonującym systemem zbiórki, segregacji i odzysku wszystkich odpadów. Funkcjonujący na terenie gminy system nie jest „szczelny” – główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż nie udało się do tej pory objąć wszystkich mieszkańców zorganizowanym odbiorem odpadów. Skutki takiego stanu, powodują sukcesywne powstawanie „dzikich wysypisk”, a także zaśmiecanie terenu, pól, dolin, lasów, a zatem obszarów cennych przyrodniczo.¹⁷⁴

II. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-KULTUROWE.

1. Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów położonych na obszarze Gminy Brody.¹⁷⁶

W granicach administracyjnych gminy dominują tereny leśne, zajmujące ponad 70% jej powierzchni. Ich największe połacie rozciągają się na północny wschód oraz na północny zachód od głównej osi krajobrazu, jaką tworzy przecinająca gminę – w jej południowej części – rzeka Kamienna. W jej dolinie, jak również wzdłuż dwóch dróg krajowych przebiegających na kierunkach pn–pd i wsch–zach skoncentrowane są tereny o funkcjach odmiennych od dominującej (leśnej), ściślej związane z działalnością człowieka – od skupisk zabudowy (głównie wsi w układzie ulicowym) po towarzyszące im tereny o charakterze rolniczym. W skład gminy wchodzi 16 sołectw:

Lipie - obszerne sołectwo o funkcji związanej przede wszystkim z gospodarką leśną. W północnej części sołectwa znajduje się większa enklawa zabudowy - ze wszystkich stron otoczona obszernym kompleksem lasów państwowych. Takie położenie izoluje wieś Lipie od reszty gminy, co sprawia, że panuje tam bardzo kameralny klimat. Zabudowa jest skoncentrowana wzdłuż dróg, można tu znaleźć domy drewniane charakterystyczne dla tego regionu i stanowiące jednocześnie szczególny walor lokalnego krajobrazu. Pozostałą część sołectwa tworzą tereny rolne, łąki i pola położone na finezyjnie falujących pagórkach.

Na terenie sołectwa występują różnorodne prawne formy ochrony przyrody, w tym m. in. Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Uroczyska Lasów Starachowickich. Na tym obszarze znajduje się również odcinek kolei wąskotorowej w obrębie gminy Brody z 1950r., wpisany do rejestru zabytków przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków (nr rejestru A. 827).

Lubienia - rozległe sołectwo o dominującej funkcji gospodarki leśnej. W południowej części sołectwa znajduje się większa enklawa zabudowy, sąsiadująca bezpośrednio z miejscowością Młynek oraz Przymiarki. Przez ten teren przechodzi droga krajowa nr 9, rozcinając wieś na dwie części. Zabudowa, w przeważającej części nowa, pozbawiona istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Przez teren wsi przechodzą liczne ciekі wodne, z czego dwa wyznaczają „lokalne” korytarze ekologiczne.

Na terenie sołectwa występują różnorodne prawne formy ochrony przyrody, w tym m. in. Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Uroczyska Lasów Starachowickich, rezerwat „Rosochacz”, „Skały pod Adamowem” oraz projektowany rezerwat „Zapadnie Doły”. Na terenie wsi Lubienia, w części zwanej Połąć znajdują się zabudowania Nadleśnictwa Starachowice. Na tym obszarze znajduje się też kapliczka św. Jana Nepomucena z pierwszej połowy XIX wieku, wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków (nr wpisu 14/2009).

Przymiarki - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Przymiarki, jest to wieś o charakterze głównie rolniczym. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Przez teren wsi przechodzą liczne ciekі wodne, z czego trzy wyznaczają „lokalne” korytarze ekologiczne.

Budy Brodzkie - niewielkie sołectwo o charakterze głównie rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Budy Brodzkie od północnego - zachodu sąsiadują z Przymiarkami, a z pozostałych stron są otoczone obszernym kompleksem lasów państwowych. Takie położenie izoluje sołectwo od reszty gminy, co sprawia, że panuje tam bardzo kameralny klimat. Zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż jednej drogi, można tu znaleźć domy drewniane charakterystyczne dla tego regionu. Pozostała część sołectwa to tereny rolne, łąki i pola położone na malowniczo pofalowanych pagórkach.

Młynek - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Młynek jest to wieś o charakterze

głównie rolniczym. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona jest istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Przez teren wsi przechodzą liczne ciek wodne, z czego trzy wyznaczają „lokalne” korytarze ekologiczne.

Brody - duże sołectwo o dość zróżnicowanej strukturze przestrzennej można tu znaleźć obszary zarówno silnie zurbanizowane, jak i bogate przyrodniczo. Przez teren sołectwa Brody przechodzą dwa istotne ciągi komunikacyjne o znaczeniu ponadlokalnym -droga krajowa nr 9, oraz linia kolejowa nr 25 relacji Łódź – Dębica, rozcinające obszar sołectwa na cztery odrębne jednostki:

- teren położony na południe od linii kolejowej i na zachód od drogi krajowej nr 9. Są to płaskie rozległe tereny, w części położone w strefie zagrożenia powodziowego. Obszar ten jest mocno zurbanizowany, z dominującą funkcją usługowo administracyjną. Na wschód od zbiornika rozciągają się tereny wykorzystywane do celów sportu i rekreacji. Zabudowa znajdująca się na tym obszarze jest w większości nowa i pozbawiona istotnych wartości kulturowych
- enklawa – Brody Połagiew, na wschód od torów kolejowych. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych jest skoncentrowana wzdłuż drogi Piaskowej, Szkolnej i Akacyjnej. Warto zwrócić uwagę na ciekawie wkomponowany w krajobraz niewielki kościół znajdujący się przy ul. Stoczki. Na tym obszarze występuje eksploatowane złożo Brody Iłżeckie I. Zachodnią część omawianego terenu z uwagi na wysokie walory krajobrazowe oraz bogactwo biosfery, weszła w skład Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Wzgórza Kunowskie.
- **enklawa skoncentrowana wzdłuż ulicy Tatrzańskiej i Stoczki.** Teren na tym obszarze jest malowniczo urzeźbiony. Ulica Tatrzańska, jest wysoko wyniesiona i roztaczają z niej przepiękne widoki na okolicę, natomiast ulica Stoczki w malowniczy sposób meandruje w krajobrazie.
- **teren położony na północ od linii kolejowej**, tzw. Górki Brodzkie. Obszar ten w malowniczy sposób góruje nad Zalewem Brodzkim. W większości tereny te zostały już zurbanizowane. Przeważa zabudowa nowa i pozbawiona istotnych wartości kulturowych. Część omawianego terenu znajduje się także w strefie zagrożonej osuwaniem się mas ziemnych.

Szczególnym elementem krajobrazu sołectwa jest Zalew Brodzki - sztuczny zbiornik wybudowany na rzece Kamiennej. Podstawowe funkcje zbiornika to: przeciwpowodziowa - wyrównywanie przepływów Kamiennej do gwarantowanych wielkości, oraz energetyczna i rekreacyjna – wykorzystywany jest on m.in. do uprawiania sportów wędkarskich. W rekreacyjno – sportowym wykorzystaniu zbiornika tkwi olbrzymi potencjał dla rozwoju turystyki na terenie Gminy Brody, rozwój jednak warunkowany podjęciem intensywnych działań na rzecz poprawy czystości akwenu.

Na terenie sołectwa Brody występuje Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039, znajdują się tu także obiekty stanowiące szczególną wartość dla dziedzictwa kulturowego. Są to obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków:

- pozostałość układu wodnego (tama i przepust) z 1840r.;
- dom zarządu dawnej walcowni i pudlingarni (dwa domy robotnicze: ul. Nadrzeczna 15 i 19, staw na rzece Kamiennej, obecnie przekształcony w Zalew Brodzki) z 1840r.;
- willa drewniana przy ul. Szkolnej 5, z XIX-XXw.;

oraz obiekty nieruchome umieszczone w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- dawny młyn wodny, p. elektryczny – początek XX w.;
- pozostałości murowanego ogrodzenia – ok. 1920r.

Staw Kunowski - nieduże sołectwo położone w dolinie rzeki Kamiennej. Przez teren sołectwa przechodzi zelektryfikowana linia Łódź – Skarżysko Kamienna – Dęblin – Rzeszów, przecinająca wieś na dwie części. Zabudowa, w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Pozostałą część sołectwa zajmują tereny rolne, z przewagą użytków zielonych, stanowiących dogodne warunki do wytwarzania artykułów bezpośredniego spożycia w oparciu o hodowlę bydła mlecznego i opasowego, trzody chlewnej i drobiarstwa. Integralnym elementem tych obszarów są otwarcia krajobrazowe o ponadprzeciętnych walorach widokowych, m.in.: wgląd w krajobraz przy skrzyżowaniu ulicy Długiej w ulicę Szkolną czy wgląd w krajobraz na ulicy Pastwiska, zaraz za skrzyżowaniem z drogi krajowej nr 9. Na terenie Stawu Kunowskiego znajdują się obiekty stanowiące szczególną wartość dla dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty nieruchomości umieszczone w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego z pierwszej połowy XX wieku (nr wpisu 19/2011)
- dom w Stawie Kunowskim – I.30.XX w. (nr wpisu 20/2011)
- komin suszarni – I.20.XX w. (nr wpisu 21/2011)

Część sołectwa wchodzi w skład Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039. Są to tereny o wysokich walorach krajobrazowych, stanowiących niezaprzeczalny atut miejscowości.

Bór Kunowski - niewielkie sołectwo o charakterze głównie rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Budy Brodzkie ze wszystkich stron otoczone są rozległym kompleksem lasów państwowych. Takie położenie izoluje sołectwo od reszty gminy, co sprawia, że panuje tam kameralny klimat. Zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż dróg, można tu znaleźć domy drewniane charakterystyczne dla tego regionu, a szczególnym walorem krajobrazu jest rzadko spotykana przewaga ogrodzeń drewnianych. Pozostała część sołectwa to tereny rolne, łąki i pola położone na malowniczo falujących pagórkach.

Krynki - sołectwo położone nad Zalewem Brodzkim. Znaczną część obszaru stanowią Lasy Kryneckie, na obszarze których znajduje się rezerwat przyrody „Skały w Krynkach”. Zabudowa na terenie sołectwa koncentruje się głównie w rejonie wsi Krynki. Jest to wieś położona na wzgórzu, górującym nad otoczeniem. Zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż ulic: Długiej, Górnej i Poprzecznej. Niezwykle cennym walorem krajobrazu są liczne wglądy w krajobraz, przede wszystkim z uwagi na charakteryzujące je ponadprzeciętne walory przyrodnicze. Otwarcie szczególnej wartości, jest wgląd w krajobraz na zakończeniu ulicy Górnej. Malowniczym miejscem jest także niewielka enklawa zabudowy znajdująca się po wschodniej stronie drogi krajowej nr.9 – Zakanale. Zabudowa oddzielona jest od ruchliwej trasy pasem zieleni, który bardzo dobrze tłumi hałas komunikacyjny. Na Zakanale dominuje zabudowa drewniana charakterystyczna dla tego regionu, a szczególnym walorem krajobrazu jest – podobnie jak w Borze Kunowskim - rzadko spotykana przewaga ogrodzeń drewnianych.

O wysokich walorach krajobrazowych sołectwa stanowi bogata rzeźba terenu, bogactwo biosfery oraz ciekawe obiekty zabytkowe. Wśród obiektów wartościowych dla dziedzictwa kulturowego na terenie sołectwa Krynki znajdują się obiekty zabytkowe nieruchomości wpisane do rejestru zabytków przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków:

- zespół kościoła parafialnego (kościół parafialny, brama drewniana z dwoma dzwonniami, otoczenie w granicach ogrodzenia);
- kamienna Figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem z 1904r.;

oraz obiekty nieruchomości umieszczone w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- kapliczka Św. Nepomucena z I połowy XIX w.;

- cmentarz parafialny Rzym – kat. Z XV w. (nr wpisu 23/2011).

Warto podkreślić, że Zespół kościoła parafialnego jest jednym z najcenniejszych zabytków Gminy Brody. Ponadto niekwestionowane walory tego założenia dopełnia wyjątkowo urokliwe jego położenie w krajobrazie.

Rudnik - nieduże sołectwo rozciągnięte głównie wzdłuż drogi krajowej nr 9. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona jest istotnych wartości kulturowych. Przeważają tereny zabudowy zagrodowej powiązanej z funkcją mieszkaniową i usługową. W Rudniku znajduje się zabytek archeologiczny - osada z II okresu epoki brązu - wpisany do rejestru zabytków z terenu Gminy Brody.

Styków - sołectwo o charakterze głównie rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona jest istotnych wartości kulturowych, rozciąga się głównie wzdłuż drogi krajowej nr 42, przy czym obszar położony na południe od drogi krajowej, cechuje bardzo bogata rzeźba terenu. Znajdują się tu głównie tereny rolne oraz łąki. Sołectwo obejmuje swym obszarem fragment Zalewu Brodzkiego. Na południowym brzegu zbiornika rozciągają się zielone łąki, stanowiące niewątpliwie istotny walor krajobrazowy sołectwa. Na przeciwległym brzegu Zalewu Brodzkiego, w zachodniej części sołectwa zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków. Po stronie wschodniej znajduje się niewielka enklawa zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. Pozostałe tereny na północnym brzegu zbiornika stanowią rezerwy terenowe, będące własnością gminy.

Jabłonna - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Zabudowa, głównie o charakterze zagrodowym i jednorodzinnym, skoncentrowana jest wzdłuż dróg przebiegających przez miejscowość.

Kuczów - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Przez teren ten przechodzi droga krajowa nr 9, rozcinając wieś na dwie części. Zabudowa, w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg.

Dziurów - niewielkie sołectwo, przez teren którego przechodzi linia kolejowa nr 25 relacji Łódź – Dębica przecinając wieś na dwie części. Na południe od linii kolejowej rozciągają się zielone łąki. Jest to obszar w całości położony w strefie zagrożenia powodzią. Na północ od linii kolejowej znajduje się enklawa zabudowy zagrodowej i tereny żywiolowo rozwijającej się podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej.

Adamów - sołectwo, którego znaczną część stanowią lasy. W południowej części sołectwa znajduje się duża enklawa zabudowy. Jest to obszar, który cechuje wysoki stopień urbanizacji. Zabudowa, w przeważającej części nowa i o charakterze podmiejskim, skoncentrowana jest wzdłuż dróg.

Ruda - niewielkie sołectwo, o charakterze rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Także przez teren tego sołectwa przechodzi linia kolejowa nr 25 relacji Łódź – Dębica. Zabudowa jest skoncentrowana wzdłuż dróg biegnących przez Rudę. Sołectwo otoczone jest znaczną ilością terenów leśnych, tworzących malownicze enklawy o kameralnym charakterze, które idealnie nadają się dla rozwoju agroturystyki.

W zachodniej części sołectwa Ruda znajdują się malownicze wzniesienia i pagórki, które wraz z Zalewem Brodzkim tworzą walor krajobrazowy wysokiej wartości.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.¹⁷⁷

Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, dla poszczególnych – opisanych powyżej – sołectw można określić w następujący sposób:

Lipie - stan krajobrazu należy określić jako bardzo dobry. Rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsi, wysokie walory krajobrazu oraz otoczenie sołectwa lasami, tworzą idealne miejsce na rozwój

agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej wokół drogi, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące je przed dalszą – a w szczególności niekontrolowaną - ekspansją urbanistyczną.

Lubienia - stan krajobrazu, za wyjątkiem obszarów bezpośrednio sąsiadujących z drogą krajową, można określić jako dobry. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Przymiarki - stan krajobrazu można określić jako dobry. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Budy Brodzkie - stan krajobrazu należy określić jako bardzo dobry. Rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsi, ciekawy krajobraz okalający enklawę zabudowy, oraz otoczenie sołectwa lasami, tworzą tu idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed niekontrolowaną ekspansją urbanizacji.

Młynek - stan krajobrazu, za wyjątkiem obszarów bezpośrednio sąsiadujących z drogą krajową, można określić jako dobry. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz.

Brody – krajobraz, szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 9, wymaga uporządkowania. Należy dążyć do stopniowego odchodzenia od zainwestowanego mieszkaniowego i inwestycyjnego kubaturowego na obszarach zagrożonych powodzią. Na pozostałych terenach należy dążyć do rozwoju urbanizacji w oparciu o zabudowę mieszkaniową, dogęszczając istniejącą tkankę, oraz do tworzenia ośrodka usługowo – administracyjnego o znaczeniu gminnym. W przypadku enklawy skoncentrowanej wzdłuż ulicy Tatrzańskiej i Stoczki powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, hamujące ekspansję urbanizacji. Należy dążyć do utrzymania charakteru drogi panoramicznej w przypadku ulicy Tatrzańskiej i ulicy Stoczki. Dla terenu położonego na północ od linii kolejowej wszelkie ograniczenia planistyczne powinny prowadzić do powstawania zabudowy skoncentrowanej, minimalizując spontaniczne rozprzestrzenianie się zabudowy.

Staw Kunowski - na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Na terenach już zurbanizowanych należy utrzymać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Bór Kunowski - stan krajobrazu należy określić jako bardzo dobry. Rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsi, wysokie walory krajobrazu oraz otoczenie sołectwa lasami, tworzą tu idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Bór Kunowski jest to miejsce niezwyklej urody o wysokich walorach kulturowo - krajobrazowych, w związku z powyższym powinno być w opracowywanym Studium uznane za istotny dla gminy zespół przyrodniczo – krajobrazowy i jako takie podlegać ochronie przed spontanicznym zainwestowaniem.

Krynki - rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsiach Krynki i Zakanale, wysokie walory krajobrazu oraz znaczne zalesienie sołectwa, tworzą tu idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy

dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Ponadto, warto zaznaczyć, iż jakość i ilość otwarć krajobrazowych we wsi Krynki sprawia, że ulice Długa, Górna i Poprzeczna mają charakter drogi panoramicznej i należy podjąć wszelkie możliwe działania, aby ten walor ochronić przed ekspansją urbanizacji. Programując założenia polityki przestrzennej należy na część tych terenów – głównie Zakanale - nałożyć planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją spontanicznej urbanizacji.

Ze względu na wysokie walory krajobrazowe rejonu położonego na zachód od drogi krajowej nr 9 (bardzo bogata rzeźba terenu), obszar ten powinien zostać uwolniony od zabudowy. Warto podkreślić, że jadąc drogą krajową, wielokrotnie mamy okazję podziwiać kościół parafialny, który usytuowany jest na wzgórzu.

Rudnik – brak szczególnych walorów krajobrazowych, na obszarach nie użytkowanych rolniczo. Sugeruje się dolesienia.

Styków - ze względu na wysokie walory krajobrazowe należy ograniczyć spontaniczny rozwój urbanizacji tego obszaru, dążąc do powstawania skoncentrowanych enklaw zabudowy, wpisanych w otaczającą je przyrodę. W sąsiedztwie zalewu należy dążyć do ograniczenia ingerencji inwestycyjnych z wyjątkiem przedsięwzięć związanych z racjonalną gospodarką wodną oraz turystycznym wykorzystaniem tego obszaru. Ze względu na ciekawe walory krajobrazowe związane z lokalizacją zbiornika, obszar położony we wschodniej części sołectwa idealnie nadaje się do rozwoju funkcji związanych z turystyką.

Jabłonna - Stan krajobrazu należy określić jako dobry. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Zasadniczym walorem sołectwa jest bogate ukształtowanie terenu, użytkowanego rolniczo oraz tereny podmokłe, powiązane z ciekami wodnymi. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji.

Kuczów - stan krajobrazu można określić jako dobry. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Dziurów - należy dążyć do ograniczenia ingerencji inwestycyjnych na terenach położonych w południowej części sołectwa - z wyjątkiem przedsięwzięć związanych z gospodarką wodną. W przypadku terenów zlokalizowanych w północnej części brak jest przeciwwskazań dla poszerzenia oferty terenów przeznaczonych pod zabudowę, należy jednak w pierwszej kolejności dogęszczać istniejącą tkankę osadniczą, dążąc do tworzenia zabudowy skoncentrowanej.

Adamów - ciekawe położenie otoczonej lasami wsi, połączone z dynamicznie rozwijającą się zabudową jednorodziną powoduje, że obszar ten stanowi dobrą ofertę mieszkaniową dla ludności związanej zawodowo ze Starachowicami.

Ruda - należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. W zachodniej części sołectwa powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Zalew Brodzki wraz z omawianym obszarem powinien być w opracowywanym Studium uznany za istotny dla gminy zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Niewątpliwie największym atutem gminy Brody jest szczególnej wartości krajobraz. Obfitość występowania cennych i chronionych siedlisk roślinnych - głównie leśnych, złożona budowa geologiczna obszaru i wynikające z niej unikalne formy rzeźby powierzchni, wreszcie bogata sieć rzeczna i zbiornik zaporowy, składają się na wielkie przyrodnicze bogactwo gminy Brody. Toteż obszar gminy – mimo iż formalnie jest

ona gminą podmiejską, jest znacząco predysponowany do pełnienia funkcji rekreacyjno – turystycznych, a tym samym do sytuowania w granicach gminy wszelkich form i obiektów umożliwiających i ułatwiających wykonywanie takich funkcji. Służąca potrzebom mieszkańców zabudowa mieszkaniowa, w części także usługowa i produkcyjna, powinna być traktowana jako funkcja uzupełniająca gminy. W zakresie nowo projektowanych terenów budowlanych polityka przestrzenna gminy powinna być ukierunkowana na tworzenie zwartych enklaw zabudowy, współtworzących krajobraz.

Tym niemniej w Studium przyjętym uchwałą Nr VII/59/2006 Rady Gminy w Brodach z dnia 27 września 2006r. odczuwa się brak koncepcji, określającej jak Gmina Brody ma wyglądać i na czym ma polegać jakość krajobrazu. Nowe tereny budowlane projektowane są nierzadko na cennych krajobrazowo obszarach, a potencjalna zabudowa o parametrach zaprogramowanych w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, jest dla niego zgubna. Warto podkreślić, że zniszczenie największego atutu gminy – krajobrazu – spowoduje znaczący spadek wartości gruntów.

Przeprowadzone na potrzeby dokonywanej - na przełomie 2012 i 2013r. - zmiany studium analizy i bilanse terenów pokazują, iż przyrost zainwestowania na terenie Gminy Brody przedstawia się następująco:

Pow. zabudowy istniejącej	Stan faktyczny na rok 2006	485,69 ha
	Przyrost zainwestowania w latach 2006 - 2011	23,89 ha
	Razem	509,58 ha
Pow. zabudowy wyznaczona w studium przyjętym uchwałą Nr VII/59/2006		1 552,41 ha

Z powyższego zestawienia oraz z przeprowadzonych analiz wynika, iż od dnia uchwalenia w/w zmiany Studium – od 2006r., przyrost zainwestowania wyniósł zaledwie 5%. Z kolei powierzchnia zabudowy wyznaczona w Studium w 2006r. jest trzykrotnie większa od stanu faktycznego, co przy zachowaniu obecnego tempa przyrostu zabudowy, stwarza rezerwy terenowe na ponad 200 lat.

Tak duży zakres nowo projektowanej zabudowy jest w/w Studium tłumaczony potencjalnym napływem nowych mieszkańców, zawodowo związanych ze Starachowicami. Jednakże wszelkie dane demograficzne zaprzeczają występowaniu takiej tendencji, a spontanicznie i w sposób niekontrolowany rozrastająca się zabudowa, nierzadko niszczy krajobraz.

Warto tu również podkreślić, iż wyznaczenie w Studium przyjętym uchwałą Nr VII/59/2006 trzykrotnie większych od stanu faktycznego terenów budowlanych, nie bierze pod uwagę najważniejszego progu rozwojowego – mianowicie wydajności systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków. Żeby obsłużyć taką ilość nowych, potencjalnych gospodarstw domowych należałoby wybudować nową oczyszczalnię ścieków o przepustowości ok. 1 500 m³/dobę. W przeciwnym razie, wszelkie działania związane z ochroną czystości gleb, a przede wszystkim wód regionu (w tym rzeki Kamiennej i Zalewu Brodzkiego, których czystość warunkuje ich wykorzystanie w promocji turystycznej) skazane będą na niepowodzenie. Zniszczenie lokalnego krajobrazu i degradacja środowiska przekreśli tym samym możliwość rozwoju rekreacji i turystyki, która jest największą szansą dla gminy Brody.¹⁷⁸

3.¹⁷⁹ Użytkowanie terenu oraz stan prawny gruntów.¹⁸⁰

W strukturze użytkowania gruntów znaczącą rolę odgrywają lasy, których powierzchnia zajmuje obecnie ca 71% powierzchni gminy. Udział powierzchni lasów w gminie Brody jest więc znacznie wyższy od średniego udziału powierzchni lasów na terenie Polski (28%). Systematyczne zwiększenie powierzchni lasów jest wynikiem realizacji krajowego programu zwiększania lesistości.

Struktura użytkowania gruntów na obszarze objętym opracowaniem Studium przedstawia się następująco:

Tabela nr 1.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
użytki rolne (ha)											
ogółem (ha)	3758	3755	3753	3682	3710	3709	3702	3702	3702	3293	3240
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	3311	3350	3417	3436	3470	3470	3440	-	-	-	-
grunty orne (ha)											
ogółem (ha)	2729	2730	2483	2426	2475	2477	2440	2440	2440	2216	2170
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	2465	2482	2288	2297	2328	2330	2300	-	-	-	-
sady (ha)											
ogółem (ha)	42	42	34	34	34	32	31	31	19	19	19
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	39	40	32	32	32	30	30	-	-	-	-
łąki (ha)											
ogółem (ha)	665	663	1045	1032	1013	1011	1030	1030	1030	930	926
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	557	571	967	970	970	970	970				
pastwiska (ha)											
ogółem (ha)	322	320	191	190	188	189	201	201	213	128	125
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	250	257	130	137	140	140	140	-	-	-	-
lasry (ha)											
ogółem (ha)	11147	11156	11160	11475	11499	11507	11507	11507	11507	11450	11467
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	212	208	215	215	215	219	213	-	-	-	-
pozostałe grunty i nieużytki (ha)											
ogółem (ha)	1220	1214	1212	968	916	909	916	916	916	1382	1418
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	233	235	237	254	266	268	266	-	-	-	- ¹⁸¹

Stan prawny gruntów, zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy, przedstawia poniższa tabela:

Numer gr. rej.	Numer podgr. rej.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia ogólna gruntów w ha
1.	1.1.	Grunty w wchodzące w skład Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa	23
	1.2.	Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwa	11 437
	1.3.	Grunty w trwałym zarządzie państw. jedn. Organizacyjnych w z wyłączeniem gruntów PGL	256
	1.4.	Grunty wchodzące w skład zasoby nieruchomości Skarbu Państwa	89

	1.5.	Grunty Skarbu Państwa przekazane do zagosp. Agencji Mienia Wojskowego	0
	1.6.	Grunty Skarbu Państwa przekazane do zagosp. Wojskowej Agencji Mieszk.	0
	1.7.	Pozostałe grunty Skarbu Państwa spośród grupy zaliczanych do 1 grupy	163
	Razem 1.1. - 1.7.	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	11 968
2.	2.1.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	23
	2.2.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym państwowych os. prawnych	11
	2.3.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	2.4.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	16
	Razem 2.1. - 2.4.	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	50
3.		Grunty spółek Skarbu Państwa, przeds. Państwowych i innych osób prawnych	0
4.	4.1.	Grunty wchodzące w skład gminnych zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	96
	4.2.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazywane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	0
	4.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do 4 grupy	4
	Razem 4.1. - 4.3.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	100
5.	5.1.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	5.2.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób prawnych	0
	5.3.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	5.4.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	Razem 5.1. - 5.4.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	0
6.	6.1.	Grunty, które są wł. gm. osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
	6.2.	Grunty, które są wł. powiatu osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
	6.3.	Grunty, które są wł. woj. osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
	Razem 6.1. - 6.3.	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
7.	7.1.	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	2 609

	7.2.	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	1 271
	Razem 7.1. - 7.2.	Grunty osób fizycznych	3 880
8.	8.1.	Grunty, które są wł. roln. spółdz. produkcyjnych i ich zw. oraz grunty których właściciele są nieznani	0
	8.2.	Grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków oraz grunty, których właściciele nie są znani	1
	8.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do 8 grupy	1
	Razem 8.1. - 8.2	Grunty spółdzielni	2
9.		Grunty kościołów i związków wyznaniowych	14
10.		Wspólnoty gruntowe	1
11.	11.1.	Grunty wchodzące w skład pow. zas. nier. z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	62
	11.2.	Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których właściciele nie są znani	1
	11.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 11 grupy	0
	Razem 11.1.-11.3.	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	63
12.	12.1.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	12.2.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym osób prawnych	0
	12.3.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	12.4.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	Razem 12.1.-12.4.	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0
13.	13.1.	Grunty wchodzące w skład wojewódzkiego zasobu nieruchomości	1
	13.2.	Grunty wojewódzkie przekazane w trwały zarząd oraz grunty których wł. są nie są znani	0
	13.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do gruntów 13 grupy	0
	Razem 13.1.-13.3.	Grunty wojewódzkie z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	1
14.	14.1.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	14.2.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym wojew. osób prawnych	0
	14.3.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	14.4.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0

	Razem 14.1.-14.4.	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0
15.	15.1.	Grunty spółek prawa handlowego	1
	15.2.	Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	2
	15.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 15 grupy	46
	Razem 15.1.-15.3.	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1-14	49
Razem grupy 1-15.	-	-	16 127¹⁸²

4.¹⁸³ Środowisko kulturowe - stan dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.¹⁸⁴

¹⁸⁵

Wg danych z roku 2005 lista zabytków wpisanych do rejestru i ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków zawierała 134 obiekty zlokalizowane w granicach administracyjnych gminy. W trakcie opracowywania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2012 – 2015, weryfikacja tych danych, prowadzona o oparciu inwentaryzację terenową, zaskutkowała znacznym uszczupleniem tej listy. Okazało się bowiem, iż spora część wymienionych obiektów już nie istnieje.

Tym niemniej, nadal na terenie gminy występują obiekty wskazane do ochrony na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Na wykaz poniższy – gminnej ewidencji zabytków składają się obiekty rejestrowe (wyróżnione pogrubioną czcionką), wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej:

Brody

- pozostałości zespołu przemysłowo – urbanistycznego dawnej walcowni i pudlingarni:
  - **pozostałości układu wodnego - 1) Tama, 2) Przepust** **Rejestr: 801/1-2 z 15.12.2010r.**
  - **dom zarządu dawnej walcowni i pudlingarni** **Rejestr: 802 z 15.12.2010r.**
  - dwa domy robotnicze: ul. Nadrzeczna 15 i 19,
  - staw na rzece Kamiennej, obecnie przekształcony w Zalew Brodzki;
- zespół domu, ul. Szkolna 5:
  - **dom nr 233** (obecnie ul. Szkolna 5) **Rejestr: 803 z 15.12.2010r.**
  - pozostałości ogrodzenia, mur., ok.1910r.;
- dawny młyn wodny, p. elektryczny, ul. Piaskowa, drewn. – mur.,

Krynki

- **Zespół kościoła parafialnego:** **Rejestr: 804/1-3 z 15.12.2010r.**
  - 1) **kościół parafialny,**
  - 2) **brama (drewniana z dwiema dzwonniami),**
  - 3) **otoczenie w granicach otoczenia (cmentarz przykościelny);**
- cmentarz parafialny rzymsko – katolicki,
- kapliczka, ul. Długa (przy domu nr 59), mur., 2 ćw. XX w.;

Lipie

- linia kolejki wąskotorowej

Rejestr: 827 z 15.12.2010r.

Dziurów

- kapliczka św. Jana Nepomucena, ul. św. Jana, mur., 2 ćw. XX w.;

Lubienia

- kapliczka św. Jana Nepomucena, w pobliżu drogi krajowej nr 9, mur., pocz. XIX w.;

Młynek

- budynek dawnego młyna wodnego, p. elektrycznego, ul. Podgórska 39, drewn. 1918, rozbud. 1970r.

Staw Kunowski

- dom, ul. Kolejowa 3, drewn., l. 30 XXw.;
- zespół tartaku:
  - komin suszarni, mur., l. 20 XXw.
  - dom robotników, drewn. - mur., l. 20 XXw.
- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Nadrzeczna, mur., l. 20 XX w.;

Styków

- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Słoneczna 31, drewn., ok.

wykaz zamykają zlokalizowane na terenie gminy - pomniki i mogiły:

- Pomnik w Borze Kunowskim – w hołdzie mieszkańcom Gminy Brody, ofiarom II wojny światowej;
- Mogiła zbiorowa w Krynkach – cmentarz parafialny ofiar pacyfikacji;
- Mogiła pojedyncza Gajowego Kazimierza Czaji – leśnictwo Klepacze;
- Mogiła Józefa Kuchty – żołnierza WP Klepacze;
- Mogiła zbiorowa w leśnictwie Myszki – ofiary II wojny światowej;
- Mogiła NN w leśnictwie Połagiew – II wojna światowa;
- Mogiła NN w leśnictwie Lubienia – II wojna światowa.

Na terenie gminy znajduje się także **stanowisko archeologiczne**. Jest ono zlokalizowane w miejscowości Rudnik (nr stanowiska wg AZP – 82-68) i rozpoznane jako osada kultury trzcinieckiej, II okresu epoki brązu.

Warto również wskazać, jako miejsca posiadające pewien walor historyczny także tereny, nieczynnych już, kopalni: „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”. Mimo iż stanowią ważne świadectwo przeszłości regionu (Gmina Brody wchodziła w skład Staropolskiego Okręgu Przemysłowego) nie są obecnie objęte żadną prawną formą ochrony.¹⁸⁶

5. Warunki i jakość życia mieszkańców – demografia.¹⁸⁷

Gminę Brody zamieszkiwało w roku 2009 - 10 921¹⁸⁸ osób. Przy dużej powierzchni i dużym odsetku

powierzchni lasów daje to wskaźnik gęstości zaludnienia na poziomie 67 os/km², jest to wartość dużo niższa od średniej krajowej.

Tabela nr 2. Stan ludności i ruch naturalny.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
stałe miejsce zameldowania stan na 30 VI												
ogółem	11090	10905	10916	10919	10916	10906	10860	10871	10855	10881	10880	10881
mężczyźni	5462	5359	5358	5357	5339	5331	5300	5294	5285	5281	5271	5272
kobiety	5628	5546	5558	5562	5577	5575	5560	5577	5570	5600	5609	5609
stałe miejsce zameldowania stan na 31 XII												
ogółem	11104	10941	10908	10925	10925	10869	10875	10875	10860	10896	10871	10921
mężczyźni	5480	5383	5350	5359	5348	5311	5300	5293	5284	5288	5259	5302
kobiety	5624	5558	5558	5566	5577	5558	5575	5582	5576	5608	5612	5619 ¹⁸⁹

Jak widać z powyższej tabeli występuje powolna tendencja spadku liczby ludności zamieszkującej teren gminy. Przewaga kobiet nad mężczyznami jest jedną z niższych pośród gmin województwa świętokrzyskiego.

Tabela nr 3. Liczba ludności w podziale na sołectwa.

LP	Nazwa sołectwa	1993	1994	1996	1997	2002	2005
1	Adamów	841	847	868	862	883	916
2	Brody	1747	1780	1698	1746	1737	1715
3	Budy Brodzkie	168	171	169	165	157	161
4	Bór Kunowski	251	248	242	234	213	196
5	Dziurów	857	843	850	873	909	890
6	Henryk	108	100	103	103	-	-
7	Jabłonna	366	360	365	368	363	352
8	Krynki	1240	1238	1261	1247	1273	1277
9	Kuczów	937	932	963	956	993	997
10	Lipie	526	540	546	524	530	522
11	Lubienia	1029	1017	1024	1026	1094	1060
12	Młynek	666	667	711	660	915	910
13	Przymiarki	258	261	271	282	-	-
14	Ruda	553	549	552	551	603	612
15	Rudnik	391	389	381	395	376	352
16	Staw Kunowski	368	361	370	357	368	369
17	Styków	778	774	731	784	792	776
RAZEM		11079	11074	11105	11133	11206	11105

Najwięcej ludności zamieszkuje miejscowości Brody, Krynki, Lubienia.

Rynek pracy, zatrudnienie.

Strukturę jednostek gospodarczych oraz zatrudnienie przedstawiają poniższe dwie tabele:

Tabela nr 4. Jednostki gospodarcze.

	1995	1996	1997	2002	2003	2004	2008	2009	2010	2011
jednostki zarejestrowane według sektorów										
ogółem (jed. gosp.)	247	312	309	532	524	496	547	548	609	612
sektor publiczny										
ogółem (jed. gosp.)	15	15	16	18	17	18	21	21	21	20
sektor prywatny										
ogółem (jed. gosp.)	232	297	293	514	507	478	526	527	588	592
osoby fizyczne (jed. gosp.)	208	268	256	465	458	426	459	462	517	518 ¹⁹⁰

Tabela nr 5. Rynek pracy, pracujący według sektorów, bezrobocie.

	1995	1996	2002	2003	2004	2010	2011
pracujący wg płci							
ogółem	1721	1774	1213	1313	1308	1123	1076
mężczyźni	1092	1127	876	907	885	682	657
kobiety	629	647	337	406	423	441	419
pracujący wg sektorów i płci							
sektor rolniczy							
ogółem	138	119	27	22	-	-	-
mężczyźni	112	100	25	21	-	-	-
kobiety	26	19	2	1	-	-	-
sektor przemysłowy							
ogółem	1106	1122	975	963	-	-	-
mężczyźni	831	841	769	775	-	-	-
kobiety	275	281	206	188	-	-	-
sektor usługowy razem							
ogółem	477	533	211	328	-	-	-
mężczyźni	149	186	82	111	-	-	-
kobiety	328	347	129	217	-	-	-
sektor usługowy - usługi rynkowe							
ogółem	109	146	56	84	-	-	-
mężczyźni	37	57	31	50	-	-	-
kobiety	72	89	25	34	-	-	-
sektor usługowy - usługi nierynkowe							
ogółem	368	387	155	244	-	-	-
mężczyźni	112	129	51	61	-	-	-
kobiety	256	258	104	183	-	-	-
Bezrobocie							
ogółem	-	-	-	1416	1453	934	890
mężczyźni	-	-	-	751	742	480	440
kobiety	-	-	-	665	711	454	450 ¹⁹¹

Tabela 6. Bezrobocie.

ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba bezrobotnych	1 124	1 161	1 498	1 556	1 670	1 756	1416	1453	1280	953	731	727	941
Stopa bezrobocia%	10,2	14,4	13,5	14	15	15,6	13	13,4	11,8	8,8	6,7	6,7	8,6 ¹⁹²

W rejestrze prowadzonym przez Urząd Gminy w Brodach figurują aktualnie (na dzień 31.12.2005) 443 podmioty gospodarcze prowadzące działalność.

W roku 2005 zarejestrowano 55 podmioty, a wykreślono z ewidencji 47. Jest to pierwszy rok od dłuższego czasu, w którym ilość wykreśleń z ewidencji nie przekracza ilość zarejestrowanych działalności.

Do ewidencji zgłaszano przede wszystkim działalność z zakresu handlu detalicznego i obwoźnego oraz różnego rodzaju usługi, m.in. usługi związane z gospodarką leśną.

Zmniejszyła się liczba osób podejmujących działalność gospodarczą związaną z transportem i usługami budowlanymi.

Wśród działalności gospodarczych prowadzonych przez mieszkańców gminy Brody wyróżniają się punkty handlowe, ze względu na wydawanie tym osobom oddzielnych zezwoleń na sprzedaż (podawanie) napojów alkoholowych.

Pracujący ogółem w roku 1995 stanowili grupę 1721 osób, w roku 2004 - 1308. Najwięcej spośród pracujących stanowią osoby zatrudnione w przemyśle.

Bezrobocie, które w roku 1993 obejmowało 1804 osób a w roku 2004 obejmowało 1453 osoby wykazuje powolny, ale systematyczny spadek.

Ochrona zdrowia¹⁹³

Na terenie Gminy Brody funkcjonują trzy ośrodki zdrowia:

- Ośrodek Zdrowia w Brodach – Krynki, ul. Apteczna 2;
- Ośrodek Zdrowia w Stykowie – Styków, ul. Nadrzeczna 1;
- Ośrodek Zdrowia w Lubieni – Lubienia, ul. Wschodnia 2.

Funkcjonujące tu cztery poradnie specjalistyczne: okulistyczna, ginekologiczno-położnicza, reumatologiczna oraz logopedyczna – są na obszarach wiejskich - nadal ewenementem, dlatego obsługują one nie tylko mieszkańców Gminy Brody, ale coraz częściej także pacjentów z innych gmin, w tym również ze Starachowic. Gminna służba zdrowia w Brodach została, kilka lat wcześniej, sprywatyzowana, co poprawiło jakość świadczonych przez nią usług. Tym niemniej główny problem, związany z ochroną zdrowia mieszkańców stanowi – jak w przypadku wielu innych wiejskich obszarów kraju – brak lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz polityka finansowa Narodowego Funduszu Zdrowia.¹⁹⁴

6.¹⁹⁵ Komunikacja.

Przez obszar gminy oraz opracowania przebiegają 2 drogi krajowe:

- droga krajowa nr 9 Warszawa - Radom - Rzeszów - Barwinek, zapewniająca powiązanie na kierunku północ – południe;
- droga krajowa nr 42 Skarżysko Kamienna - Starachowice - Rudnik (w południowej części obszaru opracowania).

Planowane jest ich poszerzenie do parametrów dróg głównych ruchu przyspieszonego, o przekrojach dwujezdniowych.

Przez teren gminy przebiegają także drogi powiatowe:

- droga Starachowice - Suszarnia, przechodząca przez Lubienie, poza obszarem opracowania;
- droga Starachowice - Stryków - Dąbrowa - Pawłów, będąca zachodnią granicą opracowania, dalej przebiegająca przez Styków i Krynki;
- droga Brody Fabryczne - Krynki, biegnąca po południowej stronie Zalewu Brodzkiego,
- droga prowadząca przez Adamów;
- droga Styków - Adamów – Starachowice.

¹⁹⁶

Pozostałe drogi publiczne, to drogi gminne.

Ważnym elementem systemu komunikacyjnego jest linia kolejowa Łódź - [Dębica](#)¹⁹⁷, zapewniająca połączenia na kierunku wschód - zachód. Przystanki kolejowe znajdują się w Stykowie, Brodach i Stawie Kunowskim.

Droga krajowa nr 9 jest silnie obudowana jedynie w rejonie wiaduktu nad koleją oraz Kamienną - jest to odcinek nowo zrealizowany, w parametrach docelowych. Modernizacji, w tym poszerzenia do przekroju dwujezdniowego, wymagają pozostałe odcinki tej drogi. Modernizacji wymagają drogi powiatowe, które powinny posiadać parametry dróg głównych, [lokalnych](#)¹⁹⁸ lub zbiorczych.

Rozbudowy wymaga system gminnych dróg publicznych, zwłaszcza w rejonie zbiornika w Brodach - dla obsługi istniejącej i przyszłej zabudowy rekreacyjno - letniskowej i mieszkaniowej.

Dla poprawy bezpieczeństwa użytkowania układu komunikacyjnego oraz dla zapewnienia możliwości innego, niż samochodem, dotarcia do najatrakcyjniejszych turystycznie terenów gminy wskazane jest utworzenia na terenie Brodów systemu dróg i ścieżek rowerowych.

[Ogólna długość dróg krajowych na obszarze gminy wynosi 21 km; dróg powiatowych 57 km; dróg gminnych 63 km.](#)¹⁹⁹

Sieć drogowa na terenie gminy jest stosunkowo gęsta i rozbudowana co wynika z podmiejskiego charakteru gminy i jej znacznej urbanizacji.

Tabela nr 7. Zestawienie dróg na terenie gminy.

Lp	Nr drogi	Relacja	Kategoria
1	9	Radom - Rzeszów	krajowa
2	42	Żarnowiec - Końskie - Starachowice-Rudnik	krajowa
3	0613 T ²⁰⁰	Styków - Pawłów ²⁰¹	powiatowa
4	0613 T ²⁰²	Styków - Adamów - Starachowice	powiatowa
5	²⁰³	²⁰⁴	²⁰⁵
6	0625 T ²⁰⁶	Krynki - Brody ²⁰⁷	powiatowa
7	0614 T ²⁰⁸	Kuczów przez wieś	powiatowa
8	0615 T ²⁰⁹	Adamów przez wieś	powiatowa
9	0616 T ²¹⁰	Starachowice - Dziurów - Styków	powiatowa
10	0618 T ²¹¹	Lipie - Henryk - Szyb	powiatowa
11	0619 T ²¹²	Komorniki - Suszarnia	powiatowa
12	0620 T ²¹³	Lubienia - Przymiarki -Działki - Młynek	powiatowa
13	0621 T ²¹⁴	Brody - Staw Kunowski - Rudnik	powiatowa
14	0622 T ²¹⁵	Bór Kunowski - Staw Kunowski	powiatowa
15	0623 T ²¹⁶	Krynki Duże - Rudnik	powiatowa
16	0624 T ²¹⁷	Krynki Fabryczne - Krynki Małe	powiatowa
17	0626 T ²¹⁸	Styków - Brody	powiatowa
18	0627 T ²¹⁹	Styków - Kałków	powiatowa
19	000280 T ²²⁰	Staw Kunowski - przez wieś	gminna
20	000281 T ²²¹	Zębiec - Lipie	gminna

21	000282 T ²²²	Henryk przez wieś	gminna
22	000283 T ²²³	Droga 9 - Górki I	gminna
23	000284 T ²²⁴	Droga 9 - Górki II	gminna
24	000285 T ²²⁵	Krynki – Kałków ²²⁶	gminna
25	000286 T ²²⁷	Jabłonna - przez wieś	gminna
26	000287 T ²²⁸	Kuczów - Rzepin	gminna
27	000288 T ²²⁹	Rudnik - przez wieś	gminna
28	000289 T ²³⁰	Ruda Duża - Ruda Mała	gminna
29	000290 T ²³¹	Kuczów - Dziurów	gminna
30	1524012	Brody - Ruśnia	gminna
31	1524013	Kuczów - Świrta	gminna
32	1524014	Droga 746 przez wieś - Kuczów	gminna
33	1524015	Ruda (k/szkoły) - przez wieś	gminna
34	1524016	Styków przez wieś	gminna
35	1524017	Adamów - Trojak	gminna
36	1524018	Adamów I - Adamów II	gminna
37	1524019	Dziurów do cmentarza	gminna
38	1524020	Dziurów k./hydroforni	gminna
39	1524021	Lipie - Podłaziska	gminna
40	1524022	Lipie - Komorniki	gminna
41	1524023	Brody - Tatary	gminna
42	1524024	Połągiew - Polesie	gminna
43	1524025	Bór Kunowski - Kitowiny	gminna
44	1524026	Jabłonna	gminna
45	1524027	Brody - Młynek	gminna
46	152402	Ruda - Adamów	gminna
47	1524029	Krynki Poprzeczne	gminna
48	1524030	Krynki k/cmentarza	gminna
49	1524031	Krynki Zakanale - Rudnik ²³²	gminna
50	1524032	Brody Osiedle - Krynki	gminna
51	1524033	Adamów - Dziurów	gminna
52	1524034	Adamów - Polesie	gminna
53	1524035	Ruda - Styków n/zalewem	gminna
54	1524036	Ruda - Brody Ruśnia	gminna
55	1524037	Brody Tatary - Polesie	gminna
56	1524038	Brody nad torami - Ruśnia	gminna
57	1524039	Krynki - ul. Nowa	gminna

58	1524040	Krynki nad zalewem	gminna
59	1524041	Staw Kunowski k/wału	gminna
60	1524042	Młynek - Lubienie	gminna
61	1524043	Górki Młyńskie - Młynek	gminna
62	1524044	Przymiarki - Młynek	gminna
63	1524045	Lubienia - Polesie Komorniki	gminna
64	1524046	Przymiarki - Młynek Działki	gminna
65	1524047	Lipie - Małyszyn	gminna
66	1524048	Styków - Cmentarz	gminna
67	1524049	Jabłonna - Styków	gminna
68	1524050	Jabłonna - ul. Górna ²³³	gminna
69	1524051	Lubienia - Komorniki	gminna

7.²³⁴ Infrastruktura techniczna.

7.1.²³⁵ Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie miejscowości na terenie Gminy Brody objęte są siecią wodociągów. Wodociągi na terenie Krynek wykonane z rur azbestocementowych systematycznie wymienia się na nowe rury. Aktualnie pozostało ok. 900mb do wymiany. Zarówno sieci wodociągowe, jak i zasilające je ujęcia wód są własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach, przy czym ujęcie w Krynkach oraz część wodociągów, zasilana z tego ujęcia jest dzierżawiona, przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Brodach.

Podstawowym źródłem zasilania gminy w wodę jest system wodociągowy w Starachowicach z ujęciem w Trębowcu (zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia wynoszą 1330m³/h) - poprzez wodociągi wzdłuż ul. Ostrowieckiej i wodociągi wzdłuż ul. Iłżeckiej od strony Lubieni.

Drugim źródłem wody jest - zlokalizowana w Krynkach - studnia nr. 1, o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych ok. 28 m³/h. Woda w studni w Krynkach jest dobrej jakości - poza okresowym chlorowaniem nie zachodzi potrzeba jej uzdatniania. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej wyznacza ogrodzenie ujęcia, strefa pośrednia ochrony sanitarnej (obowiązująca do końca 2012r.) obejmuje obszar o zasięgu 680 m od obudowy studni.

Na terenie gminy funkcjonuje także szereg studni - ujmujących wody z pierwszego, drugiego lub trzeciego poziomu wodonośnego z utworów triasu lub jury i będących własnością prywatną (osób lub zakładów). Studnie te nie są jednak podłączone do sieci wodociągów gminnych.

Dostawa wody pitnej pokrywa całkowicie aktualne zapotrzebowanie, istnieje również pewna rezerwa dla potrzeb przyszłych odbiorców.²³⁶

7.2.²³⁷ Odprowadzanie ścieków.

Na terenie gminy istnieją dwa zbiorcze systemy kanalizacji ściekowej oparte o zrealizowane oczyszczalnie ścieków:

- kanalizacja zrzucająca ścieki do oczyszczalni w Stykowie (zmodernizowanej w 2006r. - ma ona przepustowość 675 m³/dobę, obecnie wykorzystywaną w 80%²³⁸)²³⁹
- kanalizacja zrzucająca ścieki do oczyszczalni w Krynkach (przepustowość 300m³/dobę z możliwością

rozbudowy do 900 m³/dobę).²⁴⁰

Są to oczyszczalnie biologiczno-chemiczne wykorzystujące technologię DIPOL. Technologia ta umożliwia wysokoefektywne usuwanie zanieczyszczeń organicznych i biogenych.

²⁴¹

Główna sieć kanalizacji obejmuje m in. Dziurów, Adamów, Styków, Brody i Krynki oraz częściowo Młynek. W ostatnich latach zrealizowano kanalizację w Brodach dla ulic: Szkolnej, Akacyjnej i Piaskowej. Dla następujących miejscowości wykonano projekty sieci kanalizacji: Staw Kunowski, Budy Brodzkie, Lubienia i Młynek, Brody Iłżeckie w ul. Tatrzańskej, Stoczki i Leśnej. Realizacja w/w projektów sieci jest jednak warunkowana rozbudową oczyszczalni w Krynkach.²⁴²

Efektom prowadzonych od kilku lat inwestycji, obejmujących rozbudowę systemu kanalizacji czy przebudowę kolektora doprowadzającego wodę do oczyszczalni w Krynkach, jest poprawa czystości wód Zalewu Brodzkiego oraz rzeki Kamiennej. Utrzymanie tego stanu, umożliwiającego rekreacyjne wykorzystanie zalewu (kąpiele), wymaga jednak współpracy wszystkich gmin leżących w dolinie rzeki i zlewni Kamiennej.

Na terenie gminy nie występują zorganizowane systemy odprowadzania wód opadowych.

7.3. Melioracja.²⁴³

W ewidencji wód i urządzeń melioracji wodnych prowadzonej w oparciu o obowiązujące przepisy odrębne na terenie Gminy Brody występują:

1. Cieki:

- struga Brody – Lubienia Nr 1 – miejscowości: Brody, Młynek, Lubienia;
- struga Brody Nr 2 – miejscowości: Brody, Krynki;
- struga Staw Kunowski – miejscowość: Staw Kunowski;

2. Urządzenia melioracji wodnych:

- lewy wał przeciwpowodziowy rzeki Kamiennej – miejscowość: Staw Kunowski;
- rowy melioracyjne i sieć drenarska wykonane w ramach zadania inwestycyjnego „Młynek – Lubienia” - miejscowości Młynek i Lubienia oraz zadania „Lipie” – miejscowość: Lipie;
- rowy melioracyjne wykonane w ramach zadania inwestycyjnego „Brody – Krynki” – miejscowości: Brody i Krynki oraz zadania „Staw Kunowski” – miejscowość: Staw Kunowski.²⁴⁴

7.4.²⁴⁵ **Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.**

Na terenie gminy nie funkcjonuje system gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów. Brakuje także zorganizowanego wysypiska odpadów. Gmina Brody bowiem nie zakończyła procesu tworzenia w pełni zorganizowanego i skutecznego systemu unieszkodliwiania odpadów - zadania, którego zakres określał Plan Gospodarowania Odpadami dla gminy Brody przyjęty Uchwałą Nr X/73/2009 Rady Miejskiej w Brodach z dnia 27.11.2009 roku – obecnie już nieaktualny.²⁴⁶

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie w 2010r. – wyniosła 2657,5 Mg, ale z tej ilości odbiorowi od mieszkańców podlegało jedynie 958,2 Mg, z czego 775,7 Mg to odpady komunalne zmieszane, a 182,5 Mg to odpady zebrane lub odebrane selektywnie. Liczba mieszkańców objętych zorganizowanym odbiorem odpadów wynosiła 8632 (wobec 11078 mieszkańców gminy ogółem). Oznacza to, że udział masy odpadów odebranych, w stosunku do masy odpadów wytworzonych wynosił 36,06%.

Odpady odbierane od mieszkańców wywożone były na składowisko odpadów „Janik” w gminie Kunów. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych, wdrożona została w gminie w 2002r., a zbiórka surowców wtórnych „u źródła” - wyłącznie tworzyw sztucznych, szkła i papieru - w 2005r.

Odpady niebezpieczne objęte są częściową selektywną zbiórką za pośrednictwem Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, uruchomionego w 2005r. w Krynkach (dotyczy to w praktyce okresowej zbiórki odpadów wielkogabarytowych). Jest to jednak system zbyt szczupły, by mógł przyczynić się do istotnego zminimalizowania ogólnej ilości odpadów niebezpiecznych trafiających do środowiska.

Brak prawidłowo funkcjonującego pełnego systemu zbiórki, segregacji i odzysku wszystkich odpadów, powoduje albo ich niewłaściwe przechowywanie, albo celowe porzucanie, przyczyniając się tym samym do pogorszenia stanu środowiska. Znaczna część odpadów komunalnych – nie selekcyjonowanych, ulega niedozwolonemu spalaniu w domowych kotłowniach.

Natomiast gospodarowanie odpadami wytwarzanymi przez podmioty gospodarcze obszaru gminy, przebiega w trybie i na zasadach określonych przepisami, na mocy decyzji administracyjnych Starosty Starachowickiego lub Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.²⁴⁷

7.5.²⁴⁸ Cmentarnictwo.

Na terenie gminy funkcjonuje pięć cmentarzy zlokalizowanych w miejscowościach: Krynki, Styków, Dziurów, Adamów, Lubienia, ponadto przewiduje się realizację cmentarza w miejscowości Staw Kunowski. W miejscowości Rudnik funkcjonuje natomiast grzebalisko dla zwierząt.²⁴⁹

7.6.²⁵⁰ Elektroenergetyka.

Na terenie gminy Brody nie funkcjonuje główny punkt zasilania – stacja 110/15kV. Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców w gminie za pośrednictwem magistralnych linii napowietrznych średniego napięcia – SN-15kV-70, wyprowadzonych z odpowiednich pól 15kV z głównych punktów zasilania (GPZ-ów):

- z GPZ 1 i GPZ 2 w Starachowicach,
- z GPZ Kunów,
- z GPZ Iłża (linia SN-15kV relacji: Iłża - GPZ2 Starachowice zasila wieś Lipie w północno-zachodniej części gminy).

Dostawa i dystrybucja energii elektrycznej odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej średniego napięcia – 15kV, wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie odbiorców. Ze stacji energia elektryczna dostarczana jest do poszczególnych odbiorców poprzez linie niskiego napięcia 0,4/0,23 kV - kablowe bądź napowietrzne.

Generalnie sieć SN-15kV w gminie wykonana jest liniami napowietrznymi zasilającymi stacje trafo słupowe.

Sieć kablową stanowią kable elektroenergetyczne zasilające stacje wewnątrzowe: w rejonie Stykowa, na terenie ośrodka wypoczynkowego nad Zalewem Brodzkim, przy Urzędzie Gminy i przychodni lekarskiej oraz stację wybudowaną zlokalizowaną na granicy Gminy Brody z Gminą Iłża.

Istniejący układ sieci 15kV zabezpiecza obecne potrzeby mocy oraz posiada rezerwy przepustowości, będzie stanowił podstawę do dalszej rozbudowy dla potrzeb nowych odbiorców.

Na terenie gminy funkcjonuje elektrownia wodna małej mocy – 110 kV. Energia elektryczna pozyskiwana z tego źródła przesyłana jest do sieci.

Przez teren gminy przebiegają dwie linie napowietrzne wysokiego napięcia – 110kV: Starachowice – Zębiec (Iłża) oraz Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski. Linie te ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa

ludzi wymagają określenia stref bezpieczeństwa, stanowiących ograniczenie w zagospodarowaniu przestrzennym terenów.²⁵¹

7.7.²⁵² Zaopatrzenie w gaz.

Przez teren gminy przebiegają trzy gazociągi przesyłowe wysokiego ciśnienia:

- gazociąg DN500 Sandomierz – Lubienia – wschodnie tereny gminy,
- gazociąg DN300 Lubienia – Warszawa (przez Sękocin) – wzdłuż drogi nr 9,
- gazociąg DN250 Lubienia – Łódź (przez Końskie, Piotrków Trybunalski) – wzdłuż drogi krajowej nr 42.

Na terenie gminy odbiorcy zasilani są z systemu gazu przewodowego średniego ciśnienia. Źródłem dla tej sieci jest gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia DN500 relacji Sandomierz – Lubienia. Zaopatrzenie w gaz odbywa się poprzez trzy stacje redukcyjno – pomiarowe I-go stopnia, zlokalizowane na terenie wsi:

- Lubienia – SRP I^o - 600m³/h,
- Ruda – SRP I^o - 3500m³/h,
- Lipie - SRP I^o - 400m³/h.

Wszystkie stacje pracują na odrębne rejonu zasilania. Ze stacją w Lubieni powiązani są odbiorcy w Lubieni, Brodach, Młynku, Przymiarkach, Krynkach i Stawie Kunowskim. Stacja Ruda obejmuje swoim zasięgiem odbiorców w Dziurowie, Kuczowie, Stykowie, Jabłonnej, Adamowie i Rudzie. Stacja Lipie została wybudowana dla potrzeb wsi Lipie.

Główną sieć rozdzielczą stanowią gazociągi średniego ciśnienia DN75 (stal), DN200 (stal), DN63 (PE). Sieć jest sukcesywnie modernizowana, tzn. gazociągi stalowe wymieniane są na gazociągi w technologii PE. Nowa sieć gazowa (PE) obejmuje już swoim zasięgiem prawie 3/4 gminy.

Istniejące gazociągi wysokiego ciśnienia ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa wymagają określonej strefy ochronnej wynikającej z podstawowych odległości obiektów terenowych od gazociągów (Dz. U. Nr 139 z 1995r. dla gazociągów wybudowanych przed 2001r. oraz Dz. U. Nr 97 z 2001 r. dla aktualnie budowanych i projektowanych).²⁵³

7.8.²⁵⁴ Zaopatrzenie w ciepło.

Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest z lokalnych kotłowni dla potrzeb budownictwa usługowego, użyteczności publicznej, przemysłowego oraz z indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych w poszczególnych odbiorców w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Źródła ciepła opalane są węglem, koksem bądź gazem. Stosowanie paliw stałych powoduje emisję substancji szkodliwych dla środowiska naturalnego człowieka. Zminimalizowanie efektu „niskiej emisji” należy rozpatrywać w aspekcie modernizacji istniejących źródeł ciepła z jednoczesną podmianną paliwa stałego na paliwo bezpieczne ekologicznie tj. paliwo tradycyjne, zapewniające wysoki stopień czystości emisji spalin.²⁵⁵

7.9. Telekomunikacja.²⁵⁶

Na terenie Gminy Brody obsługa telekomunikacyjna realizowana jest poprzez operatora telefonii stacjonarnej TPSA – w oparciu o dwie centrale elektroniczne, zlokalizowane w Stykowie i Brodach. Centrala w Stykowie posiada pojemność 800NN z czego 600NN jest obecnie wykorzystywanych. Centrala w Brodach posiada pojemność 1100NN z czego zajętych jest 900NN.

Centrale powiązane są światłowodami z centralą nadrzędną zlokalizowaną w Starachowicach.

Sieć telekomunikacyjną stanowią przede wszystkim linie napowietrzne o ograniczonej przepustowości. Na

terenie gminy działa również – szczątkowo - radiowy system dostępu abonentów – dotyczy to terenów, na których nie występuje sieć przewodowa.

W zakresie telefonii komórkowej na terenie gminy są zlokalizowane trzy stacje bazowe – jedna w Rudniku, a dwie pozostałe w Krynkach.²⁵⁷

8. Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna.²⁵⁸

Gmina Brody posiada infrastrukturę turystyczną w postaci zlokalizowanych na jej terenie:

szlaków turystycznych – pieszych:

- Kalków – Krynki – Starachowice – Skarżysko Kam. - ;
- Śladami zabytków techniki Doliny Rzeki Kamiennej;
- Starachowice – Ilża;
- Lipie – Ruda;
- Wokół Zalewu Brodzkiego;

czy szlaków turystycznych rowerowych:

- Leśne dukty;
- Wokół Starachowic;
- Pętla rowerowa gminy Brody.

Na obszarze gminy funkcjonują także: trzy ośrodki wypoczynkowe – dwa w Krynkach i jeden w Stykowie, obiekty gastronomiczne i motele - zlokalizowane głównie wzdłuż dróg krajowych oraz w sąsiedztwie Zalewu Brodzkiego, zaczynają się także pojawiać gospodarstwa agroturystyczne. Jedną z większych atrakcji jest zlokalizowana na zalewie, rozbudowana przystań oferująca wypożyczanie sprzętu do różnego rodzaju sportów wodnych. Wszystkie wyżej wymienione obiekty stanowią podstawę dla rozbudowy bazy turystycznej i jej wykorzystania w promocji regionu.²⁵⁹

9. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.²⁶⁰

Główne zagrożenia dla społeczności gminy związane są z lokalizacją dróg krajowych nr 9 i 42, licznych dróg powiatowych oraz linii kolejowej, przecinających jej tereny. Generują one nie tylko zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, ale także ponadnormatywny hałas oraz niebezpieczeństwa dla mieszkańców. Dodatkowo w przypadku terenów dróg i kolei zagrożenie związane jest także z transportem materiałów (substancji) niebezpiecznych do zakładów zlokalizowanych na terenie gminy lub z ich tranzytem. W przypadku awarii (uszkodzenia) cystem lub w następstwie katastrofy drogowej lub kolejowej istnieje realne zagrożenie skażenia ludności i środowiska wokół wymienionych tras przewozu.

Z uwagi na dużą lesistość obszaru, jednym z większych zagrożeń w gminie są wieloprzestrzenne pożary lasów. Lasy nadleśnictw zlokalizowanych w powiecie starachowickim należą do najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego na terenie całego województwa. Zagrożenie to można określić jako sezonowe – szczególnie wysokie podczas długich okresów upałów połączonych z okresem bez deszczu, zatem w sezonie wiosenno - letnim.

Ponadto zagrożenie dla lokalnej społeczności stanowią mogą poważne awarie przemysłowe oraz drogowe (z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych). Mogą bowiem one prowadzić do natychmiastowego powstania zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, mogą też powodować – rozciągnięte w czasie – negatywne oddziaływanie na środowisko, prowadząc jednocześnie do jego zniszczenia w mniejszej bądź większej skali. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy dotyczyć może następujących obiektów i terenów:

- stacji i dystrybutorów paliw płynnych i gazowych;
- zakładów produkcyjnych, wykorzystujących w procesie technologicznym substancje (np. gazy) toksyczne;
- gazociągów średniego i wysokiego ciśnienia oraz stacji redukcyjnych;
- terenów dróg krajowych (wraz z odcinkami dróg łączącymi drogi krajowe z obiektami przemysłowymi);
- terenów kolejowych.

Innymi zagrożeniami – poza powodziowym, opisanym w rozdziale 1.6.4. - jakie mogą wystąpić na terenie gminy są: pożary, susze, gradobicia, silne wiatry czy awarie urządzeń infrastruktury technicznej (w szczególności awarie urządzeń piętrzących wodę).

Odrębnym zagadnieniem jest – dotyczące całego kraju - zagrożenie aktami terrorystycznymi oraz niepokojami społecznymi.²⁶¹

10. Występowanie obiektów i terenów chronionych.²⁶²

Poza wymienionymi w powyższych rozdziałach niniejszego Studium obiektami objętymi prawnymi formami ochrony (ochrona przyrody i ochrona konserwatorska, gleby wysokich klas bonitacyjnych), na obszarze Gminy Brody nie występują inne obiekty i obszary chronione.

Do końca 2012r. funkcjonowały – na terenie gminy – strefy ochrony dla ujęć (studni) w Krynkach i Trąbowcu, zaopatrujących gminne wodociągi. Dla ujęcia wody w Trąbowcu wyznaczona została strefa ochrony pośredniej, ustanowiona decyzją b. Wojewody Kieleckiego nr ROS.IX-6210/203/98, z dnia 23.12.1998 r. Dla ujęcia w Krynkach z kolei wyznaczono zarówno strefy ochrony bezpośredniej (kwadrat o boku = 20,0 m.), jak i strefy ochrony pośredniej, którą wyznacza okrąg o promieniu 680 m, licząc od obudowy ujęcia. Ustanowienie tych stref nastąpiło w drodze decyzji Starosty Starachowickiego nr R.O.I.6223-3/2000 z dnia 29.02.2000r., w treści której wprowadzone zostały zakazy w zakresie gospodarowania przestrzenią w granicach tych stref.

Tym niemniej, w wyniku nowelizacji ustawy Prawo Wodne – decyzje ustanawiające strefy ochronne ujęć wody, wydane przed dniem 1.01.2002r., tracą moc z dniem 31.12.2012r. Ponowne ustanowienie tych stref, decyzjami Dyrektora właściwego terenowo Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, jest możliwe – na warunkach określonych w znowelizowanej ustawie. Należy podkreślić, iż w przypadku ujęcia Krynki i ujęcia w Trąbowcu – jest to konieczne.²⁶³

III. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE I STRATEGICZNE.

1. Narodowy Plan Rozwoju 2007- 2013.²⁶⁴

Zgodnie z treścią Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013, przyjętego przez Radę Ministrów 6 września 2005r., dokument ten spaja wszystkie przedsięwzięcia i działania o charakterze rozwojowym podejmowane w kraju. Jest to kompleksowy program rozwoju społeczno-gospodarczego, finansowany przy współudziale środków unijnych oraz ze środków krajowych. Ma on sprzyjać realizowaniu interesów różnych grup ludności, ukierunkowywać i stabilizować działanie instytucji publicznych i społecznych, zapobiegać napięciom i rozczarowaniu państwem oraz tworzyć podstawy do trwałego i zrównoważonego zagospodarowania zasobami przyrodniczymi w interesie przyszłych pokoleń.

Osiągnięcie tego celu warunkowane jest realizacją szeregu częściowych celów i priorytetów strategicznych. Szczególnie istotnymi, także w skali lokalnej (gminnej) są następujące – wymienione w treści NPR - cele:

- wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia;
- podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej

oraz priorytety strategiczne:

- poprawa jakości kształcenia, jego upowszechnienie na poziomie średnim i wyższym;
- dążenie do tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększanie zatrudnialności oraz uzyskanie mobilności zasobów siły roboczej w celu lepszego dostosowania popytu i podaży na rynku pracy, a tym samym ograniczenia bezrobocia i wykluczenia społecznego;
- tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej, zwiększanie efektywności i produktywności istniejących form gospodarowania, kreowanie postaw innowacyjnych w społeczeństwie oraz włączenie nauki w rozwój gospodarczy;
- integracja społeczna rozumiana jako stan sprawiedliwej, wolnej od nierówności struktury społecznej;
- wzrost inwestycji odpowiadających wyzwaniom postępu technologicznego i społeczeństwa informacyjnego, rozbudowujących i modernizujących infrastrukturę techniczną kraju oraz zapewniających realizację zasady zrównoważonego rozwoju;
- usprawnienie administracji państwa i uczynienie jej służebności wobec obywateli i potrzeb społecznych oraz zdolności do partnerskiego współdziałania z podmiotami sektora obywatelskiego.²⁶⁵

2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030²⁶⁶

Przyjęta 13 grudnia 2011r. przez Radę Ministrów Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest, aktualnie najważniejszym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego Polski. Dokument ten łączy problematykę zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego, jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

KPZP 2030 ma za zadanie wzmocnić efektywność krajowego systemu planowania przestrzennego, w tym także poprzez poprawę skuteczności działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (lokalnie), uzależniając cele polityki lokalnej od polityki przestrzennej przyjętej dla całego kraju. Budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, jest bowiem wg Koncepcji zadaniem kluczowym - decydującym o warunkach i jakości życia obywateli, przekładającym się także na funkcjonowanie gospodarki. Szereg zasad i działań, wskazanych w treści KPZK 2030 służyć ma tworzeniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej kraju. Zgodnie z tym dokumentem, jako główne cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju wskazać można:

- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności,
- poprawę spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów,
- poprawę dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,

- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych,
- zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa,
- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.²⁶⁷

3.²⁶⁸ Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Większość terenu gminy Brody została zakwalifikowana w ustaleniach Planu Zagospodarowania Województwa Świętokrzyskiego do Zespołu miast w północnej części regionu — „B”. Obejmujący miasta: Końskie, Stąporków, Skarżysko Kam., Suchedniów Starachowice, Wąchock, Kunów, Ostrowiec Św., Ćmielów i Ożarów. Zespół ten łączy się w Skarżysku Kam. z pasmem leżącym na kierunku północ — południe, które wyznaczają miasta: Pionki — Radom — Szydłowiec leżące w woj. mazowieckim oraz Skarżysko Kamienna — Suchedniów — Kielce — Chęciny położone w woj. świętokrzyskim, powstanie tych ośrodków wiąże się z rozwojem Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, zaś ich układ, mający formę krzyża, stanowił w latach 60-tych — „Aglomerację Świętokrzyską”. Obszar „B”, obejmujący część tej aglomeracji wyznacza obecnie kształtującą się „Aglomerację Staropolską” i jest funkcjonalnie związany z radomskim obszarem zurbanizowanym. Tworzy go zwarty zespół ośrodków miejskich wzajemnie uzupełniających się, a największym miastem (poza Kielcami) jest Ostrowiec Świętokrzyski, liczący około 80 tys. mieszkańców i przewidywany jako ośrodek regionalny. Głównym kierunkiem zagospodarowania tego obszaru będzie przełamanie kryzysu istniejącej bazy przemysłowej oraz rewitalizacja kształtującego się żywiolowo mieszkalnictwa i drobnej przedsiębiorczości. W planie województwo określono dla tej strefy:

Wiodący cel zagospodarowania:

- pełne ukształtowanie struktury aglomeracji policentrycznej, zgodnej z wymogami ekorozwoju, z potencjałem umożliwiającym skuteczne konkurowanie z innymi aglomeracjami kraju.

Cele warunkujące:

- ograniczenie rozwoju obszarowego trzonu aglomeracji do miast i łączących je korytarzy zurbanizowanych (obecnie są to miasta: Kielce, Chęciny, Suchedniów, Skarżysko Kamienna, Końskie, Stąporków, Wąchock, Starachowice, Kunów, Ostrowiec Świętokrzyski, Ćmielów, a w perspektywie Ożarów oraz fragmenty gmin pośrednich i obrzeżnych), połączone z umiarkowaną intensyfikacją dotychczasowego zainwestowania;
- zahamowanie i likwidacja trendów prowadzących do zagrożeń ładu przestrzennego i degradacji środowiska przyrodniczego;
- wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z Aglomeracji Staropolskiej na otoczenie regionalne;
- stworzenie zachęt do osiedlania się i rozwijania przedsiębiorczości przez ludność wiejską rezygnującą z zawodów rolniczych.

Zasady realizacji celów:

- koncentracja funkcji osiedleńczych w ośrodkach węzłowych aglomeracji z jednoczesnym ograniczeniem i rehabilitacją obudowy ciągów transportowych (pasm rozwoju);
- dogodna dostępność komunikacyjna (wewnętrzna i zewnętrzna);
- substytucyjność i niezawodność głównych systemów infrastruktury (komunikacji, zaopatrzenia w energię i w wodę oraz utylizacji ścieków i odpadów);

- preferencje dla zmian jakościowych i innowacji;
- wielofunkcyjność struktur przestrzennych — ograniczanie funkcji uciążliwych;
- humanizacja zagospodarowania (wzrost udziału terenów zielonych i sportowo- rekreacyjnych, ograniczanie konfliktów i barier środowiskowych, ochrona przed hałasem itp.);
- symbioza środowiska zurbanizowanego z przyrodą i dziedzictwem kulturowym Gór Świętokrzyskich.

Kierunki polityki przestrzennej:

- opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej i programu rozwoju Aglomeracji oraz wdrożenie ustaleń tych dokumentów w planach miejscowych (monitorowanie trendów aglomeracyjnych, w tym przekraczających granice regionu);
- restrukturyzacja i dywersyfikacja funkcji gospodarczych z preferencją dla przekształceń jakościowych;
- wzmocnienie istniejących oraz kreowanie nowych czynników aktywizacji ośrodka centralnego — Kielc oraz ośrodków wspomagających;
- pełne wykorzystanie atutów przełamywania recesji przez działalność SSE Starachowice (obejmującej tereny w Starachowicach, Ostrowcu Św., Brodach Iłżeckich i Stąporkowie), Skarżyskiej Strefy Gospodarczej, a także innych, nowotworzonych obszarów i stref aktywności gospodarczej;
- zagospodarowanie niewykorzystanych terenów przemysłowo-składowych;
- rozwój kooperacji i komplementarności produkcji oraz wzrost jej innowacyjności;
- sprzyjanie przenoszeniu produkcji uciążliwej do ośrodków zewnętrznych;
- realizacja tras ekspresowych i innych elementów szybkiej komunikacji oraz transportu, ułatwiających dostęp do autostrad, kolei AGC i AGTC oraz lotnisk międzynarodowych;
- usprawnienie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań komunikacji masowej, w tym przez szybką kolej regionalną na istniejących szlakach kolejowych;
- rozbudowa wspólnych systemów infrastruktury technicznej, zwłaszcza „infostrady” oraz systemów wodno-kanalizacyjnych północnego pasa aglomeracji (dolina Kamiennej) oraz uzyskanie europejskich standardów wyposażenia;
- zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia aglomeracji w wodę, w tym przez dokończenie budowy zbiornika „Wióry” i realizację zbiornika „Chęciny”;
- przygotowanie terenów osadnictwa wielofunkcyjnego dla przemieszczającej się ludności z przeludnionych obszarów wiejskich;
- poszerzenie i powiązanie zagospodarowanych terenów rekreacyjnych w spójny system;
- dostosowanie zagospodarowania do ograniczeń wynikających z ustaleń projektowanych Parków Kulturowych (w szczególności do warunków pierwszoplanowego Parku Kulturowego Doliny Kamiennej), których głównym zadaniem byłaby ochrona dziedzictwa kulturowego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego;
- rozwinięcie partnerskiej współpracy z aglomeracjami Krakowa: Śląska, Łodzi, Warszawy, Lublina i Rzeszowa oraz nawiązanie współpracy z bliźniaczymi aglomeracjami Europy.

Główne zadania rządowe i samorządowe dotyczą głównie modernizacji drogi krajowej Nr 42, realizacji projektowanej drogi krajowej nr 9 i ochrony środowiska związanej z Obszarem Chronionego Krajobrazu i ochroną udokumentowanych złóż.

4. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020. ²⁶⁹

Dokument Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego został przyjęty uchwałą Nr XIV/225/2000

Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 czerwca 2000 roku i zaktualizowany w roku 2006. Głównym celem Strategii – zgodnie z treścią tegoż dokumentu – jest tworzenie warunków dla wzrostu atrakcyjności województwa poprzez jego zrównoważony rozwój w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Umożliwić to mają następujące cele warunkujące, priorytety i kierunki działań:

1. Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności województwa.
2. Rozwój zasobów ludzkich.
3. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury.
4. Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego województwa.
5. Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej.
6. Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

Wszystkie te działania – szczegółowo omówione w treści Strategii - służyć mają podniesieniu poziomu i jakości życia mieszkańców regionu, czyli przyporządkowane są głównej misji, jaką wyznacza sobie tenże dokument.²⁷⁰

271

5. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.²⁷²

Problematykę z zakresu potrzeb i możliwości rozwoju gminy, wyczerpują następujące opracowania i dokumenty strategiczne:

Strategia Rozwoju Gminy Brody - sporządzona przez przedsiębiorstwo projektowania i usług inwestycyjnych Abakus, w Kielcach w 2001r. Strategia Rozwoju Gminy ujmuje główne cele i uwarunkowania rozwoju gminy w 10 - 15 letnim horyzoncie czasowym, w zmieniających się warunkach wewnętrznych i zewnętrznych. Określa uporządkowany układ działań zmierzających do osiągnięcia określonych preferencji wyrażonych w celach uwzględniających rzeczywisty stan gospodarki obszaru oraz warunki życia mieszkańców, a także aspiracje w tym zakresie.

Przy sporządzaniu dokumentu planistycznego, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy istotną rolę odgrywa zarówno nakreślony w Strategii cel generalny, jak również poszczególne dążenia i działania warunkujące osiągnięcie tegoż celu. Ich dokładna analiza pozwala bowiem sformułować kierunki polityki przestrzennej i zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru.

Cel generalny wyraża główne kierunki Strategii Rozwoju Gminy, jest syntezą całokształtu działań, która uwzględnia położenie gminy, jej relacje zewnętrzne, analizę SWOT, wizję przyszłości oraz uwarunkowania dyktowane przewidywaną sytuacją zewnętrzną. W dokumencie tym celem generalnym jest: ***Rozwój urbanizacji gminy równoważony wielostronną poprawą stanu środowiska przyrodniczego.***

Taki cel według autorów Strategii warunkuje przede wszystkim położenie Gminy Brody - między dwoma znacznymi ośrodkami miejskimi, stanowiącymi główne filary Staropolskiego Okręgu Przemysłowego - które tworzy możliwość mocnego zasilania urbanizacyjnego gminy, co może mieć wyraz w dogodnym dostępie mieszkańców do pozarolniczych miejsc pracy, dostępie do usług i urozmaiconych kontaktów społecznych. Ważnym czynnikiem aktywizacji gminy ma być budownictwo mieszkaniowe, zwłaszcza dla ludności związanej zawodowo ze Starachowicami, a powiększanie osadnictwa ma pozwolić na rozwój wtórnej działalności rynkowej, tzn. lokalnego rynku konsumpcyjnego. Sąsiedztwo Starachowic może wywołać również rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości w formach i branżach nieuciążliwych dla środowiska

(mowa o branżach związanych kooperacyjnie z gospodarką rynkową Starachowic i Ostrowca). Rozwój urbanizacji ma prowadzić do wzrostu gęstości zaludnienia i zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zagęszczenia sieci dróg oraz wzrostu pozarolniczych miejsc pracy. Ponadto mają nastąpić zmiany jakościowe obejmujące kształtowanie terenu zurbanizowanego poprzez:

- kształtowanie osiedli mieszkaniowych i mieszkaniowo – usługowych o wysokich standardach funkcjonalnych oraz estetycznych;
- rozwój usług komercyjnych o urozmaiconej strukturze branżowej;
- rozwój usług niekomercyjnych o wysokim standardzie;
- zagospodarowanie przestrzenne wykorzystujące możliwość atrakcyjnego wykorzystania w krajobrazie projektowanych zbiorników wodnych, lasów, zadrzewień, infrastruktury komunalnej, atrakcyjnych form architektury zieleni i krajobrazu;
- możliwość komfortowego kształtowania układów komunikacyjnych i parkingów.

Autorzy Strategii Rozwoju Gminy Brody upatrują w urbanizacji jakościowej możliwości zmiany wizerunku społecznego gminy, oczekując wzrostu udziału mieszkańców z wyższym wykształceniem powiązanych zawodowo z instytucjami naukowymi, kulturalnymi, powiatową administracją samorządową oraz z biznesem. Cele warunkujące osiągnięcie celu generalnego – czyli tzw. priorytety strategiczne mają generować rozwój pozostałych dziedzin gospodarki, a przede wszystkim poprawić ekonomikę gminy oraz jej atrakcyjność. W przedłożonej Strategii Rozwoju Gminy Brody priorytetami strategicznymi są:

- rozwój urozmaiconych form turystyki i jej obsługi;
- rozwój przedsiębiorczości, jako trzonu lokalnej bazy ekonomicznej;
- rozwój budownictwa mieszkaniowego o wysokich standardach.

Rozwój urozmaiconych form turystyki i sportu podyktowany jest znacznym udziałem terenów leśnych w ogólnej powierzchni gminy (ok. 70%), walorami krajobrazowymi wzbogaconymi przez rzekę Kamienną i zbiornik wodny, oraz wielością dóbr kultury podkreślających tożsamość i atrakcyjność gminy. Autorzy Strategii Rozwoju Gminy Brody duże szanse dla rozwoju turystyki upatrują w rekreacyjno - sportowym wykorzystaniu zbiornika na rzece Kamiennej, jak również w istniejących w wielu sołectwach znakomitych warunkach do promocji i rozwoju agroturystyki wykorzystującej walory krajobrazu oraz znaczne zasoby leśne.

Analizując wyżej przedstawione cele nasuwa się wątpliwość dotycząca znacznych rozbieżności pomiędzy celem generalnym, a pierwszym priorytetem strategicznym. Rozwój urbanizacji w oparciu o kształtowanie nowych terenów budowlanych, zakładający zwiększenie gęstości zaludnienia i zagęszczenia sieci dróg ideowo kłóci się z rozwojem turystyki związanej z wykorzystaniem zbiornika wodnego do celów rekreacyjno sportowych, oraz rozwojem agroturystyki w oparciu o szczególne walory krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. Intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej, będący skutkiem osadzenia się na terenie gminy ludności związanej zawodowo ze Starachowicami i Ostrowcem, spowoduje powstawanie zabudowy jednorodzinnej „willowej”, „dworkowej”, nowoczesnej, która w sposób znaczący odbiegać będzie od gabarytów i detali charakterystycznych dla zabudowy, jaka do tej pory występowała na tym terenie, a co za tym idzie zatracony zostanie dotychczasowy duch miejsca, będący tak istotnym elementem agroturystyki. Ponadto „rozlewająca się” zabudowa, będzie sukcesywnie wkraczać w krajobraz, niszcząc tym samym podstawowe walory turystyki wiejskiej. Intensywna urbanizacja terenów nad zalewem spowoduje znaczący spadek jego atrakcyjności dla amatorów sportów wodnych oraz osób lubiących biernie wypoczywać nad wodą.

Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Brody na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 - sporządzony przez Urząd Gminy w Brodach w 2004r. Plan Rozwoju Lokalnego to dokument programowy integrujący potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu społeczno – gospodarczego. Ustalenia planu bazują na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Plan Rozwoju Lokalnego zawiera przede wszystkim zadania, których wdrożenie leży w gestii władz samorządowych, jak również projekty, których realizacja zależy od zaangażowania władz, lokalnej społeczności lub inwestorów zewnętrznych.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brody na lata 2004-2006 oraz 2007-2013, sporządzony przez Urząd Gminy w Brodach w 2004r., bardzo dokładnie analizuje sytuację społeczno – gospodarczą Gminy Brody. W opracowaniu zwrócono uwagę na sprzyjające warunki do rozwoju turystyki, głównie ze względu na dużą lesistość tego terenu (ok. 71%), pięknie zlokalizowany w malowniczym przewężeniu doliny Rzeki Kamiennej Zalew Brodzki oraz ciągle powstające gospodarstwa agroturystyczne. Istotnym czynnikiem dla rozwoju tej dziedziny gospodarki są bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Jest tutaj 5 znakowanych szlaków turystycznych, ciekawe obiekty zabytkowe, bogactwo występującej tu przyrody oraz piękne krajobrazy.

W omawianym opracowaniu analiza sytuacji demograficznej gminy wykazała spadek urodzeń, spadek przyrostu naturalnego, spadek udziału młodzieży w strukturze wiekowej, proces starzenia się oraz defeminizacji. Dane dotyczące struktury wieku mieszkańców gminy, wykazały iż na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 68 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Identyfikacja najważniejszych problemów w gminie pozwoliła sformułować wniosek, iż najpoważniejszym zagrożeniem jest bezrobocie, głównie z uwagi na upadek monokultury przemysłowej w miastach ościennych, takich jak Starachowice i Ostrowiec Świętokrzyski, na której opierał się podmiejski charakter Brodów. Ponadto gmina Brody nie jest typową gminą rolniczą, duża lesistość oraz słaba klasa bonitacyjna gleb nie wpływa korzystnie na produkcję rolną.

Na podstawie analizy stanu istniejącego w Planie Rozwoju Lokalnego zaprogramowany został szereg zadań i projektów, mających na celu poprawić sytuację w gminie Brody. W opracowaniu przyjęto, jako główną zasadę gospodarowania utrzymanie dotychczasowego użytkowania rolniczego i turystycznego, pełną sanitację gminy, ochronę przed zanieczyszczeniami, zwiększanie bioróżnorodności obszarów dolinnych najsłabszych i słabych użytków zielonych, umożliwienie eksploatacji udokumentowanych złóż jedynie w powiązaniu z budową zbiorników retencyjnych.

W polityce budownictwa mieszkaniowego należy ograniczać procesy utrwalania istniejącej zabudowy rozproszonej, dążąc do rozwoju zabudowy skoncentrowanej. Ze względu na szczególne wartości przyrodniczo – krajobrazowe oraz szczególne walory kulturowe w gminie Brody należy dążyć do:

- racjonalnego gospodarowania istniejącymi zasobami przyrody, kultury i krajobrazu;
- rozwijania rolnictwa ekologicznego;
- rozwoju turystyki i organizacji wypoczynku;
- poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, głównie w oparciu o kompleksowe rozwiązanie problemów związanych z gospodarką wodno – ściekową w gminie.

Podsumowując Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brody jest opracowaniem wnikliwie analizującym całokształt elementów kształtujących stan społeczno – gospodarczy gminy. Wnioski wynikające z tych analiz oraz zadania i projekty zaprogramowane w celu poprawy sytuacji w gminie stanowią ważne źródło informacji dla kształtowania polityki przestrzennej i zagospodarowania przestrzennego.²⁷³

6. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.²⁷⁴

W odpowiedzi na zawiadomienia o przystąpieniu do niniejszej zmiany Studium Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach polecił - na etapie jego opracowania - uwzględnić i zaktualizować zagadnienia związane z niebezpieczeństwem i ochroną przed powodzią, nie zgłaszając jednocześnie innych wniosków w zakresie zadań i programów rządowych, o których mowa w art. 48 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Natomiast Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego wskazał na konieczność uwzględnienia informacji zamieszczonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Niezależnie od powyższych zaleceń i uwag, w treści programu ochrony przeciwpowodziowej RZGW w Warszawie, przewidziane zostały przedsięwzięcia, niezbędne do wykonania w okresie do 2019r, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Są to:

- modernizacja jazu i pompowni Zbiornika Brody,
- udrożnienie koryta Kamiennej na odcinku Kunów – Brody (km 71+000 – 83+000) oraz na od odcinku Dziurów – Starachowice (km 89+000 – 95+000),
- modernizacja obwałowań Zbiornika Brody na długości 823 m,
- zabezpieczenie uszkodzonej skarpy, lewego wału koryta odpływowego ze Zbiornika Brody, na długości około 90 m,
- rekultywacja Zbiornika Brody,
- modernizacja przepompowni wód infiltracyjnych na Zbiorniku Brody w Stykowie.

Innego rodzaju celem publicznym będzie Programowa Budowa dwujezdniowej drogi krajowej klasy GP w ciągu dróg DK-42 i DK-9, na odcinku Brody – Opatów wraz z obwodnicą Ostrowca Świętokrzyskiego. Aktualnie inwestycja ta znajduje się w fazie projektowej.²⁷⁵

7.²⁷⁶ **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.**

Część obszaru Gminy Brody - miejscowości: Brody, Adamów, Dziurów, Krynki i Ruda, objęta jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego obejmującym część Gminy Brody, przyjętym uchwałą nr X/81/2009 Rasy Gminy w Brodach z dnia 27 Listopada 2009r.²⁷⁷

²⁷⁸

IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

1. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad polityki przestrzennej gminy.²⁷⁹

Pierwszoplanowym zadaniem dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej w jej obszarze. Mimo iż zakres Studium odnosi się przede wszystkim do obszaru położonego w granicach administracyjnych gminy, część określonych przez kierunki zagospodarowania przestrzennego ustaleń – np. w zakresie związanym z ochroną zasobów środowiska przyrodniczego lub ochroną walorów krajobrazu kulturowego – będzie wywierać wpływ nie tylko w skali lokalnej, ale także w skali całego regionu. Dlatego też podstawą dla kształtowania zasad polityki przestrzennej gminy powinny być uwarunkowania stanu istniejącego. Nie jest bowiem możliwe sformułowanie zasad dalszego rozwoju ani też osiągnięcie założonych przez samorząd lokalny celów bez uwzględnienia wszystkich czynników – od socjalnych, gospodarczych, środowiskowych, aż po –

najistotniejsze - z punktu widzenia planowania przestrzennego – związane z zagospodarowaniem i procesami urbanizacyjnymi obszaru.²⁸⁰

Analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego (zwarta w rozdziałach I-III niniejszego studium) pozwala stwierdzić, iż²⁸¹ najistotniejsze atuty gminy to:

- zasoby przyrodnicze - liczne prawne formy ochrony przyrody, rozległe obszary leśne, unikalne formy rzeźby terenu, bogata sieć wodna, którą tworzą rzeka kamienna, jej liczne dopływy oraz jedna z większych atrakcji rejonu - Zalew Brodzki;
- zasoby kulturowe – liczne obiekty wpisane do rejestru i ewidencji, pozostałości dawnych kopalń, ale także malowniczo położone wśród lasów osady, w których zachowała się charakterystyczna dla obszaru zabudowa drewniana; wraz z szeroko opisanymi, w poprzednich rozdziałach niniejszego Studium, zasobami środowiska tworzą niezwykle bogactwo kulturowo – przyrodnicze rejonu, będące podstawą do rozwoju gminy w dziedzinie turystyki, agroturystyki i rekreacji i jego promocji w skali ponadlokalnej - regionalnej i krajowej;
- względna koncentracja funkcji ściśle związanych z osadnictwem i działalnością człowieka (np. rolniczych) – niejako wymuszona charakterystyką przyrodniczą regionu – mimo raczej powolnego tempa przyrostu zainwestowania, można już niestety zauważyć procesy „rozpraszania” zabudowy oraz chaotycznej i przypadkowej parcelacji nowych terenów budowlanych;
- mało dynamiczne tempo rozwoju strefy zurbanizowanej gminy – paradoksalnie – stwarza szanse ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych umożliwiając samorządowi lokalnemu większą kontrolę nad procesem zabudowywania terenów gminy;
- dogodne położenie gminy z punktu widzenia obsługi komunikacyjnej i połączeń regionu z sąsiadującymi, dużymi ośrodkami osadniczymi (miastami) – przez tereny gminy przebiegają dwie drogi krajowe oraz linia kolejowa – sprzyjające obsłudze ruchu turystyczno - rekreacyjnego;
- zadowalający stan systemów infrastruktury technicznej, zapewniający obsługę istniejącym terenom budowlanym i stwarzający możliwość dalszej rozbudowy tych systemów (w przypadku zaistnienia ku temu przesłanek np. intensyfikacji procesów urbanizacyjnych);²⁸²
- znaczne - w tym wolne - zasoby pracy (mobilne zawodowo a zarazem podatne na zmiany koniunkturalne);
- koncentracja zasobów funkcji wytwórczych (drobnej wytwórczości i drobnego przemysłu), nie w pełni wykorzystanych, oraz pewne możliwości lokalizacyjne nowych inwestycji;²⁸³
- położenie gminy w strefie korzystnej dla ożywienia kontaktów i współdziałania w ramach tzw. Staropolskiego Okręgu Przemysłowego (Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko Kamienna), ale także z Kielcami i Radomiem;
- ²⁸⁴

Bariery, obok poważnych trudności kapitałowych – tak wewnętrznych, jak i zewnętrznych - to:

- kurczenie się zarówno lokalnego, jak i krajowego rynku zbytu dla niektórych, oferowanych przez gminę rodzajów produkcji - tak ze względu na ogólne ubożenie społeczeństwa, jak i zmniejszanie nakładów inwestycyjnych, wysoką konkurencję oraz słabą aktywność w pozyskiwaniu rynków zbytu;
- niezbyt ekspansywna promocja i słaby przepływ informacji;
- relatywnie niski poziom świadomości społecznej o bezwzględnej potrzebie zasadniczych przemian w gospodarowaniu, wywoływanych działaniem praw rynku (głównie w rolnictwie), w tym np.: w sferze

ryнку pracy, konieczności ponoszenia różnego rodzaju ryzyka - głównie finansowego, ustawicznego kształcenia, itp.;

- pasywność podmiotów gospodarczych sektora uspołecznionego, zarówno w pokonywaniu trudności rynkowych, jak i gospodarowaniu posiadanym majątkiem na rzecz jego racjonalnego wykorzystania;
- brak większych kompleksów terenów przygotowanych technicznie i scalonych własnościowo - przez co łatwiejszych do pozyskania dla różnego typu aktywności (oferty), w tym działalności inwestycyjnej samorządu;
- różnego rodzaju wymogi ochrony środowiska, co na niektórych obszarach ogranicza ich intensywny rozwój;
- coraz mocniej zauważalny proces przypadkowej i chaotycznej urbanizacji, pozbawionej kontroli ze strony organów samorządowych, stanowiący poważne zagrożenie dla ładu przestrzennego i walorów przyrodniczych regionu;
- konieczność rozbudowy gminnych systemów wodociągowych i kanalizacyjnych (przede wszystkim kanalizacji sanitarnej) w przypadku dalszego rozwoju strefy zurbanizowanej – zwodociągowanie i skanalizowanie całości terenów zabudowanych lub przeznaczonych do zabudowy jest bowiem podstawowym warunkiem ochrony środowiska w regionie;
- brak finansów na potrzeby ewentualnej rozbudowy gminnych systemów wodociągowych i kanalizacyjnych – należy tu podkreślić, iż tworzenie zwartych enklaw zabudowy (poprzez uzupełnianie istniejących skupisk osadniczych oraz zabudowywanie terenów w ich bezpośrednim sąsiedztwie) i ich uzbrajanie jest korzystniejsze nie tylko z punktu widzenia możliwości technicznych i technologicznych, znajduje także silne uzasadnienie ekonomiczne.²⁸⁵

Określenie mocnych (atutów) i słabych (barier) stron gminy – w oparciu o uwarunkowania - jest punktem wyjściowym do sformułowania podstawowych założeń polityki przestrzennej dla obszaru. Pozwala zdefiniować kluczowe cele, warunkujące dalszy rozwój - możliwe do osiągnięcia tak w bliższym, jak i dalszym horyzoncie czasowym. Pozwala także określić podstawowe działania, które pomogą te cele osiągnąć. Tak cele te, jak i działania wynikające z powyższych uwarunkowań - opisane zostały w poniższym rozdziale niniejszego opracowania.²⁸⁶

2. Cele rozwoju gminy.

Za nadrzędny, zasadniczy cel rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej Gminy Brody uznano wykreowanie gminy na znaczący ośrodek o funkcjach turystyczno – rekreacyjnych (w oparciu o szczególnej wartości walory przyrodniczo – krajobrazowe). Równie istotne są działania związane z poprawą warunków życia lokalnej społeczności, obejmujące m.in. tworzenie korzystnych warunków mieszkaniowych, oraz wspieranie i rozwój przedsiębiorczości czy nowoczesnej gospodarki, które z kolei pozwolą na wzmocnienie pozycji gminy w regionie. Nowa wizja gminy powinna stanowić impuls do rozwoju ruchu turystycznego, zapewnić napływ nowych mieszkańców, a także przyciągnąć do niej strategicznych inwestorów.

W związku z powyższym, za główne cele strategiczne należy uznać:

- zachowanie i ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy;
- rozwój ruchu turystycznego;
- tworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni dla obecnych i przyszłych mieszkańców gminy;
- tworzenie korzystnych warunków dla lokalizacji różnych form działalności gospodarczej, związanej z produkcją przemysłową, szeroko rozumianymi usługami, a przede wszystkim związanej z turystyczno –

rekreacyjną gałęzią gospodarki.

Dla osiągnięcia w/w celów konieczna jest realizacja następujących celów operacyjnych:

- utrzymanie i podkreślenie walorów przyrodniczych gminy – korytarzy rzeki Kamiennej i jej dopływów, terenów zalewu oraz zwartych kompleksów leśnych Nadleśnictw Starachowice i Ostrowiec Świętokrzyski;
- tworzenie w rejonach - do tego predestynowanych – zwartych zespołów mieszkaniowo -turystycznych, zapewniających wysokie standardy zagospodarowania przestrzeni oraz wysokie nasycenie usługami z zakresu turystyki, rekreacji i sportu;
- kształtowanie przestrzeni publicznych, w tym ukształtowanie funkcjonalnego centrum gminy;
- udostępnienie najbardziej atrakcyjnych, pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, rejonów gminy dla ruchu turystycznego - poprzez rozwój systemu ścieżek rowerowych i szlaków pieszych;
- rozbudowa systemów infrastruktury technicznej, w tym dozbrojenie terenów już zainwestowanych;
- usprawnienie gminnego systemu transportu i powiązanie go z układem zewnętrznym poprzez przebudowę istniejących i budowę projektowanych dróg krajowych oraz dróg łączących gminę z miastem Starachowice.

Nadrzędnym celem polityki przestrzennej powinna być ponad wszystko ochrona krajobrazu oraz działania ukierunkowane na rozwój turystyki i rekreacji. Na obszarach cennych przyrodniczo powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te miejsca przed ekspansją urbanizacji. Niezależnie od powyższego całość terenów gminy – w tym obszary już zurbanizowane lub w początkowej fazie urbanizacji - powinna być chroniona przed ich chaotycznym, spontanicznym i niekontrolowanym zainwestowaniem. Obszary przeznaczone do zabudowy w zmianie Studium uchwalonej w 2006r. zostały zweryfikowane i dostosowane do realnych potrzeb mieszkańców.²⁸⁷

3. Kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

Szczególnej wartości walory przyrodniczo – krajobrazowe stanowią największy atut Gminy Brody. Bogactwo cennych i chronionych siedlisk roślinnych, rozległe połacie terenów leśnych, unikalne formy rzeźby terenu, bogata sieć rzeczna i lokalizacja zbiornika zaporowego, składają się na wielkie przyrodnicze bogactwo obszaru. Mimo iż formalnie Gmina Brody jest gminą podmiejską, niniejsze Studium szanse rozwoju upatruje przede wszystkim w turystyczno – rekreacyjnej roli rejonu. Służąca potrzebom mieszkańców zabudowa mieszkaniowa, w tym także usługowa i produkcyjna, powinna być traktowana jako funkcja uzupełniająca. W zakresie nowo projektowanych terenów budowlanych polityka przestrzenna gminy powinna być ukierunkowana na tworzenie zwartych - współtworzących krajobraz - enklaw zabudowy, obsługiwanych zarówno przez podstawowe media, jak i prawidłowo funkcjonujący system komunikacji.

Jednym z ważniejszych zadań dla organów samorządowych jest prowadzenie racjonalnej gospodarki przestrzennej. Założenia polityki w tym zakresie powinny obejmować przede wszystkim przeciwdziałanie przypadkowej parcelacji, rozpraszaniu zabudowy, chaotycznemu zabudowywaniu gruntów położonych peryferyjnie, i co za tym idzie dezintegracji struktury przestrzennej gminy. Spontanicznie rozrastająca się zabudowa niszczy bowiem krajobraz, odbierając tym samym gminie szansę na jej promocję w oparciu o wspomniane walory przyrodniczo – krajobrazowe. Mimo iż, jednym z celów polityki przestrzennej jest tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju zainwestowania, ochrona lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego jest nadal zadaniem kluczowym.

Jednym z najważniejszych czynników, warunkujących możliwość zrównoważonego zagospodarowania

obszaru gminy i ochrony jej środowiska jest uporządkowanie systemu kanalizacji. Nieszczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków oraz niekontrolowane odprowadzanie ścieków do wód i ziemi stanowią główne źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych, a co za tym idzie przyczyniają się do degradacji środowiska. Jako że szansą dla rozwoju turystyki wydaje się być rekreacyjno – sportowe wykorzystanie Zalewu Brodzkiego - podjęcie intensywnych działań na rzecz poprawy stanu jego czystości (w tym odprowadzanie i oczyszczanie całości ścieków sanitarnych i deszczowych, wytwarzanych w granicach opracowania oraz w ich otoczeniu - w sposób i w stopniu wymaganym przez obowiązujące prawo) staje się zadaniem priorytetowym.

Dlatego też uwalnianie terenów pod inwestycje powinno być procesem stopniowym, podlegającym kontroli organów samorządowych, warunkowanym jednocześnie możliwością obsługi tych terenów przez lokalne systemy kanalizacji i oczyszczalnie ścieków. Zasadne jest, w tej sytuacji, podzielenie dalszego rozwoju strefy zurbanizowanej, w tym także udostępniania kolejnych terenów pod inwestycje, przynajmniej na dwa etapy (uzależnione od możliwości obsługi tych terenów w zakresie odbioru i unieszkodliwiania ścieków):

I Etap określonego przez kierunki Studium rozwoju – obejmuje głównie obszary już zurbanizowane (zainwestowane) lub obszary w początkowej fazie urbanizacji, uzbrojone przynajmniej w system kanalizacji sanitarnej. Są to wskazane na rysunku kierunków Studium strefy funkcjonalno – przestrzenne oznaczone symbolami od Ia do IVb (z wyłączeniem obszarów, które znalazły się na rysunku Studium w granicach terenów opisanych jako: zasięg terenów niezurbanizowanych przeznaczonych do urbanizacji w II Etapie).

Etap ten powinien koncentrować się na działaniach obejmujących „porządkowanie” istniejącej tkanki poprzez: doinwestowanie obszarów położonych w granicach tzw. zwartej strefy zurbanizowanej, którą tworzą istniejące skupiska zabudowy, zlokalizowane najczęściej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych lub w dolinie rzeki Kamiennej, wyposażone w infrastrukturę techniczną i drogową. Głównym celem polityki przestrzennej na tych terenach powinny być przekształcenia mające na celu: intensyfikację zabudowy w nie doinwestowanych obszarach (poprzez wypełnianie tzw. luk w zabudowie z zachowaniem szczególnie wartościowych wglądów w krajobraz opisanych w dziale II punkcie 2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony); modernizację i poprawę stanu infrastruktury technicznej oraz drogowej; rewitalizację substancji architektonicznej oraz ochronę wartości kulturowych. Równie istotne jest kształtowanie strefy zurbanizowanej na jej obrzeżach – na styku ze strefą niezurbanizowaną, poprzez uzupełnianie zabudowy w położonych peryferyjnie, nie doinwestowanych obszarach lub zabudowę obszarów w tzw. początkowej fazie urbanizacji (na których dokonano podziałów geodezyjnych na działki budowlane lub takich, na których pojawia się zabudowa).

Mimo iż tempo rozwoju w przypadku Gminy Brody określić można jako mało dynamiczne, Studium zapewnienia pewną rezerwę terenów pod inwestycje już w I Etapie rozwoju. Szczególnie istotne jest to w przypadku tzw. obszarów rozwoju przedsiębiorczości (przeznaczonych dla różnego rodzaju działalności gospodarczej) oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Można bowiem założyć, iż ewentualny deficyt terenów dotyczyć może w pierwszej kolejności zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Z kolei zabezpieczenie rezerwy terenów pod inwestycje związane z rozwojem przedsiębiorczości warunkuje przyciągnięcie potencjalnych inwestorów. Głównym celem polityki przestrzennej na tych terenach powinny być działania i przekształcenia obejmujące tworzenie korzystnych warunków dla ich zainwestowania poprzez rozbudowę systemów komunalnej infrastruktury technicznej (gł. w zakresie gospodarki wodno - ściekowej) i podstawowego układu komunikacji.

II Etap określonego przez kierunki Studium rozwoju. Są to wskazane na rysunku kierunków Studium strefy

funkcjonalno – przestrzenne oznaczone symbolami od Ia do IVb, które znalazły się w granicach terenów opisanych jako: zasięg terenów niezurbanizowanych przeznaczonych do urbanizacji w II Etapie.

II Etap przewiduje dalszy rozwój strefy zurbanizowanej i jej powiększenie o obszary jeszcze niezurbanizowane - położone najbardziej peryferyjnie w stosunku do istniejących skupisk osadniczych. Ze względu na presję terenów zurbanizowanych oraz potrzeby mieszkańców w zakresie udostępniania tych terenów pod innego rodzaju (nierolnicze lub niezwiązane z gospodarką leśną) zainwestowanie, Studium dopuszcza możliwość ich zabudowy. Należy je jednak uznać za rezerwę, która zabudowywana powinna być w II Etapie rozwoju, czyli po doinwestowaniu istniejących skupisk zabudowy i wypełnieniu „porowatych” struktur, które pojawiły się na jej obrzeżach, a przede wszystkim po rozbudowie istniejących systemów przejmowania i oczyszczania ścieków (w tym oczyszczalni) i ich dostosowaniu do przejęcia całości ścieków wytwarzanych na obszarze przeznaczonym pod inwestycje, zlokalizowanym w granicach strefy przeznaczonej do urbanizacji w I i II Etapie.

Warunkiem dalszego rozwoju strefy zurbanizowanej i zabudowywania tych terenów jest:

- modernizacja oczyszczalni ścieków lub budowa nowych – w celu ich dostosowania do przejmowania całości ścieków wytwarzanych na obszarach zurbanizowanych – istniejących i projektowanych;
- wykonanie przynajmniej: sieci kanalizacji i sieci wodociągowej dla terenów projektowanej zabudowy, jeszcze przed ich dopuszczeniem do zabudowy.

Cele polityki przestrzennej należy rozróżnić pod względem horyzontów czasowych ich realizacji, dlatego też podział na etapy rozwoju wydaje się uzasadniony z punktu widzenia interesów gminy, pozwoli bowiem uchronić obszar przed rozpraszaniem zabudowy czy „rozlewaniem” się tkanki o charakterze „miejskim”. Stąd też w pierwszej kolejności działania powinny się koncentrować na bliższych w realizacji przekształceniach strukturalnych obszarów już zainwestowanych.²⁸⁸

4. Układ funkcjonalno-przestrzenny – kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.²⁸⁹

Strefę zurbanizowaną obszaru gminy tworzy kilka jednostek osadniczych, dla których Studium przewiduje następujące przeznaczenie i sposoby zagospodarowania:

JEDNOSTKA STRUKTURALNA, którą tworzą miejscowości: Brody, Pałągiew, Tatry, Stoczki, Górki Brodzkie, Brody Fabryczne. Obejmuje ona centralną część obszaru, pełniącą rolę administracyjno – usługowego centrum gminy. Jest to teren położony - w przeważającej części - na północ od torów kolejowych, rozciągający po zachodniej i wschodniej stronie drogi krajowej nr 9. Ośrodek ten powinien stać się miejscem koncentracji usług – zarówno ważniejszych obiektów usług publicznych (np. Urząd Gminy czy Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Brodach), jak i usług podstawowych, służących obsłudze urbanizujących się (głównie mieszkaniowych) terenów. Zachodnia część obszaru to rejon intensyfikacji zabudowy mieszkaniowo – usługowej (nieuciążliwej). Uzupełnieniem tych funkcji stać się powinny obiekty sportowe, rekreacyjne i turystyczne, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie Zalewu Brodzkiego. Wschodnia część obszaru to, z kolei, rejon zabudowy ekstensywnej – głównie mieszkaniowej i zagrodowej, skoncentrowanej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (dróg). Brak jest istotnych przesłanek, do wprowadzania drastycznych zmian w istniejącym zagospodarowaniu. Studium podtrzymuje ten sposób zagospodarowania (zabudowa mieszkaniowa ekstensywna z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej) wskazując jednocześnie ten teren, jako obszar predysponowany – z racji malowniczego położenia, pomiędzy rozciągającymi się od wschodu kompleksami leśnymi a doliną rzeki Kamiennej - do tworzenia gospodarstw i obiektów agroturystycznych oraz realizacji zabudowy letniskowej i pensjonatowej.

Ponieważ obszary przeznaczone do zabudowy przeplatają tu tereny upraw rolnych, Studium dopuszcza funkcjonowanie i realizację w tej strefie zabudowy zagrodowej - jako funkcji uzupełniającej. Jest ona bowiem funkcją nieodłącznie towarzyszącą terenom wiejskim, użytkowanym rolniczo, charakteryzującym się zdecydowanie bardziej – w stosunku do obszarów miejskich – ekstensywnym zagospodarowaniem.

Jako rejon przewidziany do realizacji obiektów związanych z działalnością gospodarczą Studium wskazuje obszary wzdłuż drogi krajowej nr 9. Z racji szybkiego dostępu do dróg krajowych oraz braku konieczności ochrony tych obiektów przed oddziaływaniem akustycznym, jest to szczególnie korzystna lokalizacja dla tego rodzaju inwestycji.

Jedyna funkcjonująca na terenie gminy kopalnia – Brody Iłżeckie I – położona jest w miejscowości Połągiew. Studium nie przewiduje zmian w zakresie jej lokalizacji i zasięgu. Funkcjonowanie kopalni warunkowane jest ustaleniami zawartymi w decyzji koncesyjnej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca wieś: Młynek, Górki Młyńskie, Działki. Obszar obejmuje głównie zabudowę zagrodową i kilka rozrzuconych po wsi sołectkiej Młynek oraz jej przysiółku - Górek Młyńskich - funkcji handlowych (sklepy spożywczo - przemysłowe i spożywcze) i gastronomicznych. Studium wskazuje obszary – częściowo już zabudowane - wzdłuż istniejących dróg gminnych i powiatowych do realizacji zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej, zabudowy letniskowej oraz agroturystycznej, nie wykluczając jednocześnie funkcjonowania na tym obszarze zabudowy zagrodowej, jako funkcji uzupełniającej. Jako obszar intensyfikacji zabudowy mieszkaniowo - usługowej i realizacji obiektów działalności gospodarczej (w tym przemysłu) Studium wskazuje rejon wzdłuż drogi krajowej nr 9.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca wieś Budy Brodzkie i Przymiarki. Obszar poprzecinany dolinkami cieków wodnych - stanowiących dopływy Kamiennej, otoczony od strony północno – zachodniej rozległymi kompleksami lasów państwowych, od strony południowej terenami użytkowanymi rolniczo. Zabudowa koncentruje się tu wzdłuż dróg: powiatowej i gminnych. Studium przewiduje dalszy jej dalszy rozwój, wskazując jako funkcję dominującą mieszkaniową ekstensywną, letniskową, nie wykluczając jednocześnie funkcjonowania na tym obszarze zabudowy zagrodowej i agroturystycznej, jako funkcji uzupełniającej. Przewiduje się także niewielką rezerwę terenu pod zabudowę związaną z działalnością gospodarczą (bez udziału przemysłu).

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca tereny wsi: Lubienia, Połać, Henryk. Wysunięty na północ obszar poprzecinany licznymi korytarzami cieków wodnych, otoczony z trzech stron kompleksami leśnymi, w którym wzdłuż dróg powiatowych i gminnych przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej intensywnej (wraz z usługami służącymi jej obsłudze). Wzdłuż drogi krajowej przecinającą wieś na kierunku pn – pd – zgodnie z zasadą przyjętą dla pozostałych rejonów – zakłada się koncentrację obiektów służących działalności gospodarczej. Funkcją uzupełniającą stanowiąc będą obiekty pensjonatowe lub zabudowa letniskowa, skoncentrowane głównie na granicy z otaczającymi wieś kompleksami leśnymi. Istniejące w tym rejonie usługi oświatowe, sakralne, gastronomiczne i handlowe determinują istnienie podstawowego ośrodka usługowego, obsługującego także wieś sąsiednie.

W części wsi Lubienia zwanej Połać mieszczą się zabudowania nadleśnictwa Lubienia i baza transportowa nadleśnictwa Starachowice. Studium nie wprowadza zmian w tym zakresie.

W przynależnym do sołectwa Lubienia, położonym w głębi lasów, przysiółku Henryk przewiduje się adaptację istniejących siedlisk – głównie zabudowy zagrodowej, umożliwiając jednocześnie na tym obszarze realizację zabudowy mieszkaniowej, letniskowej czy agroturystycznej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca miejscowość Krynki, wcinającą się szerokim klinem

pomiędzy zlokalizowany po jej zachodniej stronie Zalew Brodzki, a rozciągające się na wschodzie koryto rzeki Kamiennej i biegnącą równolegle do niego drogę krajową nr 9. W swej północnej części wieś Krynki stanowi uzupełnienie centrum administracyjno – usługowego gminy (np. szkoła podstawowa i zabytkowy kościół parafii rzymsko – katolickiej), które kształtuje się na styku ze wsią Brody. Otaczające lokalne centrum tereny to – jak w przypadku Brodów - przewidywany rejon intensyfikacji zabudowy mieszkaniowej i usług tzw. podstawowych (nieuciążliwych). W zachodniej części wsi dominować będzie zabudowa mieszkaniowa ekstensywna, letniskowa agroturystyczna i zagrodowa, wnikająca w tereny upraw rolnych pasami rozciągającymi się wzdłuż lokalnych ciągów komunikacyjnych. Wzdłuż południowego brzegu Zalewu Brodzkiego przewiduje się natomiast lokalizowanie obiektów turystyczno – rekreacyjnych, w tym m.in. pensjonatów, hoteli i zabudowy letniskowej. Jako rejon predysponowany do realizacji obiektów działalności gospodarczej, w tym obiektów o funkcji przemysłowej, wskazuje się tereny zlokalizowane we wschodniej części obszaru, wzdłuż drogi krajowej nr 9.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca niewielką miejscowość Rudnik, zlokalizowaną w rozwidleniu dwóch dróg krajowych. Obecne zainwestowanie sołectwa stanowią tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej, którą reprezentują m.in.: szkoła podstawowa, budynek O.S.P czy sklepy spożywczo – przemysłowe. Zainwestowanie koncentruje się wzdłuż drogi krajowej nr 9. Studium przewiduje intensyfikację zabudowy mieszkaniowej i usługowej (nieuciążliwej) w tym rejonie. Przewiduje ponadto na obszarze wsi Rudnik koncentrację obiektów działalności gospodarczej, w tym także obiektów przemysłowych.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca wieś Staw Kunowski. Otoczona z dwóch stron rozległymi korytarzami dolin rzecznych wieś, jest obszarem najbardziej kolizyjnym – z punktu widzenia ochrony środowiska - w granicach opracowania, leży bowiem w granicach obszaru Natura2000. Większa część wsi, rozciągającej się wzdłuż torów kolejowych, stanowić będzie – zgodnie z ustaleniami Studium - obszar intensyfikacji zabudowy mieszkaniowej oraz usług służących jej obsłudze. Ważniejsze obiekty użyteczności publicznej to szkoła, zlokalizowana obrzeżnie w stosunku do terenów zabudowy oraz zapoczątkowany przez realizację kościoła ośrodek usługowy usytuowany w centrum wsi, w bezpośrednim sąsiedztwie przystanku kolejowego. W północnej części wsi przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej, zabudowy letniskowej oraz agroturystycznej, nie wykluczając jednocześnie funkcjonowania na tym obszarze zabudowy zagrodowej, jako funkcji uzupełniającej. Dla celów związanych z funkcjonowaniem obiektów przemysłowych zarezerwowano tereny byłej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca miejscowość Styków. Rozciągająca się na południowo – zachodnim brzegu Zalewu Brodzkiego. Tereny najsilniej zurbanizowane, zlokalizowane głównie wzdłuż drogi krajowej nr 42 (Skarżysko – Ostrowiec). Dość wyraźnie wykształcony ośrodek usługowy zarysowuje się w rejonie skrzyżowania z drogą Adamów - Pawłów. Wokół lokalnego centrum usługowego i wzdłuż drogi krajowej przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej intensywnej oraz usług służących jej obsłudze. Na północ i na południe, od opisanego ośrodka usługowego, przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności, zabudowy letniskowej oraz zabudowy zagrodowej i agroturystycznej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca wieś Jabłonna – otoczoną terenami użytkowanymi rolniczo, sąsiadującą z największym - w północnej części gminy, kompleksem leśnym. Tworzy ją głównie zabudowa zagrodowa położona częściowo na gruntach chronionych IV klasy. Studium przewiduje na tym obszarze rozwój przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej intensywnej wraz z usługami towarzyszącymi – w północnej części oraz zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej, zabudowy letniskowej oraz agroturystycznej,

nie wykluczając jednocześnie funkcjonowania na tym obszarze zabudowy zagrodowej, jako funkcji uzupełniającej – na południu.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca obszary wsi: Kuczów, Świrta, Kolonia Michałów. Obszar stanowi najbardziej wysunięty w kierunku południowo – zachodnim zespół osadniczy, sąsiadujący z miastem Starachowice. Zabudowa koncentruje się wzdłuż drogi krajowej nr 42 oraz biegnącej równoległe do niej drogi powiatowej. Z racji bezpośredniego sąsiedztwa obszaru miejskiego Studium przewiduje na tym obszarze przede wszystkim rozwój zabudowy mieszkaniowej intensywnej oraz usług służących jej obsłudze.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca wieś Dziurów oraz rejon Warszawki. Położony na północnym brzegu rzeki Kamiennej obszar zabudowy zagrodowej i żywiolowo rozwijającej się podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej. Studium podtrzymuje ten sposób użytkowania terenu zakładając na nim rozwój przede wszystkim rozwój zabudowy mieszkaniowej intensywnej oraz usług służących jej obsłudze. Ośrodek podstawowy, którego załączek stanowią kościół i szkoła zlokalizowany jest w centralnej części wsi. Wyznaczone tereny mieszkaniowe stanowić mogą ofertę dla części mieszkańców Starachowic. Funkcję mieszkaniową i usługową uzupełnia teren związany z funkcjonowaniem urządzeń komunalnych (oczyszczalnia).

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca miejscowość Ruda. Malownicze położenie obszaru - na wzniesieniach i pagórkach rozciągających się po północnej stronie Zalewu Brodzkiego daje możliwość jego rozwoju w oparciu o funkcje turystyczne i rekreacyjne. Studium przewiduje na tym terenie koncentrację obiektów o funkcjach związanych z turystyką: pensjonaty, hotele, obiekty sportu i rekreacji, a także letniskową. Przewiduje się też rozwój zabudowy mieszkaniowej zarówno intensywnej, jak i ekstensywnej. Funkcjonują tu także szkoła podstawową i jedno z dwóch działających w gminie gimnazjów. Lokalizacja nowych funkcji usługowych winna uwzględnić preferencje rekreacyjno - turystyczne tego obszaru.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca miejscowości Adamów I i Adamów II (kolonia Styków). Na obszarze wsi dominować będzie zabudowa mieszkaniowa intensywna uzupełniona usługami podstawowymi (nieuciążliwymi), służącymi przede wszystkim obsłudze projektowanych terenów mieszkaniowych. Usługi publiczne na obszarze reprezentują takie obiekty jak kościół i szkoła podstawowa - skoncentrowane w części środkowej obu wsi stanowiącej załączek przyszłego ośrodka podstawowego. Na obszarze dopuszcza się funkcjonowanie obiektów działalności gospodarczej (bez udziału przemysłu).

JEDNOSTKA STRUKTURALNA obejmująca wsie: Lipie i Podłaziska. Obszary położone na rozległej polanie leśnej wieś Lipie i jej przysiółek Podłaziska ze względu na lokalizację wśród kompleksów leśnych są szczególnie predestynowane do lokalizowania tu funkcji związanych z turystyką i rekreacją (o mniejszej skali). Przewiduje się tu przede wszystkim rozwój zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej i zagrodowej, uzupełnianej zabudową letniskową oraz agroturystyczną. W celu zwiększenia oferty turystycznej tego sołectwa przewiduje się również rezerwę terenu na usługi publiczne związane ze sportem i rekreacją, a ponadto powiązane z funkcjonującą szkołą rezerwy dla usług skoncentrowanych obsługujących ruch turystyczny.

Powyższy opis jest ogólną charakterystyką jednostek osadniczych, szczegółowe dyspozycje dotyczące sposobu zagospodarowania terenów, położonych w granicach gminy, określono w części graficznej Studium.

Studium wyznacza na obszarze objętym opracowaniem²⁹⁰ następujące strefy funkcjonalno-przestrzenne, dla których obowiązywać będą podane poniżej parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu:²⁹¹

Ia STREFY KONCENTRACJI USŁUG PUBLICZNYCH I CENTROTWÓRCZYCH O ZNACZENIU OGÓLNOGMINNYM:²⁹²

Obejmują obszary istniejącej i planowanej zabudowy usługowej – budynki użyteczności publicznej o znaczeniu ogólnogminnym. Obok budynków pełniących funkcje usługowe oraz obiektów i urządzeń służących ich obsłudze (np. obiektów i urządzeń umożliwiających parkowanie samochodów oraz obsługę komunikacyjną mieszkańców), powinny być w tej strefie realizowane obiekty kształtujące przestrzeń publiczną takie jak: parki, skwery czy place wzbogacone zielenią miejską.

Dopuszcza się realizację funkcji mieszkaniowej w formie lokali wbudowanych w obiekty usługowe – przeznaczonych dla właścicieli obiektów.²⁹³

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla usług - 1500 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 30% licząc dla każdej działki budowlanej;
- minimalna intensywność zabudowy: 0,2;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,7;
- maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m.
- dachy należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.²⁹⁴

Ib STREFY KONCENTRACJI USŁUG PUBLICZNYCH I CENTROTWÓRCZYCH O ZNACZENIU LOKALNYM:²⁹⁵

Obejmują obszary istniejącej i planowanej zabudowy usługowej – budynki użyteczności publicznej o znaczeniu lokalnym. Obok budynków pełniących funkcje usługowe oraz obiektów i urządzeń służących ich obsłudze (np. obiektów i urządzeń umożliwiających parkowanie samochodów oraz obsługę komunikacyjną mieszkańców), powinny być w tej strefie realizowane obiekty kształtujące przestrzeń publiczną takie jak: parki, skwery czy place wzbogacone zielenią miejską.

Dopuszcza się realizację funkcji mieszkaniowej w formie lokali wbudowanych w obiekty usługowe – przeznaczonych dla właścicieli obiektów.²⁹⁶

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla usług - 1000 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 30% licząc dla każdej działki budowlanej;
- minimalna intensywność zabudowy: 0,2;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,7;
- maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m.
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.²⁹⁷

Ic STREFY USŁUG KULTU RELIGIJNEGO:

Tereny istniejących terenów kościelnych, z zachowaniem istniejącego zagospodarowania i dopuszczeniem

realizacji nowych budynków o funkcji zgodnej z podstawowym przeznaczeniem (takiej jak działalność duszpasterska lub charytatywna).

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- obowiązuje zakaz dalszego podziału na działki budowlane;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 40% licząc dla każdej działki budowlanej;
- maksymalna intensywność zabudowy 0,4;²⁹⁸
- maksymalna wysokość zabudowy: dla budynku kościoła nie określa się;²⁹⁹ dla obiektów funkcji towarzyszących: 10,0 m.³⁰⁰
- dachy budynków towarzyszących należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci; dla budynku kościoła geometrii dachu nie określa się;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków towarzyszących mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni; dla budynku kościoła spadków dachu nie określa się.³⁰¹

Ila i N_Ila STREFY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ BEZ UDZIAŁU PRZEMYSŁU:

Podstawowe przeznaczenie terenów pod szeroko rozumiane usługi³⁰² o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działek inwestycyjnych.

Obok obiektów funkcji podstawowej dozwolona jest lokalizacja³⁰³ sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg dojazdowych, parkingów, garaży niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów.

Dozwolone jest lokalizowanie w tej strefie wyłącznie usług nieuciążliwych, tj. usług obejmujących przedsięwzięcia, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko nie jest wymagany lub przedsięwzięć dla których przeprowadzona procedura o oddziaływaniu na środowisko wykazała brak uciążliwości. Zabrania się lokalizowania przedsięwzięć, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko jest obligatoryjny.

Dopuszcza się realizację funkcji mieszkaniowej w formie budynków jednorodzinnych wolnostojących oraz w formie lokali wbudowanych w obiekty usługowe – przeznaczonych dla właścicieli obiektów.³⁰⁴

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy usługowej:³⁰⁵

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych³⁰⁶ 1000 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 60%³⁰⁷ licząc dla każdej działki budowlanej;
- minimalna intensywność zabudowy: 0,3;³⁰⁸
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,4;³⁰⁹
- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m;³¹⁰
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.³¹¹

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy mieszkaniowej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych: 800m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 60% licząc dla każdej działki budowlanej;
- minimalna intensywność zabudowy: 0,3;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,4;

- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m.
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.³¹²

Ilb** i N_**I**lb³¹³ STREFY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ Z UDZIAŁEM PRZEMYSŁU:**

Podstawowe przeznaczenie terenów pod usługi oraz działalność produkcyjną o uciążliwości niewykraczającej poza granice działek inwestycyjnych. Obok zabudowy produkcyjnej dopuszcza się obiekty magazynowe, składowe, bazy techniczne i transportowe wraz z ich zapleczem, budynki administracyjne, gospodarcze i urządzenia zaplecza technicznego związane z daną działalnością, a także obiekty handlu hurtowego i detalicznego. Dozwolona jest także lokalizacja sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg dojazdowych, parkingów, garaży niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów.³¹⁴ Dozwolona jest lokalizacja przedsięwzięć dla których raport o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany, za wyjątkiem przedsięwzięć dla których raport o oddziaływaniu na środowisko jest obligatoryjny. **Zabronione³¹⁵** jest lokalizowanie w tej strefie zabudowy mieszkaniowej, za wyjątkiem mieszkań służbowych (właścicieli).

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych³¹⁶ wynosi 2000 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej **30%**³¹⁷ licząc dla każdej działki budowlanej;
- maksymalna intensywność zabudowy: **0,2**;³¹⁸
- maksymalna wysokość zabudowy: **8,0 m**.³¹⁹
- **maksymalna powierzchnia zabudowy: 20%** licząc dla każdej działki budowlanej
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.³²⁰

Uwaga: Na terenie gminy należy wykluczyć możliwość lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka w rozumieniu art. 248 – Prawo ochrony środowiska.

W przypadku zaistnienia przesłanek ekonomicznych do realizacji ww. obiektów **dopuszcza się ich lokalizację wyłącznie na obszarach IIB** oraz przy założeniu, iż spełnione zostaną wymagania dla zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka określone przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska oraz wymagania określone przepisami odrębnymi.³²¹

Ilc** STREFY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ZWIĄZANEJ Z GOPODARKĄ LEŚNĄ:**³²²

Dla strefy IIC parametrów i wskaźników dotyczących realizacji obiektów kubaturowych nie określa się.³²³

Ild**³²⁴ STREFY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ZWIĄZANEJ Z EKSPLOATACJĄ POWIERZCHNIOWĄ:**

Podstawowe przeznaczenie terenów - pod eksploatację powierzchniową. Możliwe jest tylko zagospodarowanie terenów z udokumentowanymi złożami oraz aktualną koncesją. Po zakończeniu

eksploatacji wymagana jest rekultywacja terenu w kierunku określonym w obowiązującej koncesji. Dozwolona jest lokalizacja zapleczy administracyjno - technicznych, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg dojazdowych, parkingów, garaży niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów. Zabronione³²⁵ jest lokalizowanie w tej strefie zabudowy mieszkaniowej, za wyjątkiem mieszkań służbowych (właścicieli). Dla strefy IID parametrów i wskaźników dotyczących realizacji obiektów kubaturowych nie określa się.³²⁶

IIIa i N_IIIa³²⁷ STREFY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ INTENSYWNEJ I USŁUG NIEUCIAŹLIWYCH:

Obszar przeznaczony jest dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zakresie mieszkalnictwa oraz potrzeb lokalnych w zakresie usług (wyłącznie usługi nieuciążliwe, służące obsłudze terenów mieszkaniowych).³²⁸

Wszelkie zagospodarowanie powinno być zgodne z podstawowym przeznaczeniem. Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie wolnostojącej i bliźniaczej, z wykluczeniem zabudowy w formie szeregowej. Jako funkcję uzupełniającą wskazuje się zabudowę usługową w formie obiektów: wolnostojących; obiektów mieszkalno – usługowych oraz usługowo - mieszkalnych.³²⁹

Dogodne położenie komunikacyjne oraz dotychczasowe tendencje zagospodarowania przestrzennego pozwalają na wykształcenie układów osiedlowych terenów budowlanych.

Zachowuje się istniejącą zabudowę zagrodową z prawem do remontów i przebudowy. Zaleca się ograniczenie przeznaczania nowych terenów pod zabudowę zagrodową. Remonty i przebudowę istniejących obiektów należy prowadzić z uwzględnieniem parametrów i wskaźników podanych dla zabudowy zagrodowej i agroturystycznej, w ustaleniach dla strefy IIIB. Szczegółowe zasady dotyczące możliwości lokalizacji (zachowania) zabudowy zagrodowej w strefie IIIA powinny określić - z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.³³⁰

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej wolnostojącej i usługowej: 800m²; w przypadku działek przeznaczonych pod budowę domów bliźniaczych 600 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 60% licząc dla każdej działki budowlanej;
- minimalna intensywność zabudowy: 0,3;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,4;
- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m.
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni³³¹

IIIb i N_IIIb³³² STREFA ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ EKSTENSYWNEJ Z UDZIAŁEM AGROTURYSTYKI I INDYWIDUALNEGO BUDOWNICTWA LETNISKOWEGO:

Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ekstensywnej, na dużych działkach, z dopuszczeniem realizacji usług agroturystyki oraz zabudowy letniskowej. Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jedynie w formie wolnostojącej. W przypadku zabudowy letniskowej wyklucza się lokalizowanie obiektów tymczasowych, w tym przyczep kempingowych.

Zachowuje się istniejącą zabudowę zagrodową z prawem do remontów i przebudowy. Dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej w granicach strefy. Szczegółowe zasady dotyczące możliwości

lokalizacji zabudowy zagrodowej w strefie IIIB powinny określić - z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Dopuszcza się funkcję usługową (usługi nieuciążliwe, służące obsłudze terenów mieszkaniowych) wyłącznie formie lokali wbudowanych w obiekt mieszkalny.³³³

Zabudowa powinna być kształtowana w oparciu o główne ciągi komunikacyjne, z zaleceniem dogęszczenia - w pierwszej kolejności - istniejącej zabudowy. W dalszej kolejności powinno nastąpić ich poszerzenie o tereny wykorzystywane rolniczo, bezpośrednio przylegające do obecnych terenów zwartej zabudowy, uzbrojonych w wodociągi. W strefach dopuszcza się realizację jedynie zabudowy w formie wolnostojącej. Dopuszcza się realizację usług nieuciążliwych nie zaliczonych do usług mogących znacząco oddziaływać na środowisko.³³⁴

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 1200 m² zabudowy mieszkaniowej (dla terenów położonych w pobliżu istniejącej zabudowy wiejskiej 1000 m²);
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 70% licząc dla każdej działki budowlanej;
- intensywność zabudowy z przedziału: 0,1 - 0,2;
- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni .

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy letniskowej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 800 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 80% licząc dla każdej działki budowlanej;
- intensywność zabudowy z przedziału: 0,05 - 0,1;
- maksymalna wysokość zabudowy: 8,0 m
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy zagrodowej i agroturystycznej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 1200 m² (dla terenów położonych w pobliżu istniejącej zabudowy wiejskiej 1000 m²);
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 20% dla zabudowy zagrodowej; 40% dla zabudowy agroturystycznej - licząc dla każdej działki budowlanej;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,4 dla zabudowy zagrodowej; 0,3 dla zabudowy agroturystycznej;
- maksymalna wysokość zabudowy: 9,0 m.
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.³³⁵

IIIc STREFY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ ZWIĄZANEJ Z GOSPODARKĄ LEŚNĄ:³³⁶

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 1200 m² zabudowy mieszkaniowej (dla terenów położonych w pobliżu istniejącej zabudowy wiejskiej 1000 m²);
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 70% licząc dla każdej działki budowlanej;
- intensywność zabudowy z przedziału: 0,1 - 0,2;
- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m.³³⁷

IVa STREFY USŁUG TURYSTYKI, SPORTU I REKREACJI:

Tereny te przeznaczone są pod zagospodarowanie sportowe, rekreacyjno – turystyczne (turystyka aktywna i pobytowa).

Zaleca się lokalizowanie obiektów i obszarów usług turystyki (w tym domy wczasowe, pensjonaty), sportu (w tym boiska) i rekreacji oraz innych usług związanych z funkcją podstawową, terenów zieleni, usług nieuciążliwych i - niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów - urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji publicznej. Na tych terenach należy ograniczyć wycinkę drzew poza niezbędne minimum, konieczne do posadowienia budynków. Dla terenów zabroniona jest lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest lub może być wymagane. Na terenach tych zakazuje się składowania, urządzeń i obiektów, stale niezwiązanych z gruntem, które mogłyby być wykorzystywane do celów noclegowych, za wyjątkiem zorganizowanych pól biwakowych, wyposażonych w niezbędną infrastrukturę. Zaleca się ograniczenia przeznaczenia gruntów leśnych oraz gleb III klasy bonitacyjnej na cele nierolnicze i nieleśne. Przy zmianie sposobów użytkowania gruntów rolnych (szczególnie przy zalesianiu) należy zwrócić szczególną uwagę na podziemne urządzenia melioracyjne.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych³³⁸ - 2000 m² dla usług turystyki, sportu i rekreacji;³³⁹
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 50 % licząc dla każdej działki budowlanej;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,7;³⁴⁰
- maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m³⁴¹ dla obiektów usług turystyki, sportu i rekreacji;³⁴²

IVb STREFY ZABUDOWY PENSJONATOWEJ I ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ EKSTENSYWNEJ Z DOPUSZCZENIEM INDYWIDUALNEGO BUDOWNICTWA LETNISKOWEGO:

Strefa zabudowy pensjonatowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ekstensywnej oraz letniskowej. Realizacja obiektów budowlanych powinna umożliwić zachowanie wysokich walorów krajobrazowych obszaru, a przyjęte rozwiązania techniczne powinny zapewnić wkomponowanie zabudowy w otaczający krajobraz. W strefach dopuszcza się realizację jedynie zabudowy w formie wolnostojącej.

Dopuszcza się funkcję usługową (usługi nieuciążliwe, służące obsłudze terenów mieszkaniowych) wyłącznie formie lokali wbudowanych w obiekt mieszkalny.³⁴³

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy pensjonatowej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 1000 m² ;

- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 60% licząc dla każdej działki budowlanej;
- minimalna intensywność zabudowy: 0,3;
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,4;
- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 1200 m² zabudowy mieszkaniowej (dla terenów położonych w pobliżu istniejącej zabudowy wiejskiej 1000 m²);
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 70% licząc dla każdej działki budowlanej;
- intensywność zabudowy z przedziału: 0,1 - 0,2;
- maksymalna wysokość zabudowy: 10,0 m
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne dla zabudowy letniskowej:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych - 800 m²;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 80% licząc dla każdej działki budowlanej;
- intensywność zabudowy z przedziału: 0,05 - 0,1;
- maksymalna wysokość zabudowy: 8,0 m
- dachy budynków należy projektować jako dwuspadowe, czterospadowe lub wielospadowe o równym kącie nachylenia symetrycznych połaci;
- kąt nachylenia połaci dachowych budynków mieszczący się w przedziale od 20 do 45 stopni.³⁴⁴

Uwagi dla wszystkich wymienionych powyżej stref:

1. Przez wysokość zabudowy - należy rozumieć maksymalny, pionowy wymiar budynku lub jego części. mierzony od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku do najwyższej położonej krawędzi stropodachu - łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, albo do najwyższej położonej górnej powierzchni innego przekrycia (kalenica), bez uwzględnienia wyniesionych wyżej urządzeń technicznych.
2. W stosunku do istniejących obiektów: budynki jednokondygnacyjne należy rozbudowywać zgodnie z zasadami podanymi w ustaleniach dla poszczególnych stref funkcjonalno – przestrzennych; w przypadku budynków wyższych dopuszcza się zastawanie dachu dostosowanego do ustaleń dla danej strefy, bez możliwości rozbudowy pionowej (bez nadbudowy ścian).
3. Dopuszcza się realizację dachów płaskich, o ile zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie zrealizowana jest z zastosowaniem dachu płaskiego lub planuje się realizację całego zespołu zabudowy z dachami płaskimi. Szczegółowe zasady dotyczące możliwości lokalizacji takich dachów powinny określić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
4. Na wszystkich obszarach przeznaczonych pod zabudowę przewiduje się – jako funkcję

uzupełniającą - zielenią towarzyszącą, obejmującą wszelkie formy zieleni publicznej i niepublicznej w tym: zielenią urządzonej (parki, skwery, zieleńce, szpalery drzew w ulicach, pasy zieleni przydrożnej, zielenią izolacyjną, zielenią przydomową) oraz zielenią nieurządzonej – zadrzewienia, zakrzewienia itp.

VI i N_V³⁴⁵ STREFY ZIELENI LEŚNEJ:

Istniejące lasy i zadrzewienia wysokie, wartościowe, tworzące system ekologiczny gminy. Gospodarowanie w lasach, w tym stanowiących lasy ochronne, musi być oparte na ustaleniach planu urządzenia lasu oraz programu ochrony przyrody i powinno być podporządkowane dążeniu do:

- utrzymania dobrego stanu zdrowotnego i sanitarnego oraz wysokiej odporności drzewostanu na działanie szkodliwych czynników, abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych;
- utrzymania składów gatunkowych drzewostanów zbliżonych do naturalnych - charakterystycznych dla regionu;
- prowadzenia działań mających na celu zachowanie i wzbogacanie różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej w lasach;
- prowadzenie gospodarki leśnej na zasadach ekologicznych, w zgodzie z planami urządzenia lasów;
- ograniczenia stosowania środków chemicznych w hodowli i ochronie lasu do wypadków zagrożenia trwałości lasu z preferowaniem środków biologicznych; chemiczne zabiegi profilaktyczne (przed owadami, grzybami i zwierzyną) oraz chemiczne zwalczanie chwastów ograniczyć do szkótek, upraw i młodników leśnych w zakresie obowiązujących prawnych ograniczeń;
- ilość pozyskiwanego drewna nie powinna przekraczać rozmiaru przewidzianego planem urządzenia lasu (Lasy Państwowe) oraz inwentaryzacją stanu lasu (lasy nie będące własnością Skarbu Państwa);
- ograniczania melioracji do koniecznego minimum (w celu poprawienia m.in. retencji wodnej w lasach należy dążyć do jak największego zatrzymania wód w lesie);
- uzasadnione zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne będą możliwe jedynie w trybie określonym w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- właściwego kształtowania strefy ekotonowej lasu.

VI i N_IV³⁴⁶ STREFY ZIELENI NATURALNEJ:

Istniejące tereny zieleni naturalnej, tworzącej system ekologiczny gminy, w której ustala się zachowanie i ochronę istniejącej zieleni, zarówno wysokiej jak i niskiej, z zakazem wprowadzania zabudowy. [Dopuszcza się funkcjonowanie na tych terenach stawów rybnych i innych sztucznych zbiorników wodnych, pod warunkiem, że ich realizacja i funkcjonowanie nie naruszają przepisów odrębnych.](#)³⁴⁷

VII STREFY UPRAW ROLNICZYCH WSKAZANE DO ZALESIEŃ:

Tereny o słabych warunkach glebowych wskazane do zalesień. Dopuszcza się zachowanie rolniczego wykorzystania terenów, bez prawa zabudowy kubaturowej, w tym zabudowy rolniczej.

VIII i N_VIII³⁴⁸ STREFY UPRAW ROLNICZYCH:

Tereny użytkowane rolniczo, na których dopuszcza się lokalizację zabudowy oraz obiektów związanych z produkcją rolniczą. Polityka gminy powinna jednak w tych strefach dążyć do ograniczania zabudowy zagrodowej i do jej koncentrowania w obszarach przeznaczonych przez Studium pod zainwestowanie zabudową mieszkaniową. Tym niemniej dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej, na warunkach

określonych przez ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz na warunkach i zasadach określonych przez obowiązujące przepisy odrębne.³⁴⁹

IW i IK TERENY URZĄDZEŃ ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW ORAZ URZĄDZENIA SYSTEMU WODOCIĄGÓW:

Podstawową funkcją jest obsługa mieszkańców gminy Brody w zakresie ujęć wody, oczyszczania ścieków. Lokalizację wszelkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obligatoryjne,³⁵⁰ warunkuje się ich powstawanie niezbędnością dla obsługi technicznej gminy lub kraju. Na tych terenach wszelkie składowanie odpadów i wytwarzanie odpadów niebezpiecznych powinno być zabronione, z wyjątkiem oczyszczalni ścieków, gdzie należy organizować gminny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych. Wszystkie obiekty obsługi technicznej gminy, a w szczególności wodno-kanalizacyjne - w tym obiekty kubaturowe i budowle lokalizowane na terenach funkcjonalnych, należy realizować zgodnie z opracowaniami dotyczącymi rozwoju gminnej infrastruktury technicznej sporządzonymi przez Wójta Gminy Brody.

IH TERENY URZĄDZEŃ PRZECIWPOWODZIOWYCH:

Wały przeciwpowodziowe stanowiące bezpośrednią ochronę przed powodzią. Zakazuje się wprowadzania wszelkich urządzeń, budowli i budynków, a także innej zabudowy i zagospodarowania nie związanego z przeznaczeniem terenów oraz tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

ZC TERENY CMENTARZY ORAZ ZCz TEREN GRZEBALISKA DLA ZWIERZĄT:

W gminie Brody czynne cmentarze znajdują się we wsiach: Kuczów, Krynki, Adamów, Dziurów, [Lubienia](#), [ponadto w miejscowości Rudnik zlokalizowane jest grzebalisko dla zwierząt.](#)³⁵¹ Studium wyznacza teren nowego cmentarza w miejscowości Staw Kunowski. Planowane jest powiększenie cmentarza w miejscowości [Lubienia](#)³⁵² w kierunku wschodnim. W odległości 50 m wokół cmentarzy zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studzien służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych. Na terenach tych wszelkie składowanie odpadów i wytwarzanie odpadów niebezpiecznych powinno być zabronione.

TERENY KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ (oznakowane liniowo):³⁵³

Podstawową funkcją jest transport kolejowy. Tereny kolejowe w gminie Brody są terenami zamkniętymi. Gospodarowanie tymi terenami regulują przepisy szczególne.

TERENY TRANSPORTU DROGOWEGO (oznakowane liniowo):

Podstawową funkcją jest transport drogowy. Nie należy na tych terenach lokalizować zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej. Wszelka zabudowa usługowa może być lokalizowana, jeśli nie naruszy to pasów drogowych wymaganych dla prawidłowego funkcjonowania drogi zgodnie z jej klasą. Lokalizację wszelkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obligatoryjne (w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.) warunkuje się ich niezbędnością dla transportu drogowego. Na terenach tych wszelkie składowanie odpadów i wytwarzanie odpadów niebezpiecznych powinno być zabronione.

Studium wskazuje, jako strefę naturalną (nieurbanizowaną) gminy, następujące strefy funkcjonalno – przestrzenne, jako tereny które powinny być wyłączone z zabudowy:

V i N_V STREFY ZIELENI LEŚNEJ oraz VII STREFY WSKAZANE DO ZALESIENÍ – zwarte obszary leśne, na zróżnicowanych siedliskach, niezależnie od wieku (starsze i młodsze drzewostany), o najwyższych walorach przyrodniczych, warunkujące utrzymanie równowagi ekologicznej, stanowiące podstawę kształtowania systemu przyrodniczego gminy. Na obszarach tych dopuszcza się jedynie realizację inwestycji (obszarów i urządzeń) związanych z gospodarką leśną. Dopuszcza się także – w szczególnych wypadkach – realizację, wyłącznie niezbędnych, inwestycji infrastruktury (drogowej i technicznej), nie ujawnionych w trakcie opracowywania Studium, na warunkach i zasadach określonych przez obowiązujące przepisy odrębne.

VI i N_VI STREFY ZIELENI NATURALNEJ – wilgotne łąki, lasy olsowe i łęgowe towarzyszące dolinom rzeki Kamiennej i jej dopływów. Na obszarach tych dopuszcza się jedynie realizację inwestycji służących ich ochronie oraz inwestycji (obszarów i urządzeń) związanych z gospodarką wodną – na warunkach i zasadach określonych przez przepisy odrębne. Dopuszcza się także – w szczególnych wypadkach – realizację, wyłącznie niezbędnych, inwestycji infrastruktury (drogowej i technicznej), nie ujawnionych w trakcie opracowywania Studium, na warunkach i zasadach określonych przez obowiązujące przepisy odrębne.

VIII i N_VIII STREFY UPRAW ROLNICZYCH - grunty orne i użytki zielone oraz niewielkie enklawy zadrzewień śródpolnych. Polityka gminy powinna w tych strefach dążyć do ograniczania zabudowy zagrodowej i do jej koncentrowania w obszarach przeznaczonych przez Studium pod zainwestowanie zabudową mieszkaniową ekstensywną. Tym niemniej dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej, na warunkach określonych przez ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz na warunkach i zasadach określonych przez obowiązujące przepisy odrębne. Dopuszcza się także – w szczególnych wypadkach – realizację, wyłącznie niezbędnych, inwestycji infrastruktury (drogowej i technicznej), nie ujawnionych w trakcie opracowywania Studium, na warunkach i zasadach określonych przez obowiązujące przepisy odrębne.

Ochrona tych terenów przed ich urbanizacją, jest zadaniem kluczowym dla gminy, warunkuje bowiem jej dalszy rozwój oraz możliwości turystycznej promocji regionu w oparciu o walory lokalnego krajobrazu.³⁵⁴

Niezależnie od wskazania – przez kierunki Studium – w/w stref, które powinny być wyłączone z zabudowy, spora część obszaru gminy położona jest w strefie ewentualnego zagrożenia powodziowego (doliny rzeki Kamiennej i cieków wodnych). Ponieważ część tych obszarów została już zabudowana - w polityce przestrzennej gminy należy stosować zasadę stopniowego odchodzenia od zainwestowania mieszkaniowego i inwestycyjnego kubaturowego na terenach. Ponadto na obszarach, na których istnieje ryzyko wystąpienia powodzi - do tej pory nie zainwestowanych - należy wprowadzić bezwzględny zakaz zabudowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.³⁵⁵

5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego oraz uzdrowisk.³⁵⁶

Dla prawnie ustalonych form ochrony przyrody zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy obowiązują poniżej opisane zasady:

Obszary Natura 2000³⁵⁷

Wszelkie działania podejmowane na znajdujących się w granicach administracyjnych gminy Obszarach Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) - **Uroczyska Lasów Starachowickich o kodzie PLH 260038** i **Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039** - oraz w ich sąsiedztwie - powinny być zgodne z zasadami określonymi w planach ochrony dla tych obszarów, o ile takie plany zostały sporządzone, ponadto muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami odrębnymi.³⁵⁸

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.³⁵⁹

Zakres dopuszczalnych działań i ochrony dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej reguluje Uchwała nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Zgodnie z nią zakres ochrony obejmuje³⁶⁰:

- zachowanie i ochronę zbiorników wodnych, wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach;
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub sukcesji;
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- zachowanie i ewentualne odtworzenie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- ochronę chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na Obszarze Krajobrazu Chronionego zakazuje się:

- zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów, lub naprawy urządzeń wodnych;
- ³⁶¹
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych, leśnych, oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych.

Wymienione powyżej zakazy nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona

strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.³⁶²

Rezerваты.³⁶³

Dla utworzonych na terenie gminy rezerwatów:

- **„Skały pod Adamowem”** - nr rejestru RDOŚ 59, utworzonego na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27.06.1995r.;
- **„Rosochacz”** – nr rejestru RDOŚ 61, utworzonego na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997r.
- **„Skały w Krynkach”** - nr rejestru RDOŚ 65, utworzonego na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997r.;

sporządzono - ustanowione na okres 20 lat - plany ochrony (Rozporządzenia Wojewody Świętokrzyskiego nr 56/2002 i 57/2002 z dnia 18.11.2002r. – Dz.U. Województwa Świętokrzyskiego Nr 165, poz. 2057 i 2058).

Wszelkie działania podejmowane na terenie tych rezerwatów oraz w ich otulinach powinny być zgodne z ustaleniami zawartymi w w/w planach ochrony. Niezależnie od powyższego podejmowane na terenie rezerwatów i w ich otulinach działania nie mogą być niezgodne z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Ponadto Studium postuluje:

- objęcie ochroną - w formie rezerwatu przyrody - obszaru całego stoku pn. „Skały w Rudzie”, gdzie licznie występują większe i mniejsze niepowtarzalne formy skalne zgrupowane w oryginalnych układach przestrzennych uzupełnionych bujną roślinnością;
- rozszerzenie rezerwatu „Skały pod Adamowem” o teren ze skałkami położony na południowy wschód od obecnych granic rezerwatu;
- objęcie ochroną - w formie rezerwatu przyrody - obszaru "Zapadnie Doły" obejmującego teren lasów leśnictwa Lubienia, z zachowanym dębem "Maćkiem" o obwodzie 7m, oraz ciekawych form krasowych.³⁶⁴

Pomniki przyrody.³⁶⁵

Dla utworzonych na terenie gminy pomników przyrody:

- **„Skały i Głazy w Rudzie”** (pomniki nr 136,137 i 138);
- **„Odsłonięcie geologiczne i źródło”** (pomnik nr 139);
- **„Profil geologiczny”** (pomnik nr 140);
- **„Trzy Buki Pospolite”** (pomnik nr 379);
- **„Daglezja Zielona”** (pomnik nr 380);
- **„Dąb Maciek”** (pomnik nr 767)

obowiązują zakazy i nakazy określone Zarządzeniami i Rozporządzeniami b. Wojewody Kieleckiego oraz Wojewody Świętokrzyskiego, na mocy których zostały ustanowione oraz nakazy i zakazy ustalone przez obowiązujące przepisy odrębne .³⁶⁶

Ponadto Studium postuluje podjęcie przez gminę działań zmierzających do udostępniania, dla ruchu turystycznego, opisanych atrakcji przyrodniczych i geologicznych (tak rezerwatów, jaski i pomników przyrody) m.in. poprzez ich promocję oraz oznakowanie, ułatwiające ich lokalizację.

Ochrona lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu kulturowego obejmować powinna szereg innych – nie zawsze regulowanych prawnie - działań:

W zakresie gospodarki wodnej.

Ponieważ Kamienna, jej dopływy i istniejące rowy (także melioracyjne), są i będą odbiornikami wód deszczowych z obszaru opracowania niezbędne są działania związane z bieżącym - sukcesywnym utrzymywaniem drożności koryta Kamiennej i pozostałych gminnych odbiorników ścieków deszczowych, pełniących rolę otwartych kanałów deszczowych. Stała drożność ich koryt, jest warunkiem wykluczenia występowania podtopień i zalewów na terenie gminy. Z tych samych względów, konieczne jest utrzymywanie w zadawalającym stanie technicznym otwartych urządzeń melioracji szczegółowych funkcjonujących na obszarze opracowania. W związku z powyższym Studium:

- wyklucza możliwość likwidacji istniejących w obszarze opracowania, naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych (także starorzeczy Kamiennej),
- wprowadza zakazy zabudowy tarasu zalewowego Kamiennej, a także pozostałych terenów gminy, zakwalifikowanych jako narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Jednocześnie zapisy Studium nie wykluczają prowadzenia koniecznych przedsięwzięć przeciwpowodziowych czy konserwacyjnych w korycie rzeki Kamiennej, Zalewie Brodzkim oraz towarzyszącym im urządzeniach.

W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

Kluczowym czynnikiem, warunkującym możliwość zrównoważonego zagospodarowania obszaru gminy, jest odprowadzanie i oczyszczanie całości ścieków sanitarnych i deszczowych, wytwarzanych w granicach opracowania - w sposób i w stopniu wymaganym przez obowiązujące prawo. Wprawdzie istniejący system przejmowania i oczyszczania ścieków sanitarnych nie stwarza istotniejszych zagrożeń dla lokalnych zasobów środowiska, wymaga jednak systematycznej i konsekwentnej modernizacji oraz rozbudowy – szczególnie dla potrzeb związanych z udostępnianiem nowych terenów pod inwestycje. Bezpośrednimi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych rejonu, są nieszczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków oraz niekontrolowane odprowadzanie ścieków do wód i ziemi. Dlatego też dalsza urbanizacja powinna być warunkowana możliwością uzbrajania terenów w sieć kanalizacji sanitarnej oraz ewentualną rozbudową istniejących oczyszczalni. Wykluczone są wszelkie rozwiązania tymczasowe, jak bezodpływowe, okresowo opróżniane zbiorniki, oczyszczalnie przydomowe itp. Wyjątkiem mogą być jedynie istniejące obiekty lub niewielkie leśne enklawy zabudowy, w przypadku których budowa sieci kanalizacyjnych byłaby ze - względów ekonomicznych - nieuzasadniona.

Równie istotne jest tworzenie systemu kanalizacji deszczowej i sukcesywne wyposażanie go w urządzenia do oczyszczania ścieków. Wody deszczowe przed odprowadzeniem do Kamiennej i jej dopływów, lub do rowów zastępujących obecnie kanalizację deszczową, nie są bowiem oczyszczane. W przypadku terenów ekstensywnie zabudowanych podstawową zasadą winno być powierzchniowe odprowadzanie i lokalna retencja wód opadowych – m.in. z wykorzystywaniem niewielkich zbiorników powierzchniowych, tworzonych w granicach obszaru.

Budowa geologiczna terenu gminy nie zapewnia użytkowym wodom podziemnym obszaru należytej i skutecznej ochrony (izolacji przed infiltracją zanieczyszczeń powierzchniowych). Stąd, obok przedsięwzięć zmierzających do wyposażenia obszaru w sieci kanalizacyjne, konieczne jest stosowanie dostępnych środków prawnych, umożliwiających co najmniej zminimalizowanie groźby zanieczyszczenia poziomu wodonośnego – stanowiącego źródło zaopatrzenia gminy w wodę. Dlatego też w strefach ochrony bezpośredniej gminnych ujęć wodnych szczególnie istotne jest egzekwowanie zakazów i nakazów wyszczególnionych w treści ustawy o Prawie Wodnym. Niezbędne jest też – z punktu widzenia ochrony zasobów wodnych – ustanowienie strefy ochrony pośredniej, w której obowiązywały by zakazy sformułowane w w/w ustawie, dla ujęcia wody w Krynkach.

O ile zadania te nie zostaną podjęte, zagrożenie wód powierzchniowych i podziemnych w obszarze opracowania będzie sukcesywnie narastać.

W zakresie gospodarki odpadami.

Lata 2012 – 2020 będą okresem tworzenia tzw. Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami w Regionie 2 Województwa Świętokrzyskiego (obejmującego m.in. Gminę Brody). Jego realizacja gwarantuje likwidację całości zagrożeń stwarzanych przez odpady, wytwarzane zarówno w skali poszczególnych gmin regionu, jak i w skali całego regionu. Obok zadań rzeczowych – związanych z realizacją obiektów służących składowaniu przetwarzaniu i unieszkodliwianiu odpadów (w przypadku Gminy Brody jest to np. rozbudowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych w Krynkach), najważniejszym zadaniem dla gminy jest objęcie wszystkich jej mieszkańców, zorganizowanym odbiorem odpadów. Zaniedbanie tych działań skutkowałoby wzrostem zagrożenia środowiska odpadami w skali gminnej i ponad gminnej.

W zakresie ochrony powietrza.

Decydujący wpływ na stan czystości powietrza w gminie, wywiera niska emisja grzewcza i technologiczna (w części także emisja pojazdów spalinowych). Przyjęte działania i zadania powinny więc obejmować:

- sukcesywną termomodernizację oraz rewitalizację budynków i obiektów stanowiących własność gminy, połączoną z modernizacją wewnętrznych instalacji grzewczych,
- sukcesywną wymianę węgla i koksu, jako nośników energii w budynkach mieszkalnych i obiektach użyteczności publicznej na inne – niskoemisyjne.
- rozbudowę sieci gazowej gminy i jej wykorzystanie także do celów grzewczych,
- modernizację gminnego układu komunikacyjnego.

Zaopatrzenie całości obiektów budowlanych obszaru w ciepło - niezależnie od ich funkcji i przeznaczenia, powinno być oparte o źródła energii, gwarantujące minimalny poziom emisji w czasie ich spalania. Racjonalizacja gospodarki cieplnej i stopniowa likwidacja lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych – węglowych, to w praktyce jedyne możliwości ograniczenia emisji lub zlikwidowania gminnych - niskich - źródeł zanieczyszczenia powietrza.

W zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.

Zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest istotnym problemem, szczególnie w przypadku rejonów budownictwa mieszkaniowego, które położone są w strefach niekorzystnego – akustycznego oddziaływania krajowych i powiatowych dróg przebiegających przez Gminę Brody. Dlatego też wskazane jest lokalizowanie zabudowy usługowej lub produkcyjnej w strefach oddziaływania dróg najbardziej obciążonych ruchem kołowym i jednocześnie izolowanie od tychże dróg od chronionych akustycznie terenów zabudowy mieszkaniowej.

Programy rozwoju gminy przewidują poprawę funkcjonalności ruchu kołowego, a także remont, przebudowę

lub modernizację dróg oraz małych obiektów inżynierskich (parkingi, chodniki i przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne). Całość tych przedsięwzięć w części złagodzi, a w części wyeliminuje szkodliwe akustyczne oddziaływanie - przede wszystkim tranzytowego ruchu kołowego - na klimat akustyczny gminy. Są to w praktyce jedyne możliwe działania w tym przedmiocie.

W celu ochrony przed szkodliwym promieniowaniem, wzdłuż przesyłowych linii elektroenergetycznych 15kV i 110kV, wprowadzić należy strefy bezpieczeństwa, w których obowiązywać winy ograniczenia - szczególnie w zakresie lokalizowania zabudowy – opisane w rozdziale 7.6. Elektroenergetyka. Rozwiązania definitywnie likwidujące zagrożenia wynikające z promieniowania elektromagnetycznego tzn. skablowanie linii, pozostają poza zasięgiem właściwości Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.³⁶⁷

W zakresie ochrony przyrody.³⁶⁸

Zachowaniu istniejących walorów środowiska powinno służyć stosowanie właściwych proporcji oraz względnie równomiernego rozmieszczenia na terenie gminy obszarów biologicznie czynnych i terenów biologicznie pasywnych, intensywnie wykorzystywanych rolniczo i gospodarczo.

Wszystkie w/w elementy stanowią istotną część struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. W oparciu o ten przyrodniczy szkielet powinny być kształtowane tereny o innych funkcjach - w odpowiednich proporcjach, wskazywanych w niniejszym opracowaniu. Podstawowe zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy powinny opierać się o następujące zasady:

- zachowanie i ochrona zieleni istniejącej;
- zapobieganie dalszej fragmentacji i zmniejszaniu powierzchni cennych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy;
- uzupełnianie zadrzewień zgodnie z siedliskiem, głównie wzdłuż cieków wodnych i w obniżeniach terenowych oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- pozostawianie, jako ważnych nisz ekologicznych - zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, fragmentów zabagnionych, torfowisk;
- zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów zielonych – poprzez oszczędne gospodarowanie przestrzenią i ograniczanie niepotrzebnych cięć tej przestrzeni;
- ochronę przed nadmiernym zainwestowaniem terenów łąk i pastwisk oraz gruntów ornych, w tym zwłaszcza wysokich klas bonitacyjnych;
- ochronę przestrzeni rolniczo - łąkowej przed niepotrzebnym, spontanicznym czy chaotycznym zainwestowaniem;
- ochronę powierzchni leśnych gminy przed ekspansją urbanistyczną;
- ochronę korytarzy dolin rzecznych - niezależnie od wymagań ochrony przeciwpowodziowej – przed ich zabudową;
- ochronę cieków wodnych – w tym także rowów melioracyjnych, oraz zbiorniki wód stojących i terenów podmokłych;³⁶⁹
- zagęszczanie zabudowy mieszkaniowej i jej koncentrację na terenach już zainwestowanych (zmniejszenie skutków rozwoju mieszkalnictwa na terenach niewystarczająco uzbrojonych i cennych przyrodniczo bądź o gorszych warunkach geotechnicznych);
- uzależnianie rozwoju zabudowy o charakterze osiedlowym od wyeliminowania istniejących braków infrastrukturalnych - zwłaszcza rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej obsługującej cały teren;
- ograniczenie do niezbędnego minimum lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko; w przypadku konieczności wprowadzenia tego typu przedsięwzięć,

wskazane jest wprowadzenie odpowiednich ograniczeń dla zagospodarowania w ich bezpośrednim sąsiedztwie, wynikających z przepisów szczególnych - dotyczy to między innymi: cmentarzy, napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia; gazociągów wysokiego i średniego ciśnienia; wież telefonii komórkowej; linii kolejowej oraz dróg publicznych.

Studium [ponadto](#)³⁷⁰ postuluje by w zapisach opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Brody uwzględnić następujące zasady zarządzania przestrzenią, szczególnie istotne dla ochrony i kształtowania struktury przyrodniczej gminy:

- zachowanie i ochrona kompleksów przyrodniczych o najwyższym potencjale biologicznym - w szczególności dotyczy to lasów, jezior, cieków wodnych i ich dolin, obniżeń bezodpływowych oraz ciągów powiązań przyrodniczych lokalnych i regionalnych;
- ochrona i uzupełnianie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych oraz towarzyszących ciekom i zbiornikom wodnym;
- ochrona drobnych elementów naturalnej rzeźby terenu: dolin, obniżeń, skarp itp;
- ochrona gleb wysokiej klasy przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze;
- ochrona gruntów leśnych przed zmianą przeznaczenia;
- ochrona środowiska poprzez rozwój infrastruktury służącej poprawie środowiska;
- ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko tylko i wyłącznie do inwestycji niezbędnych do funkcjonowania lokalnych i ponadlokalnych systemów inżynierskich oraz terenów przemysłowo – usługowych skupionych w jednolite kompleksy przestrzenne;
- w przypadku likwidacji starych zadrzewień wzdłuż dróg, należy dążyć, o ile to możliwe, do ich odtworzenia z uwzględnieniem dotychczasowego składu gatunkowego;
- ochrona pasa o szerokości 100 m od brzegów Zalewu Brodzkiego i rzeki Kamiennej, z rygorami zawartymi w ustawie o ochronie przyrody - dla terenów w zasięgu obszarów chronionego krajobrazu, tj z zakazem lokalizowania tu obiektów budowlanych za wyjątkiem obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- ograniczenie wprowadzania nowych terenów budowlanych na tereny zagrożone wystąpieniem powodzią lub katastrofą - dolina Kamiennej i Zalew Brodzki.

Rezygnacja z tego typu działań, w zakresie ochrony gminnych zasobów przyrody i krajobrazu, a także nieprzestrzeganie prawnie ustanowionych zasad tej ochrony (obszary i obiekty prawnie chronione) - spowoduje znaczne ubytki ich zasobów, co w konsekwencji wykluczy możliwość dalszego, zrównoważonego rozwoju obszaru, niezależnie od całości jego gminnych funkcji.

Na terenie opracowania **nie występują obszary uzdrowiskowe** ustanowione na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 2005r. O lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.³⁷¹

7. Polityka przestrzenna w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Koncepcja dalszego rozwoju gminy i jej promocji w oparciu o wyjątkowe walory kulturowo – krajobrazowe czyni, ochronę i opiekę nad zabytkami jednym z ważniejszych zadań. Gmina Brody posiada aktualny – opracowany na lata 2012 – 2015 Gminny Program Opieki Nad Zabytkami, który szczegółowo wyznacza kierunki działań w tym zakresie. W założeniach programowych w/w dokumentu wskazano trzy główne cele (priorytety), są nimi:

priorytet I - ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego gminy, w tym: ochrona krajobrazu kulturowego i środowiska naturalnego; eksponowanie zabytków; promowanie wzorców regionalnej architektury i budownictwa; wspieranie agroturystyki;

priorytet II – rewitalizacja dziedzictwa kulturowego, w tym: hamowanie procesów degradacji i ich rewitalizacja (przy użyciu środków gminnych i zewnętrznych); działania zwiększające atrakcyjność zabytków i ich otoczenia (np. poprzez prowadzenie bieżących prac porządkowych czy określanie i konsekwentne wdrażanie zasad dotyczących ochrony obiektów zabytkowych przed ich „zaśmiecaniem” szyldami i tablicami reklamowymi); podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;

priorytet III – promocja i edukacja, w tym: udostępnianie informacji o dziedzictwie kulturowym gminy (np. poprzez tworzenie gminnego systemu informacji i promocji); upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego, jego stanu i potrzeb związanych z jego ochroną; promocję regionu i jego zasobów kulturowych (np. poprzez tworzenie szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych, konnych, wodnych – wykorzystujących te walory czy tworzenie infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej).

Gminny Program Opieki nad Zabytkami, jako opracowanie, które ma na celu poprawę stanu zachowania środowiska kulturowego oraz uświadomienie potrzeb i zasad ochrony tego środowiska wśród społeczeństwa, w sposób kompletny charakteryzuje zasoby oraz stan dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy. Na podstawie analizy szans i zagrożeń zostały w nim wyznaczone założenia programowe oraz instrumenty realizacji tego programu. Niniejsze Studium nie tylko uwzględnia jego założenia, ale jest w tym przedmiocie w pełni zbieżne z ustaleniami tego programu. Główne założenia Studium, określone przez kierunki polityki przestrzennej gminy, uzależniają bowiem możliwość jej dalszego rozwoju od ochrony i wykorzystania walorów kulturowych oraz walorów kulturowo - środowiskowych. Degradacja lokalnych zasobów wykluczy możliwość promocji regionu w oparciu o te walory, a tym samym jego dalszy rozwój w oparciu o funkcje turystyczno – rekreacyjne.

W przypadku obiektów wskazanych do ochrony na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - obiektów rejestrowych (wyróżnione pogrubioną czcionką), wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

w Brodach

- pozostałości zespołu przemysłowo – urbanistycznego dawnej walcowni i pudlingarni:
  - **pozostałości układu wodnego - 1) Tama, 2) Przepust** **Rejestr: 801/1-2 z 15.12.2010r.**
  - **dom zarządu dawnej walcowni i pudlingarni** **Rejestr: 802 z 15.12.2010r.**
  - dwa domy robotnicze: ul. Nadrzeczna 15 i 19,
  - staw na rzece Kamiennej, obecnie przekształcony w Zalew Brodzki;
- zespół domu, ul. Szkolna 5:
  - **dom nr 233** (obecnie ul. Szkolna 5) **Rejestr: 803 z 15.12.2010r.**
  - pozostałości ogrodzenia, mur., ok.1910r.;
- dawny młyn wodny, p. elektryczny, ul. Piaskowa, drewn. – mur.,

w Krynkach

- **Zespół kościoła parafialnego:** **Rejestr: 804/1-3 z 15.12.2010r.**
  - 4) kościół parafialny,**

5) brama (drewniana z dwiema dzwonicami),

6) otoczenie w granicach otoczenia (cmentarz przykościelny);

- cmentarz parafialny rzymsko – katolicki,
- kapliczka, ul. Długa (przy domu nr 59), mur., 2 ćw. XX w.;

w Lipiach

- linia kolejki wąskotorowej

Rejestr: 827 z 15.12.2010r.

w Dziurowie

- kapliczka św. Jana Nepomucena, ul. św. Jana, mur., 2 ćw. XX w.;

w Lubieni

- kapliczka św. Jana Nepomucena, w pobliżu drogi krajowej nr 9, mur., pocz. XIX w.;

we Młynku

- budynek dawnego młyna wodnego, p. elektrycznego, ul. Podgórska 39, drewn. 1918, rozbud. 1970r.

w Stawie Kunowskim

- dom, ul. Kolejowa 3, drewn., l. 30 XXw.;
- zespół tartaku:
  - komin suszarni, mur., l. 20 XXw.
  - dom robotników, drewn. - mur., l. 20 XXw.
- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Nadrzeczna, mur., l. 20 XX w.;

w Stykowie

- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Słoneczna 31, drewn., ok.

oraz zlokalizowanych na terenie gminy pomników i mogił:

- pomnika w Borze Kunowskim – w hołdzie mieszkańcom Gminy Brody, ofiarom II wojny światowej;
- mogiły zbiorowej w Krynkach – cmentarz parafialny ofiar pacyfikacji;
- mogiły pojedynczej Gajowego Kazimierza Czaji – leśnictwo Klepacze;
- mogiły Józefa Kuchty – żołnierza WP Klepacze;
- mogiły zbiorowej w leśnictwie Myszki – ofiary II wojny światowej;
- mogiły NN w leśnictwie Połągiew – II wojna światowa;
- mogiły NN w leśnictwie Lubienia – II wojna światowa.

jakakolwiek działalność związana z tymi obiektami lub ich otoczeniem – w tym także zmiana własności, funkcji i przeznaczenia – może być prowadzona wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych. Ponadto, w przypadku obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, szczególnie wskazane byłoby objęcie obszarów ich występowania miejscowymi planami zagospodarowani przestrzennego, które szczegółowo określą dopuszczone działania oraz zasady ochrony tych obiektów.

W przypadku obszarów objętych nadzorem archeologicznym oraz stanowisk archeologicznych – także stanowisk ujawnionych w następstwie realizacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, kolidujących z ich istnieniem, rodzaj i zakres niezbędnych działań związanych z ich ochroną należy dostosować do obowiązujących przepisów odrębnych.³⁷²

W odniesieniu do krajobrazu kulturowego zakłada się utrwalenie zagrożonych układów ruralistycznych przez:

- zachowanie istniejących historycznych układów dróg lokalnych oraz nie wprowadzanie nowych, które mogłyby zniekształcić przebieg starych;
- konserwację i uzupełnianie ubytków w zabytkowych alejach na terenie gminy;
- utrwalanie układów działek, które powinny nawiązywać do najczęściej stosowanych na tym terenie sposobów sytuowania budynków mieszkalnych i gospodarczych (budynek usytuowany kalenicowo w stosunku do drogi, stodoła równolegle do domu w głębi podwórza, samo podwórze powinno zachować kształt regularnego prostokąta);
- wprowadzenia zaleceń w kształtowaniu wzorów architektonicznych, nawiązujących do rozwiązań tradycyjnych.

Ponadto obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego przewiduje utworzenie na obszarze województwa Parku Kulturowego Doliny Rzeki Kamiennej, w skład którego miałyby wejść także tereny Gminy Brody.

Równie istotne – z punktu widzenia ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania walorów historycznych regionu – są działania zmierzające do objęcia ochroną, np. jako zabytki techniczne - w ewidencji gminnej, tereny historycznych kopalni: „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”.³⁷³

7. Kierunki rozwoju infrastruktury.

7.1. Zaopatrzenie w wodę.

Problematyka zaopatrzenia w wodę użytkową, nie stanowi bariery dla zrównoważonego zagospodarowania i rozwoju obszaru gminy. Gmina jest zwodociągowana niemal w 100%. Gminny system wodociągowy dysponuje nadwyżkami wody, pozwalającymi na pokrycie obecnych i perspektywicznych potrzeb -zarówno ludności (budownictwa mieszkaniowego), jak i funkcjonującym i projektowanym obiektom usługowym, administracyjnym, socjalnym czy przemysłowym.

W tej sytuacji podstawowym zadaniem dla gminy jest modernizacja i sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej oraz towarzyszących jej instalacji i urządzeń, bowiem całości obiektów – niezależnie od ich funkcji - istniejących i przewidywanych na obszarze opracowania powinna być zaopatrywana wyłącznie z gminnej sieci wodociągowej. Studium postuluje podjęcie przez samorząd lokalny (np. poprzez wprowadzanie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) działań zmierzających do wykluczenia budowy indywidualnych ujęć wód podziemnych (w tym także studni kopanych) – tzn. ujęć nie związanych z funkcjonowaniem wodociągów gminnych, jako rozwiązania nie znajdującego uzasadnienia z punktu widzenia warunków geologicznych i hydrogeologicznych obszaru, a w szczególności ze względu na konieczną – ilościową i jakościową ochronę wód podziemnych.³⁷⁴

7.2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Problematyka ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem, stanowi nadal największą barierę

rozwoju gminy, dlatego też podstawowym zadaniem dla samorządu lokalnego jest systematyczna, konsekwentna modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz towarzyszących jej urządzeń i instalacji, m.in. celem wyeliminowania zabudowanych powierzchni gminy, nieuzbrojonych w taki system, jak również w celu zlikwidowania niedostatków systemowych i technicznych sieci kanalizacyjnej.

Studium bowiem wyklucza możliwość kierowania ścieków sanitarnych i produkcyjnych do innych odbiorników niż gminna sieć kanalizacyjna. Dlatego też Studium postuluje podjęcie przez samorząd lokalny (np. poprzez wprowadzanie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) działań zmierzających do wykluczenia stosowania jakiegokolwiek rozwiązań tymczasowych, np. bezodpływowych, okresowo opróżnianych zbiorników, oczyszczalni przydomowych itp.³⁷⁵

Dopuszcza się realizację indywidualnych mini oczyszczalni lub zbiorników bezodpływowych w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach motywowanych względami technicznymi i ekonomicznymi wykluczającymi stosowanie rozwiązań zbiorczych. W szczególności dotyczyć to będzie rozproszonych na obszarze Lasów Iłżeckich leśniczówek i gajówek oraz położonych z dala od zwartej zabudowy siedlisk.

Zgodnie z określonymi w Studium kierunkami rozwoju obszaru rozwój strefy zurbanizowanej i udostępnianie kolejnych terenów pod zainwestowanie jest warunkowane wcześniejszym uzbrajaniem tych terenów w kanalizację oraz zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania systemów oczyszczania - zdolnych przejąć całość ścieków wytwarzanych w rejonie przeznaczonym do zabudowy.

Także przejście - przez istniejące oczyszczalnie gminne docelowej ilości ścieków sanitarnych - tak jak to rozstrzyga Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, może wymagać dalszej rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni, skoro docelowa ilość obsługiwanych przez nie mieszkańców – określana jest w treści Krajowego Programu na 10025 RLM.³⁷⁶

7.3. System odprowadzania wód deszczowych.

Obok modernizacji i rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej równie istotnym zadaniem dla gminy jest tworzenie zorganizowanych systemów odprowadzania i - w miarę potrzeby - oczyszczania ścieków deszczowych.

Nie wydaje się, aby potrzeba budowy systemów deszczowej kanalizacji zamkniętej, wystąpiła w szerszym zakresie na obszarach luźno (ekstensywnie) zabudowanych. Podstawową zasadą winny być na takich terenach powierzchniowe odprowadzanie i lokalna retencja wód opadowych – m.in. z wykorzystywaniem niewielkich zbiorników powierzchniowych, tworzonych w granicach obszaru.

Ścieki deszczowe pochodzące z utwardzonych powierzchni obszaru (np. powierzchni parkingów, ulic, terenów przemysłowych itp), muszą być podczyszczane w miejscach ich wprowadzania do budowanej w tym celu sieci kanalizacji deszczowej (w miejscach ich powstawania). Zalecane często oczyszczanie ich na wylotach kolektorów deszczowych (lub rowów) do odbiorników, nie znajduje rzeczowego, a tym samym ekonomicznego uzasadnienia.³⁷⁷

7.4. System zasilania w gaz.

System gazu przewodowego średniego ciśnienia obejmuje swoim zasięgiem prawie całą gminę tj. oprócz wsi Bór Kunowski. Docelowo zakłada się również gazyfikację tej wsi.

Działania związane z funkcjonowaniem systemu gazowego średniego ciśnienia na terenie gminy będą związane przede wszystkim z pozyskiwaniem nowych odbiorców, ponieważ nadal liczba osób korzystających z gazu sieciowego jest niewspółmierna w stosunku do możliwości podłączenia sieci. Znaczna

liczba odbiorców korzysta z gazu butlowego propan – butan.³⁷⁸

7.5. Składowanie odpadów.

Najbliższe lata (2012 – 2020) będą okresem budowy Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami w Regionie 2 Województwa Świętokrzyskiego. Wykonanie przez wszystkie gminy wchodzące w granice Regionu 2 (w tym Gminę Brody), zadań rzeczowych, organizacyjnych i edukacyjnych, w zakresie unieszkodliwiania odpadów i minimalizacji ich ilości składowanych w środowisku, poczynając od ich zbiórki i selekcji u źródła, segregacji, itp. – w zakresie i terminach określonych Ustawą z dnia 1.07.2011r., o zmianie ustawy utrzymania czystości i porządku w gminach oraz innych ustaw – jest warunkiem likwidacji całości zagrożeń stwarzanych przez odpady, wytwarzane zarówno w skali poszczególnych gmin regionu, jak i konsekwentnie – w skali całego regionu.

W skład Regionu 2 zostały zaliczone: gmina Łągów z powiatu kieleckiego; gmina Tarłów z powiatu opatowskiego; powiat ostrowiecki; powiat starachowicki – w tym gmina Brody.

Regionalne instalacje przetwarzające odpady komunalne w Regionie 2 zgrupowane zostają w Regionalnym Zakładzie Zagospodarowania Odpadów (RZZO) w Janiku, w gminie Kunów, dysponującym:

- instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, tj. sortownią odpadów zmieszanych, wyposażoną w rozdrabniacz wałowy i przesiewacz bębnowy, o mocy przerobowej 35 tys Mg/rok,
- instalacją do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych (bioodpadów), tj. kompostownią odpadów o mocy przerobowej 2,5 tys Mg/rok,
- instalacją do składowania odpadów, tj. składowiskiem odpadów „Janik”, o mocy przerobowej (pojemności użytecznej) – 124,8 tys Mg.

Przy czym przewidywana jest rozbudowa RZZO Janik w latach 2012-2015, zwiększająca moce przerobowe jego instalacji.

Wyznaczono także instalacje zastępcze dla obsługi Regionu 2. Będą to:

- instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych (bioodpadów), Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki – RZZO Janczyce, gmina Baćkowice,
- instalacja do składowania odpadów, tj. składowisko odpadów zarządzane przez jw. w RZZO Janczyce, gmina Baćkowice.

System ten – po jego uruchomieniu w 2012 r. i wykonaniu przez Gminę Brody, określonych dla niej obowiązków ustawowych, umożliwi uporządkowanie i organizację gospodarki odpadami na terenie powiatów i gmin Regionu 2, a zarazem redukcję ilości odpadów składowanych w środowisku.

Tym niemniej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brody, nie jest dokumentem, którego zapisy mogą zabezpieczyć obszar opracowania przed zagrożeniem stwarzanym przez odpady. Zabezpieczenie takie nie leży w zakresie możliwości ani Studium, ani – w konsekwencji miejscowych planów zagospodarowania - nie jest bowiem funkcją tych dokumentów (tym bardziej w świetle znowelizowanej ustawy o porządku i czystości w gminach, jak i innych ustaw).

Należy podkreślić, iż unieszkodliwianie odpadów pozostaje nadal obok odprowadzania i oczyszczania ścieków, głównym problemem ochrony środowiska gminy Brody, a tym samym obszaru opracowania.³⁷⁹

7.6. Elektroenergetyka.

Na terenie opracowania nie istnieje główny punkt zasilania 110/15kV. Dostaw energii elektrycznej odbywa się poprzez magistralne linie średniego napięcia SN-15kV-70, powiązane z głównymi stacjami zasilającymi – 110/15kV w Starachowicach, Kunowie i Iłży.

System elektroenergetyczny w skład, którego wchodzi napowietrzno – kablowa sieć dystrybucyjna średniego napięcia SN-15kV, stacje trafo SN/nn i zasilane z tych stacji rozdzielcze linie niskiego napięcia 0,4/0,23kV, zabezpiecza obecne zapotrzebowanie na moc i energię elektryczną.

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy zakłada się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Wzrost ten będzie kształtowany postępującą racjonalizacją użytkowania energii, stopniową eliminacją odbiorników energochłonnych, poziomem cen za energię elektryczną oraz opłat za usługi przesyłowe związane z jej dystrybucją.

Wynikające z przyjętych kierunków rozwoju gminy warunki prawidłowego zasilania w energię elektryczną wymagać będą przede wszystkim:

- dalszej kompleksowej modernizacji sieci średniego i niskiego napięcia – poprzez sukcesywne wdrażanie nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych tj. przewodów izolowanych, słupów wsporczych o wzmocnionej wytrzymałości mechanicznej oraz automatyki w sterowaniu pracą w sieci – w poszczególnych fragmentach ciągów liniowych. Taka modernizacja obniży znacznie awaryjność sieci 15kV i lokalnych linii niskiego napięcia.
- budowy sieci dystrybucyjnej 15kV oraz dogęszczania stacjami trafo w miarę występowania deficytu mocy na terenach przewidzianych do zainwestowania.

Na terenie gminy znacząca liczba odbiorców energii elektrycznej będzie dotyczyła terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej na terenie Stykowa.

W Studium zabezpiecza się strefy bezpieczeństwa dla przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych:

- dla LN 110KV – 40m (po 20 od osi na stronę),
- dla LN 15kV – 15m (po 7,5m od osi na stronę).

W strefach obowiązuje:

- zakaz lokalizacji budynków na stały pobyt ludzi;
- zakaz nasadzeń pod liniami roślinności wysokopiennej tj. powyżej 3m,
- nakaz przycinania drzew i krzewów pod liniami.

Ponadto Studium zakłada wzrost udziału odnawialnych źródeł energii - zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą ich wzrostu w bilansie energetycznym kraju - m.in. poprzez :

- zastosowanie słonecznych ogniw fotowoltaicznych;
- produkcję biogazu – pozyskiwanie energii z przetwarzania biomasy (z fermentacji osadów ściekowych, fermentacji gnojowicy itp.)
- wykorzystanie energii wodnej – na terenie gminy funkcjonuje obecnie elektrownia wodna małej mocy – 110 kV, jej lokalizację wskazano na rysunku Studium.

Z uwagi na liczne uwarunkowania przyrodnicze, środowiskowe oraz ze względu na ukształtowanie terenu, Studium nie przewiduje możliwości lokalizowania na terenie gminy farm wiatrowych. Nie wyklucza jednak wykorzystania energii wiatrowej na mniejszą skalę – np. budowa małej turbiny na potrzeby pojedynczego gospodarstwa.³⁸⁰

7.8. Ciepłownictwo.³⁸¹

Na terenie gminy nie występuje zorganizowana gospodarka energią ciepłą. Zaopatrzenie w ciepło będzie nadal realizowane z lokalnych kotłowni i indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych w poszczególnych odbiorców.

W celu ograniczenia efektu „niskiej emisji” zakłada się, w miarę możliwości, modernizację istniejących źródeł ciepła oraz tworzenie nowych, w których jako czynnik grzewczy planuje się wykorzystanie:

- konwencjonalnych paliw ekologicznych tj. gaz, olej opałowy o niskiej zawartości siarki, energia elektryczna, biomasa (zrębki drewna) i inne.
- energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych tj. energia wiatru, promieniowania słonecznego, wody, energia z przetwarzania biomasy.

7.9. Telekomunikacja.³⁸²

Istniejące centrale telefoniczne w Stykowie i Brodach posiadają rezerwy pojemności oraz możliwości rozbudowy. Dalszy rozwój usług telekomunikacyjnych w gminie będzie wymagał modernizacji istniejącej sieci telekomunikacyjnej w celu zwiększenia jej przepustowości.

Zakłada się pełny dostęp mieszkańców i podmiotów gospodarczych do usług telekomunikacyjnych. Wiąże się to przede wszystkim ze wzrostem ilości łączy telekomunikacyjnych, które mają zapewnić dostęp do Internetu w całej gminie. Przy czym w Studium przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych, zarówno w formie tradycyjnej, jak i przy wykorzystaniu nowych technologii. Ponadto:

- postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej, z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hot spotów.

7.10.³⁸³ **Kierunki rozwoju komunikacji.**

³⁸⁴

Głównym zadaniem dla gminy powinna być w tym zakresie systematyczna modernizacja infrastruktury służącej obsłudze ruchu kołowego oraz działania związane z usprawnianiem (w tym rozbudową) gminnego systemu drogowego. Szczególnie istotne jest wyprowadzenie ruchu lokalnego – służącego obsłudze istniejących i projektowanych skupisk osadniczych – z dróg krajowych (nr 9 i nr 42), przecinających tereny gminy. Drogi te powinny przenosić przede wszystkim ruch tranzytowy, a założenie to jest niemożliwe do osiągnięcia w sytuacji, gdy podstawowy, lokalny układ komunikacyjny gminy funkcjonuje w oparciu o te właśnie drogi. Polityka przestrzenna na terenie gminy winna zmierzać w kierunku zapewniającym płynność ruchu pojazdów oraz odpowiedni poziom bezpieczeństwa. Może być to dokonywane poprzez stopniowe ograniczanie dostępności tej drogi dla ruchu lokalnego. Oznacza to, że istniejące lub projektowane tereny przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod jakąkolwiek działalność inwestycyjną (zabudowa mieszkaniowa, usługowa, przemysłowa, itp.) muszą być obsługiwane komunikacyjnie poprzez układy lokalne, np. sieci dróg zbiorczych czy dojazdowych. Należy także dążyć do ograniczenia ilości

zjazdów z tych dróg, w szczególności dotyczy to realizacji indywidualnych włączy obsługujących pojedyncze obiekty czy posesje (działki).³⁸⁵

Planowana jest także budowa dwujezdniowej drogi krajowej klasy GP w ciągu dróg DK-42 i DK-9, na odcinku Brody – Opatów wraz z obwodnicą Ostrowca Świętokrzyskiego. Inwestycja ta pozostaje jednak w fazie projektowej i nie sposób przesądzić o ostatecznym jej kształcie i przebiegu.³⁸⁶

Istotną rolę powinien odgrywać powiniem ruch rowerowy, nie tylko jako sposób realizacji podróży bytowych, ale także jako forma rekreacji. W zasadzie wszystkie drogi tworzące podstawowy układ komunikacyjny w obszarze gminy powinny mieć możliwość prowadzenia ruchu rowerowego. Najtańszą formą realizacji takiego postulatu jest ciąg pieszo – rowerowy, usytuowany poza koroną drogi lecz w pasie rozgraniczającym, bądź samodzielna ścieżka rowerowa.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej pozostanie, tak jak dotychczas transport autobusowy i mikrobusowy realizowany przez przewoźnika publicznego i prywatnego. Podział przewozów powinien odbywać się z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych. Nowo realizowane plany miejscowe winny swymi ustaleniami objąć przystanki autobusowe wraz z zatokami.³⁸⁷

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędne będzie określenie parametrów technicznych dróg i ulic (wymienianych w ustaleniach realizacyjnych dla terenów komunikacji), uwzględniających wartości zgodne z warunkami podanymi w „Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”.

Na terenie gminy Brody szczególnie dotyczy to dróg krajowych, które - w rozumieniu przepisów o drogach publicznych - powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające w przypadku drogi krajowej co najmniej klasie „GP” o minimalnej szerokości w liniach rozgraniczających: 50 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju dwujezdniowym 2X3), 40 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju dwujezdniowym 2X2) i 30 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju jednojezdniowym 1X2). [Możliwe jest zmniejszenie podanych szerokości dróg w liniach rozgraniczających - poza terenem zabudowy i nie przeznaczonym pod zabudowę – odpowiednio do 45, 35 i 25m.](#)³⁸⁸

Drogi powiatowe powinny być realizowane w klasie „G”³⁸⁹, „Z” lub „L”. [Dla dróg w klasie „G” oznacza to minimalną zalecaną szerokość w liniach rozgraniczających: 25 m \(w przypadku realizacji drogi o przekroju jednojezdniowym 1X2\) oraz 35 m \(w przypadku realizacji drogi o przekroju dwujezdniowym 2X2\).](#)³⁹⁰

Dla dróg w klasie „Z” oznacza to minimalną zalecaną szerokość w liniach rozgraniczających: 20 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju jednojezdniowym 1X2) oraz 30 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju dwujezdniowym 2X2).

W przypadku dróg powiatowych klasy „L” będą to drogi o przekroju jednojezdniowym (1X2) o minimalnej szerokości w liniach rozgraniczających 12 m w terenie zabudowanym i 15 m poza terenem zabudowanym i nie przeznaczonym pod zabudowę.

Drogi gminne powinny być realizowane w klasie dróg klasy „L” i „D”, co oznacza minimalną szerokość w liniach rozgraniczających, w terenach zabudowanych, dla dróg klasy „L” 12 m i dróg klasy „D” 10 m. Poza terenem zabudowanym i nie przeznaczonym pod zabudowę minimalna szerokość w liniach rozgraniczających powinna wynosić dla tych dróg 15 m.

[Dopuszcza się także zwiększenie lub zmniejszenie podanych szerokości, przy czym zmniejszenie tych szerokości może być jednak realizowane wyłącznie na warunkach i zasadach określonych w przepisach](#)

odrębnych.³⁹¹

Szczególnie istotna - dla rozwoju nowych terenów inwestycyjnych w gminie - jest realizacja dróg odbarczających, na terenach przylegających do dróg krajowych. Również pozostałe parametry winny zostać poddane analizie i zbadaniu możliwości ich zachowania w poszczególnych przypadkach. Istotne są także warunki związane z sytuowaniem budynków mieszkalnych i przeznaczonych na pobyt ludzi względem takich dróg.³⁹² Określenie odległości od dróg krajowych winno być zatem ustalane w miejscowych planach, w oparciu o obowiązujące - w dacie ich sporządzania - przepisy oraz w oparciu o materiały analityczne prognozowanych uciążliwości i wymagań dotyczących poziomu uciążliwości dla poszczególnych funkcji.

7.11.³⁹³ Kierunki rozwoju systemów alarmowych.

W gminie Brody funkcjonuje scentralizowany system alarmowy, składający się syren, obejmujący sołectwa: Brody, Lubienia, Krynki, Styków, Ruda, Rudnik oraz Staw Kunowski. W pozostałych sołectwach projektowane jest rozmieszczenie syren tak, aby system obejmował teren całej gminy.

8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego.³⁹⁴

8.1. Inwestycje o znaczeniu lokalnym.³⁹⁵

Obszarami, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym – w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami - w skali gminy będą:

- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją gminnych dróg publicznych - w tym tereny przeznaczone pod budowę, przebudowę, modernizację tych dróg oraz innych obiektów i urządzeń transportu publicznego, łączności publicznej i sygnalizacji;
- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją obiektów, urządzeń i sieci: wodociągowych, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, a także urządzeń i sieci elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, ciepłych i gazowych;
- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- tereny związane z utrzymaniem oraz realizacją, w tym budową, przebudową i modernizacją obiektów użyteczności publicznej o znaczeniu ogólnogminnym, służących obsłudze mieszkańców w zakresie m.in. ochrony zdrowia, opieki społecznej, oświaty i administracji;
- działania związane z opieką nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- obszary projektowanych cmentarzy.

Na rysunku Studium wskazano obszary niezbędne dla utrzymania i realizacji: dróg publicznych, publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, obiektów użyteczności publicznej o znaczeniu ogólnogminnym, tereny cmentarzy oraz lokalizacji zabytków. Za obszary związane z utrzymaniem oraz realizacją obiektów, urządzeń i sieci: wodociągowych, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, a także urządzeń i sieci elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, ciepłych i gazowych uznaje się głównie tereny położone na obszarach zurbanizowanych lub przeznaczonych do zainwestowania. Ze względu na skalę opracowania nie jest możliwe szczegółowe wskazanie tych obszarów.

Studium nie wyklucza realizacji innych inwestycji celu publicznego, nie rozpoznanych w toku opracowywania jego zmiany.³⁹⁶

8.2. Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym.³⁹⁷

W treści programu ochrony przeciwpowodziowej RZGW w Warszawie, przewidziane zostały przedsięwzięcia - niezbędne do wykonania w okresie do 2019r. - służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Są to:

- modernizacja jazu i pompowni Zbiornika Brody,
- udrożnienie koryta Kamiennej na odcinku Kunów – Brody (km 71+000 – 83+000) oraz na od odcinku Dziurów – Starachowice (km 89+000 – 95+000),
- modernizacja obwałowań Zbiornika Brody na długości 823 m,
- zabezpieczenie uszkodzonej skarpy, lewego wału koryta odpływowego ze Zbiornika Brody, na długości około 90 m,
- rekultywacja Zbiornika Brody,
- modernizacja przepompowni wód infiltracyjnych na Zbiorniku Brody w Stykowie.

Ponadto do tego rodzaju inwestycji będą należały – w przypadku ich realizacji – działania związane z utworzeniem lub poszerzeniem istniejących rezerwatów.

Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego przewiduje utworzenie na obszarze województwa Parku Kulturowego Doliny Rzeki Kamiennej, w skład którego miałyby wejść także tereny Gminy Brody.³⁹⁸

Zadania rządowe, dotyczące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponad lokalnym w gminie Brody dotyczą dróg krajowych istniejącej Nr 9 i projektowanej Nr 42. Programowa budowa dwujezdniowej drogi krajowej klasy GP w ciągu dróg DK-42 i DK-9, na odcinku Brody – Opatów wraz z obwodnicą Ostrowca Świętokrzyskiego pozostaje aktualnie inwestycją w fazie projektowej.

Jako zadania o znaczeniu ponad lokalnym w skali powiatu wskazać natomiast można ewentualną modernizację, przebudowę lub rozbudowę przebiegających przez teren gminy dróg powiatowych.³⁹⁹

9. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.⁴⁰⁰

Na terenie Gminy Brody zlokalizowany jest teren górniczy "Brody Iłżeckie IA", przy czym zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest dla tego obszaru jedynie fakultatywne.

Nie występują natomiast inne obszary określone przepisami odrębnymi, to jest:

- tereny nieruchomości zajętych pod byłe lotniska wojskowe, przekazanych właściwym jednostkom samorządu terytorialnego, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie ustawy Gospodarowanie niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz Agencja Mienia Wojskowego,
- tereny byłych hitlerowskich obozów zagłady, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie ustawy Ochrona terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady,
- parki kulturowe, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W przypadku utworzenia projektowanego - w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa – Parku Kulturowego Doliny Rzeki Kamiennej objęcia planem będą wymagały te tereny, które znajdują się w

jego granicach. ⁴⁰¹

10. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. ⁴⁰²

Część obszaru Gminy Brody - miejscowości: Brody, Adamów, Dziurów, Krynki i Ruda, objęta jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego obejmującym część Gminy Brody, przyjętym uchwałą nr X/81/2009 Rasy Gminy w Brodach z dnia 27 Listopada 2009r. W opracowaniu pozostaje plan miejscowy dla Stykowa.

Należy podkreślić, iż objęcie planem miejscowym obszaru całej gminy, jest w zasadzie jedynym narzędziem, które gwarantuje ochronę ładu przestrzennego na jej obszarze. Działania te jednak są warunkowane przez czynniki ekonomiczne, dlatego też – w momencie opracowywania zmiany Studium, uznać je należy za mało realne. Tym niemniej Gmina Brody dążyć powinna do objęcia planami przynajmniej terenów wskazanych przez Studium, jako obszary zurbanizowane (istniejącej i projektowanej zabudowy), a także otoczenia Zalewu Brodzkiego – jako obszaru kluczowego w promocji turystycznej regionu. ⁴⁰³

11. ⁴⁰⁴ **Obszary przestrzeni publicznej.** ⁴⁰⁵

W Studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych w rozumieniu art. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nie wyklucza to jednak funkcjonowania i tworzenia na obszarze gminy przestrzeni publicznych, rozumianych jako wszystkie tereny ogólnodostępne, m.in. drogi i ulice, pasáže, place, skwery, parki z nawet różne formy krajobrazu stanowiące własność gminną lub skarbu państwa. ⁴⁰⁶

Polityka przestrzenna gminy zmierzać będzie do powiązania ze sobą poszczególnych przestrzeni publicznych w zwarty system przestrzeni publicznych, charakteryzujących się wysokimi walorami przestrzennymi, decydującymi o randze gminy. Do prawidłowego funkcjonowania systemu szczególnie ważna jest rozbudowa sieci dróg publicznych oraz odpowiednie nasycenie przestrzeni publicznych terenami ogólnodostępnej zieleni urządzonej zachęcającej do spotkań, wypoczynku i organizowania imprez kulturalnych.

Szczególnie ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu społeczności gminy mają tereny rekreacyjne nad zalewem. Rozwój przestrzeni publicznych wokół zalewu będzie miał priorytetowe znaczenie dla całej społeczności gminy. Główne działania gminy w celu rozwoju przestrzeni publicznych będą obejmować:

- powiązanie systemu ulicznego gminy z drogami o charakterze ponadlokalnym;
- przebudowę i rozbudowę podsystemów transportowych;
- rozbudowę systemów infrastruktury technicznej (dozbrojenie obszarów predysponowanych do zabudowy i zagospodarowania);
- udostępnienie terenów dla inwestycji strategicznych o znaczeniu ogólnogminnym;
- wprowadzenie ładu przestrzennego (uatrakcyjnienie przestrzeni publicznych) w strefach decydujących o wizerunku gminy (centrum, główne ciągi uliczne);
- pozyskanie terenów budowlanych powiększających zasoby mienia komunalnego m.in. poprzez wykup gruntów (w pierwszym rzędzie położonych w obszarach strategicznych);
- tworzenie warunków łatwej dostępności terenów dla inwestycji wpływających na jakość życia (ład przestrzenny, dostęp do usług);
- rewaloryzacja i eksponowanie (poprzez dobór właściwego programu) wartości kulturowych gminy.

12. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².⁴⁰⁷

W studium nie przewiduje się lokalizacji - na obszarze gminy, obiektów usługowych o powierzchni sprzedaży pow. 400 m², nie wskazuje się tym bardziej⁴⁰⁸ obszarów, w których dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.⁴⁰⁹

W studium nie wyznaczono obszarów dla obligatoryjnych scaleń lub podziałów nieruchomości. Tym niemniej Studium nie wyklucza wyznaczenia takich obszarów – w przypadku zaistnienia takiej potrzeby – na etapie opracowywania planów miejscowych.⁴¹⁰

14. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.⁴¹¹

Zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, będą wymagały wszystkie grunty rolne i leśne – spełniające kryteria określone w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych – dla których należy zmienić przeznaczenie na zgodne z przeznaczeniem, w skład którego wejdą w ramach ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.⁴¹²

15.⁴¹³ **Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.**

Główne założenia to:

- W studium przewidziano zachowanie produkcyjnej funkcji znacznych obszarów rolniczych, obejmujących głównie gleby najwyższych, w skali gminy, klas użytkowych. Na obszarach tych produkcję rolniczą można prowadzić bez przeszkód. Dopuszcza się tu również możliwość lokalizacji zabudowy zagrodowej oraz wszelkich obiektów i urządzeń niezbędnych do racjonalnego gospodarowania **na warunkach określonych przez obowiązujące przepisy odrębne;**⁴¹⁴
- Przewiduje się zmniejszenie areалу rolniczej przestrzeni produkcyjnej.⁴¹⁵ Wynika to z deficytu terenów inwestycyjnych w gminie. Na cele perspektywicznego rozwoju terenów budowlanych przeznaczono w pierwszej kolejności grunty nieużytków i słabszych klas bonitacyjnych gleb.⁴¹⁶
- ⁴¹⁷
- Przewidziano znaczące zwiększenie lesistości gminy poprzez wskazanie znacznych arealów nieużytków i słabych gleb do zalesień, co pozwoli na podniesienie walorów krajobrazowych gminy oraz umożliwi przestrzenną izolację terenów o odmiennych funkcjach (tereny mieszkaniowe - tereny produkcyjno – usługowe);
- Wskazuje się, że gospodarka leśna, w tym w szczególności na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych, ma być prowadzona na podstawach ekologicznych zgodnie z planami urządzania lasów;
- należy dążyć do podniesienia wykorzystania turystycznego lasów, poprzez rozwój ścieżek turystycznych - w tym szczególnie rowerowych, oraz w porozumieniu z zarządcami lasów dążyć do rozbudowy niezbędnej infrastruktury turystycznej na obszarze zwartych kompleksów leśnych (parkingi leśne, tablice informacyjne, miejsca widokowe, miejsca odpoczynku).

16.⁴¹⁸ Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Zasięg obszarów zagrożenia powodziowego wskazany został na załącznikach graficznych Studium. Szczególnie kolizyjnie jest występowanie istniejących obiektów (zabudowy mieszkaniowej i usługowej) oraz terenów usług publicznych w rejonie zagrożonym wystąpieniem powodzi. W tych obszarach powinno się odchodzić od zainwestowania kubaturowego, ograniczając możliwości rozbudowy istniejących obiektów i wykluczając budowę nowych. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodziowego, dla działań związanych z wykonywaniem robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności dla działań związanych z:

- wykonywaniem urządzeń wodnych oraz wznoszeniem innych obiektów budowlanych;
- sadzeniem drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmianami ukształtowania terenu, składowaniem materiałów oraz wykonywaniem innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą,

obowiązują postanowienia ustawy o Prawie Wodnym.

Ponadto budynki - na terenach bezpośrednio sąsiadujących z obszarami zagrożenia powodziowego (a znajdujących się poza granicami tych obszarów) - powinny być wznoszone bez podpiwniczenia, na wyniesionym fundamencie - min. 30 cm; powyżej rzędnej terenu wyznaczającej poziom wody powodziowej w jej maksymalnym zasięgu określonym granicą obszaru zalewowego w Studium.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

Na obszarach predysponowanych na powstawanie osuwisk dopuszczanie zabudowy oraz budowa dróg są niewskazane, nie można na nich lokalizować, bez odpowiedniego posadowienia, zabudowy stałej i ciężkiej. Niewskazana jest również lokalizacja budynków nad krawędziami nisz osuwiskowych. Ponadto w obrębie terenów podatnych na procesy osuwiskowe:

- w przypadku lokalizacji budynków i budowli wskazane jest przeprowadzenie stosownych badań geotechnicznych, geologiczno – inżynierskich lub hydrogeologicznych wymaganych dla skomplikowanych warunków gruntowych, stwierdzających przydatność gruntu pod zabudowę i określających możliwości posadowienia budynków i budowli oraz zabezpieczenia terenów przed procesami osuwiskami. Wspomniana dokumentacja powinna być sporządzona stosownie do wymagań określonych przez obowiązujące przepisy odrębne.
- w przypadku wystąpienia konieczności realizacji na tych terenach infrastruktury drogowej, technicznej lub innych obiektów wymagane jest stosowanie odpowiednich zabezpieczeń technicznych obiektu przed osuwaniem się mas ziemnych,
- wskazane jest odprowadzanie wód deszczowych z posesji w sposób wykluczający możliwości powstawania skoncentrowanych spływów wody w gruncie.⁴¹⁹

17.⁴²⁰ Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Jedynym – funkcjonującą na terenie Gminy Brody obszarem górniczym jest kopalnia Brody Iłżeckie IA. Obszar i jednocześnie teren górniczy został wskazany na załącznikach graficznych do Studium. Wymagania związane z wyznaczeniem w złożu kopaliny filara ochronnego określone zostały w decyzji koncesyjnej dla przedsięwzięcia.⁴²¹

18. Obszary pomników zagłady, ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.⁴²²

Teren Gminy Brody leży poza zasięgiem oddziaływania obszarów pomników zagłady.⁴²³

19.⁴²⁴ Obszary wymagające szczególnych sposobów zagospodarowania o ograniczonych możliwościach inwestycyjnych.

Jako strefy o ograniczonych możliwościach inwestycyjnych studium wskazuje:

- strefy sanitarne, zlokalizowane w odległości 50 i 150 m od cmentarzy;
- strefy w sąsiedztwie gazociągów wysokiego ciśnienia;
- strefy w sąsiedztwie linii elektroenergetycznych 110 kV i 15 kV;
- strefy w sąsiedztwie dróg krajowych;
- pośredniej i bezpośredniej ochrony ujęć wody;
- ochrony udokumentowanych złóż kopaliny;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- strefy ochronne Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – 420.⁴²⁵

20.⁴²⁶ Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub rehabilitacji.

Obszarami wymagającymi przekształceń są takie rejon, których obecne przeznaczenie nie odpowiada założonym kierunkom zagospodarowania gminy.

Na obszarze gminy występuje ograniczona ilość obszarów wymagających szczególnych działań związanych z ich rehabilitacją. Jako główne obszary problemowe wskazać można:

- istniejące centrum gminne (rejon koncentracji usług publicznych w Brodach) – działania powinny obejmować nie tylko modernizację istniejących obiektów, ale także zapewnić możliwość wprowadzenia nowych funkcji;
- obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską, w tym szczególnie obiekty wskazane do objęcia gminną ewidencją zabytków;
- obszary wskazane do rozwoju funkcji turystyki (położone w bezpośrednim sąsiedztwie zalewu Brodzkiego);
- obszary związane z obsługą komunikacyjną, w tym w infrastruktura parkingową;

Obszarem, który powinien zostać poddany rekultywacji będzie teren górniczy Brody Iłżeckie 1A - w kierunku wskazanym przez właściwego starostę, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.⁴²⁷

21.⁴²⁸ Tereny zamknięte.

Terenami zamkniętymi na obszarze gminy są tereny kolejowe, wskazane na załącznikach graficznych. Dla terenów tych nie wyznacza się stref ochronnych.

22.⁴²⁹ Główne zadania organizacyjne.

Realizacja polityki przestrzennej gminy wymagać będzie podjęcia następujących działań o charakterze organizacyjnym:

- przebudowa systemów infrastruktury technicznej, która pozwoli na uwolnienie wielu terenów pod zabudowę (np. budowa kanałów zbiorczych, przełożenie sieci) - wymagać będzie nowych rozwiązań organizacyjnych i prawnych, zmieniających zasady zarządzania i eksploatacji sieci i systemów,
- realizacja uzbrojenia powiązanego z infrastrukturą gmin sąsiednich - wymagać będzie ustalenia zakresu niezbędnej współpracy pomiędzy gminami a przedsiębiorstwami eksploatującymi sieci,
- koordynacja procesów inwestycyjnych, zapewnienie ładu przestrzennego - wymagać będą uruchomienia trybu sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uruchomienie procesów inwestycyjnych, w tym związanych z realizacją zadań własnych gminy - wymagać będzie określenia zasad ich finansowania (np. samofinansowanie, finansowanie z budżetu gminy, subwencje, dotacje itp.),
- tworzenie zasobów gruntów dla realizacji ładu przestrzennego, odbudowy i kształtowania przestrzeni publicznych - wymagać będzie uregulowania tytułów prawnych do nieruchomości gruntowych na terenie gminy i stworzenia banku danych o właścicielach oraz uruchomienia form organizacyjnych i finansowych pozyskiwania gruntów.

23.⁴³⁰ Zadania inwestycyjne.

Za najistotniejsze działania zarówno dla poprawy jakości życia mieszkańców, jak i przygotowania terenów pod inwestycje uznaje się modernizację i rozbudowę systemów infrastruktury technicznej i transportu.

Dla zatrzymania mieszkańców niezbędne będzie stworzenie nowych miejsc pracy poprzez realizację inwestycji na obszarach strategicznych.

Istotnym krokiem w kierunku zapewnienia odpowiedniego poziomu obsługi i wprowadzenia ładu przestrzennego w tkankę urbanistyczną gminy będzie realizacja centrum usługowo - administracyjnego gminy w powiązaniu z zespołem rekreacyjnym.

Jako istotne uzupełnienie działań zmierzających do poprawy jakości życia należy traktować zagospodarowywanie terenów dla rekreacji i wypoczynku.

24. Inne obszary problemowe.⁴³¹

Na obszarze Gminy Brody nie występują obszary problemowe inne niż wymienione w powyższych rozdziałach opracowania.⁴³²

¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.”

³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.10.3. Uwarunkowania rozwoju rolnictwa”

⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z punktu 1.12. do punktu 1.11.

¹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.11. Tereny zieleni.”

- ¹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.13.”
- ¹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.14.”
- ¹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.15.”
- ¹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „przyrodniczego.”
- ¹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.15.3.”
- ¹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.16. Zagrożenia środowiska przyrodniczego”
- ²⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.16.3.”
- ²¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.16.2.”
- ²³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.16.3.”
- ²⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.16.4.”
- ²⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z pkt. 1 do pkt. 4
- ²⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „ 2.”
- ²⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z pkt. 1 do pkt. 4
- ³¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.1. Zasady ochrony konserwatorskiej.”
- ³³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „3. Demografia”
- ³⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „3.1.Rynek pracy, zatrudnienie.”
- ³⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „4.”
- ³⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.”
- ³⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.1..”
- ³⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.2.”
- ³⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.3.”
- ⁴¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.4.”
- ⁴² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.5.”
- ⁴³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.6.”
- ⁴⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.7.”
- ⁴⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „2004- 2006.”
- ⁵⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁵¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. wersja tekstu przed zmianą: „2.”
- ⁵² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.
- ⁵³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania”
- ⁵⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany
- ⁵⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany
- ⁵⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z punktu 4. do punktu 5.
- ⁵⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „6.Wnioski do Studium.”
- ⁵⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „**Zasady i zakres ustaleń studium**”.
- ⁵⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „ustalenia”
- ⁶⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „i krajobrazu kulturowego.”
- ⁶¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁶² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁶³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „7.8.”
- ⁶⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „7.9.”
- ⁶⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „w tym o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych.”

- ⁶⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁶⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁶⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „oraz obszary, dla których gmina chce sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
- ⁶⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁷⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „10.”
- ⁷¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Obszary przestrzeni publicznej i rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m2.”
- ⁷² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁷³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁷⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁷⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „11.”
- ⁷⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „12.”
- ⁷⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „13.”
- ⁷⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁷⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „14.”
- ⁸⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15.”
- ⁸¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „16.”
- ⁸² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „17.”
- ⁸³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „18.”
- ⁸⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁸⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „dotyczą”
- ⁸⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Podstawowe uwarunkowania i cele rozwoju przedstawione w obowiązującym Studium zostają aktualne. Zmiany w tekście i załącznikach graficznych dotyczą nowych elementów i uaktualnień. Dla elementów obowiązującego Studium które są nadal aktualne zachowano dotychczasowe zapisy tworząc dokument ujednolicony.”
- ⁸⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany
- ⁸⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Miejscowość Brody jest siedzibą Urzędu Gminy”. Źródło: Ekofizjografia.
- ⁸⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Ze względu na obecność atrakcyjnych terenów i obiektów większą część powierzchni gminy uznano za obszar o dużym potencjale turystycznym. Położenie gminy na obszarach prawnie chronionych powoduje ograniczenia lokalizacyjne i przesądza o proekologicznych kierunkach zagospodarowania.”
- ⁹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Miejscowości i sołectwa objęte opracowaniem położone są w dolinie rzeki Kamiennej (lewy dopływ Wisły), na jej charakterystycznym odcinku utworzonym przez Zalew Brodzki, Dziurów, Adamów, Ruda i Brody usytuowane są na północnych brzegach rzeki i zalewu, Krynki po jego południowej stronie. Dolina rzeki Kamiennej, wzdłuż której położone są miejscowości objęte opracowaniem m.p.z.p., jest główną osią krajobrazową i gospodarczą gminy. Obszar opracowania wynosi 161 km2.” Źródło: Ekofizjografia.
- ⁹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „11 105”
- ⁹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „na 31 grudnia 2005r.”
- ⁹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Pracuje 1308 osób, w tym 963 osoby w przemyśle, 328 osób w usługach, 22 osoby w rolnictwie. Bezrobotnych pozostawały 1453 osoby.”
- ⁹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „111,6 km2 powierzchni gminy co stanowi 69 % ogółu, użytki rolne, pola zajmujące 33 km2 co stanowi 20 % ogółu.”
- ⁹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „zlokalizowany centralnie w obszarze planu”.
- ⁹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – **wersja tekstu przed zmianą: „do Łodzi”. Źródło www.pkp.pl.**
- ⁹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „W zachodnim krańcu Brodów zlokalizowany jest kompleks turystyczny "Relax", malowniczo położony na wzgórzu ponad zalewem Brodzkim.”
- ¹⁰⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „i dom opieki. W tej części Brodów, pomiędzy linią kolejową i rzeką znajdują się tereny rekreacyjne, na których funkcjonują boiska ziemne.”
- ¹⁰¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „tutaj też jest zakład rzemieślniczy.”
- ¹⁰² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „kościół.”
- ¹⁰³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Istniejąca szkoła podstawowa, w części południowej zlokalizowany jest zakład hodowli drobiu.”
- ¹⁰⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „w terenie o niekorzystnych warunkach geologicznych.”
- ¹⁰⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „niewielka enklawa zabudowy zagrodowej zlokalizowana w terenach zagrożenia powodziowego.”
- ¹⁰⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Ukształtowany układ komunikacyjny preferuje wiejska koncentracja usług w rejonie skrzyżowania z drogą do Dziurowa.”
- ¹⁰⁷ **Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.**

- ¹⁰⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Intensyfikacja produkcji towarowej wymaga przekształcenia struktury agrarnej istniejących gospodarstw.”
- ¹⁰⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹¹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.”
- ¹¹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1. Uwarunkowania przyrodnicze zagospodarowania przestrzennego.”
- ¹¹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Obszar objęty opracowaniem m.p.z.p., obejmujący sołectwa Dziurów, Adamów, Ruda, Brody i Krynki, zajmuje południową części gminy. Miejscowość Brody i jest siedzibą Urzędu Gminy. Ze względu na relatywnie wysoką gęstość zaludnienia, duże rozdrobnienie rolnictwa oraz wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, gmina Brody zakwalifikowana została do północnego obszaru zurbanizowanego wchodzącego w skład kształtującej się Aglomeracji Staropolskiej. Szczególne walory przyrodniczo - krajobrazowe oraz liczne obiekty dziedzictwa kulturowego rejonu pozwalają uznać znaczną część gminy za obszar o dużym potencjale turystycznym. Z kolei położenie gminy na obszarach prawnie chronionych powodować może pewne ograniczenia lokalizacyjne i powinno decydować o proekologicznych kierunkach zagospodarowania.” Źródło: Ekofizjografia.
- ¹¹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.
- ¹¹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Ze względu na wysokie walory przyrodnicze”
- ¹¹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹¹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹¹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W regionalizacji fizyczno - geograficznej wg J. Kondrackiego, omawiany teren leży w Prowincji Wyżyna Małopolska i na styku mezoregionu Płaskowyż Suchedniowski i mezoregionu Przedgórze Łżeckie, ich granicę stanowi Kamienna. Płaskowyż Suchedniowski charakteryzuje się górzystym charakterem rzeźby, w krajobrazie dominują szerokie, kopulaste lub spłaszczone garby i wierzchowiny sięgające do 400 m n.p.m. Dolina środkowej Kamiennej od Skarżyska Kamiennej do Ćmielowa stanowi granicę pomiędzy Górami Świętokrzyskimi a Przedgórzem Łżeckim. Charakterystyczny dla całego Przedgórze Łżeckiego jest krawędziowy typ rzeźby tzn. w formie równoległych garbów, kuest, progów skalnych rozdzielonych subsekwentnymi obniżeniami. Interesującym pod względem krajobrazowym jest okolica wsi Brody - Tatry. Dominuje tu lessowy typ gleby, co sprzyja intensywnej erozji. Obszar położony jest wyżej niż otaczające tereny, charakteryzuje się stromymi stokami i głębokimi wąwozami lessowymi z ciekawą szatą roślinną. Na powierzchni terenu występują liczne osuwiska (np. w Adamowie i w Rudzie w pobliżu trasy kolei oraz w Krynkach w rejonie przewężenia Zalewu Brodzkiego). Spadki zboczy w wielu miejscach przekraczają 5%, co stanowi zagrożenie osuwiskiem i ograniczenie dla zabudowy.” Źródło: Ekofizjografia.
- ¹¹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Obszar gminy Brody leży w północno-wschodniej części obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich, zbudowanego z utworów triasu i jury. Trias reprezentowany jest przez piaskowce, iły i osady węglanowe. Osady jury wykształcone są w postaci piaskowców, mułowców, ilów, łupków ilastych z warstwami rud żelaza, piasków żelazistych, piasków oraz wapieni. Utwory trzeciorzędowe (miocen) występują w postaci niewielkich fragmentów w północnej części gminy - są to piaski i iły z krzemieniami. Najmłodsze - czwartorzędowe osady występują płatami na całej powierzchni gminy i w dolinie rzeki Kamiennej. Są to piaski, gliny zwalowe, lessy oraz mady i piaski rzeczne.”
- ¹¹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.
- ¹²⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Kopaliny występujące na terenie gminy Brody to piaski kwarcowe, piaskowce, surowce ilaste oraz, niegdyś wydobywane na szeroką skalę, rudy żelaza. Surowce ilaste – iły kaolinowe - udokumentowano w złożu Adamów. Obecnie na terenie gminy występują cztery udokumentowane złoża: „Brody Łżeckie”, „1”, „Brody Łżeckie Michałów” oraz „Adamów”. Na terenie objętym opracowaniem studium aktualnie czynne jest jedno złożo piasków udostępnione do eksploatacji odkrywkowym wyrobiskiem górnictwem – Brody Łżeckie 1. Wydobywanie odbywa się na mocy koncesji Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 05 kwietnia 2004r. (decyzja nr ŚR.V.7412-8/04). Ze względu na położenie Gminy w OChKDK nie przewiduje się wydobywania kopaliny na skalę przemysłową.” Źródło: Ekofizjografia.
- ¹²¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹²² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.
- ¹²³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Zalew jest sztucznym zbiornikiem o pow. ca 250ha i pojemności ca 7,5 mil m3. Utworzony został jako zbiornik retencyjny Wykorzystanie zbiornika do celów rekreacyjnych i wędkarskich wymaga utrzymania czystości wód na poziomie II klasy.”
- ¹²⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „o łącznej pojemności 3409m3.”
- ¹²⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Przeważająca część obszaru gminy należy do zlewni rzeki Kamiennej, jednej z najważniejszych rzek województwa Świętokrzyskiego. Dla większości cieków znajdujących się na terenie gminy nie opracowano danych dotyczących charakterystyki przepływu wód oraz warunków zabezpieczenia przed powodzią. Największe zagrożenie dla terenów położonych w dolinie stanowi rzeka Kamienna oraz Zalew Brodzki (woda stuletnia). W przypadku pozostałych cieków na zalanie narażone są tereny w pasie ca 50 m szerokości, a stopień zagrożenia powodzią jest niewielki.” Źródło: Ekofizjografia.
- ¹²⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z punktu 1.6.1.1. do punktu 1.6.4.
- ¹²⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Występowanie wód podziemnych zwykłych określa położenie gminy Brody na północno - wschodnich rubieżach środkowomałopolskiego regionu hydrogeologicznego. Strefy zasobności wód podziemnych charakteryzuje układ pasmowy w relacji północny zachód - południowy wschód. Największą zasobnością charakteryzują się zalesione tereny północne, położone w obrębie strefy ochronnej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 420 Wierzbitca - Ostrowiec. Środkową część gminy wypełniają strefy małej i średniej zasobności. Część południowo-zachodnia to strefa występowania wód podziemnych o niewielkiej zasobności. Studnie wiercone ujmują wodę z pierwszego, drugiego lub trzeciego poziomu wodonośnego z utworów triasu lub jury. Lokalnie wody pobiera się z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Najpłycej położone wody gruntowe (0-1m p.p.t.) występują w obrębie miejscowości Lubienia, Jabłonna i północnej części Koloni Styków. Najgłębiej (25-30m p.p.t.) zalegają wody gruntowe w Krynkach, Kuczowie i Kornatkach. Gmina Brody, poza niewielkim fragmentem w części północno-wschodniej, położona jest na obszarze użytkowego zbiornika wód podziemnych.” Źródło: Ekofizjografia.
- ¹²⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹²⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.

¹³⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z punktu 1.6.1.1. do punktu 1.6.4.

¹³¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „zlokalizowanych w granicach określonych na załączniku graficznym studium jako tereny narażone na zalanie wodami powodziowymi 1%.

W dolinach pozostałych niewielkich z reguły cieków wodnych strefa zagrożenia obejmuje teren zawarty w pasie 50 metrowym. Występują liczne przypadki nadmiernego zbliżenia zabudowy do przepływających strumieni.”

¹³² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.

¹³³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – Ocena warunków geologiczno-inżynierskich została przedstawiona na mapie będącej załącznikiem do Studium.

Plansza ta przedstawia:

- tereny narażone na zjawisko osuwisk (spadki 5-12%);
- złoża surowców udokumentowane i nieudokumentowane;
- kategorie ujęć wody;
- syntetyczne (tabelaryczne) zestawienie siedemnastu rodzaju utworów ze względu na rodzaj, wiek, genezę, charakterystykę surowcową charakterystykę hydrogeologiczną oraz charakterystykę geologiczno-inżynierską (warunki posadowienia).”

¹³⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Przyrodnicze i użytkowe właściwości gleb związane są bezpośrednio z budową geologiczną, rzeźbą terenu i stosunkami wodnymi. Dodatkowym, istotnym czynnikiem kształtującym pokrywę glebową gminy, są przekształcenia antropogeniczne. Według regionalizacji litologiczno-glebotwórczej M. Strzemskiego (1965) gmina Brody leży w obrębie trzech regionów: Gielniowsko – Skarżyskiego regionu gleb wykształconych na piaskowcowym retyku i liasie, Suchedniowskim regionie gleb wykształconych na utworach piaskowcowych dolnego triasu i w rejonie Ostrowieckim. Niewielką część stanowią grunty podlegające szczególnej ochronie przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze. Przeważają tu gleby średnio przydatne dla produkcji rolnej (kompleksy: pszenne wadliwe, żytnie dobre, zbożowo-pastewne mocne), gleby słabe i bardzo słabe (kompleks: żytni i zbożowo-pastewny). Klasa I i II na terenie gminy Brody nie występuje. Gleby III klasy na tym terenie to głównie lessy. Największy płat lessów znajduje się na terenie sołectwa Krynki, ale gleby te występują także w okolicy wsi Brody-Tatry oraz Krynki. Wśród użytków leśnych przeważają lasy na siedliskach średnio żyznych i żyznych o dobrych warunkach bioklimatycznych. Gmina Brody Łżeckie znajduje się w grupie gmin o najwyższym udziale w ogólnym areale gminy gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych, a także w grupie gmin o najwyższym udziale fosforu w glebie i jednym z najniższych (20-40%) pod względem zawartości potasu. Na terenie miejscowości objętych opracowaniem licznie występują gleby płytkie na skale powyżej 50cm. W ogólnej powierzchni gminy użytki rolne stanowią ok. 23, 3 %. Około 70 % powierzchni gminy zajmują obszary leśne. Bonitacja użytków rolnych w gminie Brody (wg danych IUNG z 1980r.) przedstawia się następująco:

Grunty orne:

- KI. I-O
- KI. II-O
- KI. MA-56
- KI. MB-87
- KI. IVA-309
- KI. IVB-607
- KI. V-1128
- KI. VI-763
- KI. VIZ-43

Użytki zielone:

- KI. I-O
- KI. II-O
- KI. III-3
- KI. IV-465
- KI. V-352
- KI. VI-130
- KI. VIZ-57

Na ogólną powierzchnię 16 125 ha użytki rolne stanowią niewielką powierzchnię, przekraczającą nieco 23%. Około 60 % ogólnej powierzchni gruntów ornych stanowią grunty słabej jakości - klasy V, VI i VIZ. Wśród użytków zielonych, podobnie jak w gruntach ornych, dominują klasy V, VI, VIZ, które stanowią ponad 50% ogółu gruntów o tym sposobie użytkowania.” Źródło: Ekofizjografia.

¹³⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Klimat Krainy Świętokrzyskiej, pomimo nieznacznego wzniesienia nad poziom morza (ca 250 m), wyraźnie różni się od klimatu krain otaczający ten region. Centralny obszar charakteryzuje średnia roczna temperatura o 1° do 2° niższa niż w Warszawie, opady kształtują się pomiędzy 600 a 800 mm, a śniegi zalegają dłużej niż w lasach sąsiednich. Następstwem tych różnic jest okres wegetacyjny w porównaniu z Warszawą krótszy o dwa tygodnie.” Źródło: Ekofizjografia.

¹³⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Pod względem geobotanicznym omawiany obszar należy do położonej w pasie Wyżyn Środkowych Krainy Świętokrzyskiej - Okręg Konecki.” Źródło: Ekofizjografia.

¹³⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „*Doronicum austriacum*, *Streptopus amplexifolius* czy *Arnica montana*.”

¹³⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.10.3.

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa”

¹³⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z punktu 1.12. do punktu 1.11.

¹⁴⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Na terenie gminy występują gatunki zwierząt charakterystyczne dla zespołów leśnych, zbiorowisk wodnych i przywodnych oraz gatunki charakterystyczne dla gospodarstw rolnych. Najbardziej interesujące gatunki fauny występują w lasach Puszczy Łżeckiej – są to m.in. łosie, jelenie, dziki, borsuki, bociany czarne, cietrzewie, rzekotki i salamandry.” Źródło: Ekofizjografia.

¹⁴¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁴² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Gospodarstwa rolne obejmują 3869 ha, w tym 215 ha lasu i 3417 ha użytków rolnych.” Źródło: Zestawienie zbiorcze danych ewidencyjnych dotyczące gruntów. Rok 2012r. – materiały Starostwa Powiatowego.

¹⁴³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W strukturze zasiewów, wg stanu na koniec czerwca 1997 roku, dominują ziemniaki (450 ha), w dalszej kolejności pszenżyto (330 ha) i żyto (280 ha). Najmniej wysiewa się pszenicy (150 ha) co niewątpliwie wynika z małej ilości gleb dobrych. W 1997 roku w gminie Brody nie uprawiano roślin

przemysłowych. Najefektywniej przebiega uprawa ziemniaków - 145 dt(q)/ha. Wśród zbóż największą wydajność osiągnięto w uprawie pszenicy, uzyskując 24,2 dt/ha." Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brody na lata 2009 – 2012, z perspektywą na lata 2013 - 2016, przyjęty Uchwałą Nr X/73/2009 Rady Gminy w Brodach z dnia 27.11.2009 roku.

¹⁴⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.11. Tereny zieleni.”

¹⁴⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Obecna w krajobrazie zieleni lasów o funkcjach izolacyjnych powinna zostać bezwzględnie zachowana i objęta planem gospodarki drzewostanem - uwzględniającym specyfikę występujących tu zespołów. Względy estetyczne i potrzeba harmonijnego kształtowania krajobrazu decydują o potrzebie zachowania i pielęgnacji wszystkich form zieleni występujących na terenie gminy. Ważnym zadaniem - w kontekście perspektyw turystycznego i rekreacyjnego rozwoju tego obszaru - jest kształtowanie zieleni w sąsiedztwie dróg publicznych o dużym natężeniu ruchu; wzdłuż szlaków turystycznych; w otoczeniu zabudowy nowo powstającej (szczególnie w miejscowościach położonych nad Zalewem Brodzkim) oraz zabudowy adaptowanej na cele turystyczne. Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wszystkie tereny zieleni powinny tworzyć zamknięty system powiązań przestrzennych. Utworzenie takiego systemu wymaga odpowiednich dyspozycji planistycznych.” Źródło: Ekofizjografia.

¹⁴⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.13.”

¹⁴⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.14.”

¹⁴⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁴⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.15.”

¹⁵⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „przyrodniczego.”

¹⁵¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁵² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.

¹⁵³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.15.1.”

¹⁵⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej chroni cenne walory naturalne doliny Kamiennej i jej otoczenia, oraz cenne walory kultury materialnej”. Źródło: Ekofizjografia.

¹⁵⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.15.2.”

¹⁵⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Rezerwaty „Skały pod Adamowem” (nr.rej.woj.R-059), „Skały w Krynkach” (nr.rej.woj.R- 065) i ”Rosochacz” (nr.rej.woj. R-061), „Skały pod Adamowem” ustanowiono w 1995 r. na powierzchni 8,98 ha (plan ochrony obowiązuje do 31 grudnia 2020 roku). Częściową ochroną objęto wychodnie piaskowców dolnotriasowych występujące na stoku doliny strumyka Ruśnia. Długotrwałe procesy wietrzenia nadały im kształty ambon, głęboko podciętych okapów, grzybów skalnych, a w ścianach utworzyły się płaskie zagłębienia i wystające gzymsy. „Skały w Krynkach” ustanowiono w 1997 r. na powierzchni 25,46 ha (plan ochrony obowiązuje do 31 grudnia 2018 roku). Status rezerwatu otrzymał fragment lasu na stoku doliny Kamiennej w pobliżu Zalewu Brodzkiego na południe od miejscowości Krynki Małe. Ochroną objęto naturalne odsłonięcia piaskowców dolnotriasowych występujących w formie bloków, progów, urwisk, gzymsów, okapów oraz odznaczających się w krajobrazie grzybów skalnych oraz kazałnic. W granicach rezerwatu znajduje się także wąwóz z pionowymi ścianami skalnymi o wysokości ca 10m. Rezerwat „Rosochacz” ustanowiono w 1997 roku. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnych, wielogatunkowych drzewostanów porastających bagienne źródła rzeki Świętojanki. Drzewostany te powstały jako efekt ekspansji gatunków lasotwórczych na bagnisty oparzeliskowy obszar źródeł rzeki. Rezerwat położony jest na terenie leśnictwa Lubienia i obejmuje powierzchnię 30,52 ha (plan ochrony obowiązuje do 31 grudnia 2018 roku.” Źródło: Ekofizjografia.

¹⁵⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.15.2.”

¹⁵⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Pomniki przyrody ta forma ochrony obejmuje aktualnie cztery spośród pięciu ustanowionych na terenie gminy obiektów przyrody nieożywionej oraz jedno spośród dwóch pomnikowych drzew. Pomniki przyrody o nr rej. 136, 137 i 138 to skały położone są w bliskim sąsiedztwie w kompleksie tzw. Skał w Rudzie, ciągnącym się wzdłuż północno-zachodniego stoku doliny Kamiennej. Na stromym zboczu opadającym w kierunku Zalewu Brodzkiego występują licznie większe i mniejsze bloki skał zbudowane z piaskowców dolnotriasowych. Najciekawsze z nich są pomnikami przyrody, np. monolityczna baszta o wysokich, pionowych ścianach oraz pobliskie, ośmiometrowe urwisko z półką skalną o długości 20m. Pomnik przyrody nr rej. 139 to odsłonięcie geologiczne stanowiące dawny łom skokowy, znajdujące się w niewielkim wąwozie na południowym zboczu doliny Kamiennej we wsi Krynki. W rejonie leśniczówki Krynki rośnie zanotowana pod nr 380 - dagleźnia zielona. Pozostałe pomniki to profil geologiczny w miejscowości Młynek (nr rej. 140) i 3 buki pospolite w leśnictwie Lubienia (nr rej. 379).”

¹⁵⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „indywidualne.”

¹⁶⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.15.1.”

¹⁶¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Waloryzacja przyrodnicza istniejącego zagospodarowania w sposób kompleksowy została przedstawiona na planszy będącej załącznikiem graficznym do Studium. Wyznaczono na planszy:”

¹⁶² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „chronione (rejestr i ewidencja wojewódzkiego konserwatora, strefy archeologiczne), rezerwat przyrody;”

¹⁶³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1.16. Zagrożenia środowiska przyrodniczego”

¹⁶⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.16.3.”

¹⁶⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są produkty uboczne spalania paliw w pojazdach silnikowych oraz hałas. Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest istniejąca gospodarka ciepłownicza - spalanie paliw stałych w energetyce ciepłej i gospodarstwie domowym.” Źródło: Ekofizjografia.

¹⁶⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁶⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Ekofizjografia.

¹⁶⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „1.16.2.”

¹⁶⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Rzeka Kamienna oraz pozostałe ciekі stanowiące główną podstawę drenażową wód podziemnych są obecnie zanieczyszczone w wyniku nieuporządkowanej gospodarki ściekowej i braku kanalizacji, substancjami pochodzącymi z nawozów sztucznych i środków ochrony roślin a także zrzutami ścieków przemysłowych.” Źródło: Ekofizjografia.

- ¹⁷⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.16.3.”
- ¹⁷¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W roku 2002 rzeka Kamienna prowadziła na obszarze gminy wody II klasy czystości (na krótkim odcinku powyżej Wąchocka) oraz wody pozaklasowe (na pozostałych odcinkach). Decydujące znaczenie w ocenie jakości wody miały azotyny, mangan, fosfor ogólny i miano Coli. Docelowo planowane jest osiągnięcie I klasy czystości wód. Wymagać to będzie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na całym obszarze zlewni. Ze względu na brak sieci pomiarowej nie można określić jakości wód powierzchniowych pozostałych cieków. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że w początkowym biegu nie są one zanieczyszczone. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego oraz bytowo-komunalnego wzrasta w miarę przepływania przez tereny zabudowane i tereny upraw polowych.” Źródło: Ekofizjografia.
- ¹⁷² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ 1.16.4.”
- ¹⁷³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Wzrastająca penetracja terenu użytkowanego przez ludność miejscową oraz turystów”
- ¹⁷⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁷⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z pkt. 1 do pkt. 4
- ¹⁷⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁷⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁷⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁷⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „ 2.”
- ¹⁸⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁸¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło <http://www.stat.gov.pl/gus>
- ¹⁸² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Zestawienie zbiorcze danych ewidencyjnych dotyczące gruntów. Rok 2012. – materiały Starostwa Powiatowego.
- ¹⁸³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z pkt. 1 do pkt. 4
- ¹⁸⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ¹⁸⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą:
„ 1.1. Zasady ochrony konserwatorskiej.
Teren gminy Brody zaliczony jest w klasyfikacji wojewódzkiej do obszarów o średnim nasyceniu zabytkami nieruchomymi (grupa 101 - 200 zabytków). Cechą charakterystyczną zabytków nieruchomych gminy jest wyraźna dominacja drewnianej zabudowy mieszkalnej, głównie z okresu międzywojennego, oraz przewaga zabytków techniki w pozostałych zasobach.
Założenia komponowane praktycznie nie występują. Jedyne zabytkowe cmentarze znajdują się w Krynkach. Pomimo bogatej spuścizny historycznej zewidencjonowano zaledwie 4 stanowiska archeologiczne. Obecne układy ruralistyczne ukształtowane zostały w XIXw. ”
- ¹⁸⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W celu właściwej ochrony zabytków wpisano do rejestru i ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków 134 obiekty według stanu z 11 kwietnia 2005. biekty określone znajdujące się w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków są obiektami wykazującymi znaczące walory zabytkowe i powinny stanowić podstawę założenia gminnej ewidencji zabytków, prowadzonej w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków, poniższe zestawienie przedstawia wszystkie te obiekty w podziale na wsie, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków i podlegają pełnej ochronie konserwatorskiej. Pozostałe obiekty powinny zostać objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania. W poniższym zestawieniu wyszczególniono obiekty, które zostały wyburzone. Numeracja listy zabytków odpowiada numerom wyszczególnionym na załącznikach graficznych.
- ADAMÓW**
1. DOM Adamów 8 drewn. XX wł. Janina Chrzęstowska, 1939-1945 r.
- BÓR KUNOWSKI**
2. DOM Bór Kunowski 46 drewn. XX wł. Michał Sygut, ok. 1930 r.
3. DOM Bór Kunowski (Kitowiny) 76 drewn. XX wł. Zenobia Kucharska, 1941 r. *wyburzony*
4. DOM Bór Kunowski (Kitowiny) 77 drewn. XIX wł. Stanisław Kita, 4 ćw. XIX
- BRODY**
5. DOM ZESPÓŁ: *DOMU Brody 233* drewn. XX ul. Szkolna 5, wł. Agnieszka Boboli, ok. 1910 r. *Rejestr: 1181*
6. OGRODZENIE ZESPÓŁ: *DOMU Brody 233* mur. XX ul. Szkolna 5, wł. Agnieszka Boboli, ok. 1910 r. *Rejestr: 1181*
7. DOM Brody 37 drewn. XX wł. Z. Bernaciak, ok. 1920 r. *wyburzony*
8. DOM Brody 53 wł. A. Klepacz, ok. 1890 r. wł. A. Klepacz, ok. 1890 r.
- 9.. DOM Brody 78 drewn. XX wł. Józef Dudek, 1 ćw. XX
10. DOM Brody 89 drewn. XX wł. Maciej Dąbrowski, 1 ćw. XX *wyburzony*
11. DOM Brody 97 drewn. XX wł. Helena Siejniak, ok. 1930 r.
12. DOM Brody 104 drewn. XX wł. Jan Hemaciak, ok. 1930 r. *wyburzony*
13. DOM Brody 111 drewn. XX wł. Seweryn Rożek, ok. 1930 r.
14. DOM Brody 123 drewn. XIX wł. K. Grudziecka, ok. 1897 r. *wyburzony*
15. DOM Brody 168 drewn. XX wł. Zofia Łodej, ok. 1930 r.
16. DOM Brody 256 drewn. XX wł. Marian Czyżyński, ok. 1930 r. *wyburzony*
17. MŁYN motorowy mur. XX ob. elektryczny, wł. GS, 1905 r.
18. OBORA Brody 91 drewn. XX wł. T. Stachuczy, ok. 1910 r.
19. DOM Brody (Górki Brodzkie) 31 drewn. XX wł. Józef Adamczyk, 1 ćw. XX
20. DOM Brody (Górki Brodzkie) 329 drewn. XX wł. Waldemar Dziulko, I. 30 XX
21. DOM Brody (Górki Młyńskie) 201 drewn. XX wł. Stanisław Lis, I. 30 XX
22. DOM Brody (Połagiew) 35 drewn. XX wł. Karol Kutera, 2 ćw. XX
23. DOM zarządu zakładu przemysłowego ZESPÓŁ: *WALCOWNI i pudligami* mur. XIX wł. komunalna, 1834-1841, remont ok. 1975 r. i po 1990 r. *Rejestr: 181*
24. UKŁAD WODNY ZESPÓŁ: *WALCOWNI i pudligami* ziem. XIX przebud. urządzenie wodne z tamą i przepustem, 1834-1841, zniszczone powodzią 1903 r., gruntownie przekształcone po 1960 r. przy okazji budowy nowej grobli. *Rejestr: 176*
25. DOM 2 domy robotnicze ZESPÓŁ: *WALCOWNI i puddingami* mur. XIX nr 351 i 366, 1834-1841.
- BUDY BRODZKIE**
26. DOM Budy Brodzkie 8 drewn. XX wł. Jan Magula, ok. 1930 r.
27. DOM Budy Brodzkie 26 drewn. XX wł. Zenon Lisicki, 1 ćw. XX
28. DOM Budy Brodzkie 31 drewn. XX ok. 1930 r.

-
29. DOM Budy Brodzkie 38 drewn. XX wł. Zbigniew Wiśniewski, ok. 1930 r.
30. DOM Budy Brodzkie 41 drewn. XX wł. Stanisław Kerek, ok. 1930 r. *wyburzony*
31. DOM Budy Brodzkie 45 drewn. XX wł. Antoni Kutura, ok. 1930 r.
32. BUDYNEK gospodarczy ZESPÓŁ: ZAGRODY Budy Brodzkie 25 drewn. XX wł. Stefan Rybarczyk, pocz. XX
33. DOM ZESPÓŁ. ZAGRODY Budy Brodzkie 25 drewn. XX wł. Stefan Rybarczyk, ok. 1930 r.

DZIURÓW

34. DOM Dziurów I drewn. XX wł. Stanisław Orkisz, ok. 1930 r.
35. DOM Dziurów 25 drewn. XX wł. Józef Knowski, l. 30 XX *wyburzony*
36. DOM Dziurów 52 drewn. XX wł. Jan Woźniak, l. 20 XX
37. DOM Dziurów 68 drewn. XX wł. Natalia Turek, l. 20 XX
38. DOM Dziurów 78 drewn. XX wł. Stefan Kunart, 1 ćw. XX *wyburzony*
39. DOM Dziurów 99 drewn. XX wł. Cecylia Ludek, l. 30 XX
40. DOM Dziurów 100 drewn. XX wł. Adam Serwicki, l. 30 XX
41. DOM Dziurów 103 drewn. XX wł. Władysław Dziekan, 1928 r.
42. DOM Dziurów 105 drewn. XX wł. Maria Bożek, l. 20 XX
43. DOM Dziurów 107 drewn. XX wł. Krystyna Zapala, 1 cw. XX
44. DOM Dziurów 128 drewn. XX ok. 1920 r. *wyburzony*
45. KAPLICZKA mur. XX 2ćw. XX
46. SZKOŁA drewn. XX l. 30 XX

HENRYK

47. DOM Henryk 24 drewn. XX wł. Tadeusz Glina, 1924 r. *wyburzony*

JABŁONNA

48. DOM Jabłonna 33 drewn. XX wł. Roman Jadwidzic, 1 ćw. XX *wyburzony*
49. DOM Jabłonna 40 drewn. XX l. 20 XX
50. DOM Jabłonna 49 drewn. XX wł. Maciej Kobyłecki, ok. 1900 r. *wyburzony*
51. DOM Jabłonna 50 drewn. XX wł. Piotr Lopek, 1 ćw. XX

KRYNKI

52. CMENTARZ parafialny teren w granicach ogrodzenia.
53. DOM Krynki 16 drewn. XX wł. Michał Woźniak, ok. 1900 r.
54. DOM Krynki 50 drewn. XX wł. Paweł Żaczek, l. 20 XX
55. DOM Krynki 87 drewn. XX wł. Michał Żaczek, 1 ćw. XX
56. DOM Krynki 131 drewn. XX wł. Tomasz Żaczek, l. 30 XX *wyburzony*
57. DOM Krynki 150 drewn. XX wł. Anna Oszczypała, l. 30 XX
58. KAPLICZKA mur. XX 2ćw. XX
59. KUŻNIA Krynki 98 drewn. XX l. 30 XX
60. STODOŁA Krynki 11 drewn. XX wł. Józef Barański, l. 30 XX *wyburzony*
61. SZKOŁA drewn. XX 2 ćw. XX
62. CMENTARZ przykościelny ZESPÓŁ: KOŚCIOŁA Par. P.W. Św. Marcina teren w granicach ogrodzenia. *Rejestr: 212*
63. DZWONNICA 2 dzwonnice z brama ZESPÓŁ: KOŚCIOŁA Par. P.W. Św. Marcina drewn. XVIII S. 1779 r. *Rejestr: 212*
64. KOŚCIÓŁ ZESPÓŁ: KOŚCIOŁA Par. P.W. Św. Marcina mur. XVIII restaur. 1724-1727 r., dobud. do kaplicy z 1694 r., restaur. 2 poł. XIX i 1973 r. *Rejestr: 160*

KRYNKI MAŁE

65. DOM Krynki Małe 182 drewn. XX wł. Tadeusz Szwuger, l. 20 XX
66. DOM Krynki Małe 200 drewn. XX 2 ćw. XX *wyburzony*
67. DOM Krynki Małe 201 drewn. X wł. Waldemar Dziulka, l. 20 XX
68. DOM Krynki Małe 208 drewn. XX wł. Edward Cebula, l. 20 XX

KUCZÓW

69. DOM Kuczów 18 drewn. XX wł. Bogdan Walkiewicz, 2 ćw. XX
70. DOM Kuczów 40 drewn. XX wł. Henryk Olszewski, l. 30 XX
71. DOM Kuczów 44 drewn. XX wł. Kazimiera Oleszczuk, 1 ćw. XX
72. DOM Kuczów 50 drewn. XX wł. Leokadia Drószcz, 1929 r.
73. DOM Kuczów 53 drewn. XX ob. nie użytkowany, l. 30 XX *wyburzony*
74. DOM Kuczów 66 drewn. XX wł. Grzegorz Nowak, l. 30 XX
75. DOM Kuczów 71 drewn. XX wł. Maciej Pocheć, 2 ćw. XX
76. DOM Kuczów 74 drewn. XX wł. Edward Pocheć, 1920 r.
77. KANAŁ staszycowski XIX pozostałości 1 poł. XIX, wzdłuż drogi krajowej Starachowice - Ostrowiec na działce nr 274.
78. REMIZA strażacka mur. XX wł. UG, 1 ćw. XX

LIPIE

79. DOM Lipie 22 drewn. XX wł. Nadleśnictwo Brody, 1 ćw. XX
80. DOM Lipie 74 drewn. XX wł. Antoni Gralec, 2 ćw. XX
81. DOM Lipie 76 drewn. XX wł. Klemens Leszczyński, 2 ćw. XX
82. KAPLICZKA Św. Jana Nepomucena drewn. XIX XIX(?)
83. KOLEJ linia kolei wąskotorowej XX 1950, fragment Starachowickiej Kolei Dojazdowej w obrębie wsi (tory zasadnicze, tory boczne, rozjazdy, przepusty kolejowe) w granicach gruntów należących do PKP. *Rejestr: 1184*
84. LEŚNICZÓWKA drewn. XX wł. Nadleśnictwo Brody, ok. 1930 r. *wyburzony*

LUBIENIA

85. DOM Lubienia 143 mur.-drewn. XX wł. Zenon Grzegorzczak, l. 20 XX
86. DOM Lubienia 152 drewn. XX ob. nie użytkowany, 1 ćw. XX *wyburzony*
87. DOM Lubienia 192 drewn. XX wł. Antoni Szmajger, 1 ćw. XX
88. DOM Lubienia 211 drewn. XX wł. Jan Paluch, 2 ćw. XX
89. DOM Lubienia 213 drewn. XX wł. Józef Kurek, 4 ćw. XIX
90. DOM Lubienia (Połać) 66 mur.-drewn. XX wł. Nadleśnictwo Brody, l. 20 XX
91. DOM Lubienia (Połać) 67 drewn. XX wł. Władysław Stąporek, 1 ćw. XX.
92. KAPLICZKA Św. Jana Nepomucena mur. XIX remont. pocz. XIX

MŁYNEK

93. DOM Młynek 113 drewn. XX wł. Janina Szczygieł, 1 ćw. XX
94. DOM Młynek 119 drewn. XX wł. Włodzimierz Stąporek, 1 ćw. XX

95. DOM Młynek 121 drewn. XX wł. Jan Stępolek, I. 20 XX
 96. DOM Młynek 123 mur. XX wł. Wiktor Litwin, I. 20 XX
 97. DOM Młynek 165 drewn. XX wł. Władysław Miernik, 1910 r.
 98. DOM Młynek 171 drewn. XX wł. Wojciech Miernik, 1910 r.
 99. MŁYN wodny drewn. XX przebud. ob. elektryczny, 1918 r., rozbud. ok. 1970 r.
 100. DOMZESPÓŁ: ZAGRODY Młynek 91 drewn. XX wł. Irena Mączkowska, 1 ćw. XX
 101. PIWNICA ZESPÓŁ: ZAGRODY Młynek 91 mur.-ziem. XX wł. Irena Mączkowska, 1929 r.

POŁAĆ

102. DOM Połać 48 drewn. XX wł. Leon Sławomir, ok. 1900 r.
 103. DOM mur. XX ob. nie użytkowany, wł. Nadleśnictwo Brody, pocz. XX

POŁĄGIEW

104. DOM Połągiew 29 drewn. XX wł. Henryk Surdy, I. 20 XX
 105. DOM Połągiew 32 drewn. XX wł. Antoni Swirta, I. 20 XX

PRZYMIARKI

106. DOM Przymiarki (Działki) 62 drewn. XX wł. Stefan Grudniewski, pocz. XX
 107. DOM Przymiarki (Działki) 69 drewn. XX wł. Sławomir Kusiak, I. 30 XX
 108. DOM Przymiarki (Działki) 72 drewn. XX wł. Mateusz Jagiełło, I. 30 XX
 109. DOM Przymiarki 6 drewn. XX wł. Franciszek Stachurzy, 1 ćw. XX *wyburzony*
 110. DOM Przymiarki 8 drewn. XX wł. Jan Stachurzy, 1 ćw. XX
 111. DOM Przymiarki 17 drewn. XX wł. Jan Duda, I. 20 XX
 112. DOM Przymiarki 21 drewn. XX wł. Antoni Rożek, 1 ćw. XX *wyburzony*

RUDA

113. DOM Ruda 10 drewn.-glin. XX wł. Stefan Kumek, I. 20 XX
 114. DOM Ruda 12 drewn. XX wł. Stefan Ćwiek, 1 ćw. XX
 115. DOM Ruda 18 drewn. XX wł. Maria Nosowicz, I. 20 XX
 116. DOM Ruda 29 drewn. XX wł. Jadwiga Knafel, 1 ćw. XX
 117. DOM Ruda 45 drewn. XX wł. Czesław Zawłocki, 1 ćw. XX
 118. SZKOŁA mur.-drewn. XX I. 30 XX *wyburzony*

RUDNIK

119. DOM Rudnik 26 drewn. XX 1 ćw. XX
 120. DOM Rudnik 34 drewn. XX ob. nie użytkowany, pocz. XX
 121. DOM Rudnik 68 drewn. XX ob. nie użytkowany, I. 30 XX
 122. DOM Rudnik 47 drewn. XX ob. nie użytkowany, 1 ćw. XX

STAW KUNOWSKI

123. DOM Staw Kunowski 2 drewn. XX wł. PKP, I. 30 XX
 124. DOM Staw Kunowski 82 drewn. XX wł. PKP, I. 30 XX
 125. MŁYN motorowy mur. XX ob. elektryczny, wł. Weronika Bielewska, I. 20 XX
 126. BUDYNEK gospodarczy ZESPÓŁ: TARTAKU mur. XX wł. RSP, I. 20 XX
 127. DOM robotników ZESPÓŁ: TARTAKU mur.-drewn. XX wł. RSP, I. 20 XX
 128. KOMIN suszarni ZESPÓŁ: TARTAKU mur. XX wł. RSP, I. 20 XX

STYKÓW

129. DOM Styków 43 drewn. XX wł. Marian Kępiński, 1 ćw. XX
 130. DOM Styków 46 drewn. XX wł. Józef Nowak, I. 20 XX
 131. DOM Styków 49 drewn. XX 1914 r. *wyburzony*
 132. DOM Styków 55 drewn. XX 1 ćw. XX
 133. DOM Styków 59 drewn. XX przebud. wł. Henryk Nowak, I. 30 XX, rozbud.
 134. MŁYN motorowy drewn. XX ob. elektryczny, ok. 1920 r.

Lista zabytków ujętych w tabeli jest w znacznym stopniu nieaktualna z uwagi na zniszczenia spowodowane głównie upływem czasu. Aktualizacja obiektów znajdujących się w ewidencji jest obowiązkiem Gminy. Obszar gminy został częściowo rozpoznany przez archeologiczne badania Powierzchniowe, pozwoliło to wyznaczenie szeregu stanowisk archeologicznych. (obszar AZP82-67-11, AZP82-67-12, AZP82-67-13, AZP 83/68-1, AZP 83/68-2, AZP 83/68-3, AZP 83/68-4, AZP 83/68-5, AZP 83/68-6, AZP 83/68-7, AZP 83/68-8, AZP 83/68-9, AZP 83/68-10, AZP 83/67-77) znajdujących się w miejscowościach Dziurów i Kuczów, Jabłonna i Świrta. Wskazano także stanowiska żużla zarejestrowane przez prof. K. Bielenina w czasie przed Archeologicznym Zdjęciem Polski. Dla właściwej ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego wyznaczono strefę ochrony biernej. Strefa wprowadza zakaz dewastacji terenu poprzez wybiórkę piasku i analogiczne formy zmiany ukształtowania terenu. Wszelka działalność inwestycyjna w obrębie strefy podlega uzgodnieniu ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa." Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012 – 2015, wykonany przez Gminę Brody w 2012r.

¹⁸⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „3. Demografia.”

¹⁸⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „końcu 2004r. 10875” Źródło <http://www.stat.gov.pl/gus>

¹⁸⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło <http://www.stat.gov.pl/gus>

¹⁹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło <http://www.stat.gov.pl/gus>

¹⁹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło <http://www.stat.gov.pl/gus>

¹⁹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło <http://www.stat.gov.pl/gus>

¹⁹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „4.”

¹⁹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Docelowo mają one mieć klasę dróg głównych bądź zbiorczych.”

¹⁹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Dęblin.”

¹⁹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

¹⁹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Ogólna długość dróg krajowych na obszarze gminy wynosi 22 km, wojewódzkich i powiatowych 58 km, oraz dróg gminnych 30 km.”

²⁰⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15916”

- 201 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Dąbrowa – Styków”
- 202 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15918”
- 203 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „15921”
- 204 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Polać - Starachowice”
- 205 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „powiatowa”
- 206 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15929”
- 207 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „droga 9 - Brody Fabryczne - Krynki droga 746”
- 208 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15917”
- 209 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15919”
- 210 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15920”
- 211 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15922”
- 212 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15923”
- 213 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15924”
- 214 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15925”
- 215 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15926”
- 216 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15927”
- 217 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15928”
- 218 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15930”
- 219 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15931”
- 220 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524001”
- 221 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524002”
- 222 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524003”
- 223 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524004”
- 224 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524005”
- 225 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524006”
- 226 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Godów”
- 227 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524007”
- 228 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524008”
- 229 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524009”
- 230 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524010”
- 231 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „1524011”
- 232 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- 233 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Żabia”
- 234 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.”
- 235 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.1..”
- 236 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Wszystkie miejscowości na terenie gminy objęte są siecią wodociągów. Długość sieci wodociągowej w roku 1998 wynosiła ogółem 121 433 m. Wszystkie sieci wodociągowe oraz ujęcia wód są własnością Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach. Eksploatatorem sieci jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach. Podstawowymi źródłami zasilania w wodę jest system wodociągowy Starachowic oraz studnia lokalna w Krynkach. Woda dostarczana ze Starachowic w ilości ca 247 tys. m³/rok pokrywa ca 50% zapotrzebowania. Źródłem wody dla wodociągu w Krynkach jest studnia lokalna o wydajności 28 m³/h. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje szereg studni wierconych będących własnością indywidualną lub własnością zakładów pracy. Łączna wydajność tych ujęć wynosi 198 m³/h. Dostawa wody pitnej w pełni pokrywa aktualne zapotrzebowanie. Istnieje również rezerwa na zapotrzebowanie większe od obecnego. Woda w studni w Krynkach charakteryzuje się dobrą jakością. Poza chloratorami nie stosuje się urządzeń do uzdatniania wody. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej wyznacza ogrodzenie ujęcia. Strefa pośrednia ochrony sanitarnej obejmuje obszar o zasięgu 680 m od obudowy studni nr 1 w Krynkach. Ze względu na materiał użyty do budowy ciągu magistralnego w Krynkach (rury azbestowo-cementowe) oraz jego zły stan techniczny, wodociąg w ten wymaga przebudowy. Na terenie gminy znajduje się szereg studni wierconych ujmujących wody z pierwszego, drugiego lub trzeciego poziomu wodonośnego z utworów triasu lub jury. Wykaz studni przedstawia poniższa tabela”
- Tabela nr 7. Wykaz studni.
-
- 237 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.2.”
- 238 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „przepustowość 330 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 600 m³/dobę”
- 239 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ze stumetrową strefą uciążliwości w promieniu obiektu (poza granicami opracowania),”
- 240 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „dla której należy ustanowić strefą uciążliwości j.w.”
- 241 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Strefa ochrony sanitarnej oczyszczalni w Stykowie obejmuje obszar w promieniu 100m, strefa ochrony sanitarnej oczyszczalni w Krynkach zawarta jest w granicach ogrodzenia.”
- 242 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Sieć kanalizacyjna ma obecnie około 60 km bieżącej długości.”
- 243 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

- ²⁴⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁴⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.3.”
- ²⁴⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁴⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Odpady komunalne z kontenerów i pojemników przydomowych wywożone są na lokalne wysypisko w miejscowości Janik w gminie Kunów, przeznaczone do rozbudowy i modernizacji. W związku z planowanym rozwojem mieszkalnictwa i usług istnieje pilna potrzeba zaprojektowania i wdrożenia takiego systemu.” Źródło: Ekofizjografia.
- ²⁴⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.4.”
- ²⁴⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Na terenie gminy funkcjonuje pięć cmentarzy. Studium wskazuje teren nowego cmentarza w miejscowości Staw Kunowski.”
- ²⁵⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.5.”
- ²⁵¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Zasilanie gminy Brody w energię elektryczną dokonywane jest głównie za pośrednictwem linii średniego napięcia zbiegających się na Posterunku Energetycznym w Brodach. Są to linie wyprowadzone z odpowiednich pól 15 kV z GPZ 1 i GPZ2 Starachowice, z GPZ Kunów i z GPZ Nowa Słupia oraz z GPZ Iłża. Północno-zachodnia część gminy zasilana jest z GPZ 2 Starachowice za pośrednictwem linii średniego napięcia relacji GPZ 2 Starachowice – GPZ Iłża. Stan techniczny jest zadowalający, jednak rozwój nowych terenów budowlanych będzie wymagał przeprowadzenia modernizacji i przebudowy istniejących sieci. Konieczność wymiany stacji transformatorowych na większe oraz budowa nowych stacji 15/04 kV winna wynikać z polityki przestrzennej gminy, zmierzającej do wyzwalania nowych terenów budowlanych.”
- ²⁵² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.6.”
- ²⁵³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Przez teren gminy przebiegają dwa gazociągi magistralne wysokoprężne zasilające Łódź i Warszawę. Gazociągiem źródłowym dla gminy Brody iłżeckie jest przesyłowy gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Sandomierz - Lubienia. Istnieją również 3 stacje redukcyjno - pomiarowe I - go stopnia. Według stanu na 31.12.2005 roku liczba podłączonych odbiorców ogółem wynosi 1461.

Tabela nr 8. Zasięg gazyfikacji w gminie:

Lp.	Sołectwa w gminie	W TYM ZGAZYFIKOWANE	Do gazyfikowania
1	Adamów	Adamów	
2 3 4	Brody Budy Brodzkie Bór Kunowski	Brody Budy Brodzkie	Bór Kunowski
5	Dziurów	Dziurów	
6	-Lubienia	Lubienia	
7	Jabłonna	Jabłonna	
8 9	Krynki Kuczów	Krynki Kuczów	
10 11 12 13	Lipie Młynek Przymiarki Ruda	Lipie Młynek Przymiarki Ruda	
14	Rudnik	Rudnik	
15	Staw Kunowski	Staw Kunowski	
16	Styków	Styków	

Gmina Brody zaopatrywana jest siecią gazową średniego ciśnienia. Całkowita długość tej sieci wynosi 126 353 m. przewiduje się doprowadzenie sieci gazowej do wsi Bór Kunowski. Planowana ilość odbiorców 30, długość sieci - około 6 km.”

- ²⁵⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „5.7.”
- ²⁵⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Zaopatrzenie w ciepło odbywa się poprzez przydomowe i przyzakładowe kotłownie. W tym zakresie powinno się dążyć do wykorzystywania ekologicznych surowców energetycznych i eliminacji paliw stałych.”
- ²⁵⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁵⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁵⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁵⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁶⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁶¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁶² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁶³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁶⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „2004- 2006.”
- ²⁶⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską. Osiągnięcie tego celu odbywa się przez realizację celów częściowych. Rozwój Gminy zgodny jest z następującymi celami częściowymi Narodowego Planu Rozwoju:
Trzeci cel częściowy: włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej, głównie poprzez podjęcie, nie mającego precedensu, programu inwestycyjnego (drogi, koleje, porty, sieci informatyczne, zwiększenie zastosowania informacyjnych systemów wyposażenia administracji publicznej) skierowanego na włączenie Polski w system gospodarki europejskiej.
Czwarty cel częściowy: intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej, rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego, w szczególności poprzez kontynuowanie procesów restrukturyzacyjnych i

wspomaganie najbardziej efektywnego zatrudnienia, m.in. poprzez ograniczanie zatrudnienia w rolnictwie i wzrost zatrudnienia w usługach, w tym w szczególności w usługach rynkowych.

Piąty cel cząstkowy: wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce, poprzez przeciwdziałania dalszemu pogłębianiu się zróżnicowań przestrzennych i społecznych. Wiąże się to zarówno z koniecznością koordynacji działań rozwojowych na poziomie regionalnym, prowadzeniem przez państwo aktywnej i kompleksowej polityki regionalnej, jak i wspomaganie integracji zawodowej i społecznej grup zagrożonych marginalizacją." Źródło: Narodowy Plan Rozwoju 2007- 2013.

²⁶⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁶⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.

²⁶⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „2”

²⁶⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.

²⁷⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.

²⁷¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (obowiązujące).

Obecnie obowiązujące i zmieniane tym dokumentem Studium dzieli obszar gminy na 17 jednostek strukturalnych:

A - obejmującą wsie: Brody, Pałagiew, Tatry, Stoczek, Górki Brodzkie, Brody Fabryczne;

B - obejmującą wsie: Krynki Duże, Krynki Małe;

C - obejmującą wsie: Adamów I i Adamów II (Kolonja Styków);

D - obejmującą wieś Dziurów oraz rejon Warszawki;

E - obszar wsi Styków;

F - obszar wsi Kunów, Świrta, Kolonia Michałów;

G - obszar wsi Jabłonna;

H - obejmujący wieś Lipie i Podláziska;

I - to teren wsi Lubieniec, Henryk, Połać;

J - obejmuje wsie Młynek, Górki Młyńskie, Działki;

K - to teren wsi Budy Brodzkie;

L - wieś Przymiarki;

Ł - wieś Staw Kunowski;

M - wieś Rudnik;

N - rozczłonkowany obszar obejmujący grunty wsi Bór Kunowski.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „A” – BRODY:

Obejmuje część centralną o charakterze usługowym, gdzie zlokalizowano lub przewiduje się realizację funkcji administracyjno - usługowej dla obsługi życia społeczno - gospodarczego. Jest to obszar położony po stronie południowej i wschodniej drogi Krynki - Brody.

Drugim preferowanym, z punktu widzenia warsztatu planistycznego, miejscem koncentracji usług jest rejon przystanku PKP. Rejon ten stanowić będzie także ośrodek usług podstawowych dla urbanizujących się terenów drugiej co do wielkości wsi sołectkiej tj. Górek Brodzkich - położonych na południowych zboczach rozciągającego się nad zalewem stoku. Na stoku Górek Brodzkich wyznaczono tereny mieszkaniowe o większej intensywności, a także tereny do zagospodarowania turystycznego dla różnorodnych form ośrodków rekreacyjnych.

W przestrzeni zawartej pomiędzy zalewem a nowym przebiegiem drogi krajowej nr 9 w dolinie rzeki Kamiennej istnieją niewielkie fragmenty zabudowy zagrodowej p.n. Brody Fabryczne oraz rozległe płaskie tereny, które w części są wykorzystane do celów sportowych. Z uwagi na realizację jednego z ważnych celów rozwojowych gminy (rozwój turystyki), niezbędne będzie dobre przygotowanie własnej infrastruktury służącej dobrej promocji walorów gminy. Z tego też względu w rejonie wyżej określonym rezerwuje się zasadną część obszaru na realizację Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Wobec znacznych problemów ze stanem czystości wód w zalewie i rzece Kamiennej w programie ośrodka winny znaleźć się między innymi baseny kąpielowe wykorzystujące lokalne urządzenia uzdatniające. Uatrakcyjnieniem tego ośrodka będzie także realizacja kortów tenisowych oraz innych zespołów boiskowych.

Proponuje się wykorzystanie nie zagospodarowanego majątku po dawnej mleczarni jako zaplecza służącego np.: sportom hippicznym co przy olbrzymiej obfitości lasów w gminie może stanowić znaczną atrakcję. Kolejnym elementem zagospodarowania ulokowanym w strefie ewentualnego zagrożenia powodziowego (trudnej do innego zagospodarowania) może być zieleń urządzonej (park gminny).

W polityce przestrzennej gminy należy stosować zasadę stopniowego odchodzenia od zainwestowania mieszkaniowego i inwestycyjnego kubaturowego w strefie zagrożenia powodziowego. Położona po stronie wschodniej drogi nr 9 zasadniczą część wsi Brody oraz wieś Pałagiew to główne tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem nieuciążliwego budownictwa usługowego, oraz dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej. Proponuje się wykształcenie usługowego ośrodka podstawowego w rejonie skrzyżowania z drogą prowadzącą do wsi Tatry. Podobną funkcję posiadają i będą miały w przyszłości wsie Tatry i Stoczek z zastrzeżeniem wynikającym z potrzeby ochrony (szczegółowo opisanego w części II) malowniczo ukształtowanego terenu „Tatry”. Pozostałą przestrzeń sołectwa stanowią grunty orne i użytki zielone oraz niewielkie enklawy zadrzewień śródpolnych. Na obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej dopuszcza się realizację siedlisk dla gospodarstw o wielkości przekraczającej 20 ha.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „B” – KRYNKI:

Obejmuje istniejącą zabudowę zagrodową wsi Krynki położoną częściowo na gruntach III i IV klasy.

W zagospodarowaniu przestrzennym należy uwzględnić możliwość adaptacji lub wymiany budynków na działkach już zainwestowanych oraz zabudowę uzupełniającą zagrodową na wolnych działkach. Zabudowę mieszkaniową ulokowaną w paśmie zabudowy zagrodowej należy traktować jako funkcję uzupełniającą.

W obszarze sołectwa Krynki wyznaczono także na obrzeżach utworzonego na styku ze wsią Brody centrum administracyjno - usługowego tereny dla budownictwa mieszkaniowego o większej intensywności. Ważne funkcje usługowe sołectwa Krynki stanowią szkoła podstawowa i zabytkowy kościół parafii rzymsko - katolickiej, podlegający ochronie konserwatorskiej. Przynależny administracyjnie cmentarz parafialny podlega, podobnie jak kościół, ochronie konserwatorskiej. W ramach opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania należy rozwijać możliwość jego rozbudowy. Z funkcji ponadpodstawowych na terenie sołectwa Krynki istnieją w rejonie Zalewu Brodzkiego zlokalizowane tereny usług turystycznych.

Tereny byłej bazy magazynowo - składowej gminnej spółdzielni oraz tereny zakładu Spółdzielni Kółek Rolniczych znalazły nowych użytkowników.

Powstały na tych terenach nowe przedsiębiorstwa i usługi, które „Studium” uwzględniła w planie z warunkiem utrzymania się z ewentualnymi uciążliwościami w granicach działek będących w dyspozycji właścicieli firm.

Znaczną część sołectwa stanowią lasy Kryneckie z których znaczna część położona jest po południowej stronie drogi regionalnej Skarżysko - Ostrowiec.

Na obszarze tych lasów znajdują się podlegające ochronie rezerwat „Skały w Krynkach” oraz dwa pomniki przyrody. Jednym z nich jest znajdująca się w rejonie istniejącej Leśniczówki Krynki - daglezia zielona. Drugi stanowią odstonięcia oraz źródła zlokalizowane na północno – wschodnim stoku góry kryneckiej.

Na najbardziej na południe wysuniętym brzegu zlokalizowano jedną z licznych na terenie gminy Brody gajówek - gajówkę Kałków. Tereny lasów państwowych występujące w obrębie Krynki przynależą do nadleśnictwa Ostrowiec. W części północno – zachodniej poddane są nasilonej penetracji turystycznej.

W obrębie terenów zabudowy zagrodowej dopuszcza się lokowanie nieuciążliwego budownictwa usługowego oraz zabudowy mieszkaniowej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „C” – ADAMÓW:

W skład sołectwa wchodzi wsi Adamów I i Adamów II (Kolonja Styków), na obszarze których znajdują się tereny zabudowy zagrodowej dla których ustalenia przewiduje się analogiczne jak w wyżej opisanych sołectwach.

Usługi podstawowe w sołectwie stanowi szkoła podstawowa, kościół oraz kilka sklepów spożywczo - przemysłowych. Część z nich skoncentrowana jest w partii środkowej obu wsi stanowiąc załążek przyszłego ośrodka podstawowego.

Zarysowanych tendencji wymagań to będzie do ostatecznego przesądzenia na etapie planów miejscowych.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „D” – DZIURÓW:

To obszar zabudowy zagrodowej i żywiotowo rozwijającej się podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej.

Dotyczy to głównie rejonu tzw Warszawki, gdzie dokonane przesądzenia realizacyjne (kubaturowe i sieciowe) sugerują konieczność pierwszoplanowego opracowania planu miejscowego w celu zapewnienia dogodnej i prawidłowej z punktu widzenia parametrów techniczno - użytkowych obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej, oraz zarezerwowania miejsc dla koncentracji usług publicznych. Ośrodek podstawowy którego załążek stanowią kościół i szkoła zlokalizowano w centralnej części wsi. Wyznaczone tereny mieszkaniowe stanowią ofertę dla części mieszkańców Starachowic poszukujących spokojnych terenów do zamieszkiwania. Funkcję mieszkaniową i usługową uzupełnia teren urządzeń komunalnych (oczyszczalnia) i przestrzeń użytkowo – rolnicza, dla której warunkiem realizacji w niej nowego siedliska winna być wielkość gospodarstwa rolnego wynoszącego ponad 20 ha.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „E” – STYKÓW:

Tereny zurbanizowane zlokalizowane są głównie wzdłuż trasy regionalnej Skarżysko - Ostrowiec. Dość wyraźny wykształcony ośrodek podstawowy w rejonie skrzyżowania z drogą Adamów - Pawłów. Na południe od tego ośrodka zrealizowana zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności. W północnej części sołectwa niewielka enklawa zabudowy zagrodowej zlokalizowana w terenach zagrożenia powodziowego. Analogicznie złą lokalizację posiada również ośrodek zdrowia obsługujący południowo – zachodnią część gminy.

W polityce przestrzennej gminy należy dążyć do ograniczenia tej zabudowy do stanu istniejącego umożliwiając jedynie utrzymanie nowoczesnego standardu użytkowania. W granicach sołectwa znajduje się znaczna część obszaru obejmująca tereny łąk położonych w rejonie rzeki Kamiennej i Zalewu Brodzkiego będącą w zarządzie O.D.G.W. Nie dopuszcza się w zasadzie w tej strefie, żadnej ingerencji inwestycyjnej z wyjątkiem przedsięwzięć związanych z racjonalną gospodarką wodną oraz turystycznym wykorzystaniem akwenu wodnego (ewentualna organizacja przystani kajakowej). Warunkiem prawidłowego funkcjonowania nowego kościoła jest również zarezerwowanie stosownej przestrzeni dla cmentarza. „Studium” utrzymuje w tej mierze ustalenia przyjęte w dotychczasowych planach miejscowych.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „F” – KUCZÓW:

Sołectwa Kuczów w skład, którego wchodzi: wieś Kuczów, wieś Świrta oraz przyczółki Kolonii Michałów, stanowiące najbardziej wysunięte na południowo - zachodnie obszary zabudowy zagrodowej. Głównymi elementami pasma zurbanizowanego są tereny zabudowy zagrodowej przemieszane z zabudową mieszkaniową oraz spora ilość obiektów usługowych i handlowych realizowanych w ramach już istniejących siedlisk, bez wyraźnej tendencji do koncentracji. Ukształtowany układ komunikacyjny preferuje wiejska koncentracja usług w rejonie skrzyżowania z drogą do Dziurowa.

Zasady tworzenia nowych siedlisk na obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej winny zmierzać do ukształtowania się jednostek dużych powyżej 20 ha, co wiąże się z zasadą przeciwdziałania rozproszenia zabudowy mieszkaniowej i nieuciążliwej zabudowy usługowej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „G” – JABŁONNA:

Tworzy ją zabudowa zagrodowa położona częściowo na gruntach chronionych IV klasy. W ramach pasma tej zabudowy dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej usługowej nieuciążliwej, adaptacje budynków na działkach już zainwestowanych oraz zabudowę uzupełniającą na wolnych działkach.

Usługi podstawowe stanowią sklepy spożywczo - przemysłowe lokalizowane w centrum wsi w terenie o niekorzystnych warunkach geologicznych.

Obszar terenów podmokłych, urozmaicony licznymi ciekami wodnymi winien być wyłączony z zabudowy i przeznaczony na funkcje lepiej wykorzystujące takie warunki naturalne (parki, zielen rekreacyjna itp.). Zauważalny wzrost zainteresowania zabudową mieszkaniową skutkuje wyznaczeniem w rysunku „Studium” odpowiednich obszarów ulokowanych na obszarach najbardziej korzystnych.

Zasady dopuszczania w ramach zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej i usługowej są podobne, jak w dotychczas omówionych jednostkach strukturalnych.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „H” – LIPIE:

Położone na olbrzymiej polanie leśnej wieś Lipie i jej przysiółek Podławska stanowią atrakcyjny turystycznie teren, chociaż w chwili obecnej słabo doceniany. Z powyższego względu tereny zabudowy zagrodowej zostają w propozycji „Studium” uzupełnione wyznaczonymi obszarami letniskowymi, a części północnej wsi oraz przysiółkowi Podławska proponuje się utrzymanie preferencji związanych z funkcją agroturystyczną.

W celu zwiększenia oferty turystycznej tego sołectwa przewiduje się również rezerwę terenu na usługi publiczne związane ze sportem i rekreacją a powiązane z funkcjonującą szkołą oraz niezbędne rezerwy dla usług skoncentrowanych obsługujących ruch turystyczny. Najważniejszym jednak elementem atrakcyjności tej oferty może stać się (poza istniejącymi walorami obszarów leśnych) możliwie jak największej powierzchni zbiornik wodny kąpielowy i rozłożone wokół niego tereny wypoczynku.

W ramach wyznaczonych obszarów usługowego ośrodka podstawowego należy przewidzieć ewentualną możliwość realizacji kościoła. W części południowej wsi zlokalizowano zakład hodowli drobiu, który pozostawia się do adaptacji.

Ustalenia dotyczące rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz stref zabudowy zagrodowej jak w jednostkach poprzednich (np.: wieś Brody - Połagiew w jednostce A) z preferencją dla dolesienia na przyleśnych fragmentach terenów posiadających klasy V, VI i VIz.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „I” – LUBIENIA:

Stanowi obszar o dominującej funkcji gospodarki leśnej. Zlokalizowana we wsi Lubienia siedziba nadleśnictwa ma w zasięgu swego działania największy teren leśny rozciągający się w północnej części gminy ze wschodu na zachód na szerokości średnio 1/3 gminy. Istniejące w rejonie skrzyżowania usługi oświatowe, gastronomiczne i handlowe determinują istnienie podstawowego ośrodka usługowego. W sprzeczności z zasadą koncentracji usług stoi zlokalizowanie z daleka od pasma zurbanizowanego kościoła rzymsko - katolickiego. Do obsługi podróźnych zaproponowano lokalizację stacji benzynowej, motelu i restauracji na styku sołectwa Lubienia i

Młynek. Dotychczasowe rezerwy terenu dla funkcji przemysłowej pozostawia się jako ofertę dla ewentualnej lokalizacji funkcji przemysłowych spełniających wymagania ochrony środowiska.

W obszarach dolin i ścieków wodnych oraz obszarów źródłiskowych zakazuje się lokalizacji wszelkich inwestycji z wyjątkiem przedsięwzięć służących jej ochronie.

W części wsi Lubienia zwanej Połać mieszczą się zabudowania nadleśnictwa Lubienia i baza transportowa nadleśnictwa Starachowice.

W przynależnym do sołectwa Lubienia położonym w głębi lasów przysiółku Henryk przewiduje się realizację zabudowy zagrodowej na wolnych działkach i adaptację siedlisk istniejących wraz z dopuszczeniem usług nieuciążliwych.

Ochrona w sołectwie Lubienia obejmuje główne elementy przyrodnicze: D rezerwat Rosochacz i rezerwat Zapadnie Doły pomnik przyrody „Łuki” elementy dolin strug i cieków wodnych objętych gminnym systemem ochrony środowiska, n domy, znajdujące się na liście zabytków

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „J” – MŁYNEK:

Sołectwo obejmuje głównie zabudowę zagrodową i kilka rozrzuconych po wsi sołeckiej Młynek oraz jej przysiółku Górek Młyńskich funkcji handlowych (sklepy spożywczo - przemysłowe i spożywcze) gastronomicznych. Obsługę podstawową w zakresie usług oświatowych i kościelnych pełni będzie sołectwo Lubienia. Ochroną objąć należy obszary gminnego systemu ochrony przyrodniczej i pomnik przyrody nieożywionej „Profil” i obiekty zabytkowe (głównie domy mieszkalne oraz kaplica Św. Jana Nepomucena). We wschodniej części wsi funkcjonuje młyn, którego funkcję należy zaadoptować także w nowej edycji planu.

W stosunku do rolniczej przestrzeni produkcyjnej w sołectwie Młynek obowiązują zasady ochrony tych terenów przed rozproszeniem zabudowy na ogólnie przyjętych dla całości gminy zasadach.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „K” - BUDY BRODZKIE:

Niewielkie sołectwo położone po wschodniej stronie wolnej od zalesień przestrzeni gminy. Wieś sołeczka, której funkcja sprowadza się głównie do rolnictwa jest otoczona z trzech stron dużym kompleksem lasów państwowych. Obsługę w zakresie usług oświatowych i sakralnych pełni będzie ośrodek podstawowy w Lubieniu.

Wśród elementów objętych ochroną wymienić należy gminny system ochrony przyrody, zabytkową zagrodę nr 25 oraz szereg domów mieszkalnych.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „L” – PRZYMIARKI:

Leżąca w sąsiedztwie wyżej opisanego sołectwa Budy Brodzkie położona jest wieś sołeczka Przymiarki, dla której można przyjąć pełną analogię do sołectwa Budy Brodzkie w ustaleniach niniejszego „Studium”.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „Ł” - STAW KUNOWSKI:

Położona w dolinie Kamiennej wieś Staw Kunowski, licząca wg stanu w 1997r. 357 osób, jest jednym z mniejszych sołectw gminy. W obrębie sołectwa znajdują się na ogół grunty słabych klas. Przeważają tereny użytków zielonych, co stwarza dogodne warunki do wytwarzania artykułów bezpośredniego spożycia w oparciu o hodowlę bydła mlecznego i opasowego, trzody chlewnej i drobiarstwa.

Intensyfikacja produkcji towarowej wymaga przekształcenia struktury agrarnej istniejących gospodarstw.

Pewną szansę na ulokowanie funkcji przemysłowych stwarza lokalizacja przystanku kolejowego.

„Studium” sugeruje zagospodarowanie dla celów przemysłowych terenów byłej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

Funkcje usługowe pełnić będzie szkoła zlokalizowana obrzeżnie w stosunku do terenów zabudowy oraz zapoczątkowany przez realizację kościoła ośrodek usługowy II stopnia usytuowany w centrum wsi i w bezpośrednim sąsiedztwie przystanku kolejowego. Tereny zabudowy zagrodowej dopuszczają lokalizację innych funkcji na zasadach określonych dla całości gminy.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „M” – RUDNIK:

W sąsiedztwie sołectwa Staw Kunowski, na południe od sołectwa Krynki, położona jest, rozciągnięta równolegle do drogi krajowej nr 9, wieś Rudnik. Według stanu z 1997roku wieś liczyła 395 mieszkańców Obecne zainwestowanie sołectwa stanowią tereny zabudowy zagrodowej, a powiązanej z funkcją mieszkaniową i usługową, którą stanowią: szkoła podstawowa, dwa sklepy spożywczo - przemysłowe, budynek O.S.P, usługi w zakresie masażu chińskiego i mechaniki samochodowej. Przekształcenia struktur organizacyjnych w zakresie oświaty powodują konieczność ograniczenia funkcji istniejącej szkoły do klasy I i II.

Mieszkające w tym sołectwie dzieci z wyższych klas szkoły podstawowej uczęszczać będą do szkoły w Stawie Kunowskim.

W pobliżu przystanku autobusowego w centrum wsi „Studium” sugeruje stworzenie preferencji dla utworzenia obszaru koncentracji usług podstawowych i ponadpodstawowych.

W przestrzeni niezabudowanej sugeruje się dolesienia na wyznaczonych terenach łączące w jeden większy obszar mniejsze, rozrzucone wśród pól zagajniki. Zalesienia te dotyczyć mogą jedynie terenów z glebami V, VI i VI z klasy bonitacyjnej.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „N” – PRZYMIARKI:

Jednostka obejmuje niewielką, bo liczącą zaledwie 282 mieszkańców, wieś Przymiarki -położoną w bliskim sąsiedztwie wsi sołeckich Lubień i Młynka, w których zlokalizowane są podstawowe funkcje usługowe. Na terenie sołectwa istnieją jedynie dwa sklepy spożywcze.

„Studium” przewiduje potrzebę ochrony terenów położonych wzdłuż Młynówki i jej dopływów głównie przed zagrożeniem wynikającym z lokowania się zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych.

JEDNOSTKA STRUKTURALNA „O” – RUDA:

Na obejmującym obszar wsi Ruda, Komorniki i Serwituty terenie sołectwa Ruda przewiduje się głównie funkcje związane z wykorzystaniem walorów krajobrazowych i lokalizacyjnych.

Położenie po północnej stronie Zalewu Brodzkiego wzniesień i pagórków sołectwa daje możliwość budowania letniskowej zabudowy indywidualnej i zorganizowanych ośrodków wczasowych na południowych, dobrze nasłonecznionych stokach.

Znaczna ilość terenów leśnych tworzących swoiste polany sugeruje wykorzystanie malowniczo położonych wsi dla celów agroturystycznych. Na terenie sołectwa Ruda znajdują się podlegające ochronie prawnej pomniki przyrody nieożywionej w postaci samotnie występujących skał lub grupy skałek opisane szczegółowo wcześniej. Na terenie sołectwa Ruda zlokalizowano szkołę podstawową i jedno z dwóch funkcjonujących w gminie gimnazjów.

Licznie występują funkcje podstawowe w zakresie handlu i gastronomii. Lokalizacja nowych funkcji usługowych winna uwzględnić preferencje rekreacyjno - turystyczne tego obszaru.

Przez teren sołectwa przebiega linia kolejowa PKP Skarżysko - Przemysł.

W sąsiedztwie terenów kolejowych na gruntach klasy V, VI i VIz niniejsze „Studium” sugeruje zalesienia poprawiające walory użytkowe wyznaczonych na rysunku wsi i przysiółków o preferencjach agroturystycznych.

Zapisy tego dokumentu w dużej mierze pozostają aktualne zarówno w zakresie planowania przestrzenną jak i zgodności z obowiązującymi przepisami. Zmiana tego dokumentu dotyczy szczegółowych wskazań przestrzennych.”

²⁷² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁷³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany. Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Brody - sporządzona przez przedsiębiorstwo projektowania i usług inwestycyjnych Abakus, w Kielcach w 2001r. ; Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brody na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 - sporządzonego przez Urząd Gminy w Brodach w 2004r.

²⁷⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁷⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁷⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst przeniesiony z punktu 4. do punktu 5.

²⁷⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Na terenie gminy nie obowiązują obecnie plany miejscowe. W opracowaniu jest plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miejscowości: Brody, Krynki, Adamów, Dziurów, rudę. Obszar opracowania obejmuje około 3 825ha”

²⁷⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą:

„Wnioski złożone do Studium

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres	Treść wniosku	Oznaczenie nieruchomości której dotyczy wniosek
1	2	3	4	5
1	24.03.2005r	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce Departament Rozwoju regionalnego i Współpracy z Zagranicą	Należy uwzględnić informację zamieszczone w przesłanym „wyciągu informacyjnym z planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego pismo znak: RRZVI-0723/29/03 z dnia 16.12.20004r	Cała gmina
2	12.04.2005	Zarząd Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych ul. Jagiellońska 70, 25-956 Kielce	Brak wniosków	Cała gmina
3	29.03.2005	Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski ul. Kilińskiego 12A, 27-400 Ostrowiec Św.		
4	11.04.2005	Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce		Cała gmina
5	13.04.2005	Referat Geodezji i Gospodarki Gruntami –UG Brody ul. Staszica 3	Grunty we wsi Młynek dz. 237, 242/2, 242/3, 245, 246, 1181, 1182, 1183 przeznaczyć na cele rolne, dz. 1184/3 na cele rolne z możliwością zabudowy zagrodowej , -grunty położone nad zalewem we wsi Styków dz. 174/, 3/2 –powiększyć tereny indywidualnego budownictwa letniskowego w kierunku wschodnim, dz 3/2 w kierunku zachodnim przeznaczyć jako teren do rozwoju funkcji sportu i turystyki oraz budownictwa dla wypoczynku zorganizowanego, - wyeliminować grunty na dolesienia - Grunty położone w Lubieni dz. 70 – pod grzebalisko zwierząt.	Cała gmina
6	14.02.2005	Rada Sołecka Sołectwa Jablonna	Wydłużenie działek budowlanych przy ul. Polnej w kierunku Stykowa (budownictwo zagrodowe) i ul. Spacerowej do drogi Styków – Kałków	Działki przy ul. Polnej
7	13.04.2005	Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego ul. Wojska Polskiego 25, 25-377 Kielce	Bez wniosków	Cała gmina
8	14.04.2005	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach Wydział Środowiska i Rolnictwa 25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3	Uwzgl. opracowanie ekofizjograficzne, grunty pod zalesienie	Cała gmina
9	15.04.2005	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Kielcach ul. Paderewskiego 43/45 25-950 Kielce	Korytarz drogi skarżysko-opatow w GP 70 m i inne wytyczne	Cała gmina

10	11.04.2005	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddział Terenowy w Rzeszowie ul. 8-go Marca 13, 35-959 Rzeszów	Miesz-k-ust	Cała gmina
11	19.04.2005	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach Wydział Zarządzania Kryzysowego Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce	Uwzględnić zalecenia zawarte w art. 81-85 Ustawy z dnia 18.07.2001 „Prawo wodne”	Cała gmina
12	19.04.2005	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Kielcach ul. Zamkowa 5, 25-009 Kielce	Lista obiektów w rejestrze, ewidencji, stanowisk	Cała gmina
13	22.04.2005	UG w Brodach Ref. Geodezji i Gospodarki Gruntami ul. Staszica 3	Budow. Usł.	dz. 342 Lipie
14	18.04.2005	Zakłady Energetyczne okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A. Al. Marszałka Piłsudskiego 51	Przy sporządzaniu miejscowych planów korzystać z dokumentu określającego zasady współpracy między gminami a ZEORK S.A.	Cała gmina
15	22.04.2005	Rada Sołecka Sołectwa Kuczów, gmina Brody	boisko	dz. 622, 623 Kuczów
16	22.04.2005	Rada Sołecka Sołectwa Kuczów, gmina Brody	kulturalne	dz. 277 Kuczów
17	24.05.2005	Nadleśnictwo Starachowice ul. T. Krywki 14 d 27-200 Starachowice	Uwzgl. Ich terenów	Cała gmina

Wnioski osób fizycznych

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres	Treść wniosku	Oznaczenie nieruchomości której dotyczy wnioski
1	2	3	4	5
1	31.03.2005	Kazimierz Irena Dylağ Lipie ul. Leśna 9	budow. jednor.	dz. 48/5 Lipie
2	07.05.2005	Katarzyna Demiańczuk Ul. Dobrowolskiej 5/5 25-435 Kielce	budow. jednor.	dz.377/3;378/3, Krynki
3	06.04.2005	Marek Orzeł ul. Wysoka 7, 27-200 Starachowice	budow. mieszk-ust	dz.1028; 1030 Henryk
4		Teodora Karwacka Brody ul. Radomska 13a	budow. mieszk-ust	dz. 234 Dziurów
5	12.04.2005	Anna Wierzbicka Ul. Modrzewiowa 6 27-200 Starachowice	budow. jednor.	dz.210/2, 197/1 i 198/1 Dziurów
6	12.04.2005	Witold Dziekan Dziurów ul. Złota 19	budow. jednor.	dz. 893, 185/1 Dziurów
7	12.04.2005	Marianna Zapala Dziurów ul. Złota 16	budow. jednor. na pln. od drogi 22KDD	dz. 184
8	12.04.2005	Grażyna Kunert Dziurów ul. Złota 16	budow. jednor. na pln. od drogi 30KDD	dz. 254
9	12.04.2005	Paweł Jamski Dziurów ul. Słoneczna 78	Budow. Mieszk-ust	dz. 49
10	13.04.2005	Dariusz Olejko Krynki ul. Kościelna 15	zalesienie	dz. 384/4 Krynki

11	13.04. 2005	Julita Olejko Krynki ul. Kościelna 15	zalesienie	347/9 Krynki
12	13.04.2005	Lidia Teodezja Olejko Zam. Krynki ul.Kościelna 15 Gałka Augustyn Krynki ul. Kościelna 19 Gałka Zbigniew Skarżysko Kam. al. Niepodległości 94/A3	Budow. Jednor.	1302/1 Krynki
13	14.04.2005	Kiełek Apolonia , Nowak Helena- użytkownik Kiełek Apolonia zam. Dziurów ul. Stoneczna 42	Mieszk-usł	dz. 101 ; 100/1 Dziurów
14	14.04.2005	Jan Bębas Styków ul. Rzemieślnicza 13	Budow. Jednor.	dz. 198, Styków
15	14.04.2005	Zbigniew Ożdżyński Brody ul. Parkowa 8	Budow. Mieszk. I mieszk- usł	dz. 1; 50/19 Brody

²⁷⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Zasady i zakres ustaleń studium.”

²⁸⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Jako podstawowe kryterium kształtowania kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta uznano stworzenie w Gminie Brody warunków przestrzenno - funkcjonalnych i technicznych - umożliwiających zbudowanie spójnej przestrzeni o zdefiniowanym kościec strukturalnym, z wyraźnym strefowaniem zespołów głównych funkcji. W oparciu o to kryterium, umożliwiające wprowadzenie ładu przestrzennego w strukturze przestrzennej miasta, wskazano obszary predestynowane do wykreowania ważnych przestrzeni publicznych (ośrodki gminne, tereny rozwojowe o funkcjach produkcyjno – magazynowych i usługowych, mieszkaniowych i rekreacyjnych) i określono zasady ich wzajemnego komunikacyjnego powiązania i udostępniania. Jako podstawową zasadę tworzenia ładu przestrzennego na terenach zabudowanych o dobrym stanie technicznym przyjęto podejmowanie sukcesywnych przedsięwzięć adaptacyjnych do nowych potrzeb i modernizacyjnych, bez radykalnych przekształceń „dużej skali”. Dla obszarów zagospodarowanych wadliwie lub ekstensywnie przyjęto zasadę efektywnej aktywizacji przez radykalne przekształcenia oraz realizację nowych założeń programowo-przestrzennych. Uznano, że racjonalność struktury przestrzennej miasta powinna wynikać z działań porządkujących, modernizacyjnych i rozwojowych - możliwych do zrealizowania, nie tylko w skali gminy, ale i z wykorzystaniem budżetu Państwa oraz znaczących inwestycji prywatnych. Toteż w studium wskazano obszary rozwoju funkcji o istotnym znaczeniu dla obsługi miasta, oraz obszary mogące przyjąć funkcje i program o znaczeniu regionalnym i krajowym.”

²⁸¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁸² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁸³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „tak w terenach przygotowanych pod względem uzbrojenia technicznego, jak również proponowanych w planach zagospodarowania”

²⁸⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „zasoby przyrodnicze - głównie lasy - atrakcyjne dla rozwoju turystyki i rekreacji w związku z jej rosnącym znaczeniem w życiu społeczeństwa (a w szczególności ludności sąsiednich miast).”

²⁸⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁸⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

²⁸⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „turystyczno - gospodarczy. Nowa wizja gminy ma przyciągnąć do niego inwestorów strategicznych, impuls do rozwój ruchu turystycznego pobytowego oraz napływ nowych mieszkańców.. Cele strategiczne to:

- zwiększenie atrakcyjności Brodów dla lokalizacji różnych form działalności gospodarczej, zarówno związanej z produkcją przemysłową, jak i szeroko rozumianymi usługami;
- stworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni dla obecnych i przyszłych mieszkańców gminy;
- rozwój ruchu turystycznego;
- zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy.
- Dla osiągnięcia w/w celów konieczna jest realizacja następujących celów operacyjnych:
- usprawnienie gminnego systemu transportu i powiązanie go z układem zewnętrznym poprzez przebudowę istniejących i budowę projektowanych dróg krajowych i dróg łączących gminę z miastem Starachowice;
- udostępnienie terenów dla lokalizacji nowych terenów działalności gospodarczej poprzez uzbrojenie terenów położonych w ciągu drogi krajowej nr 9;
- ukształtowanie przestrzeni publicznych, w tym ukształtowanie funkcjonalnego centrum gminy, poprzez rozbudowę nowych terenów budowlanych w rejonie sołectwa Brody;
- udostępnienie najbardziej atrakcyjnych, pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, rejonów gminy poprzez rozwój systemu ścieżek rowerowych i zespołu parkingów;
- rozbudowa systemów infrastruktury technicznej (dozbrojenie terenów);
- utrzymanie i podkreślenie walorów przyrodniczych gminy - terenów zalewu oraz zwartych kompleksów leśnych Nadleśnictw Starachowice i Ostrowiec Świętokrzyski.”

²⁸⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Brody w obecnych granicach administracyjnych stanowią samodzielny organizm terytorialny, o wykształconych strefach funkcjonalno - przestrzennych, w którym jednakże brakuje wyraźnego podziału na jednostki funkcjonalno - przestrzenne z wyróżnioną dominującą funkcją. Wydaje się, że przyczyny tego zjawiska tkwią w dwóch sferach: oprócz biernej ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych, w gminie obserwuje się też mało skoordynowaną działalność inwestycyjną opartą głównie na doraźnym uruchamianiu pojedynczych terenów w gminie. Konieczna jest zatem rekompozycja struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy pod kątem nadania jej rozpoznawalnych cech, harmonii krajobrazowej, ciągłości przestrzennej i charakteru miejskości.”

²⁸⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „ustalenia”

²⁹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

- ²⁹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ²⁹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „(OBSZARY LOKALIZACJI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH O ZNACZENIU OGÓLNOGMINNYM)”
- ²⁹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „usług publicznych. Występują tu, lub powinny być projektowane, obiekty kształtujące przestrzeń publiczną takie jak: parki, place, reprezentacyjne budynki. Obszar przeznaczony jest dla zaspokojenia potrzeb gminy w zakresie usług, oraz mieszkalnictwa. Wszelkie zagospodarowanie powinno być zgodne z podstawowym przeznaczeniem. Należy dążyć do wzmocnienia struktury funkcjonalno-przestrzennej odpowiedniej dla centrum gminy o zasięgu lokalnym. W szczególności dotyczy to:
- nasycenia terenu w obiekty usługowe o odpowiedniej różnorodności i jakości;
  - zapewnienia właściwej ilości i jakości przestrzeni publicznych - wyrażonych ulicami, placami i zielenią miejską oraz ciągami pieszymi i ścieżkami rowerowymi a także innymi obiektami;
  - prawidłowego kształtowania zabudowy.”
- ²⁹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „
- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla usług -1500 m²;
  - minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 600 m² dla zabudowy wolnostojącej oraz 400 m² w przypadku działek przeznaczonych pod budowę domów bliźniaczych;
  - minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 50 % licząc dla każdej działki budowlanej;
  - maksymalna intensywność zabudowy: 0,7;
  - maksymalna wysokość zabudowy: 14,0 m.”
- ²⁹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „(OBSZARY LOKALIZACJI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH O ZNACZENIU OGÓLNOGMINNYM)”
- ²⁹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „mieszkaniowej z usługami publicznymi, predysponowane do pełnienia funkcji ośrodków koncentracji usług o znaczeniu lokalnym. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej w formie jednorodzinnej lub lokali wbudowanych w obiekty usługowe. W szczególności dotyczy to:
- nasycenia terenu w obiekty usługowe o odpowiedniej różnorodności i jakości;
  - zapewnienia właściwej ilości i jakości przestrzeni publicznych - wyrażonych ulicami, placami i zielenią miejską oraz ciągami pieszymi i ścieżkami rowerowymi oraz innymi obiektami;
- prawidłowego kształtowania zabudowy.”
- ²⁹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „
- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla usług -1000 m²;
  - minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 600 m² dla zabudowy wolnostojącej oraz 400 m² w przypadku działek przeznaczonych pod budowę domów bliźniaczych;
  - minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 50 % licząc dla każdej działki budowlanej;
  - maksymalna intensywność zabudowy: 0,7;
  - maksymalna wysokość zabudowy: 14,0 m.”
- ²⁹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „0,8”
- ²⁹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁰⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „14,0”
- ³⁰¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³⁰² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „oraz cele magazynowo-składowe”
- ³⁰³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Dozwolona jest lokalizacja zapleczy administracyjno – technicznych”
- ³⁰⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Dopuszcza się na obszarach usług nieuciążliwych, tj. usług obejmujących przedsięwzięcia, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko nie jest wymagany lub przedsięwzięć dla których przeprowadzona procedura o oddziaływaniu na środowisko wykazała brak uciążliwości, lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, towarzyszącej zabudowie usługowej w formie wolnostojącej lub bliźniaczej oraz lokali wbudowanych w bryle obiektów usługowych. Lokalizacja wszelkich obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego powinna być sporządzeniem raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zabrania się lokalizowania przedsięwzięć, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko jest obligatoryjny.”
- ³⁰⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³⁰⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „(wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) wynosi.”
- ³⁰⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „20%”
- ³⁰⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³⁰⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „1”
- ³¹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „12”
- ³¹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³¹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³¹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³¹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- ³¹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Nie wskazane”
- ³¹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „(wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) wynosi.”
- ³¹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „10%”
- ³¹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „1”
- ³¹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „12”

- 320 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 321 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 322 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 323 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 324 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „IIC”
- 325 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Nie wskazane”
- 326 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 327 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 328 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 329 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 330 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 331 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 800m2 dla zabudowy wolnostojącej oraz 600 m2 w przypadku działek przeznaczonych pod budowę domów bliźniaczych;
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 50 % licząc dla każdej działki budowlanej;
  - maksymalna intensywność zabudowy: 0,7;
  - maksymalna wysokość zabudowy: 14,0 m.”
- 332 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 333 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 334 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 335 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „
- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 1200 m2 zabudowy mieszkaniowej (dla terenów położonych w pobliżu istniejącej zabudowy wiejskiej 1000 m2), 800 m2 dla zabudowy letniskowej;
  - minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 70 % licząc dla każdej działki budowlanej;
  - maksymalna intensywność zabudowy: 0,4;
  - maksymalna wysokość zabudowy: 11,0 m”
- 336 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 337 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 338 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „(wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) wynosi.”
- 339 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „oraz 1200 m2 dla zabudowy letniskowej;”
- 340 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „0,6”
- 341 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „14,0”
- 342 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „oraz 12 m dla zabudowy letniskowej;”
- 343 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Dopuszcza się realizację usług nieuciążliwych nie zaliczonych do usług mogących znacząco oddziaływać na środowisko.”
- 344 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „
- Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:
- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 1200 m2 zabudowy pensjonatowej, 1000 m2 dla zabudowy mieszkaniowej i 800 m2 dla zabudowy letniskowej;
  - minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 70 % licząc dla każdej działki budowlanej;
  - maksymalna intensywność zabudowy: 0,6 dla zabudowy pensjonatowej, 0,4 dla zabudowy mieszkaniowej i letniskowej;
  - maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m.”
- 345 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 346 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 347 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 348 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 349 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Tereny rolne z możliwością lokalizacji zabudowy zagrodowej oraz obiektów związanych z produkcją rolniczą pod warunkiem zachowania minimalnego areалу gospodarstwa rolnego, przyjętego w Gminie Brody oraz minimalnej powierzchni działki, na której na być zrealizowane siedlisko - 3000 m2.”
- 350 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „(w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.).”
- 351 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Młynek”
- 352 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Młynek”
- 353 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „**KK KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ**”
- 354 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 355 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 356 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „i krajobrazu kulturowego.”
- 357 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 358 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - tekst dodany.
- 359 Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. - wersja tekstu przed zmianą: „Formy ochrony środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Brody wynikają z istniejących tutaj zasobów wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Gmina Brody w całości położona jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.”

³⁶⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 roku (D. U. Woj. Świętokrzyskiego Nr 158 poz 1950 z dnia 20 lipca 2005 roku). Zgodnie z wcześniej wspomnianymi rozporządzeniami zakres ochrony obejmuje”

³⁶¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciw-osuwiskowym lub budową, odbudową, remontem lub naprawą urządzeń wodnych.”

³⁶² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Dodatkowe działania mogą obejmować:

- egzekwowanie wprowadzenia zmian technicznych i technologicznych zmniejszających, a następnie likwidujących uciążliwość istniejących zakładów przemysłowych i usługowych;
- ustanowienia stref ciszy na terenach leśnych i w obrębie większych zbiorników wodnych i stawów;
- ograniczenia melioracji wodnych na terenach leśnych;
- bezwzględnego zakazu lokalizacji wysypisk odpadów w wąwozach, a szczególnie na terenach GZWP;
- wprowadzenie ograniczenia obsady do 50 DJP dla nowoprojektowanych ferm hodowlanych z jednoczesnym całkowitym wykluczeniem budowy ferm bezściółkowych;
- zachowania muraw kserotermicznych i zadrzewień śródpolnych, szczególnie na terenach lessowych zagrożonych erozją;
- ochraniać i uzupełniać biologiczną obudowę cieków wodnych, zadrzewień, zakrzewień śródpolnych i łąkowych;
- stymulowania rozwoju rolnictwa ekologicznego, upraw ziół leczniczych i roślin miododajnych przez działalność informacyjno-edukacyjną i specjalne prezentacje dla podejmujących takie działania;
- ograniczenie tworzenia nowych barier liniowych i likwidowania istniejących, głównie na szlakach komunikacyjnych przecinających korytarze i ciągi ekologiczne;
- ograniczenia zrębów zupełnych i prowadzenia przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z naturalnymi siedliskami.”

³⁶³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁶⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁶⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁶⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁶⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany

³⁶⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Ochrona wód otwartych powinna polegać przede wszystkim na zabezpieczeniu przed zagrożeniami wynikającymi z nie uregulowanej, na terenie gminy, sytuacji w zakresie odprowadzania ścieków. Istnieje konieczność poprawy stanu sanitarnego wód zlewni rzeki Kamiennej (sanitacja doliny). Ponadto proponuje się działania polegające na utworzeniu wzdłuż większych potoków strefy biologicznej obudowy, przeciwdziałającej spływowi zanieczyszczeń z pól. Regulację potoków należy prowadzić wyłącznie w oparciu o materiały naturalne. Dostęp do wód należy oprzeć na zasadach określonych w obowiązujących przepisach ustawy prawo wodne. Na obszarach zalewowych nie należy wydawać pozwoleń na realizację obiektów budowlanych. Istniejące obiekty o złym stanie zachowania, należy przeznaczyć do śmierci technicznej; zachowane w dobrym stanie - powinny podlegać specjalnym zabezpieczeniom. Ochrona powierzchni ziemi powinna objąć prace rekultywacyjne w rejonie eksploatacji piasku, żwirów i piaskowca. Dotyczy to głównie zboczowych partii doliny Kamiennej narażonych na dewastację w przypadku nielegalnej eksploatacji wyrobisk. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego działania sprowadzają się do tworzenia warunków przechodzenia z ogrzewania węglowego (likwidacja niskiej emisji) do ogrzewania w oparciu o gaz ziemny.

Planuje się aby objąć siecią gazową całą gminę.

Konieczność ochrony przed hałasem dotyczy głównie dwóch istniejących dróg o znaczeniu krajowym; - drogi krajowej międzyregionalnej Nr 9 Radom - Ostrowiec Świętokrzyski - Rzeszów; - drogi krajowej regionalnej Nr 746 Żarnów - Końskie - Skarżysko Kamienna - Starachowice - Rudnik. Należy projektować zabezpieczenia naturalne w formie biologicznej obudowy szlaków komunikacyjnych.”

³⁶⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁷⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁷¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁷² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W celu wykonania obowiązków w zakresie dbałości o dobrą kulturę oraz uwzględniania zadań ochrony zabytków w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (art. 4 ust. 6 oraz art. 19 i 20 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 17 września 2003 r.) Wójt zobowiązany jest:

- uwzględniać zadania ochronne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska;
- w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględniać w szczególności ochronę:
  - zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
  - innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków; parków kulturowych;
- w studium i planie ustalać, w zależności od potrzeb:
  - strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia;
  - zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków;
- przedkładać do uzgodnienia z odpowiednimi służbami ochrony zabytków projekty planów miejscowych, które dotyczą obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiektów będących w ewidencji z odpowiednimi służbami ochrony zabytków, wszystkich stanowisk archeologicznych oraz terenów objętych strefami ochrony konserwatorskiej;
- konsultować z odpowiednimi służbami ochrony zabytków działania inwestycyjne i prace projektowe, które dotyczą obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiektów będących w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wszystkich stanowisk archeologicznych oraz terenów objętych strefami ochrony konserwatorskiej.

W odniesieniu do historii terenu proponuje się:

- popularyzację historii gminy w miejscowych szkołach;
- opracowanie monografii historycznej gminy.

W odniesieniu do zabytkowego budownictwa postuluje się:

- ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków przez ich zachowanie i konserwację; wszelkie prace przy obiektach i na terenach wpisanych do rejestru zabytków oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone tylko za zezwoleniem odpowiednich służb ochrony zabytków;
- ochronę obiektów kulturowych umieszczonych w ewidencji przez ich zachowanie i ochronę; wszelkie prace przy obiektach i na terenach obiektów będących w ewidencji zabytków mogą być przeprowadzane za zgodą odpowiednich służb ochrony zabytków; rozbiórka budynku o wartościach kulturowych może być dokonana tylko w uzasadnionych przypadkach za zgodą odpowiednich

służb ochrony zabytków i po wykonaniu stosownej dokumentacji.

Ochrona obszarów i obiektów środowiska kulturowego wymaga zasad ich zagospodarowania:

Zasady zagospodarowania:

- bezwzględnie zachowane obiekty o walorach kulturowych i zabytkowych;
- rozwijane formy budownictwa nawiązującej do architektury lokalnej-tradycyjnej.(1-1 V* kondygnacyjne budynki, dwuspadowe dachy itd.);
- w przypadku wsi Brody należy podjąć działania integracyjne zmierzające do uporządkowania jej krajobrazu.

W odniesieniu do stanowisk archeologicznych zakłada się:

- wyłączenie stanowisk archeologicznych, w szczególności wpisanych do rejestru zabytków lub przewidzianych do wpisania do rejestru zabytków, z zabudowy;
- ograniczenie na ich terenie wszelkich działań mogących przyczynić się do ich niszczenia (m.in. głęboka orka, kopanie dołów i rowów, eksploatacja złóż mineralnych);
- ich ochronę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego za pomocą archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej.

Realizacja inwestycji na stanowiskach archeologicznych wymagać będzie uzyskania uzgodnienia lub opinii od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przeprowadzenia, za jego pozwoleniem, badań archeologicznych i wykonania ich dokumentacji."

³⁷³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „utrzymanie dwuspadowych dachów krytych czerwoną dachówką i budynków jednokondygnacyjnych.

Rozwój turystyki pobytowej jest w znacznym stopniu uzależniony od stanu czystości wód powierzchniowych i jakości środowiska przyrodniczego w dolinie rzeki. Studium wyznacza najbardziej atrakcyjne tereny do zagospodarowania turystycznego, określa niezbędne obszary ochrony walorów warunkujących jej rozwój, a także sugeruje podjęcie konkretnych przedsięwzięć gospodarczych polegających na organizacji gminnego ośrodka sportu i rekreacji, a także wyznacza preferowane do rozwoju turystyki pobytowej (agroturystyki) wsie sołeckie. Na obszarze gminy wyznacza się tereny dla lokalizacji obiektów wczasowych, hoteli i pensjonatów oraz indywidualnego budownictwa letniskowego. Celowym wydaje się wykreowanie podaży i popytu na formy rekreacji i wypoczynku związane z lasem i wodą (spływy kajakowe, żeglarnstwo i agroturystyka)"

³⁷⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Nie stanowi bariery rozwojowej gminy. Zarówno główny dostawca wody dla gminy Brody tj. Przedsiębiorstwo Wodociągów Kanalizacji w Starachowicach deklarujący pokrycie znacznie większych ilości aniżeli obecny rozbiór wody oraz możliwości przesyłowe nie dają podstaw do obaw w kwestii prawidłowości dostawy wody. Jedynym sygnalizowanym przez służby specjalistyczne mankamentem jest konieczność wymiany wodociągu w Krynkach zrealizowanego w latach 70 - tych z rur azbestowo - cementowych. Wyznaczone w planie realne tereny budowlane będą wymagały sukcesywnej realizacji sieci wodociągowej powiązanej z istniejącym systemem. Dla uzyskania prawidłowego rozkładu ciśnień wody w miejscowościach Styków, Adamów i Dziurów postuluje się o wybudowanie wodociągu łączącego przewód wodociągowy pracujący w górnej strefie ciśnień, rejon ulicy Bocznej w Starachowicach, z przewodem wodociągowym w miejscowości Dziurów."

³⁷⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W przeciwieństwie do dobrze funkcjonującego systemu dostawy wody dla ludności system oczyszczania jest ubogi: pokrywa ok 20% potrzeb w tym zakresie.

Oparta o dwa systemy powiązane z oczyszczalniami w Stykowie i Krynkach koncepcja sanitacji gminy wymaga uzupełnienia dodatkowymi oczyszczalniami i kolektorami w celu uzyskania pełnego pokrycia terenu gminy.

Poza wymienionymi wcześniej systemami kanalizacji opartymi o oczyszczalnie w Krynkach oraz w Stykowie oczyszczalnie te będą obsługiwać dodatkowo miejscowości: oczyszczalnia w Stykowie Adamów 2, Jabłonna oraz Ruda, natomiast oczyszczalnia w Krynkach obsługiwać będzie Krynki, Brody, Połagiew, Młynek, Budy Brodzkie, Przemiarki, Lubienia, Rudnik. Dla sołectw Bór Kunowski, Lipie oraz Staw Kunowski projektuje się lokalne oczyszczalnie ścieków o orientacyjnych przepustowościach (oczyszczalnia w Borze Kunowskim - 35,6 m³/d, w Lipiu 79,6 m³/d, w Stawie Kunowskim 54,3 m³/d). W obszarach najbardziej zagrożonych nieprawidłowym funkcjonowaniem szamb należy w pierwszej kolejności podejmować realizację sieci kanalizacji sanitarnej.

Realizacja urządzeń infrastruktury kanalizacji sanitarnej winna posiadać priorytet w działaniach podejmowanych przez Zarząd Gminy."

³⁷⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁷⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Przewiduje się, że podstawowym sposobem odprowadzania wód opadowych z terenu gminy będzie powierzchniowy system odprowadzania wody opadowej. Lokalnie dla terenów produkcyjnych o znacznym stopniu zanieczyszczenia terenów wynikającym z prowadzonych procesów technologicznych wymagana będzie realizacja fragmentarycznej kanalizacji deszczowej wraz z ewentualnymi podczyszczeniami realizowanymi w ramach projektowanych przedsięwzięć inwestycyjnych."

³⁷⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Mimo znacznego zaawansowania realizacji systemu gazowniczego w gminie dotyczącego głównie sieci średniego ciśnienia dającego możliwość podłączenia siedlisk w piętnastu sołectwach, znaczna jest jeszcze liczba mieszkańców korzystających z gazu butlowego propan - butan. Świadczą o tym liczne rozsiane punkty wymiany butli i liczba osób korzystających z gazu sieciowego (około 50 % ludności).Działania związane z funkcjonowaniem systemu gazowniczego w gminie będą zmierzały do pozyskania nowych odbiorców i gazyfikacji ostatniej już wsi sołeckiej Bór Kunowski."

³⁷⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Wobec braku na terenie gminy zorganizowanego wysypiska odpadów zachodzi konieczność korzystania z już zorganizowanych miejsc gromadzenia odpadów położonych w gminach sąsiednich. Niezależnie od bieżącej działalności w tym zakresie gmina podjęła starania w celu zlokalizowania własnego wysypiska położonego w Karczmie Kunowskiej, a przygotowanego w latach ubiegłych pod potrzeby składowiska przemysłowego dla Huty Ostrowiec. Kwestią którą może się zająć gmina we własnym zakresie jest wprowadzanie segregacji odpadów bytowych. Możliwe są działania zarówno w zakresie organizacyjnym jak i propagandowym."

³⁸⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Rozwój nowych terenów budowlanych wymusza konieczność rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, postępującego w miarę rozwoju nowych terenów. Istniejąca sieć umożliwi dalszą rozbudowę."

³⁸¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁸² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

³⁸³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „7.8.."

³⁸⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „W pasie drogowym tranzytowej trasy nr 9 niezbędna będzie rezerwacja przestrzeni dla drugiej jezdni oraz ograniczenie ilości włączy. Pożądane byłoby także znaczne (jak dla trasy ekspresowej) oddalenie zabudowy mieszkaniowej od krawędzi jezdni. Podniesienie standardów technicznych istniejących odcinków dróg, dostosowanie do ruchu rowerowego i pieszego. Uzupełnienie sieci dróg lokalnych (gminnych), ich prawidłowa realizacja i utrzymanie pod względem technicznym."

- ³⁸⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁸⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Dla drogi krajowej nr 42 jest nowy projekt przeprowadzający tę drogę w południowej części gminy Brody i zaznaczony jest on na rysunku studium.”
- ³⁸⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Szczegółowe rozwiązania drogowe zostały przedstawione na załączniku graficznym do Studium w skali 1 : 10 000.”
- ³⁸⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Szczegółowe rozwiązania drogowe zostały przedstawione na załączniku graficznym do Studium w skali 1 : 10 000.”
- ³⁸⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Szczegółowe rozwiązania drogowe zostały przedstawione na załączniku graficznym do Studium w skali 1 : 10 000.”
- ³⁹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Zgodnie z obowiązującymi przepisami (Wytoczne projektowania Dróg III, IV, i V klasy technicznej WPD-2 wprowadzone do stosowania zarządzeniem Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych nr 5/95 z dnia 31 marca 1995) oraz dyspozycjami zarządców dróg, odległości mierzone od krawędzi istniejącej i projektowanej jezdni winny wynosić w przypadku drogi krajowej międzyregionalnej:
- 50 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
  - 70 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
  - 200 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony.
- w przypadku dróg wojewódzkich:
- 30 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
  - 40 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
  - 130 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony.”
- ³⁹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „7.9.”
- ³⁹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „w tym o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych.”
- ³⁹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ³⁹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Marszałek Województwa Mazowieckiego oraz Wojewoda nie zgłosili potrzeby rezerwowania terenu pod żadne inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponad lokalnym. W planie województwa wskazuje się jedynie postulowane zadania rządowe samorządu województwa służące realizacji ponad lokalnych celów publicznych. Ogólne zapisy nie wskazują na konieczność rezerwowania terenów do lokalizacji określonych inwestycji celu publicznego, na terenie gminy Brody.”
- ³⁹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym w zakresie usług i infrastruktury społecznej zostaną rozmieszczone według zasad zawartych w rozdziale 4 studium.”
- ⁴⁰⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „oraz obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.”
- ⁴⁰¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Wskazuje się także na „Planszy nr 3A. Polityka przestrzenna” obszary do objęcia opracowaniem planami miejscowymi.”
- ⁴⁰² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁰³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Przyjmuje się konieczność opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego w terenach projektowanego zainwestowania na całym obszarze Gminy Brody, co pozwoli na prowadzenie prawidłowej gospodarki przestrzennej. Dotyczy to przede wszystkim obszarów miejscowości Brody, Rudy, Kryńki, Dziurów, Adamów, Młynek, Przymiarki. Plany miejscowe powinny wyrazić szczegółowe zamierzenia gminy w zakresie przestrzeni publicznych, obszarów mieszkaniowych oraz nowych terenów inwestycyjnych. Innym ważnym terenem – wskazanym do objęcia planem - jest otoczenie Zalewu Brodzkiego. Są to obszary najbardziej cenne pod względem wartości krajobrazowych, wprowadzanie inwestycji powinno się tu odbywać w sposób zrównoważony i kontrolowany.”
- ⁴⁰⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „10.”
- ⁴⁰⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Obszary przestrzeni publicznej i rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m2.”
- ⁴⁰⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „W studium wyznaczono szereg przestrzeni publicznych, które wskazuje się do sporządzenia planów miejscowych, w których szczególnie należy uwypuklić te cechy przestrzeni, które mają podkreślać ich rolę reprezentacyjną krajobrazową oraz społeczną. Tereny przestrzeni publicznych zawarte zostały w obszarach funkcjonalnych IA oraz IB.”
- ⁴⁰⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴⁰⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „W studium nie wskazuje się”
- ⁴⁰⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴¹⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴¹¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴¹² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴¹³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „11.”
- ⁴¹⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.
- ⁴¹⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „o około 40%”
- ⁴¹⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Obszary te wyznaczono na podstawie konsultacji z Radami sołectw”
- ⁴¹⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst usunięty, wersja tekstu przed zmianą: „Nowe tereny inwestycyjne, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, gmina wskazuje do objęcia

sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego”

⁴¹⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „12.”

⁴¹⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Na załącznikach graficznych wskazuje się obszary zagrożone niebezpieczeństwem powodzi czy osuwaniem się mas ziemnych. Ze względu na budowę geologiczną są one liczne i nie udało się uniknąć przeznaczenia ich części na cele perspektywicznego rozwoju nowych terenów budowlanych. Szczególnie groźne jest istnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów usług publicznych w rejonie zagrożonym wystąpieniem katastrofy (podnóże tamy zalewu Brodzkiego). Na terenach tych powinno się unikać dalszego rozwoju zabudowy kubaturowej oraz dokonać rewitalizacji, istniejących tam terenów publicznych. Obszary zagrożone niebezpieczeństwem powodzi czy osuwaniem się mas ziemnych przeznaczone na cele budowlane wskazano w studium do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Główne wytyczne do planów w tym zakresie obejmują:

- zakaz realizacji obiektów budowlanych poza liniami zabudowy wskazanymi w planie,
- nakaz wykonania pełnej dokumentacji geologiczno-inżynierską dla każdej zamierzonej inwestycji kubaturowej,
- nakaz stabilizacji gruntów przed przystąpieniem do realizacji inwestycji kubaturowej,
- obowiązek informowania inwestorów o potencjalnym zagrożeniu powodzią w wypisach i wyrzysach z planu miejscowego,
- dla obszarów w zasięgu strefy zasięgu wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%, nakaz zagospodarowania terenu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.”

⁴²⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „13.”

⁴²¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Nie występują”

⁴²² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁴²³ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁴²⁴ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „14.”

⁴²⁵ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „Strefy o ograniczonych możliwościach inwestycyjnych obowiązują:

od cmentarzy:

strefy sanitarne 50 i 150 m

w zasięgu stref wprowadza się:

- nakaz zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej wszystkich użytkowników,
- nakaz docelowego odprowadzania ścieków sanitarnych do zorganizowanego systemu kanalizacji dopuszczając do czasu realizacji zorganizowanego systemu kanalizacji odprowadzanie ścieków sanitarnych do szczelnych zbiorników, opróżnianych taborem asenizacyjnym.

Ponadto, w strefie 50 m od granic cmentarza wyklucza się realizacji zabudowy mieszkaniowej, usług publicznych oraz ujęć wody i przewodów wodociągowych, a w strefie 150 m wyklucza się lokalizacje ujęć wody.

od gazociągów wysokiego ciśnienia:

w zasięgu stref wprowadza się następujące ograniczenia:

- wyklucza się lokalizację budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego w pasie o szerokości 35 m w każdą stronę od osi gazociągu,
- wyklucza się lokalizację zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej w pasie o szerokości 20 m w każdą stronę od osi gazociągu,
- wyklucza się lokalizację budynków gospodarczych w pasie o szerokości 15 m w każdą stronę od osi gazociągu,
- wyklucza się lokalizację zakładów przemysłowych w pasie o szerokości 25 m w każdą stronę od osi gazociągu,
- wyklucza się dolesienia gruntów ornych w pasie o szerokości 65 m w każdą stronę od osi gazociągu.

od linii elektroenergetycznych 110 kV - 19 m w każdą stronę od osi linii w strefach tych lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi;

od dróg krajowych - ograniczenie dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej,

pośredniej i bezpośredniej ochrony ujęć wody, ochrony udokumentowanych złóż kopalin oraz strefy ochronne Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP - 420 - wymagające zagospodarowania na zasadach określonych w przepisach odrębnych.”

⁴²⁶ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „15.”

⁴²⁷ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „na rzecz poprawy obecnych warunków przestrzennych. Główne to: programem rewitalizacji powinno zostać objęte istniejące centrum gminne (rejon koncentracji usług publicznych w Brodach) zapewniającym możliwość wprowadzenia nowych funkcji oraz poprawa warunków obsługi komunikacyjnej i zwiększenie obszarów parkingów, przekształceń i rehabilitacji wymagają obszary i obiektu objęte ochroną konserwatorską w tym szczególnie obiekty wskazane do objęcia gminną ewidencją zabytków, zmian wymagają obszary wskazane do rozwoju funkcji turystyki (położone w bezpośrednim sąsiedztwie zalewu Brodzkiego), w stopniu przystosowanym do rygorów ochronnych dla tego obszaru, ale zapewniającym rozwój odpowiedniej infrastruktury i zaplecza turystycznego rekultywacji wymagać będzie teren górniczy Brody Łżeckie 1, w kierunku wskazanym w obowiązującej koncesji.”

⁴²⁸ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „16.”

⁴²⁹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „17.”

⁴³⁰ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – wersja tekstu przed zmianą: „18.”

⁴³¹ Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.

⁴³² Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Gminy Brody z dnia ..... r. – tekst dodany.